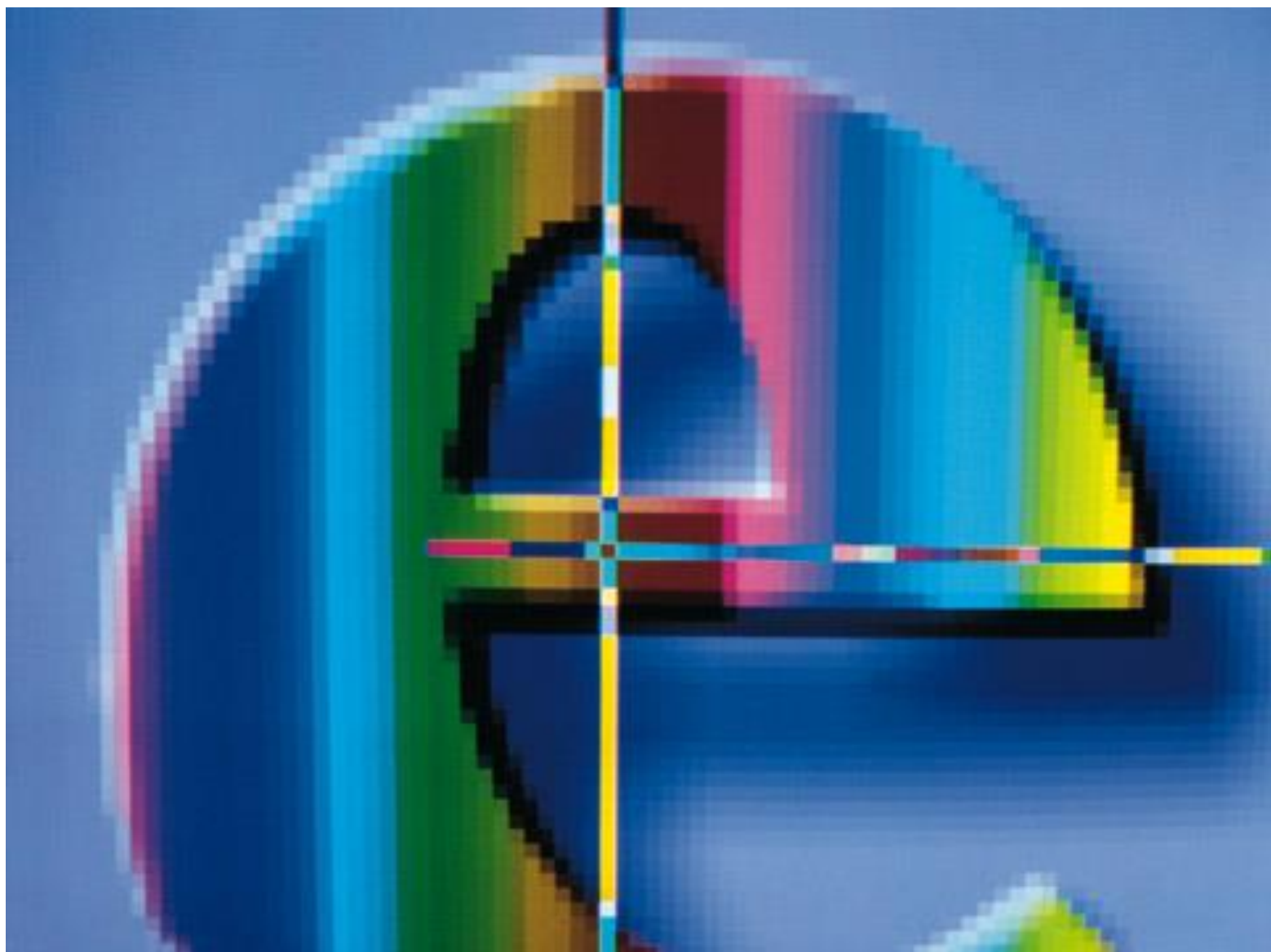

PROGRAM ZAŠTITE OKOLIŠA

grada Vinkovaca
za razdoblje
od 2022. do 2025. godine

EKONERG - institut za energetiku i zaštitu okoliša, d.o.o.
Zagreb, Koranska 5, tel. 01/6000-111

Naručitelj: Grad Vinkovci
Bana Jelačića 1, 32100 Vinkovci

Suradnici od strane Naručitelja: mr. Mandica Sanković, dipl. ing. arh., ovl. arh.-urb.
Ivona Čolić, dipl. iur.

Ovlaštenik: EKONERG d.o.o.
Koranska 5, 10000 Zagreb

Radni nalog: I-03-0883

Naslov:

PROGRAM ZAŠTITE OKOLIŠA
grada Vinkovaca
za razdoblje od 2022. do 2025. godine

Voditelj izrade: Bojana Borić, dipl. ing. met.,
univ. spec. oecoing.

Stručni suradnici: Matko Bišćan, mag. oecol. et. prot. nat.
Dora Ruždjak, mag. ing. agr.
Dora Stanec Svedrović, mag. ing. hort.
Berislav Marković, mag. ing. prosp. arch.
Elvira Horvatić Viduka, dipl. ing. fiz.
Gabrijela Kovačić, dipl. kem. ing.,
univ. spec. oecoing.
Maja Jerman Vranić, dipl. ing. kem., MBACon
Brigita Masnjak, dipl. kem. ing.,
univ. spec. oecoing.
dr. sc. Vladimir Jelavić, dipl. ing. stroj.

Ostali stručni suradnici: Hrvoje Malbaša, mag. ing. mech.
Lara Božičević, mag. educ. biol. et chem.

Direktor Odjela za zaštitu okoliša i održivi razvoj: Direktor:

dr. sc. Vladimir Jelavić, dipl. ing. stroj. mr. sc. Zdravko Mužek, dipl. ing. stroj.

Zagreb, prosinac 2021.

Sadržaj:

Popis tablica:	IV
Popis slika:.....	VI
Popis kratica	VII
1. UVOD.....	1
1.1. SADRŽAJ I STRUKTURA PROGRAMA ZAŠTITE OKOLIŠA GRADA VINKOVACA	2
1.2. USVAJANJE I PROVEDBA PROGRAMA ZAŠTITE OKOLIŠA	2
2. OSNOVNA OBILJEŽJA GRADA VINKOVACA.....	4
2.1. POLOŽAJ I TERITORIJALNI USTROJ.....	4
2.2. GEOLOŠKA OBILJEŽJA	5
2.3. STANOVNIŠTVO	5
2.4. KULTURNO – POVIJESNA BAŠTINA.....	6
3. TEMATSKE CJELINE	10
3.1. ZAŠTITA ZRAKA I OZONSKOG SLOJA TE UBLAŽAVANJE KLIMATSKIH PROMJENA I PRILAGODBA KLIMATSKIM PROMJENAMA.....	10
3.1.1. ZAKONSKI OKVIR.....	10
3.1.2. STANJE I PRITISCI	12
3.1.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA	15
3.1.4. CILJEVI I MJERE.....	15
3.2. ZAŠTITA VODA	17
3.2.1. ZAKONSKI OKVIR.....	17
3.2.2. STANJE I PRITISCI	18
3.2.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA	28
3.2.4. CILJEVI I MJERE.....	28
3.3. ZAŠTITA TLA I ZEMLJIŠTA	30
3.3.1. ZAKONSKI OKVIR.....	30
3.3.2. STANJE I PRITISCI	30
3.3.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA	33
3.3.4. CILJEVI I MJERE.....	34
3.4. ODRŽIVO UPRAVLJANJE PRIRODOM	35
3.4.1. ZAKONSKI OKVIR.....	35
3.4.2. STANJE I PRITISCI	36
3.4.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA	46
3.4.4. CILJEVI I MJERE.....	48
3.5. OČUVANJE KRAJOBRAZNE RAZNOLIKOST	52
3.5.1. ZAKONSKI OKVIR.....	52
3.5.2. STANJE I PRITISCI	54
3.5.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA	60
3.5.4. CILJEVI I MJERE.....	61

4. SEKTORSKI PRITISCI	62
4.1. ENERGETIKA	64
4.1.1. ZAKONSKI OKVIR.....	64
4.1.2. STANJE I PRITISCI	65
4.1.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA	67
4.1.4. CILJEVI I MJERE	68
4.2. INDUSTRIJA	70
4.2.1. ZAKONSKI OKVIR.....	70
4.2.2. STANJE I PRITISCI	72
4.2.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA	74
4.2.4. CILJEVI I MJERE	74
4.3. POLJOPRIVREDA	77
4.3.1. ZAKONSKI OKVIR.....	77
4.3.2. STANJE I PRITISCI	78
4.3.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA	79
4.3.4. CILJEVI I MJERE	80
4.4. ODRŽIVO UPRAVLJANJE ŠUMAMA	82
4.4.1. ZAKONSKI OKVIR.....	82
4.4.2. STANJE I PRITISCI	82
4.4.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA	84
4.4.4. CILJEVI I MJERE	85
4.5. LOVSTVO.....	87
4.5.1. ZAKONSKI OKVIR.....	87
4.5.2. STANJE I PRITISCI	88
4.5.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA	90
4.5.4. CILJEVI I MJERE	92
4.6. TURIZAM.....	93
4.6.1. ZAKONSKI OKVIR.....	93
4.6.2. STANJE I PRITISCI	93
4.6.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA	99
4.6.4. CILJEVI I MJERE	99
4.7. PROMET	101
4.7.1. ZAKONSKI OKVIR.....	101
4.7.2. STANJE I PRITISCI	101
4.7.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA	103
4.7.4. CILJEVI I MJERE	104
4.8. GOSPODARENJE OTPADOM.....	106
4.8.1. ZAKONSKI OKVIR.....	106
4.8.2. STANJE I PRITISCI	107
4.8.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA	110
4.8.4. CILJEVI I MJERE	112
4.9. ZDRAVLJE I OKOLIŠ.....	113
4.9.1. ZAKONSKI OKVIR.....	113
4.9.2. STANJE I PRITISCI	113
4.9.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA	117

4.9.4. CILJEVI I MJERE.....	117
4.10. UPRAVLJANJE RIZICIMA I NESREĆAMA.....	120
4.10.1. ZAKONSKI OKVIR.....	120
4.10.2. STANJE I PRITISCI.....	121
4.10.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA.....	124
4.10.4. CILJEVI I MJERE.....	128
5. INSTRUMENTI ZA PROVEDBU PROGRAMA	130
5.1. MONITORING I INFORMACIJSKI SUSTAV ZAŠTITE OKOLIŠA - DRŽAVNA, REGIONALNA I LOKALNA RAZINA	130
5.1.1. ZAKONSKI OKVIR.....	130
5.1.2. STANJE I PRITISCI.....	131
5.1.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA.....	131
5.1.4. CILJEVI I MJERE.....	132
5.2. EDUKACIJA I SUDJELOVANJE JAVNOSTI	133
5.2.1. ZAKONSKI OKVIR.....	133
5.2.2. STANJE I PRITISCI.....	133
5.2.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA.....	135
5.2.4. CILJEVI I MJERE.....	135
6. FINANCIRANJE PROGRAMA	137
6.1. CILJEVI I MJERE.....	137
7. IZVORI PODATAKA.....	140
7.1. Zakonski PROPISI	140
7.2. INTERNETSKI IZVORI.....	146
7.3. PODLOGE.....	152
8. PRILOZI.....	154
PRILOG I.: RJEŠENJE NADLEŽNOG MINISTARSTVA – SUGLASNOST OVLAŠTENIKU EKONERG D.O.O. ZA OBAVLJANJE STRUČNIH POSLOVA ZAŠTITE OKOLIŠA	154
PRILOG II.: RJEŠENJE NADLEŽNOG MINISTARSTVA – SUGLASNOST OVLAŠTENIKU EKONERG D.O.O. ZA OBAVLJANJE STRUČNIH POSLOVA ZAŠTITE PRIRODE	164
PRILOG III.: POPIS PRAVNIH SUBJEKATA GRADA VINKOVACA	168
PRILOG IV.: POPIS VRSTA IZ BAZE MINISTARSTVA GOSPODARSTVA I ODRŽIVOG RAZVOJA	169
PRILOG V.: POPIS VRSTA IZ STUDIJE „BIOLOŠKA RAZNOLIKOST ISTOČNE SLAVONIJE I ZAPADNOG SRIJEMA“ (DRAGIČEVIĆ I SUR. 2015.)	175
PRILOG VI.: CJELOVITO IZVJEŠĆE O PROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI NACRTA PROGRAMA ZAŠTITE OKOLIŠA GRADA VINKOVACA ZA RAZDOBLJE OD 2022.-2025. GODINE	178
9. BILJEŠKE	179

POPIS TABLICA:

<i>Tablica 2.4-1: Kulturna dobra na području grada Vinkovaca (Izvor: 2IDPPVK „Službeni glasnik“ Grada Vinkovci broj 06/20., 15/20.-pročišćeni tekst)</i>	8
<i>Tablica 3.1-1: Razine onečišćenosti zraka po onečišćujućim tvarima s obzirom na zaštitu zdravlja ljudi za zonu HR 1</i>	11
<i>Tablica 3.1-2: Ocjena onečišćenosti (sukladnosti) zone Kontinentalna Hrvatska HR 1 u razdoblju 2016.-2019.</i>	14
<i>Tablica 3.1-3: Ciljevi zaštite zraka i ozonskog sloja te ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama grada Vinkovaca</i>	16
<i>Tablica 3.1-4: Mjere zaštite zraka i ozonskog sloja te ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama grada Vinkovaca</i>	16
<i>Tablica 3.2-1: Karakteristike vodnog tijela CSRN0011_005, Bosut.....</i>	23
<i>Tablica 3.2-2: Stanje vodnog tijela CSRN0011_005, Bosut (Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021.</i>	24
<i>Tablica 3.2-3: Stanje tijela podzemne vode CDGI_23 – ISTOČNA SLAVONIJA – SLIV DRAVE I DUNAVA (Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021.).....</i>	25
<i>Tablica 3.2-4: Stanje tijela podzemne vode CSGI_29 – ISTOČNA SLAVONIJA – SLIV SAVE (Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021.).....</i>	25
<i>Tablica 3.2-5: Ciljevi zaštite voda grada Vinkovaca.....</i>	28
<i>Tablica 3.2-6: Mjere zaštite voda grada Vinkovaca</i>	28
<i>Tablica 3.3-1: Pedološke jedinice na području grada Vinkovaca (prema Namjenskoj pedološkoj karti RH).....</i>	32
<i>Tablica 3.3-2: Ciljevi zaštite tla i zemljišta grada Vinkovaca</i>	34
<i>Tablica 3.3-3: Mjere zaštite tla i zemljišta grada Vinkovaca</i>	34
<i>Tablica 3.4-1: Popis ciljnih vrsta/ staništa područja ekološke mreže HR2001414 Spačvanski bazen ..</i>	41
<i>Tablica 3.4-2: Popis ciljnih vrsta područja ekološke mreže HR1000006 Spačvanski bazen.....</i>	41
<i>Tablica 3.4-3: Potencijalna opterećenja okoliša za područja ekološke mreže HR2001414 i HR1000006</i>	42
<i>Tablica 3.4-4: Ciljevi očuvanje područja ekološke mreže HR2001414 Spačvanski bazen.....</i>	43
<i>Tablica 3.4-5: Ciljevi očuvanja i osnovne mjere očuvanja ciljnih vrsta ptica u području ekološke mreže HR1000006 Spačvanski bazen.....</i>	44
<i>Tablica 3.4-6: Ciljevi zaštite prirode grada Vinkovaca</i>	48
<i>Tablica 3.4-7: Mjere zaštite prirode grada Vinkovaca</i>	49
<i>Tablica 3.5-1: Ciljevi zaštite krajobrazne raznolikosti grada Vinkovaca.....</i>	61
<i>Tablica 3.5-2: Mjere zaštite krajobrazne raznolikosti grada Vinkovaca</i>	61
<i>Tablica 4.1-1 Ciljevi energetske učinkovitosti za područje grada Vinkovaca.....</i>	68
<i>Tablica 4.1-2 Mjere energetske učinkovitosti za područje grada Vinkovaca</i>	69
<i>Tablica 4.2-1. Gospodarstvo u Vinkovcima (Izvor: Mjesečni statistički bilten, dostavio: Upravni odjel za gospodarstvo Grada Vinkovaca).....</i>	73
<i>Tablica 4.2-2: Aktivna eksploatacijska polja u gradu Vinkovcima.....</i>	74
<i>Tablica 4.2-3: Ciljevi zaštite okoliša područje grada Vinkovaca - industrija.....</i>	74
<i>Tablica 4.2-4: Mjere zaštite okoliša grada Vinkovaca - industrija</i>	75
<i>Tablica 4.3-1 Pregled površina prema katastarskim kulturama u gradu Vinkovcima 2020. godine (Izvor: Informacija o ostvarenjima biljne proizvodnje u 2020. godini (Vukovarsko-srijemska županija, Vinkovci, 2021.).....</i>	79
<i>Tablica 4.3-2. Ciljevi zaštite okoliša područje grada Vinkovaca – područje poljoprivrednih tala</i>	80
<i>Tablica 4.3-3. Mjere zaštite okoliša grada Vinkovaca – područje poljoprivrednih tala.....</i>	80
<i>Tablica 4.4-1: Ciljevi održivog upravljanja šumama za područje grada Vinkovaca</i>	85
<i>Tablica 4.4-2: Mjere zaštite održivog upravljanja šumama za područje grada Vinkovaca</i>	85
<i>Tablica 4.5-1: Procjena brojnog stanja krupne i sitne divljači</i>	89
<i>Tablica 4.5-2 Cilj zaštite okoliša za područje grada Vinkovaca – lovstvo.....</i>	92
<i>Tablica 4.5-3 Mjera zaštite okoliša za područje grada Vinkovaca – lovstvo.....</i>	92
<i>Tablica 4.6-1: Dolasci i noćenja turista 01. 01. 2020.-31. 12. 2020. (Izvor: eVisitor, Turističke zajednice Grada Vinkovaca)</i>	94

<i>Tablica 4.6-2: Dolasci i noćenja turista – usporedba 2020./2019. (Izvor: eVisitor, Turističke zajednice Grada Vinkovaca)</i>	94
<i>Tablica 4.6-3: Hrvatska i dr. države s najvećim brojem posjetitelja (Izvor: eVisitor, Turističke zajednice Grada Vinkovaca)</i>	95
<i>Tablica 4.6-4: Turistički promet po organizaciji dolaska - 2020. godina (Izvor: eVisitor, Turističke zajednice Grada Vinkovaca)</i>	95
<i>Tablica 4.6-5: Dolasci i noćenja turista prema vrsti objekta - 2020. godina (Izvor: eVisitor, Turističke zajednice Grada Vinkovaca)</i>	95
<i>Tablica 4.6-6: Ciljevi razvoja turizma za područje grada Vinkovaca</i>	99
<i>Tablica 4.6-7: Mjere razvoja turizma za područje grada Vinkovaca</i>	100
<i>Tablica 4.7-1: Ciljevi prometnog razvoja za područje grada Vinkovaca</i>	104
<i>Tablica 4.7-2: Mjere prometnog razvoja za područje grada Vinkovaca</i>	104
<i>Tablica 4.8-1: Mjere gospodarenja otpadom iz Plana gospodarenja otpadom grada Vinkovaca za razdoblje 2018. - 2023. godine s komentarom provedbe</i>	110
<i>Tablica 4.8-2: Ciljevi gospodarenja otpadom za područje grada Vinkovaca</i>	112
<i>Tablica 4.8-3: Mjere gospodarenja otpadom za područje grada Vinkovaca</i>	112
<i>Tablica 4.9-1: Ciljevi zaštite zdravlja i okoliša za područje grada Vinkovaca</i>	117
<i>Tablica 4.9-2: Mjere zaštite zdravlja i okoliša za područje grada Vinkovaca</i>	118
<i>Tablica 4.10-1. Pregled pravnih osoba koji posjeduju opasne tvari (Izvor: Procjena rizika od velikih nesreća za područje grada Vinkovaca 2021.)</i>	122
<i>Tablica 4.10-2. Grad Vinkovci, matrica sa uspoređenim rizicima (Izvor: Procjena rizika od velikih nesreća za područje grada Vinkovaca 2021.-nacrt)</i>	123
<i>Tablica 4.10-3. Utvrđeni rizici s načelnim smjernicama za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite za smanjenje rizika (Izvor: Procjena rizika od velikih nesreća za područje grada Vinkovaca 2021.-nacrt)</i>	125
<i>Tablica 4.10-4: Ciljevi zaštite okoliša za područje grada Vinkovaca – upravljanje rizicima i nesrećama</i>	128
<i>Tablica 4.10-5: Mjere zaštite okoliša za područje grada Vinkovaca – upravljanje rizicima i nesrećama</i>	128
<i>Tablica 5.1-1: Ciljevi zaštite okoliša za područje grada Vinkovaca – monitoring i informacijski sustav</i>	132
<i>Tablica 5.1-2: Mjere zaštite okoliša za područje grada Vinkovaca – monitoring i informacijski sustav</i>	132
<i>Tablica 5.2-1: Ciljevi zaštite okoliša za područje grada Vinkovaca – edukacija i informiranje javnosti</i>	135
<i>Tablica 5.2-2: Mjere zaštite okoliša za područje grada Vinkovaca – edukacija i informiranje javnosti</i>	136
<i>Tablica 6.1-1: Ciljevi zaštite okoliša za područje grada Vinkovaca – financiranje</i>	137
<i>Tablica 6.1-2 Mjere zaštite okoliša za područje grada Vinkovaca – financiranje</i>	137

POPIS SLIKA:

<i>Slika 1.1-1: Temeljni dokumenti održivog razvitka i zaštite okoliša</i>	1
<i>Slika 2.1-1: Administrativno područje Grada Vinkovaca (Autor: EKONERG d.o.o.)</i>	4
<i>Slika 2.2-1: Litološke karakteristike područja Grada Vinkovci (pojednostavljeno prema Osnovnoj geološkoj karti OGK M 1:100 000, list Vinkovci L34-98).</i>	5
<i>Slika 2.3-1: Usporedba Popisa stanovništva 2001. i 2011. za područje grada Vinkovci</i>	6
<i>Slika 2.4-1: Kulturna baština na području Grada Vinkovaca (Izvor: 2IDPPVK „Službeni glasnik“ grada Vinkovaca broj 06/20., 15/20.-pročišćeni tekst)</i>	7
<i>Slika 3.1-1: Zone i aglomeracije za potrebe praćenja kvalitete zraka s mjernim postajama na području Republike Hrvatske (Izvor: Izvešće o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske u 2019. godini, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, listopad 2020. godine, http://www.haop.hr/hr/godisnja-izvjesca-o-pracenju-kvalitete-zraka-na-podrucju-republike-hrvatske/godisnja-izvjesca-o)</i>	11
<i>Slika 3.2-1: Položaj površinskih vodnih tijela i podzemnih vodnih tijela na području grada Vinkovaca.</i>	22
<i>Slika 3.2-2: Vodno tijelo CSRN0011_005, Bosut</i>	23
<i>Slika 3.2-3: Zone sanitarne zaštite na području grada Vinkovci</i>	26
<i>Slika 3.2-4: Poplave na području grada Vinkovaca</i>	27
<i>Slika 3.3-1: Pedološka karta grada Vinkovaca (izvor: OPKH)</i>	32
<i>Slika 3.4-1: Kartografski prikaz karte kopnenih ne šumskih staništa RH 2016. na području grada Vinkovaca</i>	37
<i>Slika 3.4-2: Kartografski prikaz karte staništa RH 2004. na području grada Vinkovaca</i>	38
<i>Slika 3.4-3: Kartografski prikaz zaštićenih područja prirode na širem području grada Vinkovaca</i>	40
<i>Slika 3.4-4: Kartografski prikaz ekološke mreže Natura 2000 na širem području grada Vinkovaca</i>	42
<i>Slika 3.5-1: Lokacija grada Vinkovaca na prikazu krajobrazne regionalizacije Hrvatske</i>	54
<i>Slika 3.5-2: Hipsometrijska karta i karta nagiba</i>	55
<i>Slika 3.5-3: Kompozitna karta inventarizacije površinskog pokrova, načina korištenja tla i krajobrazne strukture</i>	56
<i>Slika 3.5-4: Analiza odnosno prirodnih i antropogenih krajobraznih uzoraka i struktura</i>	57
<i>Slika 3.5-5: Analiza odnosa volumena i ploha</i>	58
<i>Slika 4.4-1: Kartografski prikaz šumarija i gospodarskih jedinica na području grada Vinkovaca (narančasta linija označava granice šumarija, dok zelena linija označava granice jedinica)</i> 83	
<i>Slika 4.5-1: Prikaz područja grada Vinkovaca s označenim područjem površina izvan lovišta s bufer zonom od 300 m odnosno 100 m</i>	89
<i>Slika 4.6-1: Dolasci i noćenja turista 01. 01. 2020.-31. 12. 2020.</i>	94
<i>Slika 4.6-2: Dolasci turista prema vrsti objekta (Izvor: eVisitor, Turističke zajednice Grada Vinkovaca)</i> 96	
<i>Slika 4.6-3: Noćenja turista prema vrsti objekta (Izvor: eVisitor, Turističke zajednice Grada Vinkovaca)</i> 96	
<i>Slika 4.6-4: Karta s prikazom ruta</i>	98

POPIS KRATICA

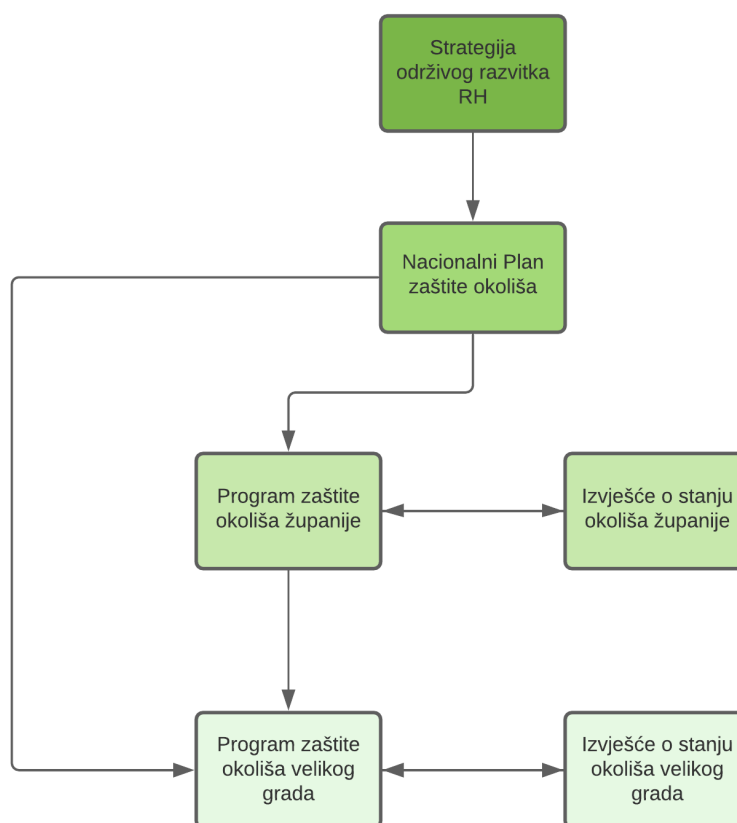
Rd. br.	Kratika	Opis
1	„end of pipe“ rješenja/tehnologije	Investicije na kraju proizvodnog procesa (end-of-pipe investments), koje podrazumijevaju metode, praksu, tehnologije, procese ili opremu određenu za skupljanje i uklanjanje onečišćenja (npr. emisije u zrak, efluente krutog otpada) nakon njihova nastanka. Njima se također obrađuju i odlažu onečišćivala te nadzire i mjeri razina onečišćenja (uglavnom end-of-pipe metode, tehnike ili oprema, npr. filtri za emisije u zrak, uređaji za djelatnosti obrade otpadnih voda, skupljanje i obradu otpada). http://www.dzs.hr/Hrv/important/Obrasci/06-Okolis/Obrasci/IN... Drugo, tretman investicija na kraju proizvodnoga procesa (engl. end-of-pipe technologies) i investicija u integrirane tehnologije (engl. integrated pollution control technologies) također potiče mnoga pitanja. Investicije na kraju proizvodnog procesa ne mijenjaju proizvodni proces i u potpunosti su namijenjene nadzoru onečišćenja. (hrcak.srce.hr/file/60859)
2	<	manje
3	>	više
4	AOT40	akumulirane izloženosti preko granične vrijednosti 40 ppb. AOT40 - parametar koji označava zbroj razlike između jednosatnih koncentracija prizemnog ozona viših od 80 µg/m ³ i 80 µg/m ³ tijekom određenog razdoblja (od 1. svibnja do 31. srpnja svake godine za zaštitu vegetacije, i od 1. travnja do 30. rujna za zaštitu šuma), uzimajući u obzir samo jednosatne vrijednosti izmjerene svaki dan između 8:00 i 20:00 po srednjoeuropskom vremenu
5	As	arsen
6	B(a)P	Benzo(a)piren
7	bar	bar je mjerna jedinica za tlak izvan Međunarodnog sustava jedinica (SI) kojoj je upotreba zakonom iznimno dopuštena bez ograničenja. Bar je metrička nekoherentna jedinica približno jednaka atmosferskom tlaku i danas je definirana preko jedinice SI paskal (Pa) tako da vrijedi: 1 bar = 100 kPa Time se postiglo da bar može u primjenama gdje nije potrebna naročita preciznost (npr. u tehnicima) direktno zamijeniti starije nezakonite jedinice standardnu i tehničku atmosferu. U meteorologiji se za mjerenje atmosferskog tlaka koristila 1000 puta manja jedinica milibar (mbar). Kako bi se zadržale iste brojne vrijednosti umjesto milibara se danas koristi hektopaskal: 1 mbar = 1 hPa
8	Cd	kadmij
9	CO	ugljičkov monoksid
10	CV	ciljna vrijednost za prizemni ozon
11	DHMZ	Državni hidrometeorološki zavod
12	DPP	donji prag procjene
13	DV	dalekovod
14	EU ETS Direktiva	Direktiva 2003/87/EZ o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar EU-a (engl.: EU Emissions Trading System - EU ETS), https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=LEGISSUM%3A128012
15	EU-ETS direktiva	ETS je međunarodni sustav za trgovanje emisijama stakleničkih plinova u Europskoj Uniji. Uspostavom ETS-a (zasnovan na EU Direktivi 2003/87/EC) se želi omogućiti provedba mjera gospodarskih subjekata obuhvaćenih ETS-om na troškovno učinkovit način, a s ciljem izvršenja obveza preuzetih Kyotskim protokolom. Prvenstveno se želi da države članice ograniče ukupne emisije stakleničkih plinova iz postrojenja obuhvaćenih ETS Direktivom na vlastitom području, te s tom svrhom svakom operateru postrojenja izdati rješenje za emitiranje točno određene količine emisije u

Rd. br.	Kratice	Opis
		obliku dodijele besplatne emisijske kvote, odnosno određenog iznosa prava na emisiju, pri čemu jedno 'pravo na emisiju' predstavlja dozvolu za emisiju jedne tone CO ₂ eq. https://mingor.gov.hr/o-ministarstvu-1065/djelokrug-4925/klima/sustav-trgovanja-emisijama-staklenickih-plinova/opcenito-o-sustavu-trgovanja-emisijama-staklenickih-plinova/1891
16	FZOEU	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
17	GIS	Geoinformacijski sustav
18	GPP	gornji prag procjene
19	GV	granične vrijednosti
20	ha	hektar (1 ha = 10 000 m ² ili 1x10 ⁴)
21	Hg	živa
22	HMZG	Hrvatske mreže zdravih gradova - Hrvatska se pridružila pokretu Zdravi grad osnivanjem Hrvatske mreže zdravih gradova pri Školi narodnog zdravlja dr. Andrija Štampar Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
23	HR 1	zona „Kontinentalna Hrvatska“ koja obuhvaća i područje sljedećih županija: Požeško-slavonska županija, Virovitičko-podravska županija, Osječko-baranjska županija (izuzimajući aglomeraciju Osijek HR OS), Bjelovarsko-bilogorska županija, Koprivničko-križevačka županija, Krapinsko-zagorska županija, Međimurska županija, Varaždinska županija i Zagrebačka županija (izuzimajući aglomeraciju HR ZG)
24	IED Direktiva	Direktiva o industrijskim emisijama IED (engl. Industrial Emission Directive)
25	IPPC	Integrirana prevencija i kontrola onečišćenja (engl.: Integrated Pollution Prevention and Control)
26	ISZO	Informacijski sustav zaštite okoliša
27	ISZP	Informacijski sustav zaštite prirode
28	kV	volt je jedinica za napon, 1 kilovolt (kV)=10 ³ Volta (V)=1000 V Električni napon (kraće napon, oznaka U ili V) je fizikalna veličina koja se koristi u elektrotehnici, a jednaka je razlici električnog potencijala između dvije tačke što se matematički može predstaviti na sljedeći način: $U = \Delta \phi = \phi_2 - \phi_1$ Napon pokazuje koliki je rad (W) potreban da se električni naboj (Q) premjesti između dvije tačke u električnom polju: $U = W / Q$ Mjerna jedinica za napon je volt (oznaka V). Volt je izvedena mjerna jedinica iz Međunarodnog sistema mjernih jedinica (SI). Koristi se u mjerenjima električnog potencijala, razlike potencijala i elektromotorne sile. Jedinica za električni napon Volt je nazvana u čast italijanskog fizičara Aleksandra Volte (1745-1827) koji je osmislio i napravio voltin stub, vjerovatno prvu hemijsku bateriju na svijetu.
29	m.n.v.	metara nadmorske visine
30	mbar	1000 puta manja jedinica milibar (mbar)/ tisućiti dio od 1 bar je milibar (mbar)
31	MINGOR	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
32	Ni	nikal
33	NO ₂	dušikov dioksid
34	NOK	Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (formalno obrazovanje)
35	NO _x	dušikov monoksid (je kemijski spoj formule NO te je važna signalna molekula u tijelima ljudi i svih sisavaca)
36	NRT	najbolje raspoložive tehnike (engl.: Best Available Techniques, BAT)
37	O ₃	ozon
38	OIE	obnovljivi izvori energije
39	OPG	obiteljska poljoprivredna gospodarstva
40	Pb	olovo

Rd. br.	Kratica	Opis
41	Plan zaštite okoliša RH	Nacrta Plana zaštite okoliša Republike Hrvatske za razdoblje od 2016. do 2023. godine, odnosno prijedlog Plana zaštite okoliša Republike Hrvatske za razdoblje do 2020. godine, https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/MainScreen?entityId=4300
42	PM ₁₀	lebdeće čestice veličine manje od 10 mikrometara (µm), primjerice prašina ili pelud. Za usporedbu, zrno pijeska ima promjer oko 90 mikrometara, a PM ₁₀ čestice mogu biti još mnogo manje od toga. PM ₁₀ uglavnom sadrže željezo, aluminij i silikate, a nastaju primarno zbog loženja na kruta goriva te ispušnih plinova automobila i industrije. Njihova prosječna granična vrijednost tijekom 24 sata je 50 µg/m ³ , a sve iznad toga znači da je kvaliteta zraka lošija te da s vremenom može početi utjecati na zdravlje.
43	PM _{2,5}	PM _{2,5} ili fine čestice su one koje su puno opasnije jer su manje od 2,5 µm pa lakše i dublje mogu prodrijeti u organizam. One nastaju sagorijevanjem fosilnih goriva (ispušni plinovi iz automobila, grijanje na drva ili ugljen i sl.), a sastoje se uglavnom od sulfata, nitrata, amonijaka, organskog i elementarnog ugljika, teških metala, poput olova, mangana, bakra, kadmija, cinka, nikla, vanadija i kroma). Njihov je promjer otprilike 3 posto promjera dlake kose, a kad njihova koncentracija poraste više od dopuštenih 25 µg/m ³ u kalendarskoj godini i kad prodru duboko u pluća, mogu uzrokovati niz problema, od otežanog disanja do peckanja očiju.
44	POP područja	područja očuvanja značajna za ptice
45	POVS područja	područja očuvanja značajna za vrste i stanište tipove
46	ppb	čestica na milijardu
47	PPOVS	posebna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove
48	Program	Program zaštite okoliša grada Vinkovaca
49	PUO	Procjena utjecaja zahvata na okoliš
50	PZO	Program zaštite okoliša
51	Registar	Registar kulturnih dobara RH: https://registar.kulturnadobra.hr/#/
52	RH	Republika Hrvatska
53	ROO baza	Registar onečišćavanja okoliša
54	SEAP	Akcijski plan energetske održivosti (eng. Sustainable Energy Action Plan – SEAP)
55	SECAP	Akcijski plan energetske održivosti i prilagodbe klimatskim promjenama (eng.: Sustainable Energy and Climate Action Plan – SECAP)
56	SO ₂	sumpor dioksid
57	SPUO	strateška procjena utjecaja strategije, plana i programa na okoliš
58	TOOS	tvari koje oštećuju ozonski sloj
59	TS	trafostanica
60	TV	tolerantne vrijednosti
61	vPOVS	vjerojatna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove
62	VSŽ	Vukovarsko-srijemska županija
63	VVK	Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o.
64	Zakon	Zakon o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj: 80/13., 153/13., 78/15., 12/18. i 118/18.)
65	µg/m ³	mikrograma po m ³ (mikrogram je milijunti dio grama!)

1. UVOD

Prema članku 50. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj: 80/13., 153/13., 78/15., 12/18. i 118/18.), temeljni dokumenti održivog razvitka i zaštite okoliša su:¹ Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske, Plan zaštite okoliša Republike Hrvatske, Program zaštite okoliša i Izvješće o stanju okoliša (**Slika 0-1.**)

Slika 0-1: Temeljni dokumenti održivog razvitka i zaštite okoliša

Obveznici izrade programa zaštite okoliša su jedinice regionalne (područne) samouprave - županije i veliki gradovi.^{2, 3, 4, 5}

Program zaštite okoliša županije i velikog grada donosi predstavničko tijelo jedinice regionalne (područne) samouprave, uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za zaštitu okoliša. Ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša svoju suglasnost daje temeljem prethodno pribavljenih mišljenja ministarstava i drugih državnih tijela o pojedinim pitanjima koja podliježu njihovoj nadležnosti. Program zaštite okoliša donosi se na razdoblje od četiri godine i po donošenju se objavljuje u službenom glasilu jedinice područne (regionalne) samouprave.

Svrha programa zaštite okoliša je pobliže razraditi mjere iz Nacionalnog plana zaštite okoliša Republike Hrvatske u skladu s regionalnim, odnosno lokalnim posebnostima i obilježjima područja za koje se program zaštite okoliša donosi. Program zaštite okoliša izrađuje se i donosi na temelju analize učinkovitosti primijenjenih mjera i stanja u okolišu utvrđenih Izvješćem o stanju okoliša.^{6, 7}

1.1. SADRŽAJ I STRUKTURA PROGRAMA ZAŠTITE OKOLIŠA GRADA VINKOVACA

Prema članku 53. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“ br.: 80/13., 153/13., 78/15., 12/18. i 118/18.), Program zaštite okoliša osobito sadrži:

- uvjete i mjere zaštite okoliša, prioritetne mjere zaštite okoliša po sastavnicama okoliša i pojedinim prostornim cjelinama područja za koji se Program zaštite okoliša donosi,
- subjekte koji su dužni provoditi mjere utvrđene Programom i ovlaštenja u svezi s provedbom utvrđenih mjera zaštite okoliša,
- praćenje stanja okoliša i ocjenu potrebe uspostave dodatnog praćenje stanja okoliša u području za koji se Program donosi,
- način provedbe interventnih mjera u iznenadnim slučajevima onečišćivanja okoliša u području za koji se Program donosi,
- rokove za poduzimanje pojedinih utvrđenih mjera i
- izvore financiranja za provedbu utvrđenih mjera i procjenu potrebnih sredstava.

Zakonom o zaštiti okoliša je također propisano da Program zaštite okoliša (u nastavku: PZO) lokalne i regionalne razine mora biti usuglašen s važećim Planom zaštite okoliša RH, a usuglašenost utvrđuje nadležno Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (u nastavku: MINGOR) prilikom izdavanja prethodne suglasnosti koju je potrebno ishoditi prije nego se program zaštite okoliša uputi u proceduru donošenja.⁸

Struktura unutar pojedinog poglavlja ovog Programa koncipirana je tako da uvodni dio svakog poglavlja daje kratki prikaz važećeg zakonskog i institucionalnog okvira, kao i opis stanja te su na temelju toga definirani ciljevi i mjere zaštite okoliša. Pri tome su za svaku mjeru određeni nositelji/sunositelji provedbe, vremenski rokovi izvršenja, mogući izvori financiranja provedbe mjera, kao i procjena financijskih sredstava.

1.2. USVAJANJE I PROVEDBA PROGRAMA ZAŠTITE OKOLIŠA

U skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša, ovaj Program donosi Gradsko vijeće Grada Vinkovaca za četverogodišnje razdoblje, uz prethodnu suglasnost nadležnog Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja koju ono daje temeljem prethodno pribavljenih mišljenja ministarstava i drugih državnih tijela o pojedinim pitanjima koja podliježu njihovoj nadležnosti.

Usvojeni Program se objavljuje u Službenom glasniku Grada Vinkovaca, a mora se dostaviti i Ministarstvu u roku od mjesec dana od dana njegova donošenja.

Prema članku 165. Zakona o zaštiti okoliša, javnost ima pravo sudjelovanja u postupku donošenja programa koji se odnose na okoliš davanjem svojih mišljenja, primjedbi i prijedloga na nacrt programa. U tu svrhu, tijela javne vlasti obvezna su osigurati pravovremeno i učinkovito sudjelovanje javnosti prilikom izrade programa. Navedeno je detaljnije regulirano Uredbom o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“ broj: 64/08.), odnosno člankom 14., koji propisuje da je tijelo nadležno za izradu Programa dužno na mrežnoj stranici objaviti informaciju o izradi nacrta prijedloga programa, kao i način

davanja mišljenja, primjedbi i prijedloga javnosti koja je zainteresirana na nacrt prijedloga programa kada se izradi.⁹

U skladu s tim, prijedlog nacrta Programa zaštite okoliša grada Vinkovaca bit će stavljen na javni uvid u prostorijama Upravnog odjela za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša te na službenu mrežnu stranicu Grada Vinkovaca. Svi pristigli komentari i primjedbe biti će razmotreni, a prihvaćeni prijedlozi biti će ugrađeni u Program. Ne prihvaćene komentare i primjedbe izradit će se pisana obrazloženja zašto ih nije moguće prihvatiti. Cjelovito Izvješće o provedenoj javnoj raspravi Nacrta Programa zaštite okoliša grada Vinkovaca za razdoblje od 2022.-2025. godine, bit će u prilogu VI.

Za uspješnu provedbu Programa važan je i niz sudionika zaštite okoliša i održivog razvitka na svim razinama, od državne, preko regionalne do lokalne, a njihov pregled i opis dan je u zasebnom poglavlju 1.3. Sudionici zaštite okoliša.

Nakon isteka četverogodišnjeg razdoblja važenja Programa, izraditi će se Izvješće o stanju okoliša kojim će se analizirati ostvarivanje ciljeva iz ovog Programa, kao i drugih programskih i planskih dokumenata zaštite okoliša na području grada Vinkovaca te dati cjeloviti uvid u stanje okoliša Grada Vinkovaca u navedenom četverogodišnjem razdoblju. Izvješće također donosi Gradsko vijeće Grada Vinkovaca.¹⁰

2. OSNOVNA OBILJEŽJA GRADA VINKOVACA

2.1. POLOŽAJ I TERITORIJALNI USTROJ

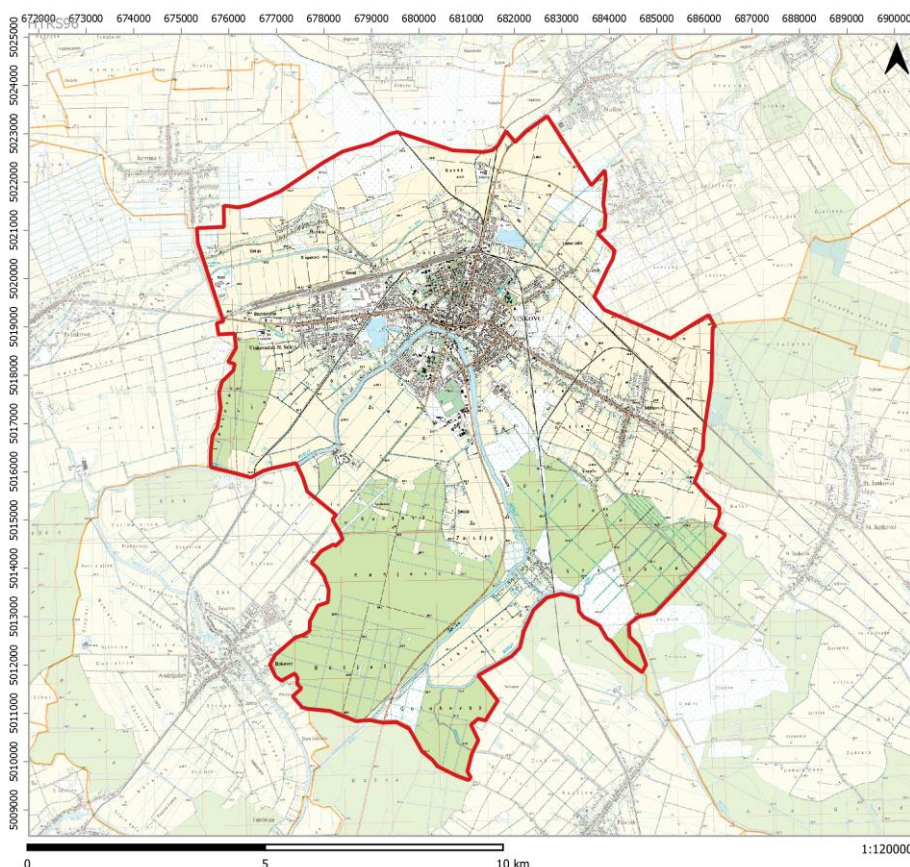
Geografske značajke grada Vinkovaca sukladne su podacima navedenim u Programu zaštite zraka, ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe klimatskim promjenama i zaštite ozonskog sloja grada Vinkovaca za razdoblje 2021.-2024. godine („Službeni glasnik“ Grada Vinkovaca broj 03/21.), koji je i sastavni dio ovog Programa.

Grad Vinkovci smješten je u istočnom dijelu Republike Hrvatske u Slavoniji u Vukovarsko-srijemskoj županiji djelomično prapornom terenu na 85-90 metara nadmorske visine (u nastavku: m. n. v.).

Vinkovci su središte Vukovarsko-srijemske županije. Vinkovci su prometno raskrižje, nalazi se u obuhvatu Savskog sliva i Dunavskog sliva.

Grad Vinkovci je po Popisu stanovništva 2011. godine imao 35.312 stanovnika (vidi poglavlje 2.3.). Ukupna katastarska površina Grada Vinkovaca iznosi 9.412,32 ha od čega je 2.322,42 ha građevinsko područje naselja koje se sastoji od dva naselja i to: naselja Vinkovci i naselja Mirkovci. Gustoća naseljenosti u gradu Vinkovcima je 15 stanovnika/ha.¹¹

Administrativno područje Grada Vinkovaca prikazano je u nastavku (**Slika 2.1-1**).

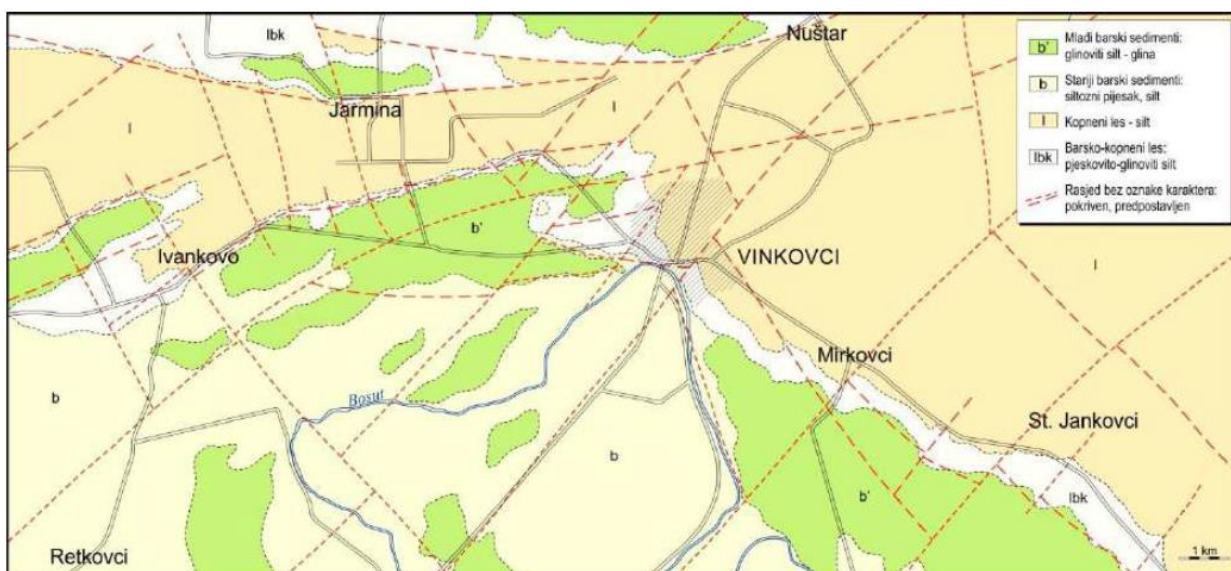
Slika 2.1-1: Administrativno područje Grada Vinkovaca (Autor: EKONERG d.o.o.)

2.2. GEOLOŠKA OBILJEŽJA

Grad Vinkovci se nalazi u području Panonskog bazena. U širem području oko grada razlikuju se dva međusobno odvojena kompleksa. Prvi pripada dubinskoj građi i sastoji se od najstarijih metamornih i magmatskih stijena paleozoika te transgresivnog gornjokrednog kompleksa koji gradi temeljno gorje. Na njima se transgresivno nastavljaju srednje i gornje miocenski vapnenci, lapori i pješčenjaci. Na njima slijede pliocenski pješčenjaci, lapori i gline u izmjeni. Drugi kompleks je površinski i sastoji se od različitih genetskih tipova pleistocenske i holocenske starosti.

Pleistocenske naslage sadrže sve više siltozne komponente idući od najstarijih prema najmlađima te pokazuju prijelaz iz jezerskog u riječni tip taložnih okoliša. Na zatečenom pleistocenskom reljefu istaložen je djelomično les, pomiješan s mlađim barskim i riječnim sedimentima.

Područje grada Vinkovaca se u potpunosti nalazi na površinskom kompleksu, rasprostirući se preko četiri tipa uglavnom rastresitih i nevezanih naslaga, dva pleistocenska, jednog pleistocensko-holocenskog i jednog holocenskog.

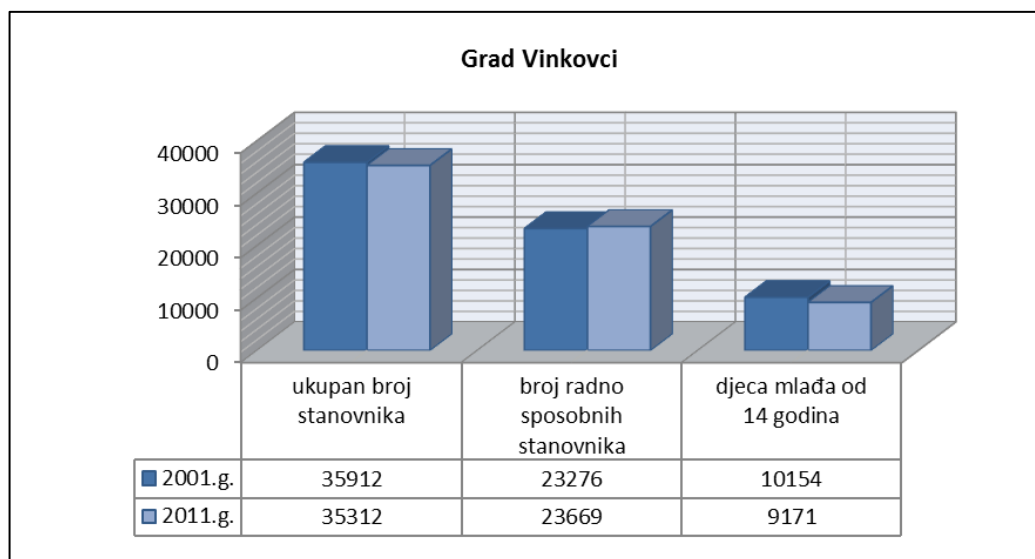
Slika 2.2-1: Litološke karakteristike područja Grada Vinkovci (pojednostavljeno prema Osnovnoj geološkoj karti OGK M 1:100 000, list Vinkovci L34-98).

2.3. STANOVNIŠTVO

Prema Popisu stanovništva iz 2011. godine na području grada Vinkovaca živi 35.312 stanovnika što predstavlja 19,67% od ukupnog broja stanovnika Vukovarsko-srijemska županije, odnosno 0,82% od ukupnog broja stanovnika Hrvatske. U odnosu na 2001. godinu to iznosi oko 1,67 % manje nego 2001. godine kada ih je živjelo 35 912. Gustoća naseljenosti u Vinkovcima je 376 stanovnika/km², a prosječna starost je 39,3 godina.

Prema Popisu stanovništva iz 2001. godine na prostoru grada bilo je radno sposobno 23.276 stanovnika, a djece mlađe od 14 godina 10.154 (**Slika 2.3-1**).

Od ukupnog broja stanovništva, prema Popisu iz 2011. godine, 23.669 ih je radno sposobno što iznosi 65,94 %, djece mlađe od 14 godina ima 9.171 što čini 24,31 %.

Slika 2.3-1: Usporedba Popisa stanovništva 2001. i 2011. za područje grada Vinkovci

2.4. KULTURNO – POVIJESNA BAŠTINA

Područje grada Vinkovaca osobito je bogato u kulturološkom, arheološkom i povijesnom smislu. Povoljan topografski položaj omogućio je protok brojnih kulturnih utjecaja tijekom prapovijesti, antike i srednjeg vijeka. Na tom su se području smjenjivali nositelji različitih kultura koji su ostavili raznovrsne materijalne tragove, o čemu svjedoče i arheološka nalazišta, putem kojih možemo pratiti kontinuirano naseljavanje ovoga prostora kroz više od 8.000 godina.

U Registru kulturnih dobara RH¹ dana 17. 05. 2021. na području Grada registrirano je ukupno dvadeset i sedam (27) objekata materijalne i nematerijalne kulturne baštine, od čega:

- nematerijalnoj kulturnoj baštini pripadaju umijeće izrade fotografija tehnikama povijesnih fotografskih procesa (1),
- materijalnoj kulturnoj baštini pripada šesnaest (16) pojedinačna nepokretna kulturna dobra,
- devet (9) nepokretnih kulturnih dobara kategorije arheologija te
- jedno (1) kulturno dobro koje pripada kulturno povijesnoj cjelini.

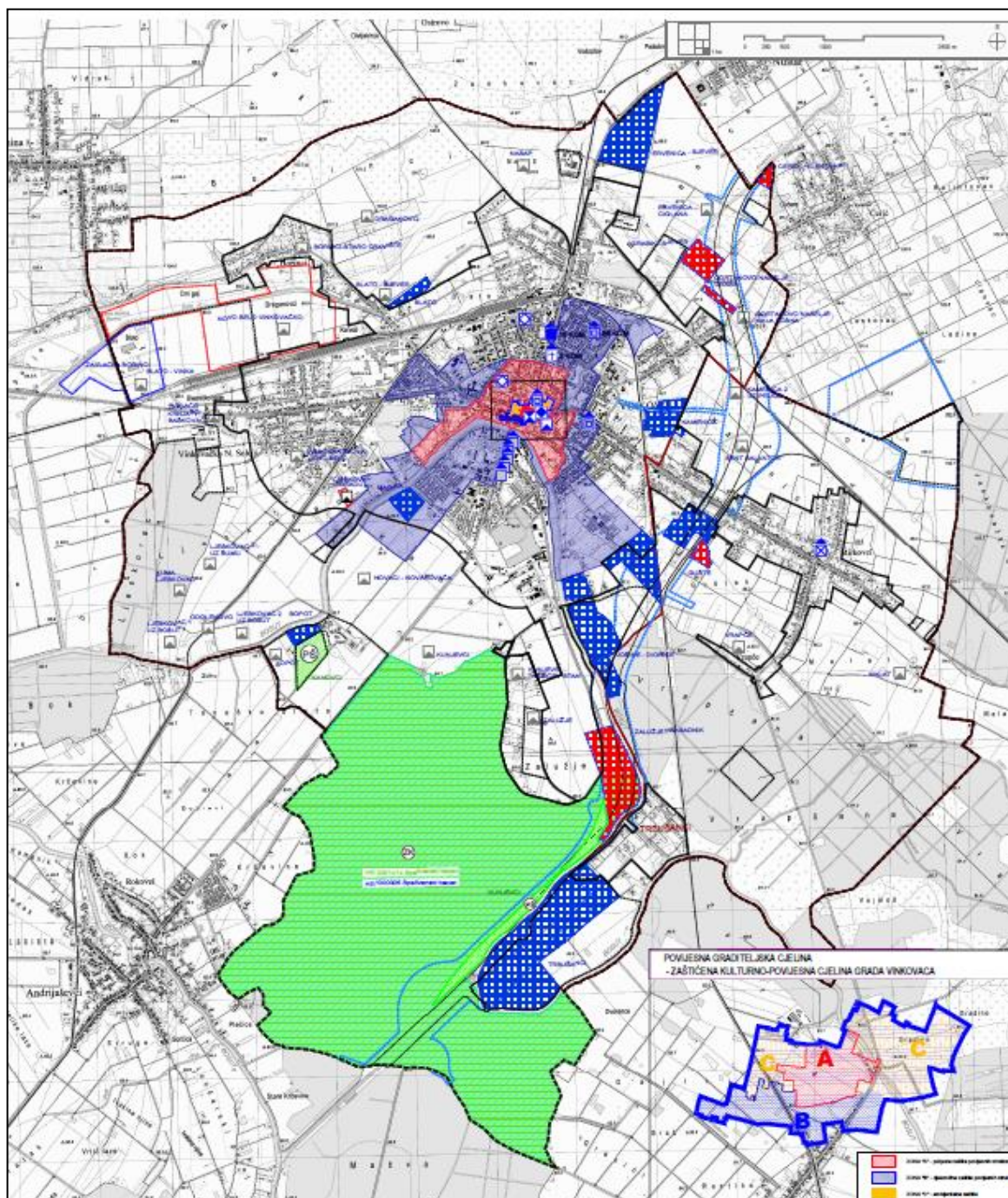
Po svojoj kulturno-povijesnoj vrijednosti navedena kulturna dobra imaju lokalni i regionalni značaj.²

Osim kulturnih dobara upisanih u Registar, velik broj kulturno-povijesnih vrijednosti je evidentiran te se štiti putem prostorno planskih odredbi. Prema podacima iz prostorno planske

¹ Registar kulturnih dobara RH: <https://registar.kulturnadobra.hr/#/>

² Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, („Narodne novine“ broj: 69/99., 151/03., 157/03., 100/04., 87/09., 88/10., 61/11., 25/12., 136/12., 157/13., 152/14., 98/15., 44/17. i 90/18., 32/20. i 62/20.)

dokumentacije na području Grada Vinkovaca evidentirano je 91 nepokretno kulturno dobro³. S obzirom na vrstu, 76 evidentiranih kulturnih dobara pripada graditeljskoj baštini (profane, sakralne i memorijalne građevine), dok 15 evidentiranih kulturnih dobara pripada arheološkoj baštini. Kulturno povijesna baština grafički prikazana na kartogramu 3.A.1. *Uvjeti korištenja, uređenje i zaštitu prostora*. Kartografski prikaz kulturnih dobara grada Vinkovaca nalazi se u nastavku (**Slika 2.4-1**) zajedno s tabličnim prikazom (**Tablica 2.4-1**) i vrsta kulturnih dobara.

Slika 2.4-1: Kulturna baština na području Grada Vinkovaca (Izvor: 2IDPPVK „Službeni glasnik“ grada Vinkovaca broj 06/20., 15/20.-pročišćeni tekst Odredbi za provedbu)

³ 2. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Vinkovaca, „Službeni glasnik“ Grada Vinkovci broj 06/20., 15/20.-pročišćeni tekst Odredbi za provedbu.

Tablica 2.4-1: Kulturna dobra na području grada Vinkovaca (Izvor: 2IDPPVK „Službeni glasnik“ Grada Vinkovci broj 06/20., 15/20.-pročišćeni tekst Odredbi za provedbu)

Nepokretna kulturna dobra (30)
<i>kulturno-povijesne cjeline (3)</i>
Z-2262 Vinkovci Kulturno-povijesna cjelina grada Vinkovaca
Z-4447 Vinkovci Arheološka zona Vinkovci
Z-4976 Vinkovci Arheološka zona "Kamenica"
<i>pojedinačna kulturna dobra (27)</i>
P-4187 Mirkovci Arheološko nalazište "Trbušanci"
P-4209 Vinkovci "Kamenica - sjever i jug"
P-4516 Vinkovci Arheološko nalazište "Ervenica - sjever"
P-4539 Vinkovci Arheološko nalazište "Jošine - Dionice"
P-4983 Vinkovci Arheološko nalazište "Zavlače (Borinci - Blato - Vinka)"
P-5410 Vinkovci Stara bolnica
ROS-0201 Vinkovci Spomen kosturnica boraca NOR-a
ROS-0202 Vinkovci Groblje i spomenik palim borcima Jugoslavenske armije
ROS-0203 Vinkovci Zgrada Vatrogasnog doma, spomen zgrada važna za povijest KPJ-u
Z-1172 Vinkovci Zgrada Gradskog muzeja (nekad zgrada sjedišta 7. Brodske pukovnije)
Z-1173 Vinkovci Zgrada Galerije umjetnosti, Duga ulica 3
Z-1174 Vinkovci Crkva sv. Euzebija i Poliona
Z-1175 Vinkovci Graditeljski sklop nekadašnje crkve sv. Ilije i Vinka –“Meraja“
Z-4189 Vinkovci Zgrada suda, Trg bana J. Šokčevića 17
Z-4190 Vinkovci Kapetanov stan - Zgrada suda, Trg bana J. Šokčevića 17a
Z-4191 Vinkovci Zgrada Brodske imovne općine, Ulica Kralja Zvonimira 1
Z-4192 Vinkovci Zgrada Narodnog magazina, Duga ulica 17
Z-4423 Vinkovci Kip sv. Trojstva
Z-4424 Vinkovci Zgrada Nove gimnazije, Trg bana J. Šokčevića 1
Z-4425 Vinkovci Zgrada Stare gimnazije, Trg bana J. Šokčevića 2
Z-4426 Vinkovci Jankovićeva kuća, Kralja Zvonimira 2
Z-4427 Vinkovci Župni dvor
Z-4710 Vinkovci Kuća Gross, Ulica Jurja Dalmatinca 33
Z-4914 Vinkovci Arheološko nalazište "Sopot"
Z-6078 Vinkovci Kuća Schlesinger, Kralja Zvonimira 15
Z-6090 Vinkovci Arheološko nalazište Blato
Z-6347 Vinkovci Historicistička katnica, Duga
Pokretna kulturna dobra (7)
<i>muzejska građa (4)</i>
ROS-106/79 Vinkovci Gradski muzej Vinkovci - Arheološka zbirka
ROS-132-1984 Vinkovci Gradski muzej Vinkovci - muzejska zbirka radnički i NOB pokret
ROS-59/1975 Vinkovci Gradski muzej Vinkovci - Etnografska zbirka
Z-4441 Vinkovci Gradski muzej Vinkovci - muzejska građa
<i>pojedinačna kulturna dobra (1)</i>
Z-1829 Vinkovci Orgulje u crkvi sv. Euzebija i Poliona
<i>zbirka (2)</i>
P-4984 Vinkovci Ostava srebrnog posuđa iz Vinkovaca
Z-2511 Vinkovci Inventar crkve sv. Euzebija i Poliona
Nematerijalna kulturna dobra (1)
Z-3367 Vinkovci Priprema tradicijskog slavonskog kulena/kulina

Na širem području grada otkrivena su mnogobrojna naselja, od kojih su najstarija iz vremena starijeg neolitika, kada su tu boravili pripadnici starčevačke kulture. Starčevačku kulturu nasljeđuje neolitička kultura, sopotska, jedna od dviju eponimnih kultura s područja Vinkovaca. Nalazište Sopot nalazi se 3 km jugozapadno od Vinkovaca na desnoj, južnoj obali Bosuta. Zahvaljujući povoljnom položaju na tom nalazištu život je trajao gotovo tisuću godina (4250. – 3350. god. pr. Kr.). Na lokalitetu je danas sagrađen arheološki park. Na podlozi kasne sopotske

kulture formirat će se bakreno doba – eneolitik (3350. – 2300. god. pr. Kr.). Na području Vinkovaca izmjenjuju se brojne bakrenodobne kulture (badenska, lasinjska, kostolačka i vučedolska), od kojih se izdvaja vučedolska, koja je Vinkovcima u nasljeđe ostavila najstariji indoeuropski kalendar – „Orion“. Početak brončanog doba obilježila je vinkovačka kultura (2300. – 1800. god. pr. Kr.), druga eponimna kultura s područja Vinkovaca, nazvana prema nalazištu tel Tržnica u Vinkovcima. Brončano doba nasljeđuju kulturni kompleksi starijeg željeznog doba (dalska, bosutska i srijemska kultura), kada jačaju naselja na Dirovu brijegu i Ervenici.

Važnost ovog područja prepoznata je i u antici, kada se na tlu današnjih Vinkovaca nalazio rimski grad Colonia Aurelia Cibalae, čiji su obrisi i materijalna ostavština danas dobro poznati, zahvaljujući brojnim zaštitnim arheološkim iskopavanjima koja su provedena tijekom posljednjih 50-ak godina.

Tijekom nekoliko narednih stoljeća vinkovačkim krajem su prohujala, a dijelom se i nastanila, različita, ponajprije germanska plemena (Goti, Gepidi, Langobardi). Neposredna blizina dunavskog limesa i dobra prometna povezanost, zahvaljujući kojoj je grad nekoć napredovao do rimske kolonije, ubrzale su propast grada.

Doseljavanje Mađara u Panonsku nizinu uvelike će utjecati na povijest vinkovačkog kraja. Tijekom 10. stoljeća u interakciji slavenskog i mađarskog stanovništva razvila se bjelobrdska kultura (10.-12. stoljeće) koja je svoje tragove ostavila širom Slavonije. Doba je to nesmetanih prometnih i gospodarskih veza, nastanka stalnijih i kompaktnijih naselja, poput naselja na Meraji u Vinkovcima iz druge polovine 11. stoljeće, koje se formiralo oko crkve svetog Ilije, po kojoj se naselje u izvorima nazivalo Szentillye. U 14. stoljeću u tom su se naselju održavali sajmovi, a izvori iz 15. stoljeća spominju ga kao trgovište.

Kada se govori o kontinuitetu naselja na području današnjih Vinkovaca, novija istraživanja pokazuju da su postojala dva naselja, Szentillye i Vinkovci, koja su neko vrijeme bila jedno uz drugo. Prvotno srednjovjekovno naselje Szentillye ili Ilinci, prema hrvatskoj inačici zabilježenoj u doba Osmanlija, raseljeno je, a selo Vinkovci, koje je nastalo krajem 15. st., jača i postaje prostorni i povijesni nasljednik Szentillyea. Nakon odlaska Osmanlija Vinkovci ulaze u sastav Vojne krajine, što je rezultiralo intenzivnom urbanizacijom. U Vinkovcima se nalazio pukovnijski stožer, zatim sjedište Vinkovačke satnije, konjičke pukovnije i sjedište generala, odnosno zapovjednika Slavonske brigade. Ustrojavanjem vojnokrajških pukovnija u slavonskom dijelu Vojne krajine 1747. i određivanjem Vinkovaca za sjedište Brodske pješačke pukovnije počinje gradnja tog naselja i njegovo postupno preoblikovanje iz sela u naselje s gradskim obilježjima. Ta obilježja su se između ostaloga očitovala u zidanoj baroknoj jezgri s vojnokrajškim upravnim zgradama, crkvama te kućama obrtnika i trgovaca. Krajem 18. stoljeća Vinkovci dobivaju prepoznatljivu urbanu strukturu.

Ovako bogatu i složenu prapovijest te rana povijesna vremena vinkovačko područje zahvaljuje svom geografskom položaju i topografskim osobinama koje su omogućavale dobru komunikaciju i povoljne životne uvjete već u najranijim počecima ljudskog naseljavanja. O osobitoj povijesnoj važnosti grada Vinkovaca, kao mjesta gdje se savski i dunavski sliv međusobno najviše približavaju, svjedoči raznovrsna i bogata kulturna baština koja se prema osnovnoj podjeli klasificira na materijalnu (nepokretnu i pokretnu) i nematerijalnu baštinu. Podatci o stanju kulturne baštine na području Grada Vinkovaca temelje se na podacima Ministarstva kulture (Registar kulturnih dobara RH). Broj kulturnih dobara u Registru nije stalan zbog njihova promjenjivog karaktera.

3. TEMATSKE CJELINE

3.1. ZAŠTITA ZRAKA I OZONSKOG SLOJA TE UBLAŽAVANJE KLIMATSKIH PROMJENA I PRILAGODBA KLIMATSKIM PROMJENAMA

3.1.1. ZAKONSKI OKVIR

Od 01. siječnja 2020. godine na snazi su: Zakon o zaštiti zraka („Narodne novine“ broj 127/19.) kojim je uređeno područje zaštite zraka i Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja („Narodne novine“ broj 127/19.) kojim je uređeno područje zaštite ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama.

Temeljni propisi koji definiraju politiku i mjere za zaštitu i poboljšanje kvalitete zraka u Republici Hrvatskoj su:

- Zakon o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj: 80/13., 153/13., 78/15., 12/18., 118/18.)
- Zakon o zaštiti zraka („Narodne novine“ broj 127/19.)
- Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja („Narodne novine“ broj 127/19.)
- Zakon o provedbi Uredbe (EU) 2019/1021 o postojanim organskim onečišćujućim tvarima („Narodne novine“ broj 54/20.).

Temeljni propisi definiraju donošenje provedbenih propisa (uredbi, pravilnika, planova,...) kojima se između ostalog utvrđuje način ocjene kvalitete zraka, način praćenja i izvješćivanja o kvaliteti zraka, način i učestalost praćenja emisija, granične vrijednosti emisija, granične i kritične vrijednosti onečišćujućih tvari u zraku, zahtjevi za tehničke uređaje i kakvoću tekućeg naftnog goriva, ukidanje potrošnje tvari koje oštećuju ozonski sloj (u nastavku: TOOS), ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama, inspekcijski nadzor, kaznene odredbe za nepoštivanje odredbi zakona, zahtjevi za kakvoću podataka i mjerenja itd.

Zakonom o zaštiti zraka, prema razinama onečišćenosti, s obzirom na propisane granične vrijednosti (u nastavku: GV), ciljne vrijednosti i ciljne vrijednosti za prizemni ozon utvrđene su sljedeće kategorije kvalitete zraka:

- prva kategorija kvalitete zraka – čist ili neznatno onečišćen zrak: nisu prekoračene granične vrijednosti (GV), ciljne vrijednosti i ciljne vrijednosti za prizemni ozon,
- druga kategorija kvalitete zraka – onečišćen zrak: prekoračene su granične vrijednosti (GV), ciljne vrijednosti i ciljne vrijednosti za prizemni ozon.

Uredbom o određivanju zona i aglomeracija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 01/14., u daljnjem tekstu Uredba) teritorij Republike Hrvatske je, prema razinama onečišćenosti zraka, klasificiran u pet zona i četiri aglomeracije.

Grad Vinkovci, odnosno područje Vukovarsko-srijemske županije pripada zoni „Kontinentalna Hrvatska“ (oznaka zone: HR 1) koja obuhvaća i područje sljedećih županija: Požeško-slavonska županija, Virovitičko-podravska županija, Osječko-baranjska županija (izuzimajući aglomeraciju Osijek HR OS), Bjelovarsko-bilogorska županija, Koprivničko-križevačka županija, Krapinsko-zagorska županija, Međimurska županija, Varaždinska županija i Zagrebačka županija (izuzimajući aglomeraciju HR ZG) (**Slika 3.1-1**).

Slika 3.1-1: Zone i aglomeracije za potrebe praćenja kvalitete zraka s mjernim postajama na području Republike Hrvatske (Izvor: Izvješće o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske u 2019. godini, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, listopad 2020. godine, <http://www.haop.hr/hr/godisnja-izvjesca-o-pracenju-kvalitete-zraka-na-podrucju-republike-hrvatske/godisnja-izvjesca-o>)

Razine onečišćenosti zraka određuju se prema donjim i gornjim pragovima procjene te ciljnim vrijednostima i dugoročnim ciljevima za prizemni ozon propisanim u Prilogu 3. točkama A. i B. Uredbe o razinama onečišćujućih tvari u zraku („Narodne novine“ broj 77/20.).

Za zonu HR 1 dane su sljedeće procjene razina onečišćenosti zraka po onečišćujućim tvarima s obzirom na zaštitu zdravlja ljudi i to za sljedeće onečišćujuće tvari:

Tablica 3.1-1: Razine onečišćenosti zraka po onečišćujućim tvarima s obzirom na zaštitu zdravlja ljudi za zonu HR 1

Oznaka zone/ aglomeracije	Razina onečišćenosti zraka po onečišćujućim tvarima s obzirom na zaštitu zdravlja ljudi							
	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	Benzen	Pb, As, Cd, Ni	CO	O ₃	Hg
HR 1	< GPP	< DPP	< GPP	< DPP	< DPP	< DPP	> CV	< GV

Legenda: DPP – donji prag procjene, GPP – gornji prag procjene, CV – ciljna vrijednost za prizemni ozon, GV – granična vrijednost

Iz tablice su vidljivi načelno dobri rezultati zone HR 1: za okside dušika, benzen, teške metale i CO onečišćenje je ispod donjeg praga procjene, za SO₂ i lebdeće čestice onečišćenje je ispod gornjeg praga procjene, ozona ima više od ciljane vrijednosti, a žive manje od granične vrijednosti.

3.1.2. STANJE I PRITISCI

3.1.2.1. Praćenje kvalitete zraka

Sukladno hrvatskim propisima, Zavod za zaštitu okoliša i prirode pri Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja izrađuje godišnje izvješće o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske koje sadrži podatke o kategorijama kvalitete zraka oko mjernih postaja Državne mreže i lokalnih mreža za trajno praćenje kvalitete zraka. Izvješće sadrži i podatke o mrežama i postajama, sumarni prikaz koncentracija onečišćenja u zraku oko mjerne postaje, učestalost pojavljivanja visokih koncentracija onečišćenja, datume pojavljivanja koncentracija većih od graničnih vrijednosti (GV) i dugoročnog cilja za ozon te tolerantne vrijednosti (u nastavku: TV) i ciljne vrijednosti za ozon.

Na području Vukovarsko-srijemske županije i grada Vinkovaca, sukladno prethodno navedenoj Uredbi, nema uspostavljenih postaja za trajno praćenje kvalitete zraka.

3.1.2.2. Ocjena onečišćenosti zraka u zoni HR 1 – kontinentalna hrvatska

Sukladno hrvatskim propisima, Zavod za zaštitu okoliša i prirode, pri Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja, izrađuje godišnje izvješće o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske koje sadrži podatke o kategorijama kvalitete zraka oko mjernih postaja Državne mreže i lokalnih mreža za trajno praćenje kvalitete zraka. Izvješće sadrži i podatke o mrežama i postajama, sumarni prikaz koncentracija onečišćenja u zraku oko mjerne postaje, učestalost pojavljivanja visokih koncentracija onečišćenja, datume pojavljivanja koncentracija većih od graničnih vrijednosti (GV) i dugoročnog cilja za ozon te tolerantne vrijednosti (TV) i ciljne vrijednosti za ozon.

Prikaz kvalitete dan je prema godišnjim izvješćima o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske. Prema Godišnjim izvješćima o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske (od 2016. do 2019. godine) procjenjivanje razine onečišćenosti zraka na području RH je uz mjerenja na stalnim mjernim mjestima provedeno i metodom objektivne procjene.

Objektivna procjena se primjenjuje samo u slučaju gdje su razine koncentracija onečišćujućih tvari na razmatranom području manje od donjeg praga procjene/dugoročnog cilja sukladno člancima 6. i 9. Direktive 2008/50/EK. Kao podloga za procjenu korišten je dokument „Objektivna ocjena kvalitete zraka u zonama Republike Hrvatske za 2017. godinu“ (Državni hidrometeorološki zavod (DHMZ), 2018.)¹²

Ocjena onečišćenosti (sukladnosti) zone Kontinentalna Hrvatska (HR 1) u razdoblju 2016. do 2019. godine

SO₂

Ocjena onečišćenosti zone Kontinentalna Hrvatska (HR 1) (ocjena sukladnosti s ciljevima zaštite okoliša propisanih Direktivom 2008/50/EK) s obzirom na sumporov dioksid u 2019. godini dobivena je objektivnom procjenom. Ocijenjeno je da su koncentracije SO₂ bile ispod donjeg praga procjene u ovoj zoni.

Objektivnom procjenom uz korištenje rezultata modela koji pokazuju da su vrijednosti niže od donjeg praga procjene za zaštitu vegetacije (8 µg/m³) može se zaključiti da su vrijednosti prizemnih koncentracija SO₂ ispod kritične razine za zaštitu vegetacije.

NO₂

Ocjena onečišćenosti zone Kontinentalna Hrvatska (HR 1) s obzirom na dušikov dioksid dobivena je objektivnom procjenom indikativnim mjerenjima. Ocijenjeno je da su u ovoj zoni koncentracije NO₂ bile niže od propisanih graničnih vrijednosti. Sukladno s ciljevima zaštite okoliša nije prekoračena kritična razina.

Indikativnim mjerenjima u zoni kontinentalna Hrvatska (HR 1) te objektivnom procjenom na osnovu mjerenja ocijenjeno je da je zona sukladna s kritičnom razinom za srednju godišnju vrijednost koncentracija NO_x s obzirom na zaštitu vegetacije.

Objektivnom procjenom uz korištenje rezultata modela koji pokazuju da su vrijednosti NO₂ u zonama jako niske može se zaključiti da su vrijednosti prizemnih koncentracija NO_x niže od kritične razine za zaštitu vegetacije.

Lebdeće čestice PM₁₀ i PM_{2,5}

Objektivna procjena ne može se provesti/upotrijebiti za ocjenu sukladnosti PM₁₀ i PM_{2,5} u svim zonama i aglomeracijama jer su razine onečišćenosti u svim zonama i aglomeracijama veće od donjeg praga procjene (DPP). U zoni Kontinentalna Hrvatska (HR 1) koncentracije lebdećih čestica PM₁₀ bile su niže od propisanih graničnih vrijednosti.

S obzirom na PM_{2,5} zona Kontinentalna Hrvatska (HR 1), sukladna je s graničnom vrijednošću za srednju godišnju vrijednost PM_{2,5} obzirom na zaštitu zdravlja ljudi.

Ozon

2019. godine zona Kontinentalna Hrvatska (HR 1) sukladna je s ciljnom vrijednošću za 8-satni pomični prosjek koncentracija O₃ s obzirom na zaštitu zdravlja ljudi te je sukladna s ciljnom vrijednošću akumulirane izloženosti preko granične vrijednosti 40 ppb (u nastavku: AOT40).

2018. godine je na osnovi analize podatka dobivenih mjerenjem ocijenjeno da su koncentracije ozona u zoni Kontinentalna Hrvatska (HR 1) bile niže od propisane ciljne vrijednosti. Zona HR 1 je sukladna s ciljnom vrijednošću za 8-satni pomični prosjek koncentracija O₃ (usrednjeno na tri godine) obzirom na zaštitu zdravlja ljudi.

2016. i 2017. godine zona Kontinentalna Hrvatska je nesukladna s ciljnom vrijednošću za 8-satni pomični prosjek koncentracija O₃ (usrednjeno na tri godine) obzirom na zaštitu zdravlja ljudi. Objektivnom procjenom je ocijenjeno da su sve zone nesukladne s dugoročnim ciljem s obzirom na zaštitu vegetacije.

Ugljikov monoksid CO

Za ocjenjivanje onečišćenosti (sukladnosti) zona i aglomeracija s obzirom na ugljikov monoksid korištena je objektivna/ekspertna procjena. Ocijenjeno je da su u zoni HR 1 koncentracije CO bile niže od propisanih graničnih vrijednosti.

Benzen

Na osnovi rezultata mjerenja i objektivne/ekspertne procjene ocijenjeno je da je 2019. godine zona Kontinentalna Hrvatska (HR 1) u skladu s graničnom vrijednosti za srednju godišnju vrijednost koncentracija benzena s obzirom na zaštitu zdravlja ljudi.

Na osnovu objektivne/ekspertne procjene ocijenjeno je da su koncentracije benzena bile niže od propisanih graničnih vrijednosti u zoni Kontinentalna Hrvatska (HR 1).

Metali olovo (Pb), kadmij (Cd), nikal (Ni) i arsen (As) u lebdećim česticama PM₁₀

Na osnovi rezultata mjerenja i objektivne/ekspertne procjene ocijenjeno je da je zona Kontinentalna Hrvatska (HR 1) sukladna s graničnim i ciljnim vrijednostima za srednje godišnje vrijednosti koncentracija Pb u PM₁₀, Cd u PM₁₀, As u PM₁₀ i Ni u PM₁₀ s obzirom na zaštitu zdravlja ljudi.

Benzo(a)piren u PM₁₀ (B(a)P u PM₁₀)

Procjenjuje se da su koncentracije B(a)P u PM₁₀ u zoni HR 1 niže od propisanih ciljnih vrijednosti.

Na osnovi analize rezultata mjerenja u zoni Kontinentalna Hrvatska (HR 1) nije dana ocjena sukladnosti s ciljanom vrijednošću za B(a)P u PM₁₀ jer mjerenja nisu provedena, a objektivnu procjenu nije bilo moguće primijeniti.

U tablici u nastavku (**Tablica 3.1-2**) dana je ocjena onečišćenosti zone Kontinentalna Hrvatska HR 1 onečišćujućim tvarima (ocjena sukladnosti s ciljevima zaštite okoliša) u razdoblju od 2016. do 2019. godine.

Tablica 3.1-2: Ocjena onečišćenosti (sukladnosti) zone Kontinentalna Hrvatska HR 1 u razdoblju 2016. - 2019.

Onečišćujuća tvar	2016.	2017.	2018.	2019.
SO ₂				
NO ₂				
Lebdeće čestice PM ₁₀ i PM _{2,5}				
Ozon				
Ugljikov monoksid CO				
Benzen				
Metali olovo (Pb), kadmij (Cd), nikal (Ni) i arsen (As) u lebdećim česticama PM ₁₀				
B(a)P u PM ₁₀				

Kao što je prethodno navedeno prekoračena je granična vrijednost jedino za prizemni ozon (O₃) 2016. i 2017. godine. Povišene koncentracije prizemnog ozona su izražene na cijelom području Hrvatske što je posljedica prekograničnog prijenosa ozona i njegovih prekursora¹³ te je pojačano lokalnim klimatskim uvjetima povoljnim za stvaranje ozona.

3.1.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA

2013. godine donesen je Plan zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2017. godine (u daljnjem tekstu: Plan) koji je odredio ciljeve i prioritete u zaštiti zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena u Republici Hrvatskoj u proteklom petogodišnjem razdoblju. Plan za sljedeće plansko razdoblje je u izradi.

Plan je također definirao i razradio ciljeve i mjere po sektorima utjecaja s prioritetima, rokovima i nositeljima provedbe mjera, s glavnim ciljem zaštite i trajnog poboljšanja kvalitete zraka na području Republike Hrvatske, posebice na područjima na kojima kvaliteta zraka nije prve kategorije, zaštite ozonskog sloja te ublažavanja klimatskih promjena.

Program zaštite zraka, ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe klimatskim promjenama i zaštite ozonskog sloja grada Vinkovaca za razdoblje 2021.–2024. godine („Službeni glasnik“ Grada Vinkovaca broj 03/21.) donesen je na Gradskom vijeću Grada Vinkovaca dana 30. ožujka 2021. godine sukladno članku 13., stavku 1. Zakona o zaštiti zraka („Narodne novine“ broj 127/19.) Navedeni Program je sastavni dio ovoga Programa zaštite okoliša za područje velikoga grada i donosi se sukladno članku 53. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj: 80/13., 153/13., 78/15., 12/18., 118/18.).

3.1.4. CILJEVI I MJERE

Ciljevi koji su postavljeni u Programu zaštite zraka, ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe klimatskim promjenama i zaštite ozonskog sloja proizlaze iz postojećeg zakonodavnog okvira Zakona o zaštiti zraka („Narodne novine“ broj 127/19.) kojim je uređeno područje zaštite zraka i Zakona o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja („Narodne novine“ broj 127/19.) kojim je uređeno područje zaštite ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama te obveza prema međunarodnim sporazumima i u skladu su sa Strategijom prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. s pogledom na 2070. godinu („Narodne novine“ broj 46/20.).

Nadalje, ciljevi su usklađeni s Programom kontrole onečišćenja zraka za razdoblje od 2020. do 2029. godine („Narodne novine“ broj 90/19.) koji je dao mjere i politike odabrane za usvajanje po sektorima, uključujući raspored njihovog usvajanja, provedbe i revizije i odgovorna nadležna tijela. Programom predložene mjere prilagodbe klimatskim promjenama određene su uzimajući u obzir vremenski okvir Programa 2021.-2024. godine, a usmjerene su na edukaciju stanovništva i prilagodbu prometne infrastrukture. Valja napomenuti da se u kontekstu provedbe klimatskih aktivnosti veći broj mjera odnosi na smanjenje emisija stakleničkih plinova.

Ciljevi su usklađeni s ciljevima već usvojenih planova i programa na lokalnoj razini kao što su:

- Akcijski plan poboljšanja kvalitete zraka za grad Vinkovce („Službeni glasnik“ Grada Vinkovaca broj 06/20.),

- Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Vukovarsko-srijemske županije za razdoblje 2017.-2021. („Službeni vjesnik“ Vukovarsko-srijemske županije broj 02/20.).

Glavni cilj Programa zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Vukovarsko-srijemske županije za razdoblje 2017.-2021. je zaštita i očuvanje zdravlja ljudi, poboljšanje kvalitete življenja i zaštita okoliša u cjelini. U službi glavnog cilja određeni su ciljevi zaštite i poboljšanja kvalitete zraka u gradu Vinkovcima dani prikazani su u sljedećim tablicama.

Tablica 3.1-3: Ciljevi zaštite zraka i ozonskog sloja te ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama grada Vinkovaca

Oznaka cilja	Opis
C1	Na području grada Vinkovaca održati odnosno postići I. kategoriju kvalitete zraka za sve onečišćujuće tvari.
C2	Smanjiti i ograničiti emisije onečišćujućih tvari koje nepovoljno utječu na zakiseljavanje, eutrofikaciju i fotokemijsko onečišćenje te emisije stakleničkih plinova i tvari koje oštećuju ozonski sloj.
C3	Smanjiti i ograničiti emisije stakleničkih plinova.
C4	Osigurati dostupnost informacija javnosti vezano uz kvalitetu zraka, emisije onečišćujućih tvari, stakleničkih plinova i potrošnje tvari koje oštećuju ozonski sloj, i provedbu mjera definiranih ovim Programom.
C5	Osigurati financiranje, pripreme i provedbe mjera definiranih ovim Programom

Tablica 3.1-4: Mjere zaštite zraka i ozonskog sloja te ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama grada Vinkovaca

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
C1, C2, C3, C4, C5	M1	Provoditi mjere zaštite i poboljšanja kvalitete zraka propisane Programom ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe klimatskim promjenama i zaštite ozonskog sloja grada Vinkovaca za razdoblje 2021. – 2024. godine	svi upravni odjeli i subjekti Grada Vinkovaca prema popisu u PRILOGU III.	kontinuirano	gradski proračun, EU fondovi	u skladu s osiguranim sredstvima i usvojenim Programom
C1, C2, C3, C4, C5	M2	Provoditi mjere ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe klimatskim promjenama i zaštite ozonskog sloja propisane Programom ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe klimatskim promjenama i zaštite ozonskog sloja grada Vinkovaca za razdoblje 2021. – 2024. godine	svi upravni odjeli i subjekti Grada Vinkovaca prema popisu u PRILOGU III.	kontinuirano	gradski proračun, EU fondovi	u skladu s osiguranim sredstvima i usvojenim Programom

3.2. ZAŠTITA VODA

3.2.1. ZAKONSKI OKVIR

Voda je jedinstven i nezamjenjiv prirodni resurs ograničenih količina i neravnomjerne prostorne i vremenske raspodjele. Pravni status voda, vodnog dobra i vodnih građevina, uvjete upravljanja vodama (korištenje voda, zaštita voda, uređenje vodotoka, zaštita od štetnog djelovanja voda, melioracijska odvodnja i navodnjavanje) te način organiziranja i obavljanja poslova i zadataka kojima se ostvaruje upravljanje vodama uređuje Zakon o vodama („Narodne novine“ broj: 66/19., 84/21.). Prihode vodnog gospodarstva određuje:

1. Zakon o financiranju vodnog gospodarstva („Narodne novine“ broj: 153/09., 56/13., 119/15., 120/16., 127/17., 66/19.), dok se
2. Zakon o vodi za ljudsku potrošnju („Narodne novine“ broj: 56/13., 64/15., 104/17., 115/18., 16/20.), uređuje zdravstvenu ispravnost vode za ljudsku potrošnju, obveze pravnih osoba koje obavljaju opskrbu vodom za ljudsku potrošnju u Republici Hrvatskoj, način postupanja i izvješćivanja u slučaju odstupanja od parametara za provjeru sukladnosti vode za ljudsku potrošnju, monitoring i druge službene kontrole zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju.

Temeljem navedenih zakona donijet je niz propisa za upravljanje i zaštitu voda od kojih su najvažniji:

3. Državni plan mjera za slučaj izvanrednih i iznenadnih onečišćenja voda („Narodne novine“ broj 5/11.) i
4. Državni plan obrane od poplava („Narodne novine“ broj 84/10.),
5. Pravilnik o parametrima sukladnosti, metodama analize, monitoringu i planovima sigurnosti vode za ljudsku potrošnju te načinu vođenja registra pravnih osoba koje obavljaju djelatnost javne vodoopskrbe („Narodne novine“ broj: 125/17., 16/20.),
6. Pravilnik o granicama područja podslivova, malih slivova i sektora („Narodne novine“ broj: 97/10., 31/13.),
7. Pravilnik o uvjetima za utvrđivanje zone sanitarne zaštite izvorišta („Narodne novine“ broj: 66/11., 47/13.),
8. Pravilnik o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda („Narodne novine“ broj 26/20.),
9. Pravilnik o izdavanju vodopravnih akata („Narodne novine“ broj 09/20.),
10. Pravilnik o parametrima sukladnosti, metodama analize, monitoringu i planovima sigurnosti vode za ljudsku potrošnju te načinu vođenja registra pravnih osoba koje obavljaju djelatnost javne vodoopskrbe („Narodne novine“ broj 125/17.),
11. Pravilnik o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe („Narodne novine“ broj: 28/11., 16/14.),
12. Odluka o granicama vodnih područja („Narodne novine“ broj: 79/10.),
13. Odluka o određivanju osjetljivih područja („Narodne novine“ broj: 81/10., 141/15.),
14. Odluka o popisu voda I. reda („Narodne novine“ broj: 79/10., 66/19.),

15. Odluka o donošenju Višegodišnjeg programa gradnje komunalnih vodnih građevina („Narodne novine“ broj: 117/15.),
16. Uredba o kakvoći vode za kupanje („Narodne novine“ broj 51/14.) te
17. Uredba o standardu kakvoće voda („Narodne novine“ broj 96/19.), kao i
18. Strategija upravljanja vodama („Narodne novine“ broj 91/08.) koji je temeljni strateški dokument vodnoga gospodarstva te
19. Odluka o donošenju Plana upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. („Narodne novine“ broj 66/16.), je temeljni planski dokument upravljanja vodama, a izrađen je za razdoblje 2016.-2021.

Upravljanje vodama u Europskoj uniji određeno je Okvirnom direktivom o vodama (2000/60/EC), koja određuje integrirani pristup u upravljanju i gospodarenju vodama, Direktivom o podzemnim vodama (2006/118/EC), te Direktivom o odvodnji i pročišćavanju komunalnih otpadnih voda (91/271/EEC).

3.2.2. STANJE I PRITISCI

3.2.2.1. Korištenje voda

Korištenjem voda smatra se:

- zahvaćanje površinskih i podzemnih voda, uključujući izvorske, mineralne i geotermalne vode za različite namjene (za opskrbu vodom za piće, za stavljanje na tržište u izvornom ili prerađenom obliku u bocama ili drugoj ambalaži, sanitarne i tehnološke potrebe, zdravstvene i balneološke potrebe, grijanje, navodnjavanje i druge namjene)
- korištenje vodnih snaga za proizvodnju električne energije i pogonske namjene
- korištenje kopnenih voda radi obavljanja djelatnosti akvakulture
- korištenje voda za plovidbu
- korištenje voda za splavarenje, uključujući i rafting, vožnju kanuima i drugim sličnim plovilima
- korištenje voda za šport, kupanje, rekreaciju i druge slične namjene i
- korištenje voda za postavljanje plutajućih ili plovećih objekata na vodama.

Navedeno uključuje i vodne usluge, opće korištenje voda što obuhvaća:

- zahvaćanje površinske i podzemne vode za: piće, kuhanje, grijanje, održavanje čistoće, sanitarne i druge potrebe u kućanstvu i
- korištenje površinskih voda za kupanje, sport i rekreaciju i druge slične namjene.

Korištenjem voda smatra se i slobodno korištenje voda te vlasnik odnosno ovlaštenik drugog stvarnog prava na zemljištu može slobodno upotrebljavati i koristiti: oborinske vode koje se skupljaju na njegovu zemljištu; vode koje izvire na njegovu zemljištu, a do granice tog zemljišta ne stvaraju vodotok odnosno ne otječu izvan granica tog zemljišta, u granicama općeg korištenja voda, i podzemne vode na njegovu zemljištu, u granicama općeg korištenja voda.

Vodoopskrba i odvodnja

Vodoopskrbu grada Vinkovaca obavlja tvrtka Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o. koja pruža i usluge odvodnje te pročišćavanje otpadnih voda, u nastavku VVK.

U okviru javne vodoopskrbe tvrtka Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o. koristi i održava:

- Regionalni vodovod „Istočna Slavonija“ Sikirevci (RVSIS) s trenutno aktivna 4 zdenca,
- Sustav Tovarnik i
- 5 lokalnih vodocrpilišta (Orolik, Stari Jankovci i Novi Jankovci, Vrbanja i Soljani, Strošinci, Marinci).

Tvrtka Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o. koristi i održava 625 km vodovodne mreže, 227 km mreže Regionalnog vodovoda „Istočna Slavonija“ i 31.593 vodovodna priključka u okviru javne vodoopskrbe.⁴

Gradovi i općine/naselja navedenog područja opskrbljuju se vodom iz više zasebnih sustava, od kojih se može izdvojiti sljedeće:

- Regionalni vodovod „Istočna Slavonija: Vinkovci, Babina Greda, Nuštar, Cerić, Marinci, Cerna, Saskoči, Andrijaševci, Rokovci, Stari Mikanovci, Novi Mikanovci, Vođinci, Ivankovo, Retkovci, Prkovci, Jarmina, Markušica, Gaboš, Ostrovo, Podrinje, Tordinci, Antin, Mlaka Antinska, Mirkovci, Korod, Privlaka, Komletinci, Otok, Srijemske Laze, Slakovci
- Sustav Tovarnik: Tovarnik, Ilača, Banovci, Vinkovački Banovci, Nijemci, Đeletovci, Donje Novo Selo, Lipovac, Apševci, Podgrađe, granični prijelaz „Bajakovo“ i hotel „Spačva“
- Samostalni lokalni sustavi: Orolik, Stari Jankovci i Novi Jankovci, Vrbanja i Soljani, Strošinci
- VVK isporučuje i vodu iz regionalnog vodovoda drugim isporučiteljima:
- Komunalac Županja za Županju, Gradište, Bošnjake, Štitar i Topolu
- Komunalno trgovačko društvo Gunja za Gunju
- Komunalno poduzeće Drenovci za Drenovce, Rajevo Selo i Posavske Podgajce

Na navedenom prostoru VVK koristi i održava 289 km mreže odvodnje i 11.806 kanalizacijskih priključaka.

U Andrijaševcima je izgrađeno 6.353,50 m mreže odvodnje, u Rokovcima 4.221,61 m, u Cerni 25.971 m, u Ivankovu 19.610 m, u Nijemcima 2.255,31 m, u Novim Jankovcima 4.013,97 m, u Starim Jankovcima 12.319,55 m, u Nuštru 21.187 m, u Ceriću 10.273 m, u Otoku 23.646 m, u Komletincima 3.929 m, u Privlaci 7.774 m, u Vinkovcima 125.348 m, u Mirkovcima 8.367 m, u Vođincima 4.158,26 m te u Starim Mikanovcima 9.367,39 m mreže odvodnje.⁵

⁴ <https://www.vvk.hr/vodoopskrba/36-vodoopskrba.html>

⁵ <https://www.vvk.hr/vodoopskrba/35-odvodnja-i-prociscavanje-otpadnih-voda.html>

Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda „Jošine“

Na kraju kanalizacijskog sustava, na lokaciji Jošine u jugoistočnom dijelu grada, izgrađen je uređaj za pročišćavanje otpadnih voda. Izgradnjom ovog uređaja grad Vinkovci uvrstio se u urbane sredine, koje zadovoljavaju visoke ekološke standarde očuvanja okoliša.

Pročistač je izgrađen za opterećenje od 43.000 ekvivalentnih stanovnika, što je 67% od ukupno predviđenog kapaciteta od 64.000 ekvivalentnih stanovnika. Druga faza uređaja, na puni kapacitet, gradit će se u skladu s porastom opterećenja. Projektirani hidraulički dotok na uređaj iznosi:

- *maks. 700 m³/h, odnosno 9.000 m³/dan u sušnom periodu,
- *maks. 1.300 m³/h u kišnom periodu;

sve uz zadane parametre na ispustu:

- *BPK – 5 (biološka potrošnja kisika) maks. 25 mg/l,
- *KPK (kemijska potrošnja kisika) maks. 125 mg/l.

Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda u Otoku, Ivankovu i Cerni⁶

Projekt Unutarnje vode koncept je predstavljen u okviru programa suradnje Svjetske banke i Republike Hrvatske. Ciljevi ovog Projekta usklađeni su sa Strategijom upravljanja vodama te uključuju poboljšanje uvjeta vodoopskrbe, odvodnje i zaštite od poplava u slivovima rijeka Save, Drave i Dunava u Republici Hrvatskoj.

U sklopu projekta Unutarnje vode, podprojekta Regionalni sustav odvodnje Istočne Slavonije, pristupilo se izgradnji uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u gradu Otoku i općinama Ivankovo i Cerna. Predložene investicije doprinjet će poboljšanju standarda pružanja usluga u navedenom gradu i općinama i pomoći Hrvatskoj u ispunjenju vodnih direktiva Europske Unije i jačanju institucija odgovornih za upravljanje vodama, te će donijeti ekološke koristi kroz prikupljanje i pročišćavanje otpadnih voda.

Hrvatske vode kao komisionar, Vinkovački vodovod i kanalizacija kao investitor te Grad Otok, Općine Cerna i Općina Ivankovo kao krajnji korisnici potpisali su 20. listopada 2010. godine ugovor o izgradnji navedenih objekata. Vrijednost ugovorenih radova je 10.000.000,00 eura. Istim je definirano da će gradnja uređaja biti financirana zajmom Svjetske banke od čega će 2.940.000,00 eura činiti zajam, a ostatak iznosa darovnica Međunarodne banke za obnovu i razvitak. Otplatu zajma vršiti će korisnici u navedenim gradu/općinama kroz naknade za razvoj putem računa za vodu.

Zdravstvena ispravnost vode za piće

Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o. Vinkovci odgovoran je za kontinuiranu isporuku zdravstveno ispravne i pitke vode korisnicima u 2 grada i 15 općina.

Kontrolu zdravstvene ispravnosti vode za piće provodi se na vodovodnoj razvodnoj mreži i u zdencima. Na razvodnoj mreži u selima voda se analizira jednom mjesečno te u Vinkovcima tri puta mjesečno.

⁶ <https://www.vvk.hr/uredaji-za-prociscavanje-otpadnih-voda-u-otoku-ivankovu-i-cerni.html>

Zavod za javno zdravstvo Osijek provodi kontrolu vode iz zdenaca na razini "C" analize ("C" analiza obuhvaća sve fizikalno-kemijske i mikrobiološke parametre Pravilnika o parametrima sukladnosti, metodama analize, monitoringu i planovima sigurnosti vode za ljudsku potrošnju te načinu vođenja registra pravnih osoba koje obavljaju djelatnost javne vodoopskrbe („Narodne novine“ broj: 125/17., 39/20.)).¹⁴

Obzirom na veličinu sustava, kontrolira se zdravstvena ispravnost vode iz zdenaca u Sikirevcima i Lipovcu dodatno jednom tjedno u laboratoriju Društva. Voda se ispituje na fizikalno-kemijske parametre. U laboratoriju Društva svakodnevno se kontroliraju fizikalno – kemijski parametri vode na ulazu i izlazu Distributivnog centra Kanovci. Mikrobiološki parametri vode ispituju se jednom tjedno.

Izvešća Zavoda za javno zdravstvo kao i analize voda dostupne su na internetskim stranicama Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o. <https://www.vvk.hr/kvalitetavode.html>

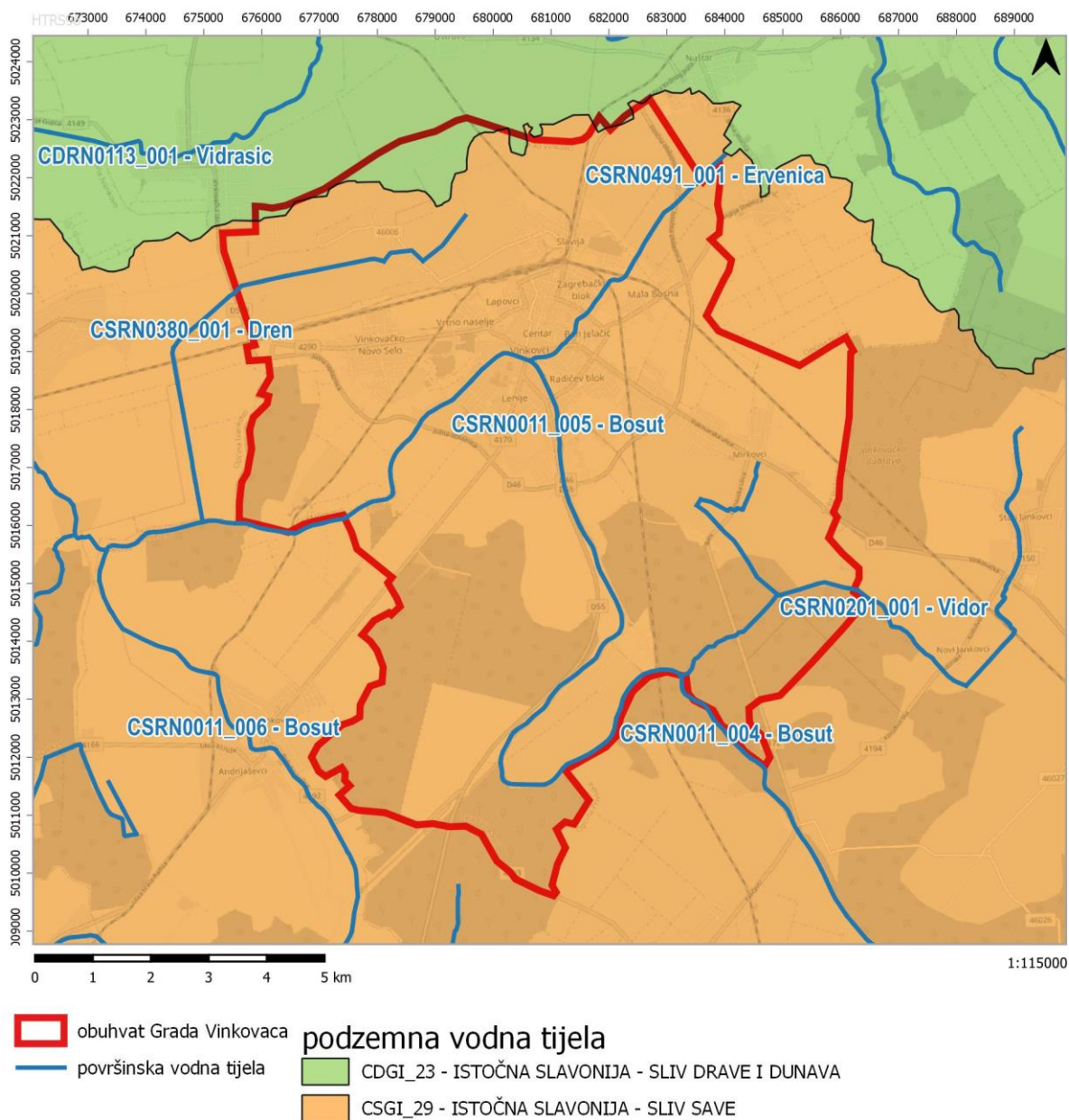
3.2.2.2. Stanje vodnih tijela

Analiza stanja vodnih tijela na području grada Vinkovaca izrađena je na temelju podataka o Stanju vodnih tijela prema Planu upravljanja vodnim područjima 2016.–2021. koji su dostavljeni od Hrvatskih voda temeljem Zahtjeva za pristup informacijama. Zahtjev je podnio Ekonerg, d.o.o. Zagreb dana 11. 05. 2021. godine. Zahtjev je zaprimljen u Hrvatskim vodama u Zagrebu dana 12. 05. 2021. godine, te je evidentiran pod: Klasifikacijska oznaka: 008-02/21-02/0000370, Uredbeni broj: 383-21-1.

Površinske vode

Najveći i najznačajniji vodotok na području grada Vinkovaca je rijeka Bosut koja prolazi kroz samo gradsko područje.

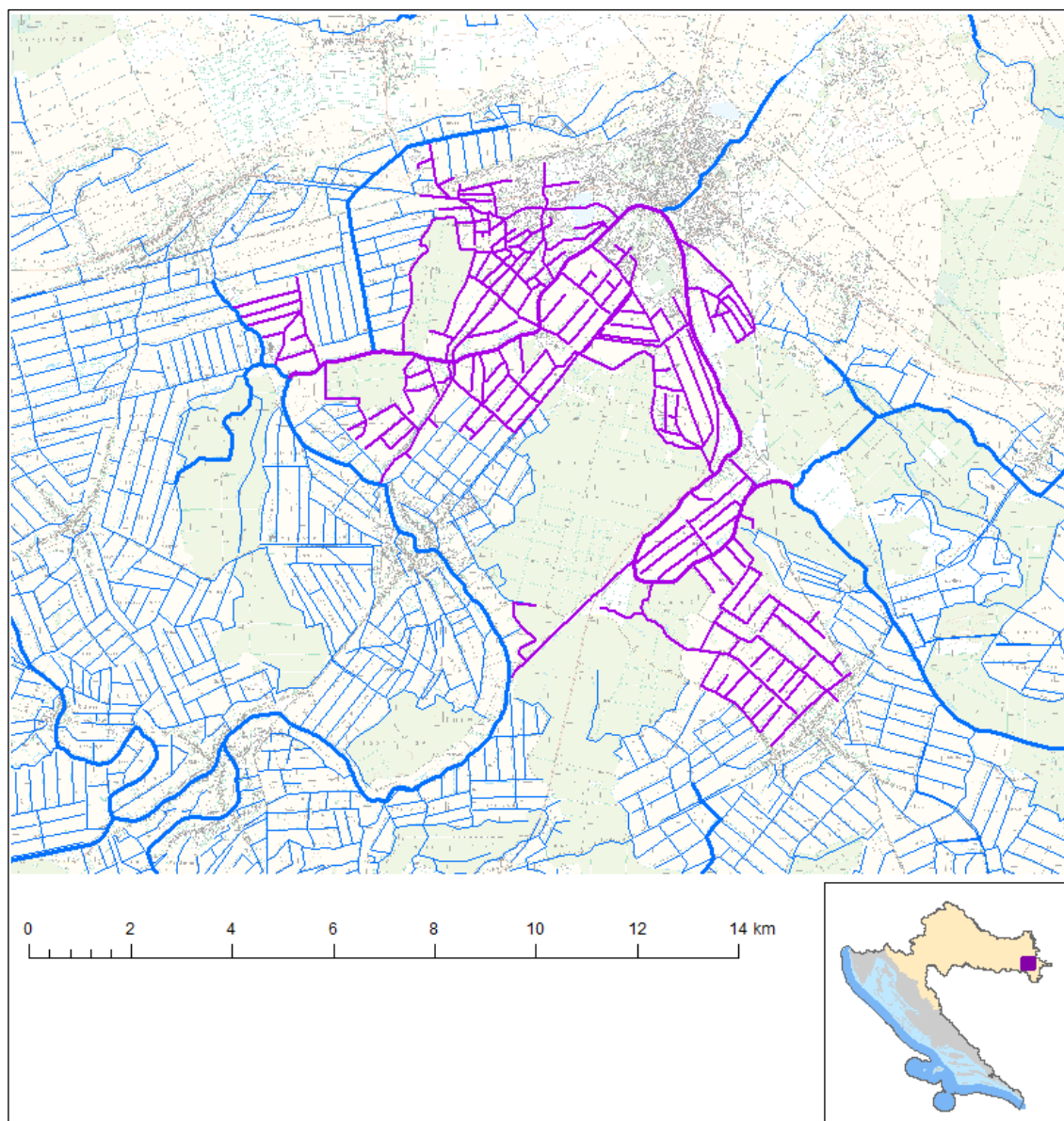
Slika 3.2-1. prikazuje položaj površinskih i podzemnih vodnih tijela na području grada Vinkovaca.

Slika 3.2-1: Položaj površinskih vodnih tijela i podzemnih vodnih tijela na području grada Vinkovaca

Tablica 3.2-1: Karakteristike vodnog tijela CSRN0011_005, Bosut

OPĆI PODATCI VODNOG TIJELA CSRN0011_005	
Šifra vodnog tijela:	CSRN0011_005
Naziv vodnog tijela	Bosut
Kategorija vodnog tijela	Tekućica / River
Ekotip	Nizinske male, srednje velike i velike aluvijalne tekućice s glinovito-pjeskovitom podlogom (3B)
Dužina vodnog tijela	21.7 km + 166 km
Izmjenjenost	Prirodno (natural)
Vodno područje:	rijeke Dunav
Podsliv:	rijeke Save
Ekoregija:	Panonska
Države	Nacionalno (HR)
Obaveza izvješćivanja	EU, Savska komisija
Tijela podzemne vode	CSGI-29
Zaštićena područja	HR1000006, HR53010005*, HR2001414*, HRCM_41033000* (* - dio vodnog tijela)
Mjerne postaje kakvoće	12000 (uzvodno od Vinkovca, Bosut) 12001 (nizvodno od Vinkovca, Bosut)

Slika 3.2-2: Vodno tijelo CSRN0011_005, Bosut
(Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2016.–2021.)

Tablica 3.2-2: Stanje vodnog tijela CSRN0011_005, Bosut (Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2016.–2021.

STANJE VODNOG TIJELA CSRN0011_005					
PARAMETAR	UREDBA „Narodne novine“ br.: 73/13.*	ANALIZA OPTEREĆENJA I UTJECAJA			
		STANJE	2021.	NAKON 2021.	POSTIZANJE CILJEVA OKOLIŠA
Stanje, konačno Ekolosko stanje Kemijsko stanje	loše loše nije dobro	vrlo loše vrlo loše nije dobro	loše loše dobro stanje	umjereno umjereno dobro stanje	ne postiže ciljeve ne postiže ciljeve postiže ciljeve
Ekolosko stanje Biološki elementi kakvoće Fizikalno kemijski pokazatelji Specifične onečišćujuće tvari Hidromorfološki elementi	loše loše umjereno vrlo dobro dobro	vrlo loše loše vrlo loše vrlo dobro dobro	loše nema ocjene loše vrlo dobro dobro	umjereno nema ocjene umjereno vrlo dobro dobro	ne postiže ciljeve nema procjene ne postiže ciljeve procjena nije pouzdana postiže ciljeve
Biološki elementi kakvoće Fitobentos Makrofiti Makrozoobentos	loše dobro loše loše	loše dobro loše loše	nema ocjene nema ocjene nema ocjene nema ocjene	nema ocjene nema ocjene nema ocjene nema ocjene	nema procjene nema procjene nema procjene nema procjene
Fizikalno kemijski pokazatelji BPK5 Ukupni dušik Ukupni fosfor	umjereno vrlo loše dobro loše	vrlo loše vrlo loše dobro loše	loše loše dobro loše	umjereno umjereno dobro umjereno	ne postiže ciljeve ne postiže ciljeve procjena nije pouzdana ne postiže ciljeve
Specifične onečišćujuće tvari arsen bakar cink krom fluoridi adsorbilni organski halogeni (AO poliklorirani bifenili (PCB)	vrlo dobro vrlo dobro vrlo dobro vrlo dobro vrlo dobro vrlo dobro vrlo dobro	vrlo dobro vrlo dobro vrlo dobro vrlo dobro vrlo dobro vrlo dobro vrlo dobro	vrlo dobro vrlo dobro vrlo dobro vrlo dobro vrlo dobro vrlo dobro vrlo dobro	vrlo dobro vrlo dobro vrlo dobro vrlo dobro vrlo dobro vrlo dobro vrlo dobro	procjena nije pouzdana postiže ciljeve procjena nije pouzdana postiže ciljeve postiže ciljeve postiže ciljeve postiže ciljeve
Hidromorfološki elementi Hidrološki režim Kontinuitet toka Morfološki uvjeti Indeks korištenja (ikv)	dobro vrlo dobro vrlo dobro vrlo dobro dobro	dobro vrlo dobro vrlo dobro vrlo dobro dobro	dobro vrlo dobro vrlo dobro vrlo dobro dobro	dobro vrlo dobro vrlo dobro vrlo dobro dobro	postiže ciljeve postiže ciljeve postiže ciljeve postiže ciljeve postiže ciljeve
Kemijsko stanje Klorfenvinfos Klorpirifos (klorpirifos-etil) Diuron Izoproturon	nije dobro nije dobro nije dobro dobro stanje dobro stanje	nije dobro nije dobro nije dobro dobro stanje dobro stanje	dobro stanje nema ocjene nema ocjene nema ocjene nema ocjene	dobro stanje nema ocjene nema ocjene nema ocjene nema ocjene	postiže ciljeve nema procjene nema procjene nema procjene nema procjene
NAPOMENA: NEMA OCJENE: Fitoplankton, Ribe, pH, KPK-Mn, Amonij, Nitrati, Ortofosfati, Pentabromdifenileter, C10-13 Kloroalkani, Tributilkositrovi spojevi, Trifluralin DOBRO STANJE: Alaklor, Antracen, Atrazin, Benzen, Kadmij i njegovi spojevi, Tetraklorugljik, Ciklodienski pesticidi, DDT ukupni, para-para-DDT, 1,2-Dikloretan, Diklormetan, Di(2-etilheksil)ftalat (DEHP), Endosulfan, Fluoranten, Heksaklorbenzen, Heksaklorbutadien, Heksaklorcikloheksan, Olovo i njegovi spojevi, Živa i njezini spojevi, Naftalen, Nikal i njegovi spojevi, Nonilfenol, Oktilfenol, Pentaklorbenzen, Pentaklorfenol, Benzo(a)piren, Benzo(b)fluoranten; Benzo(k)fluoranten, Benzo(g,h,i)perilen; Ideno(1,2,3-cd)piren, Simazin, Tetrakloretilen, Triklouretilen, Triklorbenzeni (svi izomeri), Triklormetan *prema dostupnim podacima					

Podzemne vode

Podzemne vode područja grada Vinkovci pripadaju vodonosniku međuzonske poroznosti u kojemu se podzemne vode prihranjuju infiltracijom oborinskih voda i procjeđivanjem iz rijeke Save.

Na području grada Vinkovaca nalaze se dva grupirana tijela podzemne vode koja su prikazana na prethodnoj slici (**Slika 3.2-1**) na području grupiranih tijela podzemne vode: CDGI_23 Istočna Slavonija – Sliv Drave i Dunava i CSGI_29 Istočna Slavonija – Sliv Save.

Karakteristike ovih grupiranih tijela podzemne vode nalaze se u sljedećim tablicama.

Tablica 3.2-3: Stanje tijela podzemne vode CDGI_23 – ISTOČNA SLAVONIJA – SLIV DRAVE I DUNAVA (Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2016.–2021.)

Stanje	Procjena stanja
Kemijsko stanje	dobro
Količinsko stanje	dobro
Ukupno stanje	dobro

Tablica 3.2-4: Stanje tijela podzemne vode CSGI_29 – ISTOČNA SLAVONIJA – SLIV SAVE (Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2016.–2021.)

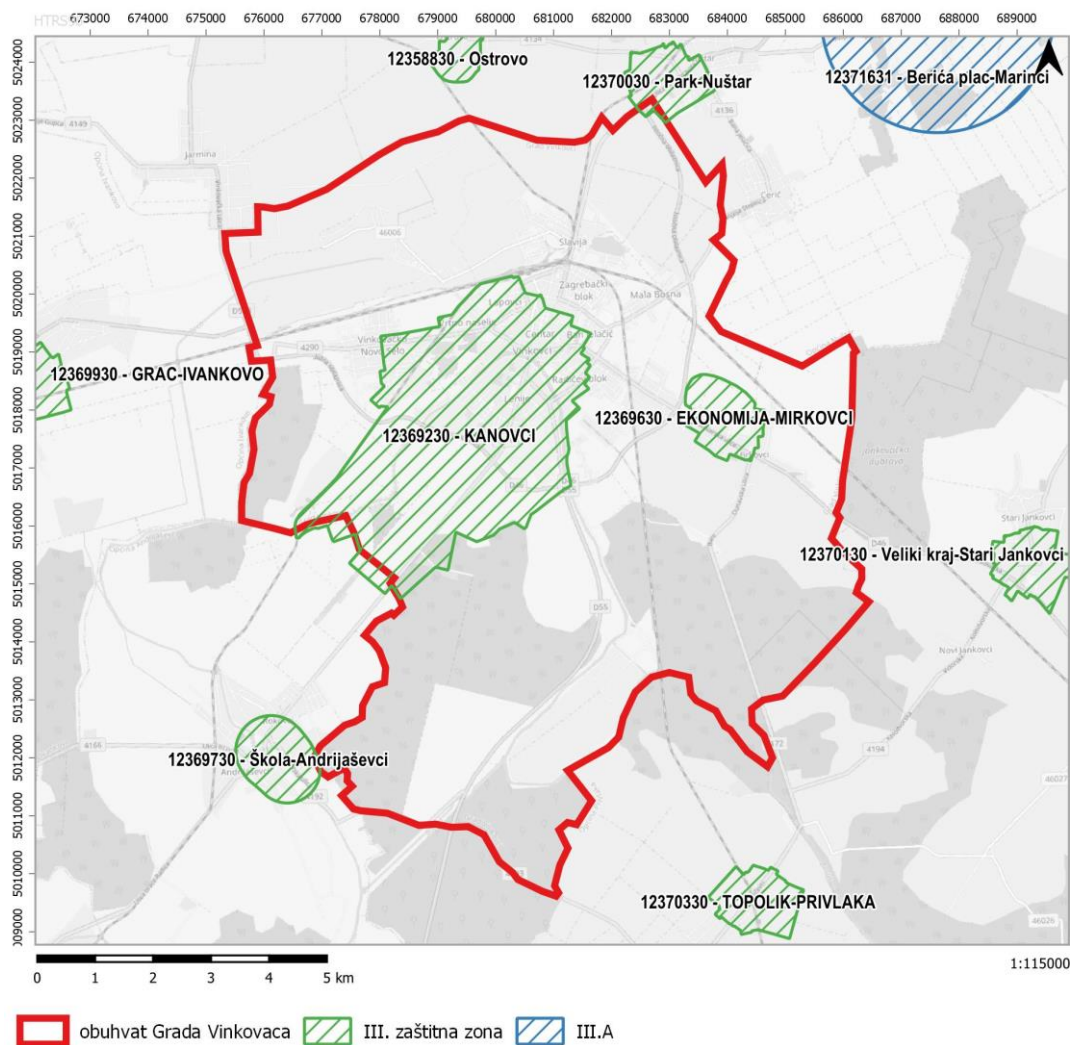
Stanje	Procjena stanja
Kemijsko stanje	dobro
Količinsko stanje	dobro
Ukupno stanje	dobro

Prema Planu upravljanja vodnim područjima za razdoblje 2016.-2021., oba grupirana tijela podzemne vode (CDGI_23 Istočna Slavonija – Sliv Drave i Dunava i CSGI_29 Istočna Slavonija – Sliv Save) nalaze se u dobrom ukupnom stanju.

Zone sanitarne zaštite

Zone sanitarne zaštite koje se nalaze na distribucijskom području Vinkovci su Kanovci, Ekonomija-Mirkovci i Park-Nuštar (**Slika 3.2-3**) te su iste utvrđene Odlukom o zonama sanitarne zaštite izvorišta „Kanovci“ – Vinkovci (srpanj, 2007.). Odluka je donesena na temelju Elaborata zaštitnih zona izvorišta na distribucijskom području Vinkovci („Kanovci“ – Vinkovci, „Ekonomija“ – Mirkovci i „Park“ – Nuštar), izrađenim na Rudarsko-geološko-naftnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.⁷

⁷ Odluka o zonama sanitarne zaštite izvorišta „Kanovci“-Vinkovci, Vukovarsko-srijemska županija, Vinkovci, srpanj 2007. („Službeni vjesnik“ Vukovarsko-srijemske županije broj 08/07.)

Slika 3.2-3: Zone sanitarne zaštite na području grada Vinkovci
(Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2016.–2021.)

Poplave

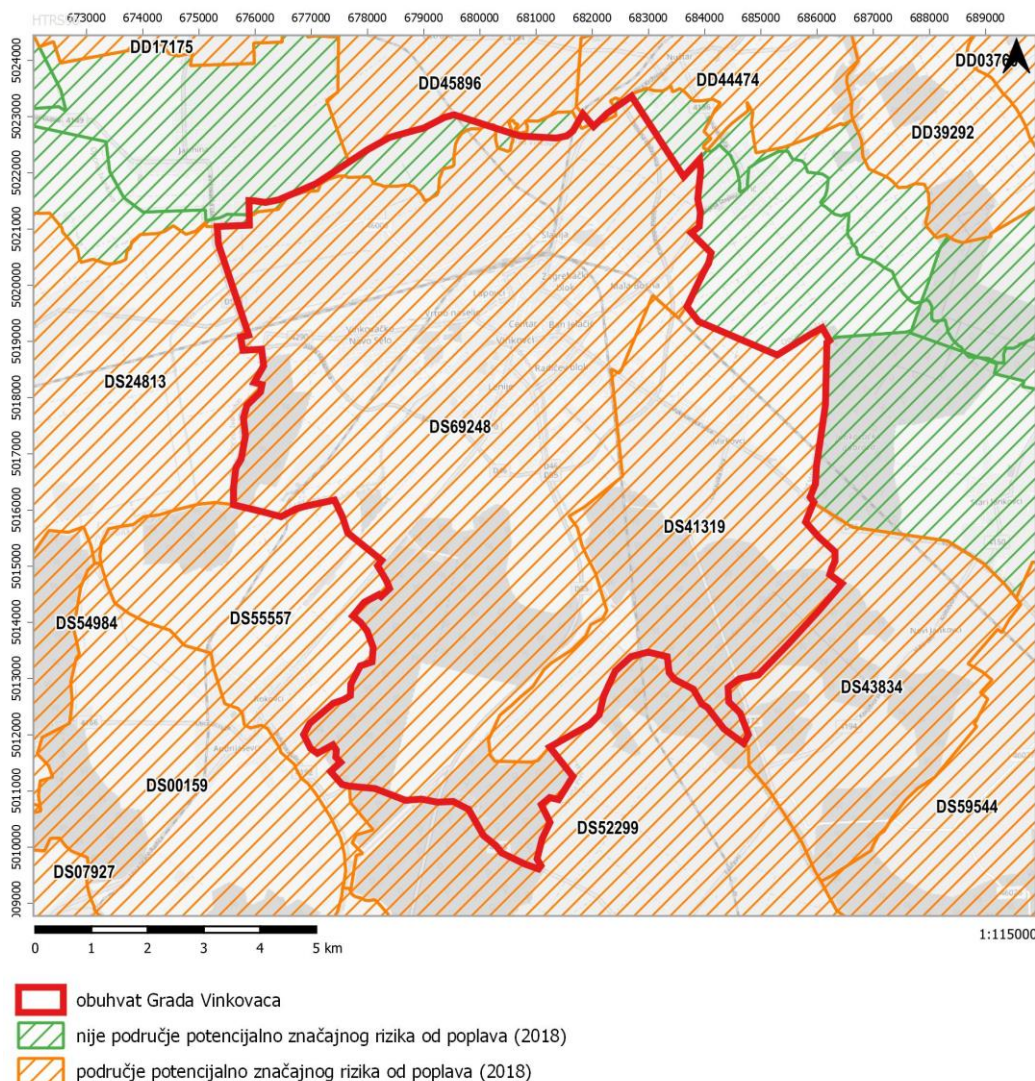
Člankom 124. Zakona o vodama („Narodne novine“ broj 66/19.), definirana je obaveza Hrvatskih voda da izrade i stave javnosti na raspolaganje Prethodnu procjenu rizika od poplava. Dva obavezna elementa Prethodne procjene rizika od poplava i njenih nadopuna su:

- opis poplava koje su se dogodile u prošlosti i koje su imale velike štetne učinke na zdravlje ljudi, okoliš, kulturnu baštinu i gospodarsku aktivnost i za koje je vjerojatnost sličnih budućih događaja i dalje relevantna, uključujući opis prostora koji su obuhvaćale i puteva otjecanja poplavnih voda te procjenu štetnih učinaka koje su prouzročile
- opis većih poplava u prošlosti, kada je moguće predvidjeti da bi slični događaji u budućnosti mogli imati velike štetne posljedice.

Kako bi se ispunili svi zahtjevi te pružila što relevantnija informacija o poplavnim događajima, Registar poplavnih događaja se trajno i kontinuirano unapređuje, nadopunjava novim informacijama, korigiraju se uočene greške te se prema potrebi generiraju izvješća.

Za područje grada Vinkovaca, podaci o zabilježenim poplavama su dane u Registru poplavnih događaja⁸, VGO za srednju i donju Savu, za mali sliv „Biđ – Bosut“.

Karte rizika od poplava prikazuju potencijalne štetne posljedice na područjima za koja su prethodno izrađene karte opasnosti od poplava za analizirane scenarije (poplave velike, srednje i male vjerojatnosti pojavljivanja) uzimajući u obzir: indikativni broj potencijalno ugroženog stanovništva, vrstu gospodarskih aktivnosti koje su potencijalno ugrožene na području (Slika 3.2-4), postrojenja i uređaje koji mogu prouzročiti akcidentna onečišćenja u slučaju poplave i potencijalno utjecati na zaštićena područja te druge informacije.

Slika 3.2-4: Poplave na području grada Vinkovaca

Sa slike je vidljivo kako se gotovo cijelo područje grada Vinkovaca nalazi u području potencijalno značajnih rizika od poplava, dok se samo na najsjevernijem dijelu grada Vinkovaca nalazi područje koje nije u riziku od poplava.

⁸ <https://www.voda.hr/hr/registar-poplavnih-dogadaja>

3.2.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA

U vrijeme izrade ovog Programa zaštite okoliša grada Vinkovaca na snazi je Plan upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. („Narodne novine“ broj 66/16.).

Provođenje mjera iz Plana upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. uključuje niz korisnika/djelatnosti/područja: stanovništvo, poljoprivreda, klimatske promjene, hidroenergetika, energetika-ostalo, ribarstvo, obrana od poplave, šumarstvo, industrija, turizam i rekreacija, promet i ostalo.

Uz Plan upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. treba istaknuti i višegodišnje programe gradnje, kojima se planiraju ulaganja u javnu vodoopskrbu i odvodnju te ulaganja u uređenje voda u cilju navodnjavanja i zaštite od štetnog djelovanja voda.

3.2.4. CILJEVI I MJERE

Na temelju prethodno utvrđenog stanja te važeće zakonske i strateško-planske regulative, definirani su sljedeći ciljevi za grad Vinkovce:

Tablica 3.2-5: Ciljevi zaštite voda grada Vinkovaca

C1	Održivo korištenje vode kao jedinstvenog i nezamjenjivog prirodnog dobra
C2	Unaprjeđenje upravljanja javnom vodoopskrbom i javnom odvodnjom
C3	Održavanje najmanje dobrog stanja vodnih tijela

Tablica 3.2-6: Mjere zaštite voda grada Vinkovaca

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
C1	M1	Izraditi lokalni plan zaštite voda koji detaljno analizira problem i daje konkretne, operativne preporuke unutar cjeline postavljene županijskim planom.	svi upravni odjeli i subjekti Grada Vinkovaca prema popisu u PRILOGU III., Hrvatske vode, VVK, gospodarski subjekti/ javna/privatna poduzeća, Nevkoš d.o.o.	kratkoročno (0-2 god.), srednjoročno (2-4 god.)	Hrvatske vode, gradski proračun, županijski proračun, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	u skladu s osiguranim sredstvima
C2	M2	Poboljšati inspekcijski nadzor svih vrsta onečišćenja (stambeni objekti, industrija, poljoprivreda), te pokrenuti projekte sustavnog nadzora	svi upravni odjeli i subjekti Grada Vinkovaca prema popisu u PRILOGU III., Hrvatske vode,	kratkoročno (0-2 god.), srednjoročno (2-4 god.)	državni proračun, županijski proračun, gradski proračun	u skladu s osiguranim sredstvima

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
		pojedine vrste onečišćivača.	inspekcija zaštite okoliša, Nevkoš d.o.o., nevladine udruge			
C2	M3	Kroz procedure procjene utjecaja zahvata na okoliš poštivati ograničenja utvrđena Pravilnikom o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta („Narodne novine“ broj: 66/11., 47/13.), preporuke iz prostorno-planske dokumentacije principe integralnog upravljanja vodama.	Hrvatske vode, Nevkoš d.o.o., javna privatna poduzeća, građevinska inspekcija, svi upravni odjeli i subjekti Grada Vinkovaca prema popisu u PRILOGU III.	kontinuirano	državni proračun, županijski proračun, gradski proračun	redovni trošak
C2	M4	Intenzivirati ishođenje vodopravnih dozvola te uskladiti postupanja s propisanim uvjetima.	Hrvatske vode, javna privatna poduzeća, nevladine udruge	kontinuirano	županijski proračun, međunarodna sredstva/fondovi, gospodarski sektor	redovni trošak
C3	M5	Kod planiranja vodno-gospodarskih zahvata, kroz procjenu utjecaja na okoliš (PUO procedura), uvažavati i utjecaj na ekosustav.	Hrvatske vode, svi upravni odjeli i subjekti Grada Vinkovaca prema popisu u PRILOGU III.	kontinuirano	gospodarski sektor	redovni trošak

3.3. ZAŠTITA TLA I ZEMLJIŠTA

3.3.1. ZAKONSKI OKVIR

Zakon o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj: 80/13., 153/13., 78/15., 12/18., 118/18.), definira zaštitu tla kroz:

- (1) postupke procjene utjecaja zahvata (PUO) te strateške procjene utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (SPUO), koji uključuju i tlo kao sastavnicu okoliša; te kroz
- (2) četverogodišnja izvješća o stanju okoliša i programe zaštite okoliša na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini.

Može se reći da najpotpuniju zaštitu tla i zemljišnih resursa definira Zakon o poljoprivrednom zemljištu („Narodne novine“ broj: 20/18., 115/18., 98/19.) koji u prvi plan stavlja održavanje poljoprivrednog zemljišta pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju, čime se definira i zaštita tla i zemljišnih resursa od oštećenja i onečišćenja. Temeljem ovog Zakona donesen je niz pravilnika, uredba i napatuka kojima se još detaljnije razrađuje zaštita poljoprivrednog zemljišta, a time i zaštita tla i zemljišnih resursa.

Budući da trenutno ne postoji sustavno praćenje kvalitete tla na nacionalnoj razini, ono nije uspostavljeno ni na razini grada Vinkovaca. S obzirom na to, ne postoje ni podaci o stanju tla na području grada Vinkovaca, odnosno nije moguće utvrditi promjene u stanju tla, ni pratiti oštećenja uzrokovana antropogenim ili prirodnim utjecajem. Tek je načelno moguće ustvrditi da do oštećenja tala dolazi uslijed onečišćenja, erozije (vodom, vjetrom) i prenamjene zemljišta.

Od zakonske regulative koja obuhvaća pojedine elemente zaštite tla može se izdvojiti sljedeće:

- Zakon o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj: 80/13., 153/13., 78/15., 12/18., 118/18.)
- Zakon o poljoprivrednom zemljištu („Narodne novine“ broj: 20/18., 115/18., 98/19.)
- Pravilnik o zaštiti poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja („Narodne novine“ broj: 9/14., 71/19.)
- Pravilnik o mjerilima za utvrđivanje osobito vrijednog obradivog (P1) i vrijednog obradivog (P2) poljoprivrednog zemljišta („Narodne novine“ broj 23/19.)
- Pravilnik o evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta („Narodne novine“ broj: 54/19., 126/19., 147/20.)
- Pravilnik o metodologiji za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta („Narodne novine“ broj: 47/19.).

3.3.2. STANJE I PRITISCI

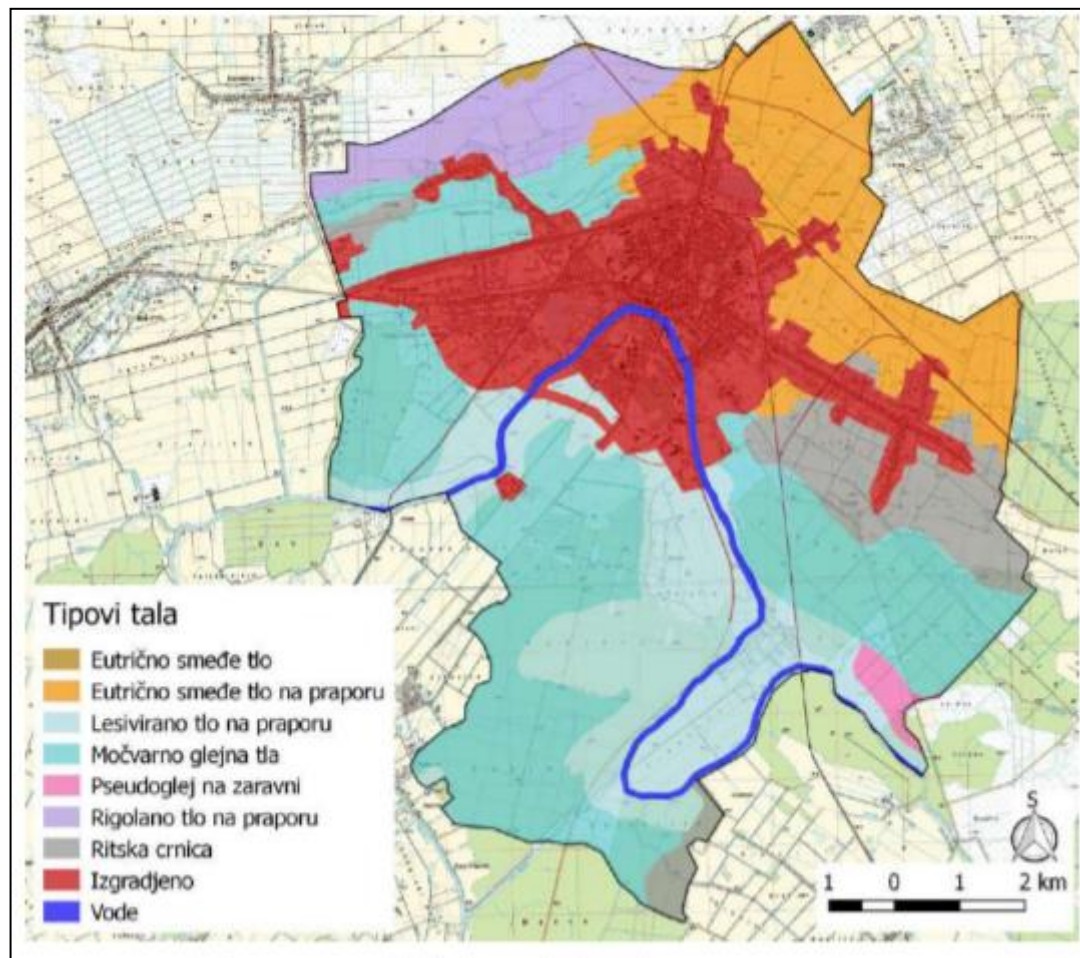
Zemljište je ograničeni resurs koji čini poveznicu između ljudskih aktivnosti i okoliša. Način korištenja i promjene u korištenju zemljišta su glavni pokretači promjena u okolišu. Nepravilno i neodrživo korištenje zemljišta može uzrokovati oštećenja i onečišćenja sastavnica okoliša (voda, tla i zraka) i negativno utjecati na zdravlje ljudi, klimatske promjene, biološku raznolikost i ekosustave u cjelini. Tlo je živ sustav koji čini površinski, rastresiti sloj Zemljine kore sačinjen od mineralnih čestica, organske tvari, vode, zraka i živih organizama. Postanak, tip i sastav tla uvjetovan je geološkom građom (tip/vrsta stijena), topografijom – reljefom (nagib), klimom,

vremenom i djelovanjem čovjeka, osobito posljednjih stoljeća. Tip tla, kao i općenito stanje tla određuje potencijale tla kao resursa, odnosno moguće načine korištenja zemljišta.

U Vukovarsko-srijemskoj županiji dvije su osnovne kategorije obradivih tla: automorfna (45,38%) i hidromorfna (54,62%). Velike površine (oko 62% ukupne površine) plodnog tla omogućuju uzgoj različitih poljoprivrednih kultura. Glinovita i pjeskovita tla uz rijeke Dunav i Savu predstavljaju okosnicu razvoja građevinske industrije u istočnom dijelu Vukovarsko-srijemske županije. Močvarni prostori, vlažni travnjaci i pašnjaci te lesni strmci uz Dunav predstavljaju neplodne površine ali su stanište rijetkih i ugroženih biljnih i životinjskih vrsta, pa predstavljaju vrijedne prirodne krajobrazne.

Dominantni matični supstrat na prostoru grada Vinkovaca je les, a pjeskoviti sedimenti javljaju se samo mjestimično. Duboke naslage prapora ili lesa koji je eolski sediment nasut u gornjem pleistocenu, dominantni je čimbenik tvorbe tala na ovom području. To su vrlo duboki sedimenti, dobre propusnosti za vodu i povoljnog kapaciteta tla za zrak. Reljef, kao dominantni čimbenik u redistribuciji vode u prostoru i ovdje igra značajnu ulogu u pedogenezi tla, prije svega svojim mikroreljefom, zbog čega su se na najnižim dijelovima terena pod utjecajem podzemnih voda razvila hidromorfna tla, dok su se na povišenim dijelovima razvila automorfna tla. Nagib terena pretežno varira od 0 – 5%, što ukazuje da područje grada Vinkovaca ima karakteristike tla ravno do skoro ravno.⁹

⁹ Prostorni plan uređenja grada Vinkovaca („Službeni glasnik“ Grada Vinkovaca broj: 07/04., 05/16., 09/17., 11/18., 06/20., 15/20.)

Slika 3.3-1: Pedološka karta grada Vinkovaca (izvor: OPKH)¹⁰

Od ukupno 65 izdvojenih pedoloških jedinica na prostoru Republike Hrvatske, na području grada Vinkovaca zastupljeno ih je ukupno 8 i sadržane su u tablici niže (**Tablica 3.3-1**).

Tablica 3.3-1: Pedološke jedinice na području grada Vinkovaca (prema Namjenskoj pedološkoj karti RH)

BROJ KARTIRANE JEDINICE	SISTEMATSKA JEDINICA TLA
6	Koluvij s prevagom detritusa stijena sjeveroistočni dio grada
7	Koluvij s prevagom sitnice sjeverni i krajnji sjeverozapadni dio
9	Rendzina na laporu središnji, zapadni i južni dio
10	Rendzina na flišu mali udio-južni dio
26	Eutrično smeđe na jezerskim sedimentima mali udio na jugoistoku
42	Lesivirano na rastresitim sedimentima na zapadu i jugoistoku
44	Lesivirano na vapnencu i dolomitu na jugozapadu i jugoistoku
45	Smeđe podzolasto na jugozapadu

Izvor podataka: Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagreb, Zavod za pedologiju – Namjenska pedološka karta

¹⁰ Osnovna pedološka karta RH (http://tlo-i-biljka.eu/iBaza/Pedo_HR/index.html)

3.3.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA

Glavni postojeći problem zemljišta i tla Republike Hrvatske odnosi se na nepostojanje zakonskog okvira za zaštitu tla. Također, u Hrvatskoj nije napravljena sustavna inventarizacija poljoprivrednog zemljišta prema kategorijama i rasprostranjenosti što otežava njegovo praćenje. Preduvjet za kvalitetnu zaštitu tla koja obuhvaća očuvanje zdravlja i funkcija tla, sprječavanje oštećenja tla, praćenje stanja i promjenu kakvoća tla te saniranje i obnavljanje oštećenih tala i lokacija je prepoznavanje pritisaka na tlo i prikupljanje podataka koji se odnose na njegovo oštećenje i onečišćenje.

Budući da postojeća planska dokumentacija izrađena za područje Vukovarsko-srijemske županije ne obuhvaća u cijelosti vrednovanje i zaštitu tla i zemljišta, potrebno je uključiti dokumente i dokumentaciju na nacionalnoj razini.

Namjenu i korištenje zemljišta određuju dokumenti prostornog uređenja. Budući da temeljni zakonski akt o zaštiti tla nije donesen, zaštita pojedinih uloga tla i održivo gospodarenje tлом i zemljištem posredno su obuhvaćeni propisima koji uređuju zaštitu pojedinih sastavnica okoliša te pojedina opterećenja na okoliš kao što su primjerice poljoprivreda, gospodarenja otpadom i drugo.

Dosadašnji pokušaji integracije zaštite tla u različite politike i nacionalne propise nisu dovoljni za smanjenje degradacije tla odnosno problematike onečišćenja tla, pogotovo za nepoljoprivredna zemljišta.

S aspekta zaštite tla i zemljišta, prema Prostornom planu Vukovarsko-srijemske županije („Službeni vjesnik“ Vukovarsko-srijemske županije broj: 07/02., 08/07., 09/07., 09/11., 19/14. i 14/20.) te sukladno Razvojnoj strategiji Vukovarsko-srijemske županije za razdoblje do 2020. godine (Odluka o usvajanju, KLASA: 302-02/18-01/02, URBROJ: 2196/1-16-18-3 od 23. travnja 2018.), potrebno je:

- sanirati onečišćene lokacije i sustavno sprječavati eroziju,
- uspostaviti sustave praćenja kakvoće zraka i tla.

U dokumentu Plan zaštite okoliša RH¹¹ dane su mjere koje se odnose prvenstveno na donošenje temeljnog, zakonskog akta o zaštiti tla sukladno načinu korištenja zemljišta, nastavku rada na uspostavi jedinstvenih nacionalnih mehanizama inventarizacije i praćenja stanja tla kao neophodnih preduvjeta u sklopu pripreme za izradu nacionalne strategije zaštite tla i zemljišnih resursa, kao i provođenja programa mjera zaštite tla u sklopu međusektorskih strateških dokumenata Hrvatske. U svrhu provedbe mjera treba maksimalno koristiti sredstva EU i drugih međunarodnih fondova, kao i ona iz Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (u nastavku: FZOEU).

¹¹ Plan zaštite okoliša Republike Hrvatske za razdoblje do 2020. godine,
<https://mingor.gov.hr/UserDocImages/KLIMA/SZOR/Plan-za%C5%A1tite-okoli%C5%A1a-srpanj-2019.pdf>

3.3.4. CILJEVI I MJERE

Na temelju prethodno utvrđenog stanja te važeće zakonske i strateško-planske regulative, definirani su sljedeći ciljevi za lokalnu razinu odnosno za razinu grada Vinkovaca:

Tablica 3.3-2: Ciljevi zaštite tla i zemljišta grada Vinkovaca

C1	Održivo gospodarenje i zaštita tla i zemljišnih resursa
C2	Uspostava praćenja kakvoće tla kao osnovnog preduvjeta za zaštitu tla i zemljišta
C3	Sprječavanje i smanjivanje pojave erozije tla i drugih vrsta degradacije tla

Tablica 3.3-3: Mjere zaštite tla i zemljišta grada Vinkovaca

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
C1	M1	Razvijati međusektorsku suradnju na pitanjima zaštite tla i ugradbe načela održivoga upravljanja tlom	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Ministarstvo poljoprivrede	kontinuirano	državni proračun / županijski proračun	u skladu s osiguranim sredstvima
C2	M2	Kad se ostvare uvjeti na nacionalnoj razini, uspostaviti i provoditi praćenja kakvoće tla	Vukovarsko-srijemska županija	kontinuirano	županijski proračun	u skladu s osiguranim sredstvima
C3	M3	Nastaviti poticati ekološko poljodjelstvo, ali i sve aktivnosti radi zaštite tla i ekološki usmjereno korištenje tla	Grad Vinkovci, Upravni odjel za gospodarstvo i svi upravni odjeli i subjekti Grada Vinkovaca prema popisu u PRILOGU III.-sukladno području rada	kratkoročno (0-2 god.)	gradski proračun/ županijski proračun	u skladu s osiguranim sredstvima
C3	M4	Površine oštećene erozijom i klizanjem potrebno je obnavljati.	Grad Vinkovci Upravni odjel za gospodarstvo, Grad Vinkovci Upravni odjel za komunalno gospodarstvo i ređenje grada, svi upravni odjeli i subjekti Grada Vinkovaca prema popisu u PRILOGU III.-sukladno području rada, Hrvatske vode, Hrvatske šume, inspekcija zaštite okoliša	dugoročno (više od 4 god.)	državni proračun / Hrvatske vode	u skladu s osiguranim sredstvima

3.4. ODRŽIVO UPRAVLJANJE PRIRODOM

3.4.1. ZAKONSKI OKVIR

Temeljni propis kojim je regulirana zaštita prirode u Republici Hrvatskoj, a time i održivo upravljanje prirodom na području grada Vinkovaca, je Zakon o zaštiti prirode („Narodne novine“ broj: 80/13., 15/18., 14/19., 127/19.) koji uređuje sustav zaštite i cjelovitog očuvanja prirode i njezinih dijelova te druga pitanja s tim u vezi.

Ciljevi i zadaće zaštite prirode su:

- (1) očuvati i/ili obnoviti bioraznolikost očuvanjem prirodnih stanišnih tipova, divljih vrsta njihovih staništa, uključujući i sve vrste ptica koje se prirodno pojavljuju na teritoriju Republike Hrvatske, kao i ptičjih jaja i gnijezda, uspostavom odgovarajućeg sustava zaštite, upravljanja i nadzora,
- (2) očuvati krajobraznu raznolikost i georaznolikost u stanju prirodne ravnoteže i usklađenih odnosa s ljudskim djelovanjem,
- (3) utvrditi i pratiti stanje prirode,
- (4) osigurati sustav zaštite prirode radi njezina trajnog očuvanja,
- (5) osigurati održivo korištenje prirodnih dobara bez bitnog oštećivanja dijelova prirode i uz što manje narušavanja ravnoteže njezinih sastavnica,
- (6) pridonijeti očuvanju prirodosti tla, očuvanju kakvoće, količine i dostupnosti vode, mora, očuvanju atmosfere i proizvodnji kisika te očuvanju klime,
- (7) spriječiti ili ublažiti štetne zahvate ljudi i poremećaje u prirodi kao posljedice tehnološkog razvoja i obavljanja djelatnosti.

Predmetni Zakon definira i zaštićene dijelove prirode:

- (1) zaštićena područja u kategorijama: strogi rezervat, nacionalni park, posebni rezervat, park prirode, regionalni park, spomenik prirode, značajni krajobraz, park-šuma, spomenik parkovne arhitekture, zatim
- (2) zaštićene vrste te
- (3) zaštićeni minerali i fosili.

Strateški i temeljni dokument koji definira odrednice zaštite prirode je Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine („Narodne novine“ broj 72/17., u nastavku: Strategija).

U Strategiju su ugrađene smjernice globalnog Strateškog plana za bioraznolikost 2011. – 2020., temeljnog dokumenta usvojenog na 10. Konferenciji stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti u Nagoyi, Japan (Zakon o potvrđivanju Konvencije o biološkoj raznolikosti („Narodne novine“ broj 06/96.) za usmjeravanje međunarodnih i nacionalnih aktivnosti za očuvanje bioraznolikosti. Prilikom izrade Strategije određeno je pet (5) strateških ciljeva koji su usklađeni s navedenim globalnim strateškim planom i Strategijom Europske unije o bioraznolikosti do 2020. godine¹², i to kako slijedi:

¹² Strategija Europske unije o bioraznolikosti do 2020. godine, Strategija Europske unije o bioraznolikosti do 2030. godine: https://ec.europa.eu/environment/strategy/biodiversity-strategy-2030_hr

- (1) povećanje učinkovitosti osnovnih mehanizama zaštite prirode,
- (2) smanjenje direktnih pritiska na prirodu i poticanje održivog korištenja prirodnih dobara,
- (3) jačanje kapaciteta sustava zaštite prirode,
- (4) povećanje znanja i dostupnost podataka o prirodi,
- (5) podizanje razine znanja, razumijevanja i podrške javnosti za zaštitu prirode.

U vidu očuvanja vrsta i stanišnih tipova, u sklopu Zakona o zaštiti prirode, izrađeni su:

- Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama („Narodne novine“ broj: 143/13., 73/16.) i
- Pravilnik o popisu stanišnih tipova i karti staništa („Narodne novine“ broj 27/21.).

U konačnici, cjelovita zaštita prirode i njeno održivo upravljanje definirano je i kroz koherentnu europsku ekološku mrežu sastavljenu od područja u kojima se nalaze prirodni stanišni tipovi i staništa divljih vrsta od interesa za Europsku uniju, a omogućuje očuvanje ili, kad je to potrebno, povrat u povoljno stanje očuvanja određenih prirodnih stanišnih tipova i staništa vrsta u njihovu prirodnom području rasprostranjenosti.

Cjelovita zaštita prirode i njeno održivo upravljanje, kao i ekološka mreža, u Republici Hrvatskoj definirana je kroz Uredbu o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže („Narodne novine“ broj 80/19.).

Ekološku mrežu čine:

- (1) područja očuvanja značajna za ptice (POP područja),
- (2) područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS područja),
- (3) vjerojatna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (vPOVS) te
- (4) posebna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (PPOVS).

3.4.2. STANJE I PRITISCI

Bioekološke značajke

Prema provedenoj GIS analizi karte kopnenih ne šumskih staništa RH 2016. godine na području grada Vinkovaca najveću površinu zauzimaju kategorije:

- I.2.1. Mozaici kultiviranih površina (44,75 %) te
- E. Šume (30,05 %).

Preostali stanišni tipovi koji zauzimaju više od 1% površine predmetnog područja su:

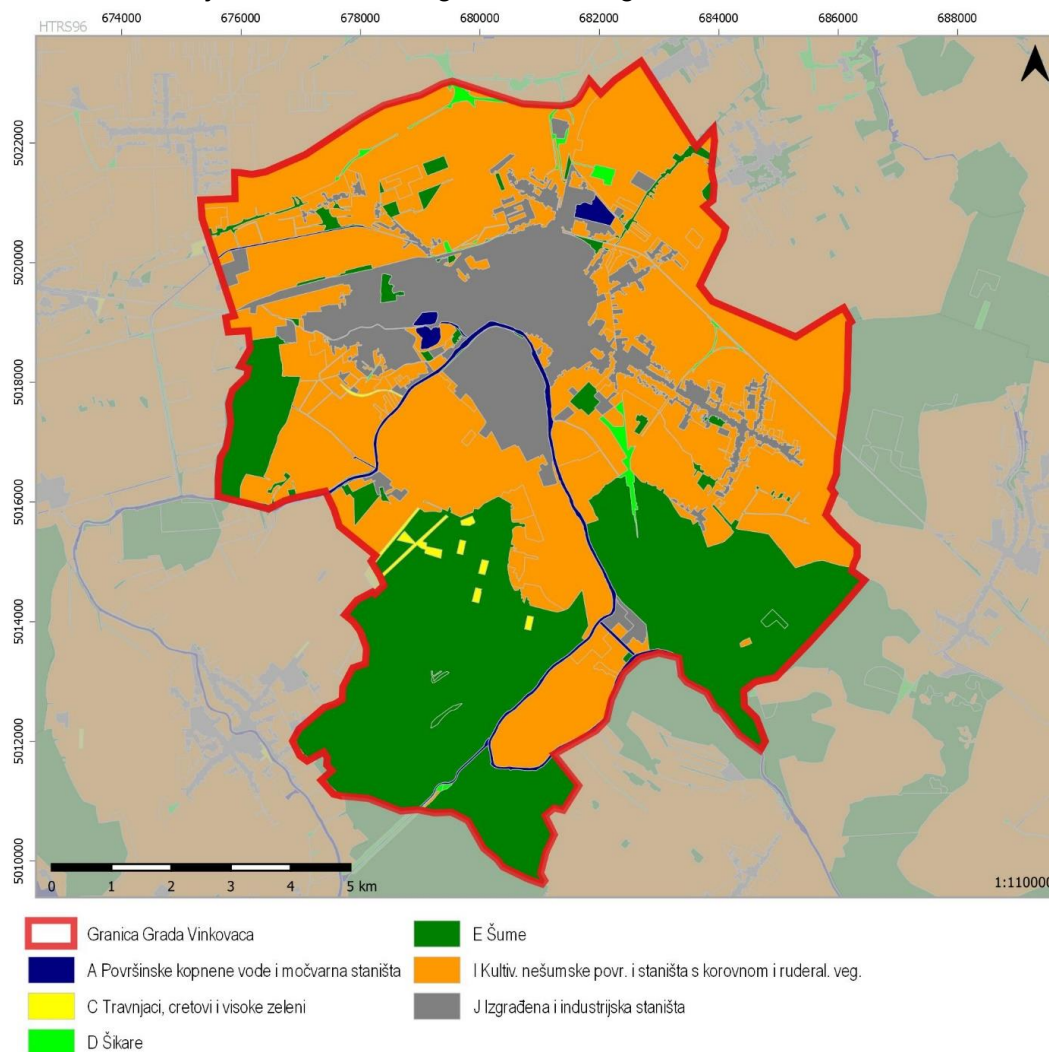
- J. Izgrađena i industrijska staništa (14,4 %) te
- mozaici stanišnih tipova I.2.1. Mozaici kultiviranih površina / I.5.1. Voćnjaci / J. Izgrađena i industrijska staništa (1,03 %) i
- A.2.3. Stalni vodotoci / A.3.3.
- Zakorijenjena vodenjarska vegetacija / A.3.2. Slobodno plivajući flotantni i submerzni hidrofiti (1,01 %).

Prema GIS analizi karte staništa RH 2004., na području grada Vinkovaca stanišni tip E. Šume karakteriziraju slijedeći tipovi staništa:

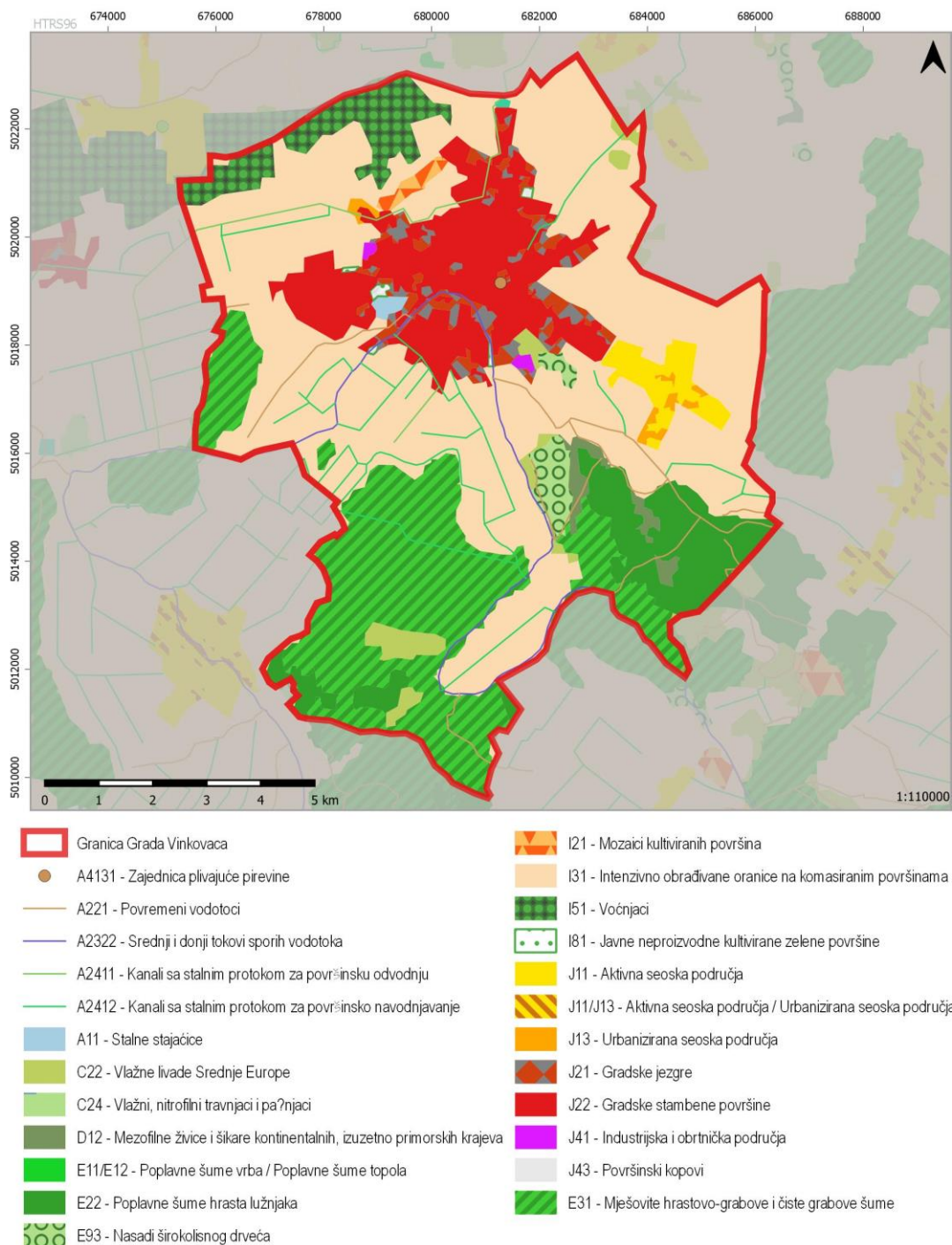
- E.3.1. Mješovite hrastovo-grabove čiste grabove šume (70,96 %),
- E.2.2. Poplavne šume hrasta lužnjaka (24,13 %) te
- E.9.3. Nasadi širokolisnog drveća (4,91 %).

Nadalje, prema provedenoj GIS analizi karte kopnenih nešumskih staništa RH 2016. te karte staništa RH 2004. na području grada Vinkovaca nalaze se slijedeći ugroženi i/ili rijetki stanišni tipovi od nacionalnog i europskog značaja (prilog II Pravilnika o popisu stanišnih tipova i karti staništa („Narodne novine“ broj 27/21.)):

- A.3.2. Slobodno plivajući flotantni i submerzni hidrofiti,
- A.3.3. Zakorijenjena vodenjarska vegetacija,
- A.4.1. Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi,
- C.2.3.2. Mezofilne livade košanice Srednje Europe,
- C.3.1.1. Subpanonski travnjaci vlasulje stjenjače,
- E.2.2. Poplavne šume hrasta lužnjaka,
- E.3.1. Mješovite hrastovo-grabove čiste grabove šume.

Slika 3.4-1: Kartografski prikaz karte kopnenih ne šumskih staništa RH 2016. na području grada Vinkovaca

Slika 3.4-2: Kartografski prikaz karte staništa RH 2004. na području grada Vinkovaca

Fauna grada Vinkovaca karakterizirana je stanišnim značajkama Panonske nizine, rijekom Bosut te antropogenim utjecajem grada.

Za potrebe izrade Ekološke studije rijeke Bosut na području grada Vinkovaca (Petrinec i sur., 1999.) provedena su istraživanja akvatičnog staništa rijeke Bosut na 5 lokacija. Zaključci koji su proizašli mjerenjem osnovnih fizikalno-kemijskih parametara pokazali su kako izmjerene vrijednosti fizikalno-kemijskih parametara duž cijelog istraživanog toka rijeke ukazuju na visok stupanj trofije te je zaključeno da su dobiveni rezultati najvjerojatnije posljedica ispuštanja većih

količina otpadnih voda gradskog kolektora i industrije te slijevanje voda s obradivih površina i malog protoka vode.

Analizom trofičke strukture (modele prehrane) zajednica¹⁵ fito/zooplanktona utvrđena je velika zastupljenost omnivornih¹⁶ vrsta (vrste koje se hrane biljnom i životinjskom hranom) koje su inače karakteristične za sustave višeg stupnja trofije, a utvrđena je i mala gustoća populacije mikrofiltratora-herbivora (vrste koje se hrane biljnom hranom i to filtrirajući vodu)¹⁷, posebno vrste roda *Daphnia*.

Kvalitativnom analizom strukture zoobentosa¹⁸ (životinjskih organizama) zabilježeno je ukupno 17 vrsta makrofaune dna; međutim na 3 postaje zajednica makrozoobentosa nije se uopće razvila zbog pojave kritičnih ekoloških čimbenika za organizme koji nastanjuju zajednicu dna, a sve se može povezati s činjenicom da je rijeka Bosut ustajali vodotok u koji se još dodatno ulijevaju komunalne vode te prethodno nepročišćena industrijska postrojenja. Tako se na dnu kanala rijeke pronalazi veća količina organskog materijala uslijed intenzivne bakterijske razgradnje, posebice u ljetno-ranojesenskom razdoblju, što se povezuje s dugotrajnom anoksijom.

Provedena su i istraživanja vodenih makrofita¹⁹ te prevladavaju dvije vrste u vodama druge kategorije onečišćenja: kruta voščika (*Ceratophyllum demersum*) i barska leća (*Spirodela polyrhiza*). Spomenute vrste prekrivaju cijelu površinu rijeke te na taj način ometaju rast drugih biljaka i utječu na biocenozu.

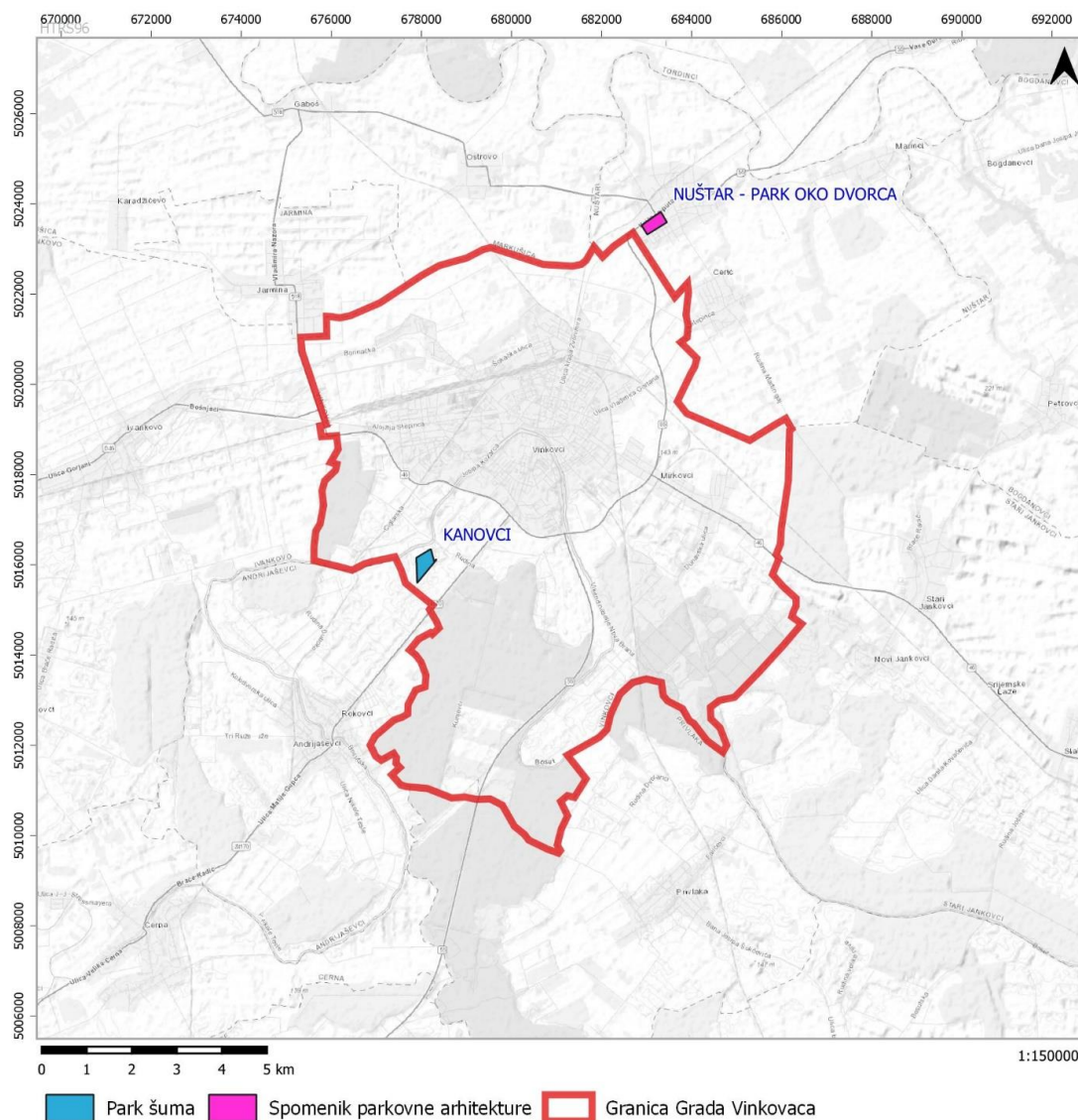
Toksikološkom analizom utvrđeno je kako je živa u najvišim koncentracijama prisutna u mesoždernim ribama (primjerice štika i smuđ), a olovo u ribama svežderima (primjerice babuška) koje se hrane i žive pri dnu. Pri dnu rijeke se nalazi i kadmij u visokim koncentracijama što se može pripisati intenzivnoj poljoprivredi i industriji koja se nalazi na tom području. Kao zaključak studije, predložene su mjere za poboljšanje kakvoće vode i stupnja trofije rijeke Bosut na području grada Vinkovaca u vidu mjera za trajno očuvanje ihtiostrukture te znanstvena istraživanja na području Bosuta zbog biotehnološkog poboljšanja kvalitete biocenoze u vodotoku.

Studija "Biološka raznolikost istočne Slavonije i zapadnog Srijema" (Dragičević i sur., 2015.) obrađuje najčešće životinjske vrste predmetnog područja unutar kojeg se nalazi i grad Vinkovci. Ukupno je zabilježeno 117 vrsta beskralježnjaka, 39 vrsta riba, 4 vrste vodozemaca, 12 vrsta gmazova, 96 vrsta ptica te 35 vrsta sisavaca (Prilog IV. i V.).

Zaštićena područja prirode

Na području grada Vinkovaca se nalazi zaštićeno područje prirode park šuma Kanovci (**Slika 3.4-3**) zaštićeno prema Zakonu o zaštiti prirode („Narodne novine“ broj: 80/13., 15/18., 14/19., 127/19.). Površina joj iznosi 17,61 ha. Proglašena je zaštićenom park šumom 2003. godine Odlukom županijske skupštine Vukovarsko-srijemske županije. U Upisnik zaštićenih dijelova prirode Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Uprave za zaštitu prirode upisana je pod registarskim brojem 930 kao šuma namijenjena za odmor i rekreaciju. Bogata je biljnim i životinjskim vrstama te je jedna od rijetkih cjelovitih šuma hrasta lužnjaka u Europi. Njezin položaj je prema turističkim mjerilima vrlo zanimljiv i atraktivan s obzirom da je omeđena izletištem Sopot s jedne strane, arheološkim parkom iz mlađeg kamenog doba s druge strane te Pikovim stanom kao etnološkim prikazom autohtonog slavonskog načina života s treće strane. Poučna staza park šume spaja ova tri lokaliteta kroz šumu i na taj način čini poveznicu koja ih objedinjuje u jedan značajan turistički kompleks. Zbog svega navedenog, pristupačna je svima, bilo da se radi o običnom građanstvu ili pak sportašima, domaćim i stranim turistima ili djeci.

Izvan područja grada Vinkovaca, no uz granicu administrativnog područja, nalazi se i spomenik parkovne arhitekture – Nuštar – park oko dvorca.

Slika 3.4-3: Kartografski prikaz zaštićenih područja prirode na širem području grada Vinkovaca

Područja ekološke mreže

Na području grada Vinkovaca (**Slika 3.4-4.**) nalazi se područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove HR2001414 Spačvanski bazen te područje očuvanja značajno za ptice HR1000006 Spačvanski bazen (Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže, „Narodne novine“ broj 80/19.). Niže se nalazi popis ciljnih vrsta i ciljnih staništa pripadajućih područja ekološke mreže (**Tablica 3.4-1** i **Tablica 3.4-2**).

Tablica 3.4-1: Popis ciljnih vrsta/ staništa područja ekološke mreže HR2001414 Spačvanski bazen

HRVATSKI NAZIV VRSTE/HRVATSKI NAZIV STANIŠTA	ZNANSTVENI NAZIV VRSTE/ŠIFRA STANIŠNOG TIPA
jelenak	<i>Lucanus cervus</i>
hrastova strizibuba	<i>Cerambyx cerdo</i>
crveni mukač	<i>Bombina bombina</i>
barska kornjača	<i>Emys orbicularis</i>
širokouhi mračnjak	<i>Barbastella barbastellus</i>
vidra	<i>Lutra lutra</i>
veliki panonski vodenjak	<i>Triturus dobrogicus</i>
Aluvijalne šume (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	91E0*
Prirodne eutrofne vode s vegetacijom <i>Hydrocharition</i> ili <i>Magnopotamion</i>	3150

Tablica 3.4-2: Popis ciljnih vrsta područja ekološke mreže HR1000006 Spačvanski bazen

HRVATSKI NAZIV VRSTE	ZNANSTVENI NAZIV VRSTE	STATUS G = gnjezdarica, P = preletnica, Z = zimovalica
orao kliktaš	<i>Aquila pomarina</i>	G
crna roda	<i>Ciconia nigra</i>	G
crvenoglavi djetlić	<i>Dendrocopos medius</i>	G
crna žuna	<i>Dryocopus martius</i>	G
bjelovrata muharica	<i>Ficedula albicollis</i>	G
štekavac	<i>Haliaeetus albicilla</i>	G
škanjac osaš	<i>Pernis apivorus</i>	G
siva žuna	<i>Picus canus</i>	G

Pregled svih potencijalnih *prijetnji, utjecaja i aktivnosti*¹³ dan je za predmetna područja ekološke mreže (Tablica 3.4-3). Aktivnosti eksploatacije šuma bez ponovne sadnje ili prirodnog obnavljanja, kanaliziranje vodotoka te promjene hidrografskih funkcija karakterizirane su visokog stupanja opterećenja okoliša za područje ekološke mreže HR2001414, dok su aktivnosti prestanak košnje, prestanak pašarenja te promjene hidrografskih funkcija karakterizirane visokog stupanja opterećenja okoliša za područje ekološke mreže HR1000006 s obzirom na postojeće prijetnje, utjecaje i aktivnosti.

¹³ Reference list Threats, Pressures and Activities (IUCN-CMP, Salafsky i sur., 2007.)

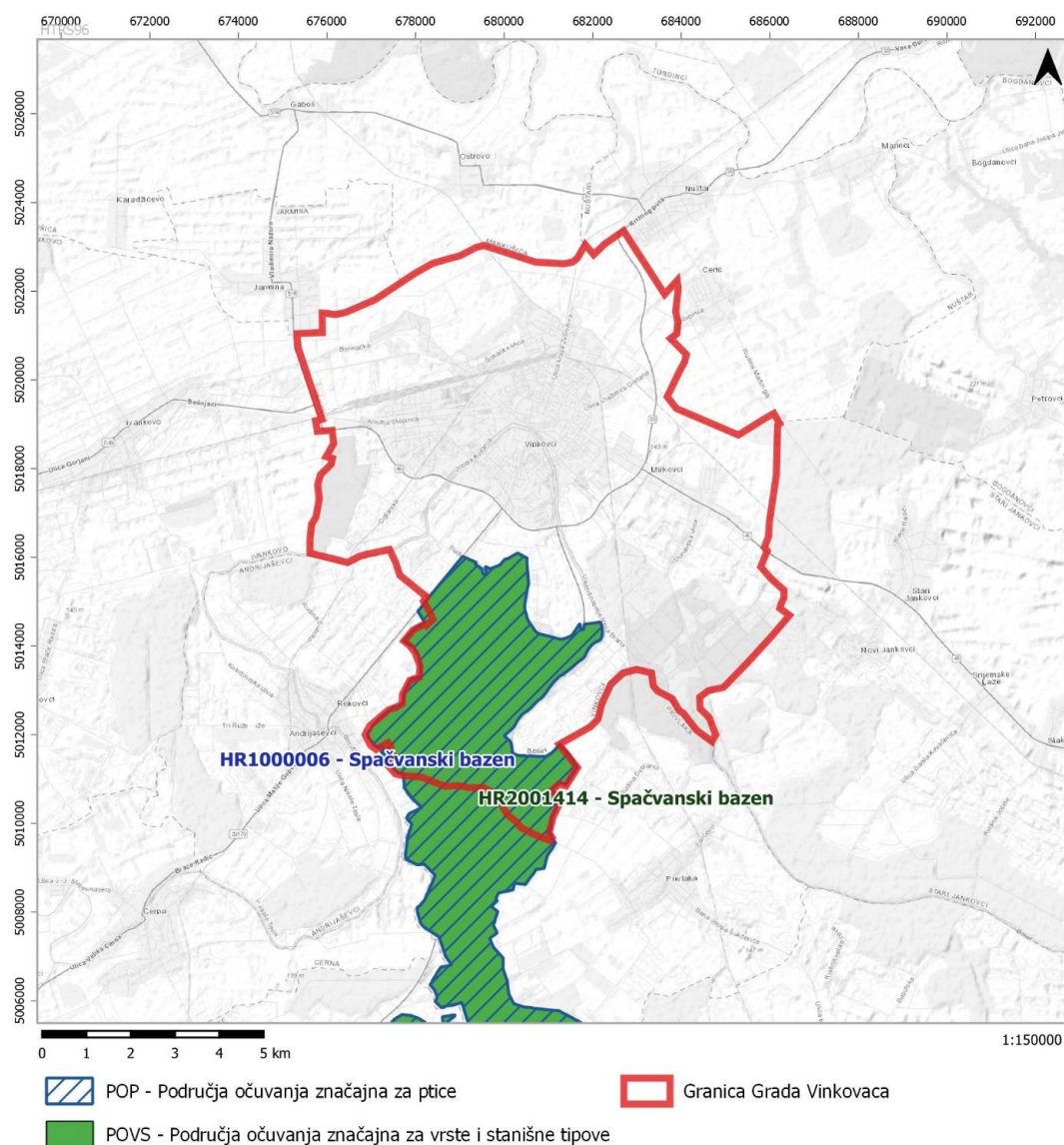
Tablica 3.4-3: Potencijalna opterećenja okoliša za područja ekološke mreže HR2001414 i HR1000006

KOD PODRUČJA EKOLOŠKE MREŽE	KOD OPTEREĆENJA	OPIS	STUPANJ JAKOSTI OPTEREĆENJA
HR2001414	A 02.03.	Intenzivna poljoprivreda	S
	B 03	Eksploatacija šuma bez ponovne sadnje ili prirodnog obnavljanja	V
	J 02.03.	Kanaliziranje vodotoka	V
	J 02.05.	Promjena hidrografskih funkcija	V
HR1000006	A 03.03	Prestanak košnje	V
	A 04.03	Prestanak pašarenja	V
	B 03	Eksploatacija šuma bez ponovne sadnje ili prirodnog obnavljanja	S
	F 03.01	Lov	S
	J 02.05.	Promjena hidrografskih funkcija	V

Stupanj jakosti: visok (V), srednji (S), nizak (N);

Izvor: Natura 2000 Standard Indeks Form HR2001311, <http://natura2000.dzpz.hr/reportpublish/reportproxy.aspx?paramSITECODE=HR2001414>

Natura 2000 Standard Indeks Form HR1000004, <http://natura2000.dzpz.hr/reportpublish/reportproxy.aspx?paramSITECODE=HR1000006>

Slika 3.4-4: Kartografski prikaz ekološke mreže Natura 2000 na širem području grada Vinkovaca

Ciljevi očuvanje područja ekološke mreže HR2001414 Spačvanski bazen i HR1000006 Spačvanski bazen navedeni su niže tablično (**Tablica 3.4-4** i **Tablica 3.4-5**).

Tablica 3.4-4: Ciljevi očuvanje područja ekološke mreže HR2001414 Spačvanski bazen

HRVATSKI NAZIV VRSTE/HRVATSKI NAZIV STANIŠTA	ZNANSTVENI NAZIV VRSTE/ŠIFRA STANIŠNOG TIPA	CILJ OČUVANJA
jelenak	<i>Lucanus cervus</i>	Očuvano 34.680 ha pogodnih staništa za vrstu (šumska staništa s dovoljno krupnih panjeva, odumirućih ili svježe odumrlih stabala)
hrastova strizibuba	<i>Cerambyx cerdo</i>	Očuvano 34.680 ha pogodnih staništa za vrstu (šumska vegetacija s dominacijom hrasta kao drvenaste vrste)
crveni mukač	<i>Bombina bombina</i>	Očuvana pogodna staništa za vrstu (poplavne šume, privremene i stalne stajačice unutar šumskog područja; poplavne ravnice i travnjaci te riparijska područja) u zoni od 38.210 ha
barska kornjača	<i>Emys orbicularis</i>	Očuvana pogodna staništa za vrstu (kopnene vode i poplavna područja gusto obrasla vegetacijom s osunčanim obalama te kopnena staništa pogodna za polaganje jaja poput vlažnih livada i šumskih sastojina s odumrlim stablima na osunčanom položaju) u zoni 38.210 ha
širokouhi mračnjak	<i>Barbastella barbastellus</i>	Očuvana populacija te skloništa i 34.680 ha pogodnih staništa (šumska staništa, posebice šumska staništa u kojima je visoka strukturiranost i zastupljenost starijih dobnih razreda drveća te drveća s pukotinama i dupljama, rubovi šuma i šumske čistine te lokve unutar šuma)
vidra	<i>Lutra lutra</i>	Očuvano 1.500 ha pogodnih staništa (površinskih kopnenih voda i močvarnih staništa – stajačice, tekućice, hidrofitska staništa slatkih voda te obrasle obale površinskih kopnenih voda i močvarna staništa) nužnih za održavanje populacije vrste od najmanje 20 do 25 jedinki
veliki panonski vodenjak	<i>Triturus dobrogicus</i>	Očuvana pogodna staništa za vrstu (stajače i manje tekuće vode, posebice bare i kanali, okolna poplavna i riparijska ²⁰ područja) u zoni od 38.210 ha
Aluvijalne šume (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	91E0*	Očuvano 65 ha postojeće površine stanišnog tipa
Prirodne eutrofne vode s vegetacijom <i>Hydrocharition</i> ili <i>Magnopotamion</i>	3150	Očuvana postojeća površina stanišnog tipa u zoni od 630 ha

Tablica 3.4-5: Ciljevi očuvanja i osnovne mjere očuvanja ciljnih vrsta ptica u području ekološke mreže HR1000006 Spačvanski bazen

ZNANSTVENI NAZIV VRSTE	HRVATSKI NAZIV VRSTE	STATUS VRSTE: G= gnjezdarica, P = preletnica, Z= zimovalica	CILJ OČUVANJA	OSNOVNE MJERE	UPRAVNO PODRUČJE
<i>Aquila pomarina</i>	orao kliktaš	G	Očuvana pogodna staništa (nizinske šume s okolnim močvarnim staništima i vlažnim travnjacima) za održanje gnijezdeće populacije od 1-2 para.	Oko evidentiranih gnijezda provoditi monitoring u razdoblju od 01. 04. do 31. 05.; tijekom razdoblja monitoringa osigurati mir u zoni od 100 metara oko svih evidentiranih gnijezda; po utvrđivanju aktivnog gnijezda, u zoni od 100 metara oko stabla na kojem se nalazi gnijezdo, osigurati mir i ne provoditi nikakve radove do 15. 08. iste godine; u hrastovim šumama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina.	Šumarstvo; poljoprivreda; zaštita prirode
<i>Ciconia nigra</i>	crna roda	G	Očuvana staništa (stare šume s močvarnim staništima) za održanje gnijezdeće populacije od 8-12 pari.	Oko evidentiranih gnijezda provoditi monitoring u razdoblju od 01.04 do 31. 05; tijekom razdoblja monitoringa osigurati mir u zoni od 100 metara oko svih evidentiranih gnijezda; po utvrđivanju aktivnog gnijezda, u zoni od 100 metara oko stabla na kojem se nalazi gnijezdo, osigurati mir i ne provoditi nikakve radove do 15. 08. iste godine; u hrastovim šumama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina.	Šumarstvo; zaštita prirode
<i>Dendrocopos medius</i>	crvenoglavi djetlić	G	Očuvana pogodna struktura hrastove šume za održanje gnijezdeće populacije od 1.300-2.000 pari.	Očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina (hrast); šumske površine starije od 80 godina (hrast) moraju sadržavati najmanje 10 m ³ /ha suhe drvene mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice; u šumi ostavljati što više voćkarica za gniježđenje djetlovki	šumarstvo; zaštita prirode
<i>Dryocopus martius</i>	crna žuna	G	Očuvana pogodna struktura šume za održanje gnijezdeće populacije od 25-40 pari.	Očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina (hrast); šumske površine starije od 80 godina (hrast) moraju sadržavati najmanje 10 m ³ /ha suhe drvene mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice; u šumi ostavljati što više voćkarica za gniježđenje djetlovki	šumarstvo; zaštita prirode
<i>Ficedula albicollis</i>	bjelovrata muharica	G	Očuvana pogodna struktura šuma za održanje gnijezdeće populacije od 2.000-6.000 pari.	Očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina (hrast); šumske površine starije od 80 godina (hrast) moraju sadržavati najmanje 10 m ³ /ha suhe drvene mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice; u šumi ostavljati što više voćkarica za gniježđenje djetlovki	šumarstvo; zaštita prirode
<i>Haliaeetus albicilla</i>	štekavac	G	Očuvana staništa (stare šume, vodena staništa) za održanje gnijezdeće populacije od 5-7 pari.	oko evidentiranih gnijezda štekavca provoditi monitoring u razdoblju od 01. 01. do 31. 03.; tijekom razdoblja monitoringa osigurati mir u zoni od 100 metara oko svih evidentiranih gnijezda štekavca; po utvrđivanju aktivnog gnijezda, u zoni od 100 metara oko stabla na	šumarstvo; vodno gospodarstvo;

ZNANSTVENI NAZIV VRSTE	HRVATSKI NAZIV VRSTE	STATUS VRSTE: G= gnjezdarica, P = preletnica, Z= zimovalica	CILJ OČUVANJA	OSNOVNE MJERE	UPRAVNO PODRUČJE
				kojem se gnijezdo štekavca nalazi, osigurati mir i ne provoditi nikakve radove do 30. 06. iste godine; obnovu šume u zoni od 100 metara oko stabla na kojem se nalazi gnijezdo štekavca provoditi nakon što je gnijezdo neaktivno pet godina, a ako se gnijezdo nalazi u sastojinama starijim od 140 godina, obnovu na cijeloj površini provoditi nakon utvrđenog postojanja alternativnog gnijezda; u hrastovim šumama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina. Očuvati povoljni vodni režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; elektroenergetsku infrastrukturu planirati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednje naponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda na kojima se na temelju praćenja potvrdi povećani rizik od kolizije i elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica	energetika; zaštita prirode
<i>Pernis apivorus</i>	škanjac osaš	G	Očuvana pogodna struktura šuma za održanje gnijezdeće populacije od 4-8 pari.	U šumama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina (hrast)	šumarstvo; zaštita prirode
<i>Picus canus</i>	siva žuna	G	Očuvana pogodna struktura šume za održanje gnijezdeće populacije od 90-130 parova.	Očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina (hrast); šumske površine starije od 80 godina (hrast) moraju sadržavati najmanje 10 m ³ /ha suhe drvene mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice; u šumi ostavljati što više voćkarica za gniježđenje djetlovki	šumarstvo; zaštita prirode

Na jugu grada Vinkovaca nalaze se kompleksi šumskih staništa koja su karakteristično stanište ugroženoj flori i fauni te predstavljaju centar bioraznolikosti grada Vinkovaca, no širenjem antropogenih površina (prvenstveno prometnica te eksploatacije šuma bez ponovne sadnje ili prirodnog obnavljanja) dolazi do stvaranja negativnih utjecaja na šumska staništa kroz rubni efekt i fragmentaciju staništa.

Predmetni šumski kompleksi južno od središta grada pogodni su kao lovišta, no problem krivolova na području grada Vinkovaca predstavlja potencijalno značajan pritisak na ugrožene i zaštićene životinjske, posebice ornitofaunu.

Za vodena staništa koja su prvenstveno vezana za rijeku Bosut najveći postojeći i potencijalni pritisci vezani su za neadekvatnu regulaciju vodnog režima (regulacija i kanaliziranje vodotoka, melioracijski zahvati), kao i onečišćenje vodotoka preko prekomjernog korištenja zaštitnih sredstava u poljoprivredi. Naime, zbog aktivne poljoprivredne politike grada Vinkovaca postoji pritisak intenziviranja poljoprivredne proizvodnje i širenja površina pod oranicama na staništa pogodna za ugroženu floru i faunu. K tome, okrupnjavanjem površina gube se brojni krajobrazni elementi (npr. živice, poljske trake) koji su bitni kao staništa brojnim biljnim i životinjskim vrstama i predstavljaju bitne linijske zelene koridore, naročito u području s intenzivnom poljoprivrednom proizvodnjom.

Nadalje, prestankom košnje i pašarenja dolazi do sukcesije polu/prirodnih staništa travnjaka i livada košanica koje su bitno stanište za hranjenje i razmnožavanje faune, posebice ornitofaune.

U konačnici, strane invazivne vrste predstavljaju pritisak i na faunističke i florističke značajke područja grada Vinkovaca, posebice na akvatička staništa uz rijeku Bosut.

3.4.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA

Prema Strategiji i akcijskom planu zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine („Narodne novine“ broj 72/17.), definirano je 5 ciljeva, i to kako slijedi: C1 povećati učinkovitost osnovnih mehanizama zaštite prirode, C2 smanjiti direktne pritiske na prirodu i poticati održivo korištenje prirodnih dobara, C3 ojačati kapacitete sustava zaštite prirode, C4 povećati znanje i dostupnost podataka o prirodi, C5 podići razinu znanja, razumijevanja i podrške javnosti za zaštitu prirode. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Vukovarsko-srijemske županije ima godišnje planove i aktivnosti, kao i projekte financirane iz EU u pojedinim zaštićenim područjima te vezano za strogo zaštićene vrste te ugrožene i rijetke stanišne tipove. Nedostatak uspostavljenih monitoringa (podataka) i Planova upravljanja zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže često onemogućuju realnu prosudbu o potrebi provođenja navedenih mehanizama zaštite prirode kao i samo provođenje istih stoga postoji potreba za poboljšanje ostvarivanja ciljeva C1, C2 i C3 vezane za Grad Vinkovce. Također, postoji prostor za bolju povezanost, edukaciju i zajedničko djelovanje s ciljem ostvarenja zacrtanih ciljeva u zaštiti prirode, kao i unaprjeđenje informiranosti javnosti u svrhu podizanja svijesti te u donošenju odluka koje su vezane uz zaštitu prirode s obzirom na zadane ciljeve C4 i C5.

Prema Prostornom planu Vukovarsko-srijemske županije zaštićene parkove treba redovito održavati i po potrebi obnavljati sukladno povijesnoj matrici odnosno smjernicama usklađenosti očuvanja bioloških komponenti i prostornog rasporeda elemenata parkovne arhitekture. Uzgojno-sanitarnim zahvatima dendrofloru treba održavati u povoljnom stanju

vitaliteta. Za pojedina stabla ovisno o njihovom stanju preporučljivo je izraditi studije vitaliteta kojima će se utvrditi detaljnije smjernice njihova očuvanja. Zaštićenu skupinu stabala treba uzgojnosanitarnim zahvatima održavati u povoljnom stanju vitaliteta. Preporučljivo je izraditi studiju vitaliteta kojom će se utvrditi detaljnije smjernice očuvanja. Na području i u neposrednoj okolini predviđenog posebnog botaničkog rezervata nisu dopušteni zahvati i radnje koji mogu negativno utjecati na očuvanje povoljnih uvjeta staništa i očuvanje stabilnosti biljnih populacija, a to su ponajprije prenamjena zemljišta, izgradnja prometnica, eksploatacija mineralnih sirovina, hidrotehnički zahvati i dr. Značajke predviđenog geološkog spomenika prirode treba očuvati izuzimanjem nepovoljnih aktivnosti (eksploatacija mineralnih sirovina, hidrotehnički zahvati, izgradnja i dr.) iz zone u kojoj bi mogli negativno utjecati na vrijednu geobaštinu.

Prema 2. Izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja grada Vinkovaca („Službeni glasnik grada Vinkovaca broj 06/20., članak 176. st. 2.), definirane su mjere zaštite u cilju očuvanja temeljnih vrijednosti zaštićenih područja, i to kako slijedi:

- uzgojno-sanitarnim zahvatima održavati dendroflu u povoljnom stanju vitaliteta,
- komunikacijske koridore izvoditi uporabom što većeg udjela prirodnih materijala, poštujući stilske smjernice i gabarite prikladne prostoru,
- pri izgradnji objekata turističko-rekreativne i edukacijske namjene (nadstrešnice, rekreacijski objekti, informativne table i dr.) koristiti autohtone materijale (ponajprije drvo) i pri tome poštuovati stilske smjernice i gabarite prikladne prostoru,
- pri postavljanju objekata turističko-rekreativne i edukacijske namjene te parkovne opreme ne koristiti prisutnu drvenastu vegetaciju kao oslonac/podlogu.

Nadalje, za sanaciju oštećenih ili ugroženih područja na području grada Vinkovaca potrebno je izgraditi uređaj za predtretman/čišćenje otpadnih voda u svim industrijskim postrojenjima i mjestima s produkcijom onečišćenih otpadnih voda koje ne zadovoljavaju kriterije koje zahtijeva odvodni sustav.

Zaštićenu park-šumu Kanovci treba redovito održavati i po potrebi obnavljati sukladno smjericama usklađenosti očuvanja bioloških komponenti i namjene prostora. Uzgojno-sanitarnim zahvatima dendroflu treba održavati u povoljnom stanju vitaliteta.

Također, predmetnim Prostornim planom uređenja grada Vinkovaca definirane su i mjere zaštite u cilju očuvanja strogo zaštićenih vrsta, i to kako slijedi:

- u što većoj mjeri očuvati prirodnost i povoljne stanišne uvjete na područjima :u neposrednoj blizini recentnih nalazišta strogo zaštićenih vrsta,
- na lokacijama recentnih nalazišta strogo zaštićene vrste flore zimske preslice (*Equisetum hyemale*) izbjegavati planiranje građevinskih područja, definiranje namjena površina za proizvodne, poslovne, sportske i turističke djelatnosti koje podrazumijevaju gradnju objekata prateće infrastrukture, planiranje elektrana, antenskih stupova te prometne i komunalne infrastrukture,
- u područjima posebno značajnima za obitavanje strogo zaštićenih vrsta faune (ponajprije ptica i sisavaca ne planirati objekte čije korištenje proizvodi izraženu buku (objekti zatvorenog i otvornog tipa s razglasnim sustavima),
- objekte planirati na način koji ne uzrokuje svjetlosno onečišćenje i ne djeluje štetno na faunu područja

- u područjima posebno značajnima za obitavanje strogo zaštićenih vrsta ptica radove izgradnje novih objekata te rekonstrukciju ili rušenje postojećih građevina provoditi u razdoblju od rujna do ožujka kako bi se omogućilo neometano gniježđenje ptica, a eventualno nužno krčenje drvenaste vegetacije svesti na najmanju moguću mjeru,
- prije radova rekonstrukcije ili rušenja građevina (naročito onih koje se nekoliko ili više godina nisu koristile nužno je kontaktirati nadležnu javnu ustanovu zaštite prirode radi utvrđivanja prisustva strogo zaštićene i/ili ugrožene faune, ponajprije šišmiša, te provoditi utvrđene dodatne mjere zaštite u smislu pogodnih razdoblja za obavljanje radova i omogućavanja nesmetanog ulaza i izlaza za šišmiše,
- onemogućiti prenamjenu i isušivanje močvara, vodotokova, prirodnih stajaćica (bare, lokve, jezera, rukavci i dr.) i antropogeno formiranih ujezerenih površina,
- u što većoj mjeri očuvati prirodnost obale i cjelovitost priobalne vegetacije rijeke Bosut,
- očuvati povoljan vodni režim i povezanost vodnog toka rijeke Bosut,
- elektroenergetske objekte planirati i tehnički izvoditi na način da se ptice (posebice ptice velikog raspona krila) zaštite od stradavanja uzrokovanog strujnim udarom .

U konačnici, predmetnim Prostornim planom uređenja grada Vinkovaca definirane su i mjere zaštite u cilju očuvanja ugroženih i rijetkih stanišnih tipova:

- ugrožene i rijetke stanišne tipove očuvati na što većoj površini i u što prirodnijem stanju, ne planirati zahvate kojima se unose strane (alohtone) vrste,
- u što većoj mjeri izbjegavati uređenje obala vodotokova, naročito u smislu nasipavanja, otkopavanja i/ili učvršćivanja, uklanjanja obalne vegetacije, formiranja smještajnih jedinica, izgradnje objekata u funkciji pratećih sadržaja, formiranja prometnih površina te površina i koridora ostale infrastrukture,
- na prostorima ugroženih i rijetkih močvarnih i vlažnih staništa izbjegavati planiranje antenskih stupova te prometne i komunalne infrastrukture,
- osigurati propisno zbrinjavanje otpada te sakupljanje i pročišćivanje otpadnih voda.

3.4.4. CILJEVI I MJERE

Na temelju prethodno utvrđenog stanja biološke raznolikosti na području grada Vinkovaca, u okviru općeg cilja Plana zaštite okoliša RH Održivo upravljanje prirodom, definirani su slijedeći ciljevi za grad Vinkovce, koji su u skladu sa Strategijom i akcijskim planom zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine („Narodne novine“ broj 72/17.):

Tablica 3.4-6: Ciljevi zaštite prirode grada Vinkovaca

C1	Povećati učinkovitost osnovnih mehanizama zaštite prirode
C2	Smanjiti direktne pritiske na prirodu i poticati održivo korištenje prirodnih dobara
C3	Ojačati kapacitete sustava zaštite prirode
C4	Povećati znanje i dostupnost podataka o prirodi
C5	Podići razinu znanja, razumijevanja i podrške javnosti za zaštitu prirode

Tablica 3.4-7: Mjere zaštite prirode grada Vinkovaca

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
C1, C2, C4	M1	Provesti inventarizaciju i kartiranje biološke raznolikosti na području Grada, te ocijeniti njezinu ugroženost. U sklopu toga, provesti i inventarizaciju i kartiranje invazivnih stranih vrsta (pogotovo biljnih vrsta) te utvrditi njihov utjecaj na bioraznolikost i izraditi akcijske planove suzbijanja negativnih učinaka.	Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Vukovarsko-srijemske županije / Grad Vinkovci, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Zajednički informacijski sustav zemljišnih knjiga i katastra, Organizacije civilnoga društva, Konzultanti/izrađivači, zainteresirana javnost	dugoročno (više od 4 god.), kontinuirano	državni proračun, županijski proračun, gradski proračun, Europski strukturni i investicijski fondovi	150.000 / god.
C1, C2, C4	M2	Na temelju podataka prikupljenih inventarizacijom, kartiranjem i monitoringom sastavnica biološke raznolikosti, vrednovati usluge ekosustava. Gdje god je to moguće, poticati obnovu / revitalizaciju narušenih ekosustava.	Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Vukovarsko-srijemske županije / Grad Vinkovci, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Zajednički informacijski sustav zemljišnih knjiga i katastra, konzultanti/izrađivači	dugoročno (više od 4 god.), kontinuirano	županijski proračun, gradski proračun, gradski proračun, Europski strukturni i investicijski fondovi	200.000
C3, C4, C5	M3	Povećati suradnju s organizacijama civilnog društva u provedbi znanstveno-istraživačkih i edukacijsko-interpretacijskih aktivnosti (posebice u edukaciji javnosti o važnosti biološke	Grad Vinkovci, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Vukovarsko-srijemske županije,	dugoročno (više od 4 god.), kontinuirano	županijski proračun, gradski proračun, Europski strukturni i investicijski fondovi	200.000

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
		raznolikosti i konceptu usluga ekosustava)	/ Zajednički informacijski sustav zemljišnih knjiga i katastra, konzultanti/izrađivači, Organizacije civilnoga društva, zainteresirana javnost			
C3, C4, C5	M4	Poticati formiranje organizacija civilnog društva na području grada Vinkovaca koje bi se bavile aktivnostima zaštite prirode i okoliša	Grad Vinkovci, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Vukovarsko-srijemske županije / Zajednički informacijski sustav zemljišnih knjiga i katastra, konzultanti/izrađivači, zainteresirana javnost	dugoročno (više od 4 god.), kontinuirano	županijski proračun, gradski proračun, Europski strukturni i investicijski fondovi	200.000
C2	M5	Integrirati mjere zaštite prirode u druge sektorske planove (lovno gospodarske osnove, šumsko-gospodarske osnove i dr.) i naročito u dokumente prostornog uređenja	Grad Vinkovci, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja / Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Vukovarsko-srijemske županije, Hrvatske šume, Zajednički informacijski sustav zemljišnih knjiga i katastra, konzultanti/izrađivači	dugoročno (više od 4 god.), kontinuirano	državni proračun, županijski proračun, gradski proračun, Europski strukturni i investicijski fondovi	trošak redovnog poslovanja
C1, C2	M6	Provoditi preventivne mjere zaštite propisane Prostornim planom uređenja grada Vinkovaca, posebice u cilju očuvanja	Grad Vinkovci, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim	dugoročno (više od 4 god.),	županijski proračun, gradski proračun, Europski	trošak redovnog poslovanja

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
		strogo zaštićenih vrsta te ugroženih i rijetkih stanišnih tipova	vrijednostima na području Vukovarsko-srijemske županije, Zajednički informacijski sustav zemljišnih knjiga i katastra, konzultanti/izrađivači	kontinuirano	strukturni i investicijski fondovi	
C1, C2	M7	Provoditi mjere zaštite rijeke Bosut propisane Ekološkom studijom rijeke Bosut na području grada Vinkovaca	Grad Vinkovci, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Vukovarsko-srijemske županije, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, inspekcija zaštite okoliša, Zajednički informacijski sustav zemljišnih knjiga i katastra, konzultanti/izrađivači	prioritetno, kontinuirano	državni proračun, županijski proračun, gradski proračun, Europski strukturni i investicijski fondovi	150.000 / god.

3.5. OČUVANJE KRAJOBRAZNE RAZNOLIKOST

3.5.1. ZAKONSKI OKVIR

Budući da na nacionalnoj razini nije donesen zakon koji bi bio posvećen i bavio se isključivo problematikom vezanom uz krajobraz, pristup zaštiti, planiranju i upravljanju krajobraza je reguliran na međusektorskom pristupu, odnosno kroz niz pravnih propisa.

Zakon o prostornom uređenju („Narodne novine“ broj: 153/13., 65/17., 114/18., 39/19., 98/19.) predviđa i propisuje zaštitu krajobraza kroz dokumente prostornog uređenja.

Zakon o zaštiti prirode („Narodne novine“ broj: 80/13., 15/18., 14/19., 127/19.) i Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“ broj: 69/99., 151/03., 157/03., 100/04., 87/09., 88/10., 61/11., 25/12., 136/12., 157/13., 152/14., 98/15., 102/15., 44/17., 90/18., 32/20., 62/20.) štite pojedina zaštićena područja prirodne i kulturne baštine.

Zakon o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj: 80/13., 153/13., 78/15., 12/18., 118/18.) kroz mjere zaštite okoliša predviđa i propisuje zaštitu krajobraznih značajki. Iste se utvrđuju i donose unutar postupaka procjene utjecaja zahvata na okoliš (u nastavku: PUO) i strateške procjene utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (u nastavku: SPUO).

Navedeni načini zaštite krajobraza (krajobraznih značajki) imaju svoja ograničenja. Naime, budući da vrlo često nedostaje inventarizacija i analiza krajobraznih značajki kao podloga za prostorno planiranje prilikom izrade prostorno-planske dokumentacije uglavnom se može tek načelno navoditi zaštita njegovih općih vrijednosti

Van pojedinih zaštićenih područja odvijaju se procesi u prostoru koji mijenjaju krajobrazne značajke što dovodi da nepovratnih gubitaka vrijednih krajobraza. Iako se taj problem donekle regulira kroz provedbu propisanih mjera zaštite krajobraza unutar postupaka PUO i SPUO, nedostaje sveobuhvatna zaštita krajobraza na prostoru pojedine administrativne jedinice lokalne samouprave, odnosno čitavom državnom teritoriju.

S ciljem očuvanja krajobraznih značajki pojedinih područja i obzirnog korištenje čitavog prostora, a ne samo pojedinih iznimnih krajobrazni predjela, postoji potreba za provedbom inventarizacije, klasifikacije i vrednovanja krajobraza na cjelokupnom području države odnosno lokalne samouprave.

Republika Hrvatska je potpisala i ratificirala Konvenciju o europskim krajobrazima (Firenca 2000.).¹⁴ Ciljevi Konvencije o europskim krajobrazima su promicanje zaštite, upravljanje i planiranja krajobraza, kao i organizacija europske suradnje kao prvi međunarodni sporazum koji se cjelovito bavi svim pitanjima krajobraza.

Konvenciju se na nacionalnoj razini nastoji implementirati unutar strateške i planske dokumentacije nadležnih državnih resora. Jedan od osnovnih postavljenih ciljeva je izrada Krajobrazne osnove Republike Hrvatske. Krajobrazna osnova na državnoj ili regionalnoj razini je instrument koji bi služio za potrebe zaštite, upravljanje i planiranja krajobraza. Međutim, krajobrazna osnova RH još nije izrađena, a na lokalnim razinama postoji tek nekoliko primjera inicijative. Pri tome je značajan ograničavajući faktor što se krajobrazne značajke ne preklapaju s administrativnim granicama, što dodatno naglašava potrebu za krovnom (državnom) krajobraznom osnovom kao planske podloge za izradu detaljnih krajobraznih osnova na lokalnoj razini i osiguravanja komplementarnog pristupa zaštiti takvih detaljnijih dokumenata. Za potrebe

¹⁴ Zakon o potvrđivanju Konvencije o europskim krajobrazima ("Narodne novine" broj 12/02.)

jedinica na lokalnoj razini, posebno gradova prikladne su stručne strateške podloge kao što su studije zelene infrastrukture te studije urbanog ozelenjavanja (eng. „urban greening“).

Prema Prostornom planu Vukovarsko-srijemske županije uređenje i korištenje prostora treba planirati na način koji će osigurati očuvanje osobitosti područja – osobitosti načina građenja naselja, područja uz naselja s naglašenim značenjima i vrijednostima krajolika, područja svojstvenih vizualnih oblika s velikom raznolikošću prirodnih i kulturnih elemenata, područja biotopa i područja spontanijih prirodnih procesa. Očuvanje raznolikosti krajolika treba temeljiti na očuvanju šuma i prirodnih oblika vodotoka, a spriječiti građenje na izloženim lokacijama u krajoliku. Potrebno je štiti identitet gradova i naselja vrednovanjem morfoloških strukturnih elemenata naselja, održavanjem i primjerenim korištenjem građevinskog fonda.

U prostoru treba:

- očuvati poljoprivredno i šumsko zemljište,
- zaustaviti neprekinuto građenje uz prometnice,
- osigurati kvalitetu nadzemnih voda i
- zaštititi podzemne vode,
- usmjereno i kontrolirano koristiti rudna bogatstva te
- očuvati značajke krajolika s regionalnim obilježjima.

Građenje izvan građevinskih područja mora biti u skladu sa zakonskim propisima te uklopljeno u krajolik s ciljem očuvanja prirodnog prostora – njegove konfiguracije, šuma, vrijednog poljoprivrednog zemljišta.

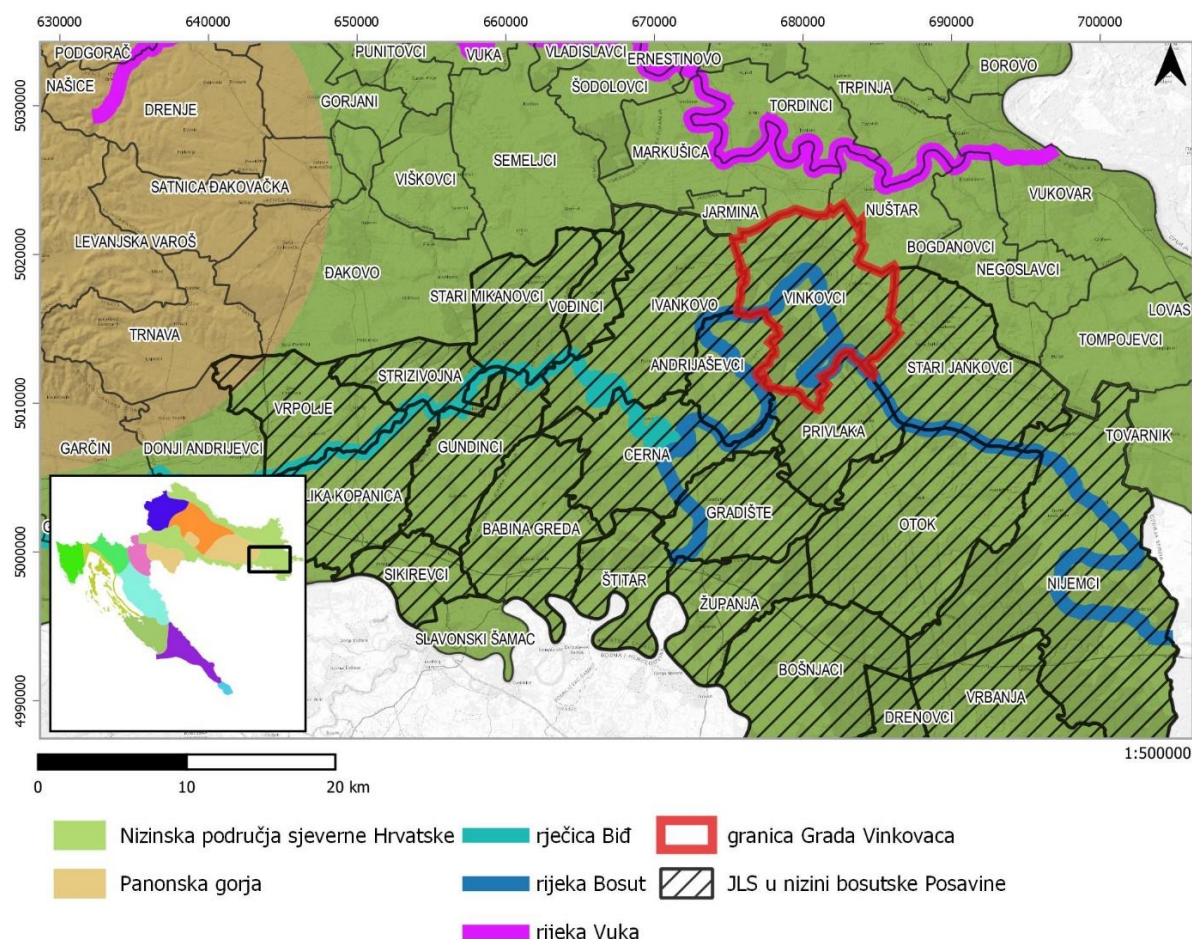
Na prostoru grada Vinkovaca u smislu Zakona o zaštiti prirode zaštićena je Park-šuma Kanovci, dok se šuma Kunjevci štiti planskim mjerama zaštite.

3.5.2. STANJE I PRITISCI

Šire područje obuhvata

Prema krajobraznoj regionalizaciji Hrvatske (

Slika 3.5-1.), područje grada Vinkovaca je unutar krajobrazne regije nizinska područja sjeverne Hrvatske.

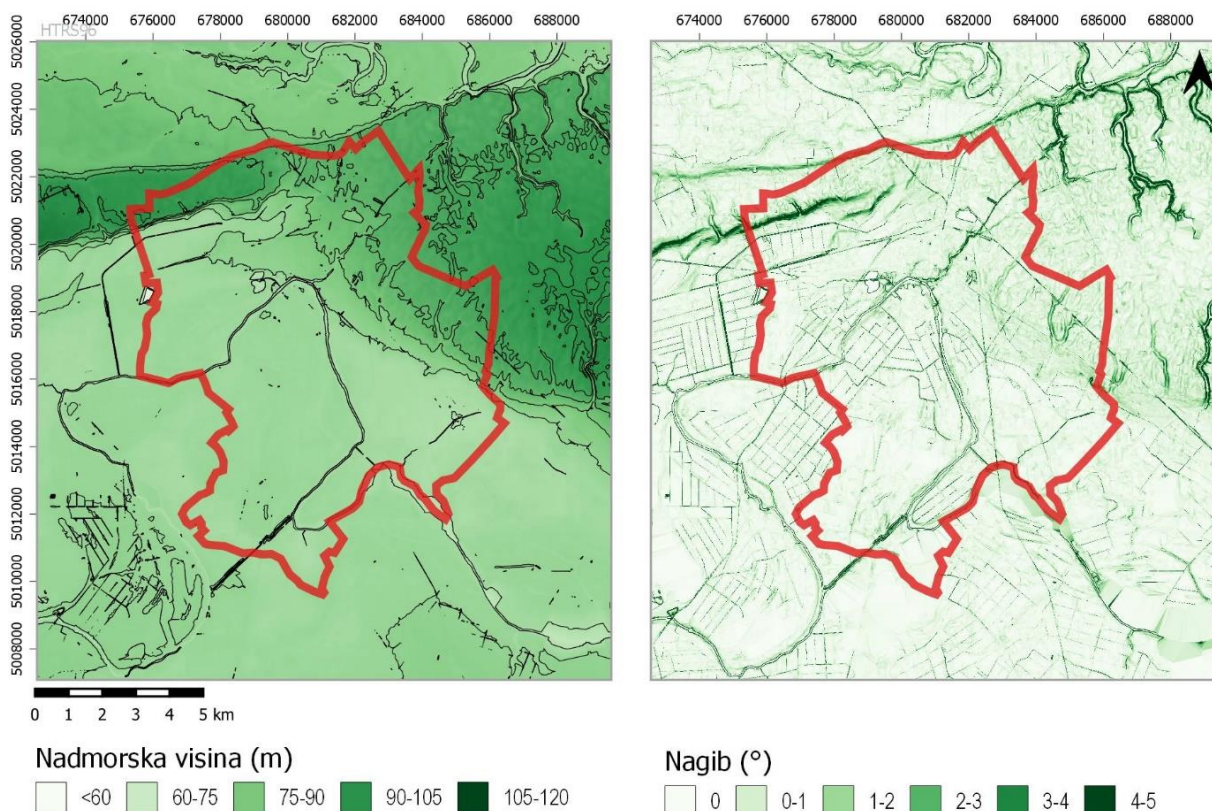
Slika 3.5-1: Lokacija grada Vinkovaca na prikazu krajobrazne regionalizacije Hrvatske¹⁵

Krajobrazna regija nizinska područja sjeverne Hrvatske se svojom fizionomijom generalno može definirati kao agrarni krajolik s kompleksima hrastovih šuma i poplavnim područjima. Naglaske, vrijednosti i identitet prostoru daju rubovi šuma te fluvijalno močvarni ambijenti. Ugroženost i degradacije područja: mjestimični manjak šuma, nestanak živica u agromeliorativnim zahvatima, geometrijska regulacija vodotoka te nestanak tipičnih, doživljajno bogatih fluvijalnih lokaliteta.

Grad Vinkovci se nalazi unutar Biđ–bosutske nizina koja je mikroregija veće geomorfološke regije pod nazivom Nizina Bosutske Posavine. Bosutska Posavina je prijelazni prostor povijesnih regija Slavonije i Srijema. Fizionomske granice regije su rubovi Đakovačkog i Vukovarskog prapornog ravnjaka sa sjevera, te rijeka Sava s južne strane. Geomorfološki je riječ o prostoru vlažnih udolina s izdvojenim terasnim zonama, pri čemu ima najviše ritova (polojskih

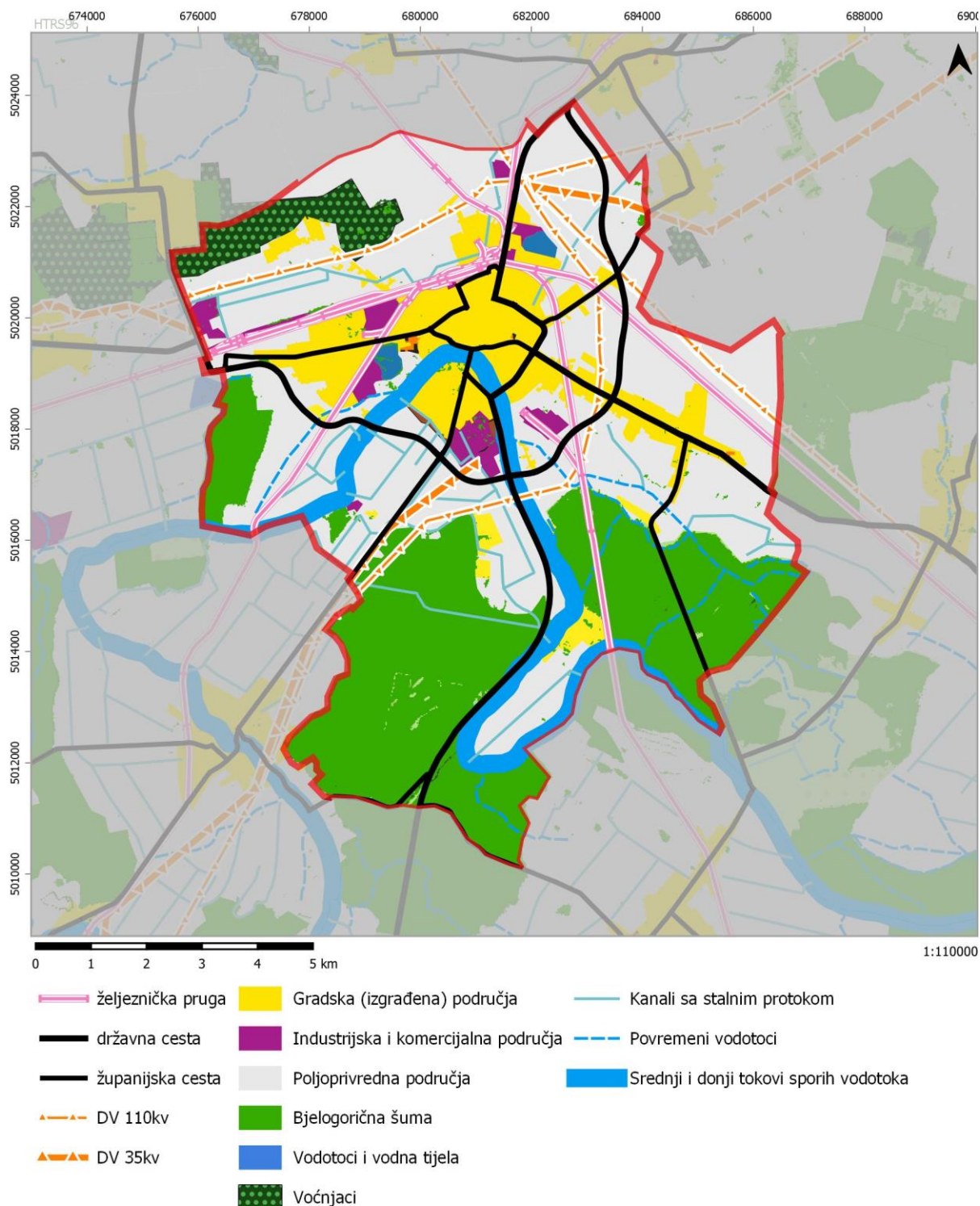
¹⁵ Krajobrazna regionalizacija Hrvatske s obzirom na prirodna obilježja (Bralić I., 1995.)

zona). Prostorom bosutske Posavine ili u njegovoj blizini prolaze važni paneuropski prometni koridori.

Slika 3.5-2: Hipsometrijska karta i karta nagiba

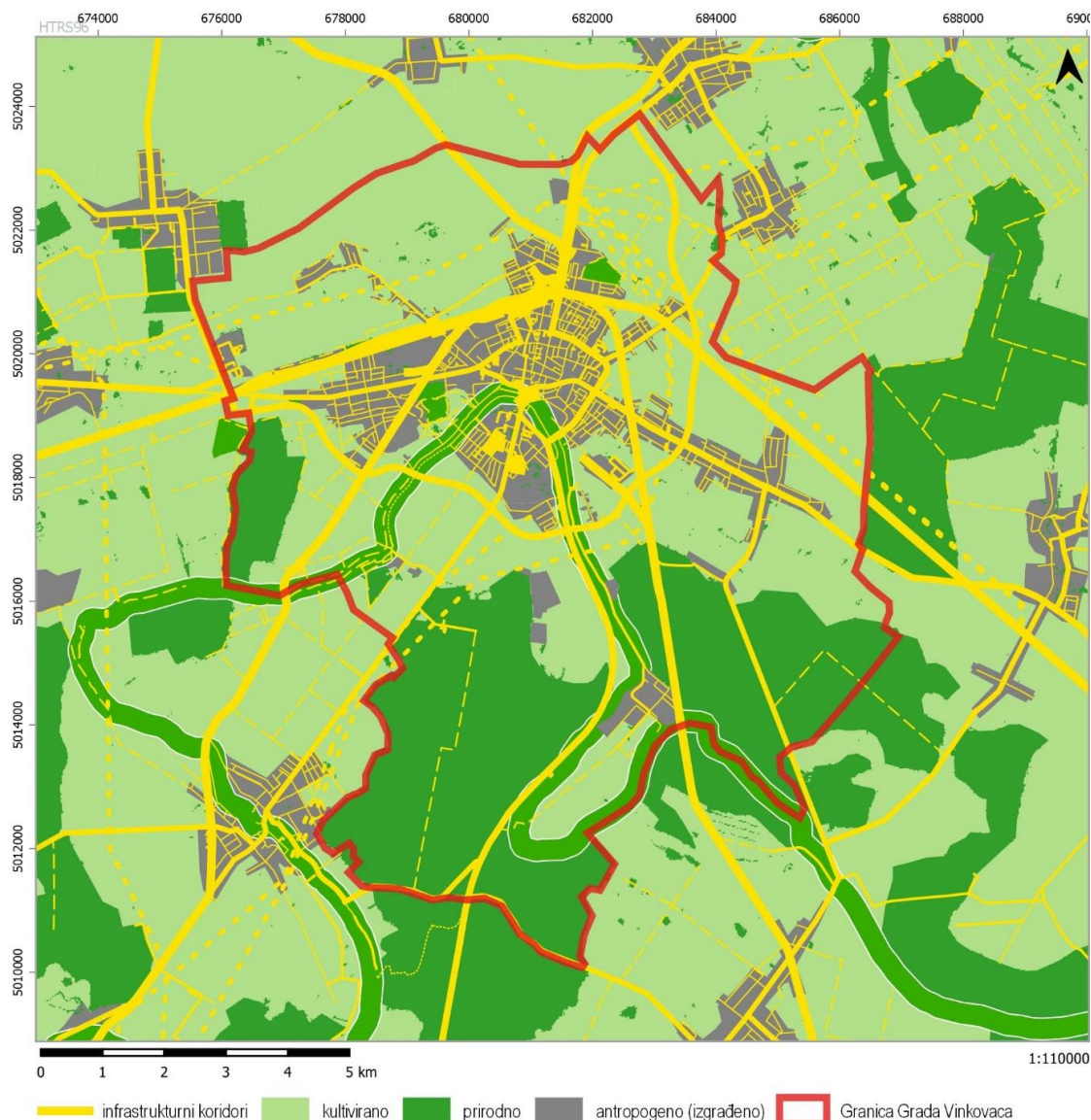
Reljef šireg područja grada Vinkovaca karakteriziran je malom vertikalnom dinamikom, stoga su visinske razlike od 80 do 110 m. n. v te nagibi do maksimalnih 5°. Veće nadmorske visine nalaze se u sjeverozapadnom dijelu obuhvata grada Vinkovaca, dok se niže nadmorske visine, do 85 m. n. v pružaju u južnom dijelu obuhvata grada Vinkovaca, odnosno uz rijeku Bosut. Nizinsko područje šireg obuhvata grada Vinkovaca formirano je radom tokova rijeke Vuke sjeverno od grada Vinkovaca te rijeke Bosut koja prolazi kroz gradsko tkivo.

Slika 3.5-3: Kompozitna karta inventarizacije površinskog pokrova, načina korištenja tla i krajobrazne strukture

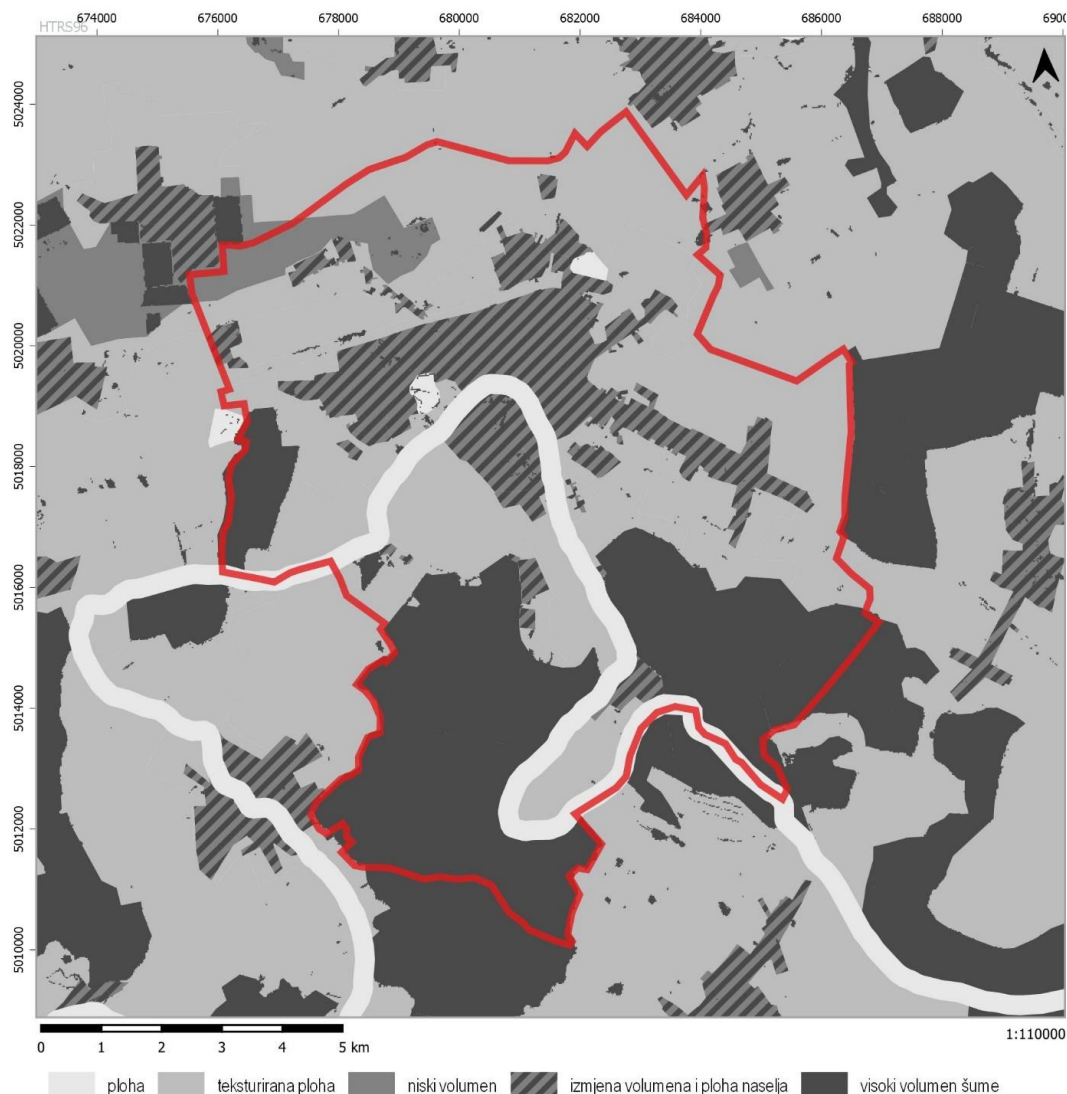
Veća prisutna vodena tijela su umjetna jezera Banja i Bajer, a prisutan je veći broj kanaliziranih tokova u funkciji navodnjavanja i odvodnje s poljoprivrednih površina, pri čemu su značajni Biđ, Dren i Ervenica. U površinskom pokrovu prevladavaju poljoprivredne površine, uz mjestimične pojave livade i pašnjaka, voćnjaka (uključujući i velike plantaže na sjeverozapadnom dijelu obuhvata grada), linearni elementi srednje i visoke vegetacije uz rubove parcela poljoprivrednih površina i zeleni pojas uz pojedine vodotoke i kanale, soliteri (stablo koje je svojom

pozicijom izdvojeno iz ostalih stabala) i manje zakrpe fragmentiranih hrastovo-grabovih i grabovih šuma, kao i poplavne šuma hrasta lužnjaka (posebno na južnom dijelu obuhvata grada).

Slika 3.5-4: Analiza odnosno prirodnih i antropogenih krajobraznih uzoraka i struktura

Strukturni elementi očuvanje prirodnosti su stoga dominantniji u južnom dijelu obuhvata grada Vinkovaca, dok na sjevernom dijelu dominira gradsko/urbano tkivo i kultivirani krajobraz koji ga okružuje.

Slika 3.5-5: Analiza odnosa volumena i ploha

S obzirom na navedene prirodne, reljefne i geomorfološke značajke, način korištenja zemljišta, uzorke krajobraza i tipologiju naselja, na širem području grada Vinkovaca mogu se prepoznati dva osnovna nizinska krajobrazna tipa.

Urbano-ruralni krajobrazni tip

Urbano-ruralni krajobrazni tip prostire se u sjevernom području grada Vinkovaca. Reljefnu osnovu čini nizinsko područje koje se na krajnjem sjeveru izdužuje u uzvišenje od 85-105 m. n. v. smjera pružanja istok-zapad, čime se djelomično vizualno izdvaja u prevladavajućem nizinskom krajobrazu, iako je uslijed malih nagiba nije riječ o dominantnoj geomorfološkoj pojavi.

Poljoprivredne površine koje prevladavaju u površinskom pokrovu uglavnom čini mozaik intenzivno obrađivanih oranica, raznih uzoraka smjera pružanja te veličina. Plohe poljoprivrednih površina su isprijecane mrežom prometnica, putova i kanala za odvodnju i navodnjavanje i dominiraju krajobrazom, s mjestimičnom pojavom solitera ili visoke, drvenaste i grmolike vegetacije, često uz kanale. Karakteristično obilježje ovog krajobraznog tipa su velike površine plantažnih voćnjaka, vikendice i manji vinogradi na Borincima (linearnog, izduženog tipa).

Istočno od urbanog tkiva grada Vinkovaca plohe poljoprivrednih površina su usitnjene te formiraju gušći mozaik nešto uvećane krajobrazne raznolikosti. Ovaj krajobrazni tip na krajnjem istoku završava i na administrativnoj granici Grada Vinkovaca oštrim rubom šumske zakrpe.

Urbano tkivo grada Vinkovaca i prateća naselja (smjer pružanja zapad-istok) se u potpunosti nalaze unutar ovog krajobraznog tipa.

Grad Vinkovci je važno prometno čvorište, te su prisutni brojni prometni (cestovni i željeznički kolodvori).

Proizvodne (industrijske, komercijalne) površine se nalaze uglavnom na rubnim područjima grada Vinkovaca.

Nositelj prirodnosti čini vodni sustav područja rijeke Bosut. Prirodni, krivudav tok čini „U“ zavoj kroz tkivo grada. Same obale Bosuta su svedene na vrlo uski obalni pojas vegetacije na koji se izravno naslanjaju poljoprivredno zemljište ili gradska područja. Isti obalni uzorak je prisutan i na umjetnim jezerima (Banja i Bajer) – kontakt s okolnim strukturama (naseljem, poljoprivrednim površinama) je izravan, bez značajnijeg zelenog pojasa.

Šumsko-ruralni krajobrazni tip

Područje grada Vinkovaca, u reljefnom smislu je izraženo nizinsko područje (81-85 m. n. v) i bez mikroreljefnih geomorfoloških formi.

Za šumsko-ruralni krajobrazni tip karakteristične su šume sjevernohrvatskih nizina, odnosno mješovito hrastovo-grabove i čiste grabove šume, kao i poplavne šume hrasta lužnjaka. Riječ je o zakrpama nekadašnje šumske matrice, pri čemu su danas ulogu matrice preuzele poljoprivredne površine. Šumske zakrpe su stoga često oštih rubova s prijelazom na poljoprivredne površine. Disperzno su raspoređene na širem području, a šuma Kunjevci, južno od grada Vinkovaca, je dio velike zakrpe koja je spojena sa spačvanskom šumom.

Ovo je područje stoga izraženije prirodnosti, s vizurama koje se zatvaraju i otvaraju na dominantne volumene šume.

Antropogena prisutnost je dalje vidljiva kroz kultivirana područja poljoprivrednih površina, pri čemu su parcele uglavnom velikih površina. Izgrađene površine su manje i uglavnom disperznije raspoređene, u vidu vikend naselja, uz volumene šuma.

3.5.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA

Budući da postojeća planska dokumentacija izrađena za područje Vukovarsko-srijemske županije ne obuhvaća u cijelosti vrednovanje i zaštitu krajolika potrebno je značajnije vrijedne krajolike, a posebice riječne doline Dunava, Save i Bosuta, zaštititi kao zasebne cjeline te ocijeniti uvjete korištenja i građenja naselja i brojnih infrastrukturnih koridora u tom prostoru.

S aspekta zaštite krajobraza, prema Prostornom planu Vukovarsko-srijemske županije („Službeni vjesnik“ Vukovarsko-srijemske županije broj: 07/02., 08/07., 09/07., 09/11., 19/14. i 14/20.), potrebno je zaštititi značajnije vrijedne krajobrazne, a posebice riječne doline Dunava, Save i Bosuta kao zasebne cjeline. Na prostoru grada Vinkovaca određena su područja vrijednih cjelina prirodnog i kultiviranog krajobraza koje treba očuvati. Između ostalih, to su:

- cjeline prirodnog i kultiviranog krajobraza obala i vodotoka Bosuta (pojas uz obale, riječne rukavce s izvornim dijelovima krajolika i biljnih vrsta)
- područje Trbušanaca, tretiran kao osobito vrijedan kultiviran krajobraz
- dio područja šume Vrapčana uz rijeku Bosut, kao osobito vrijedan prirodan krajobraz.

Prostornim planovima gradova i općina treba osigurati očuvanje osobitosti područja očuvanjem osobitosti načina građenja naselja, područja uz naselja s naglašenim kulturnim značenjima krajolika, područja svojstvenih vizualnih oblika s velikom raznolikošću prirodnih i kulturnih elemenata, područja biotopa i područja spontanijih prirodnih procesa.

Potrebno je štiti identitet gradova i naselja vrednovanjem morfoloških strukturnih elemenata naselja, održavanjem i primjerenim korištenjem građevinskog fonda.

Očuvanje raznolikosti krajolika treba temeljiti na očuvanju šuma i prirodnih oblika vodotoka, a spriječiti građenje na izloženim lokacijama u krajoliku.

Također, člankom 84. Prostornog plana Vukovarsko-srijemske županije („Službeni vjesnik“ Vukovarsko-srijemske županije broj: 07/02., 08/07., 09/07., 09/11., 19/14. i 14/20.), definirana je potreba da se na prostoru Vukovarsko-srijemske županije u dokumentima prostornog uređenja odrede uvjeti zaštite krajobraza (kao planske kategorije) za:

- osobito vrijedna područja naselja (Vukovar, Vinkovce, Ilok)
- prostorne cjeline obale rijeka (Dunava, Save, Bosuta, Spačve, Studve, Vuke) prostornu cjelinu Spačvanske šume
- konfliktna i ranjiva područja, odnosno područja gdje je uslijed suprotstavljenih aktivnosti (posebno zbog oštećenja prirode) već nastupilo ili prijeto ugrožavanje trajnosti razvoja:
 - izgradnja duž obala Dunava, Save i Bosuta
 - izgrađenih i planiranih infrastrukturnih koridori (autoceste) unutar dijelova područja Spačvanskih šuma
 - usklađenje interesa gospodarskog korištenja šuma i potrebe za njihovom zaštitom.

Temeljem članka 177. (drugih) 2. izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja grada Vinkovaca („Službeni glasnik“ Grada Vinkovaca broj 06/20., 15/20 – pročišćeni tekst Odredbi za provedbu), za Park šume je potrebno u cilju očuvanja prirodnih vrijednosti izraditi Studiju obnove i Projekt obnove koji uključuje snimku postojećeg stanja, te potrebne mjere za sanaciju, održavanje i korištenje u svrhu edukacije, turizma i razvoja.

3.5.4. CILJEVI I MJERE

Sukladno prethodno utvrđenom stanju, važeće zakonske i strateško-planske regulative, te općeg cilja Nacrta Plana zaštite okoliša RH Održivo upravljanje i zaštita krajobraza, definirani su slijedeći specifični ciljevi za grada Vinkovaca:

Tablica 3.5-1: Ciljevi zaštite krajobrazne raznolikosti grada Vinkovaca

C1	Unaprjeđenje krajobraznih vrijednosti
C2	Očuvanje krajobraza kroz korištenje postojećih instrumenata za njegovu zaštitu, upravljanje i planiranje

Tablica 3.5-2: Mjere zaštite krajobrazne raznolikosti grada Vinkovaca

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
C1	M1	Izraditi studije zelene infrastrukture i ozelenjavanja grada	Grad Vinkovci Upravni odjel komunalnog gospodarstva i uređenja grada, konzultanti/izrađivači	srednjoročno 2-4 god.	gradski proračun, Europski strukturni i investicijski fondovi	400.000
C2	M2	Izraditi studiju i projekt obnove i upravljanja šumama Kanovci i Kunjevci (kao dijela Spačvanske šume)	Grad Vinkovci Upravni odjel za gospodarstvo, konzultanti/izrađivači Zajednički informacijski sustav zemljišnih knjiga i katastra, Hrvatske šume, VSŽ	dugoročno (više od 4 god.)	gradski proračun, županijski proračun	300.000 (po studiji)
C2	M3	Izraditi planove upravljanja vrijednih cjelina prirodnog i kultiviranog krajobraza (s naglaskom na pojas uz obale Bosuta, područje Trbušanaca i šume Vrapčana)	Grad Vinkovci: Upravni odjel za gospodarstvo, Upravni odjel komunalnog gospodarstva i uređenja grada, Muzej, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području VSŽ	dugoročno (više od 4 god.)	županijski proračun	250.000 (po studiji)

4. SEKTORSKI PRITISCI

Krajem 2019. godine Europska komisija je predstavila Europski zeleni plan¹⁶ - glavni strateški razvojni dokument za Europsku uniju. Cilj Europskog zelenog plana je postizanje održivosti gospodarstva EU-a pretvaranjem klimatskih i ekoloških izazova u prilike u svim područjima i osiguravanjem pravedne i uključive tranzicije prema održivim, resursno učinkovitim rješenjima.

Europski zeleni plan sadržava okvirni plan s mjerama za unapređenje učinkovitosti iskorištavanja resursa prelaskom na čisto, kružno gospodarstvo te za zaustavljanje klimatskih promjena, obnovu biološke raznolikosti i smanjenje onečišćenja. U njemu se navode potrebna ulaganja i dostupni financijski alati i određuje kako osigurati pravednu i uključivu tranziciju. Europski zeleni plan obuhvaća sve gospodarske sektore, a posebice promet, energetiku, poljoprivredu, održavanje i gradnju zgrada te industrije kao što su proizvodnja čelika, cementa, tekstila i kemikalija.

Očekuje se da će se u sljedećih četrdeset godina globalna potrošnja materijala kao što su biomasa, fosilna goriva, metali i minerali udvostručiti, a godišnja proizvodnja otpada povećati za 70 % do 2050. Budući da polovina ukupnih emisija stakleničkih plinova te više od 90 % gubitka biološke raznolikosti i nestašice vode proizlaze iz ekstrakcije i prerade resursa, Europskim zelenim planom i Akcijskim planom za kružno gospodarstvo¹⁷ pokrenuta je usklađena strategija za klimatski neutralno, resursno učinkovito i konkurentno gospodarstvo.

Proširenjem kružnoga gospodarstva na sve gospodarske aktere znatno će se doprinijeti postizanju klimatske neutralnosti do 2050. godine i odvajanju gospodarskog rasta od upotrebe resursa. Kako bi se te težnje ostvarile, EU nastoji ubrzati tranziciju na model regenerativnog rasta koji planetu vraća više nego što od njega uzima te nastojati potrošnju resursa dovesti u granice mogućnosti planeta, što znači smanjiti potrošački učinak i u sljedećem desetljeću udvostručiti stopu kružne upotrebe materijala. Takva napredna i nepovratna tranzicija na održiv gospodarski sustav neizostavan je dio nove industrijske strategije EU-a u koju će se uključiti sve članice EU, a koju značajnim sredstvima podržava Europska komisija alokacijom značajnih sredstava državama članicama s ciljem postizanja predmetnih ciljeva.

Na temelju članka 11. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 123/17.) Hrvatski sabor na sjednici 05. veljače 2021. godine donio je **Nacionalnu razvojnu strategiju Republike Hrvatske do 2030. godine** („Narodne novine“ broj 13/21.). Nacionalna razvojna strategija usklađena je s Europskim zelenim planom te pruža okvir za provedbu strateških ciljeva čije će ispunjavanje omogućiti ostvarivanje zacrtanih razvojnih smjerova i definirane vizije Hrvatske do 2030. godine. Kao članica Europske unije, Hrvatska na raspolaganju ima izdašna europska sredstva koja će biti važna poluga u ostvarivanju strateških ciljeva RH usklađenih s vizijom razvoja cjelokupne Europske unije. To se, u kontekstu ovog Programa, osobito odnosi na ciljeve zaštite okoliša, održivog korištenja prirodnih resursa i utjecaja na ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama uz istovremeno poticanje gospodarskog razvoja po načelima kružne, resursno učinkovite ekonomije.

¹⁶ KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, EUROPSKOM VIJEĆU, VIJEĆU, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA Europski zeleni plan; COM(2019) 640 final

¹⁷ KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA Novi akcijski plan za kružno gospodarstvo; Za čišću i konkurentniju Europu; COM(2020) 98 final

Nadalje, na temelju članka 12. stavka 05. Zakona o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja („Narodne novine“ broj 127/19.), Hrvatski sabor na sjednici 02. lipnja 2021. donio je *Strategiju niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu* („Narodne novine“ broj 63/21.). Ovo je prva dugoročna strategija Republike Hrvatske, koja sukladno propisanoj strukturi iz EU Uredbe o upravljanju, daje analizu mogućnosti razvoja društva prema društvu s niskim emisijama stakleničkih plinova.

Svrha Strategije niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu, je pokrenuti promjene u hrvatskom društvu koje će doprinijeti smanjenju emisije stakleničkih plinova i koje će omogućiti razdvajanje gospodarskog rasta od emisije stakleničkih plinova. Također, ovo je prilika da se uz pomoć fondova EU napravi zaokret u svim sektorima, u čemu trebaju sudjelovati sve razine vlasti, te poslovni svijet. Promjenu hrvatskog društva i gospodarstva u niskougljično društvo i gospodarstvo, treba ostvariti kroz ulaganja u zeleno poslovanje i tehnologije, u inovacije i razvoj, koje će doprinijeti jačanju konkurentnosti na zajedničkom europskom tržištu, koje sve više traži zelene proizvode i usluge.

Strategija niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu, vodi viziji društva u kojem ćemo živjeti zdravije, ugodnije, s niskougljičnim rastom i djelotvornim upravljanjem resursima. Postojeći nacionalni fond zgrada bit će obnovljen, a novi građen po principima za zgrada gotovo nulte energije i kružnog gospodarenja. Opskrba energijom bit će sigurnija, iz obnovljivih izvora i s malim emisijama, a potrošači energije bit će i proizvođači energije. Kombinacija proizvodnje električne energije na mjestu potrošnje i dobava iz javne mreže pružit će visoku razinu sigurnosti opskrbe električne energije. Prometni sustav bit će intermodalan i integriran, pretežito s vozilima na električni pogon i s korištenjem niskougljičnog i za klimu neutralnog goriva. Industrija i poljoprivreda bit će učinkovite i povezane sa svim sektorima gospodarstva, a pritom će se smanjivati stvaranje otpadnih materijala u integriranom i kružnom gospodarstvu.

4.1. ENERGETIKA

4.1.1. ZAKONSKI OKVIR

Dana 28. veljače 2020. godine, na 16. sjednici Hrvatskog Sabora usvojena je *Strategija energetskega razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu* („Narodne novine“ broj: 25/20.) kao osnovni akt kojim se utvrđuje energetska politika i planira energetski razvitak.

Strategija energetskega razvoja Republike Hrvatske do 2030. godine, s pogledom na 2050. godinu, predstavlja korak prema ostvarenju vizije niskouglične energije te osigurava prijelaz na novo razdoblje energetske politike kojom se osigurava pristupačna, sigurna i kvalitetna opskrba energijom bez dodatnog opterećenja državnog proračuna u okviru državnih potpora i poticaja. Strategija predstavlja širok spektar inicijativa energetske politike, kojima će se ojačati sigurnost opskrbe energijom, postupno smanjiti gubici energije i povećavati energetska učinkovitost, smanjivati ovisnost o fosilnim gorivima, povećati domaća proizvodnja i korištenje obnovljivih izvora energije (u nastavku: OIE).

Ostvarenje ciljeva Strategije otvara mogućnost dodatnog gospodarskog razvoja. Tranzicija će potaknuti istraživanja, uvođenje inovacija i demonstraciju novih rješenja, pružajući hrvatskim tvrtkama mogućnost snažne integracije na brzorastućem globalnom tržištu energetskih rješenja.

Financiranje energetske tranzicije prvenstveno se očekuje sredstvima zainteresiranih tvrtki koje će prepoznati priliku za ulaganje, sredstvima financijskih institucija i fondova (uključujući mirovinske fondove) koji će pratiti poduzetnički sektor i koji će svoje proizvode prilagoditi tranziciji energetskega sektora, sredstvima EU iz programa kohezijske politike i drugih programa gdje će učešća u projektima osigurati privatni sektor, sredstvima fondova sukladno odredbama EU-ETS direktive – Fond za modernizaciju i Inovacijski fond, kao i sredstvima prikupljenim od dražbe emisijskih jedinica i naknade na emisiju CO₂.

Temeljni propis vezan za područje energetike je Zakon o energiji („Narodne novine“ broj: 120/12., 14/14., 95/15., 102/15., 68/18.). Predmetnim zakonom definirane su mjere za sigurnu i pouzdanu opskrbu energijom i njenu učinkovitu proizvodnju i korištenje.

Osim ovoga zakona, zakonski okvir kojim se reguliraju energetske djelatnosti u RH određen je sljedećim zakonskim propisima od kojih se navode samo oni propisi koji su najuže vezani uz područje energetike:

- Zakon o tržištu električne energije („Narodne novine“ broj: 22/13., 95/15., 102/15., 68/18., 52/19.)
- Zakon o tržištu toplinske energije („Narodne novine“ broj: 80/13., 14/14., 102/14., 95/15., 76/18., 86/19.)
- Zakon o tržištu plina („Narodne novine“ broj: 18/18., 23/20.)
- Zakon o tržištu nafte i naftnih derivata („Narodne novine“ broj: 19/14., 73/17., 96/19.)
- Zakon o biogorivima za prijevoz („Narodne novine“ broj: 65/09., 145/10., 26/11., 144/12., 14/14., 94/18., 52/21.)
- Zakon o regulaciji energetskih djelatnosti („Narodne novine“ broj: 120/12., 68/18.)

- Zakon o energetske učinkovitosti („Narodne novine“ broj: 127/14., 116/18., 25/20., 32/21., 41/21.)
- Zakon o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji („Narodne novine“ broj: 100/15., 123/16., 131/17., 111/18.)

Sukladno odredbama Zakona o energetske učinkovitosti svaka županija u Republici Hrvatskoj, kao i veliki gradovi, u obvezi su izraditi Akcijski plan energetske učinkovitosti (u daljnjem tekstu: Akcijski plan)¹⁸, ¹⁹. Odredbama Zakona o energetske učinkovitosti utvrđeno je da je Akcijski plan energetske učinkovitosti planski dokument koji se donosi do kraja tekuće godine za naredne tri godine kojim se utvrđuje i srednjoročna provedba politike za poboljšanje energetske učinkovitosti na području jedinice područne (regionalne) samouprave.

Sukladno članku 16. stavku 3., Pravilnika o sustavu za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije („Narodne novine“ broj: 33/20., 41/21.), Planovi energetske učinkovitosti su:

- akcijski plan energetske učinkovitosti,
- godišnji plan energetske učinkovitosti i
- plan davatelja subvencija.

4.1.2. STANJE I PRITISCI

Plinoopskrba

Na području grada Vinkovaca široko je dostupan plinoopskrbni sustav za industrijske potrebe i potrebe stanovništva.

Postojeći sustav plinoopskrbe uključuje tri nivoa tlaka u vodovima-visoki (6 bar), srednji (3 bar) i niski (100 mbar).

Osnovicu cijelog sustava čini visokotlačni prsten na koji su priključene redukcijske stanice u gradu te većina industrijskih potrošača. Izvor napajanja plinskog visokotlačnog prstena je visokotlačni magistralni plinovod Slavonski Brod-Vinkovci-Vukovar te (još uvijek) plinovod Deletovci-Vinkovci. Visoko tlačni prsten je na vledistribucijsku mrežu priključen na dva mjesta. (<https://www.grad-vinkovci.hr/hr/energetski-infrastrukturni-sustav>).

Preko vinkovačkog visokotlačnog prstena opskrbljuju se srednjetačne mreže naselja u općini Nuštar, Markušica, Tordinci, Jarmina.

Plinske redukcijske postaje za široku potrošnju su kapaciteta cca 2.000 m³/h, maksimalnog ulaznog tlaka 6 bar pretlaka i minimalnog 2 bar pretlaka. Izlaznim tlakovima od 100 mbar do maksimalno 3 bar opskrbljuje se kompletna široka potrošnja (domaćinstva i manji komunalni potrošači) preko srednjetačne i niskotlačne mreže.

Od projektom određenih plinskih stanica do sada su izgrađene RS Kanovci, RS Sajmište, RS Lapovci.

¹⁸ Akcijski plan energetske održivog razvitka Grada Vinkovaca („Službeni glasnik Grada Vinkovaca broj 1/14.)

¹⁹ Akcijski plan energetske učinkovitosti Vukovarsko-srijemske županije u razdoblju 2017.-2019. godine, <https://www.vusz.hr> › akcijski-plan-vs--2017-2019

Elektroenergetika

Elektroenergetska mreža grada Vinkovaca obuhvaća građevine prijenosnih i distribucijskih naponskih razina. Glavna napojna točka je postojeća trafostanica 110/35/10 kV Vinkovci koja je locirana izvan građevinskog područja uz sjeveroistočni dio grada Vinkovaca.

Dodatna napajanja su iz pravca Vukovara, Đakova i Nijemaca na 35 kV naponskoj razini.

Prisutno je povećanje malih distribuiranih pojedinačnih sustava proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije.

Prijenos električne energije

Postojeći dalekovodi prijenosa električne energije koji dijelom prelaze preko građevinskog područja grada Vinkovci su:

- DV 110 kV Đakovo-Vinkovci,
- DV 110 kV Vinkovci-Županja.

Distribucija električne energije

Postojeća elektrodistribucijska mreža u gradu Vinkovcima obuhvaća građevine na naponskim razinama od 35 kV, 10(20) kV i 0,4 kV.

Na 35 kV naponskoj razini mreža sadrži sljedeće građevine:

- TS 35/10 kV-Vinkovci 1,
- TS 35/10 kV-Vinkovci 2,
- TS 35/10 kV-Vinkovci 3,
- KB 35 kV TS Vinkovci 1-TS Vinkovci 2,
- KB 35 kV TS Vinkovci 1-TS Vinkovci 3,
- KB 35 kV TS Vinkovci 2-TS Vinkovci 3,
- KB 35 kV TS Vinkovci 3-do DV 35 kV za Mikanovce,
- DV 35 kV TS Vinkovci 2-TS Cerna,
- DV 35 kV TS Vinkovci 1-TS Vinkovci 2 (nije u ispravnom stanju).

Na 10(20) kV naponskoj razini distribucijska mreža je kontinuiranim razvojem građena u skladu s tehnološkim razvojem i potrebama za električnom energijom u pojedinim razdobljima te su trenutno u uporabi trafostanice tipa: ŽSTS, BST, PTTS, KTS i MBTS, koje su povezane s glavnim napojnim točkama (u nastavku: TS) i međusobno nadzemnim i/ili kablskim 10(20) kV dalekovodima.

Niskonaponska 0,4 kV mreža grada Vinkovaca izgrađena je s podzemnim kablskim vodovima i nadzemnim neizoliranim vodičima (zračna mreža) vođenim po krovovima s krovnim stalcima.

Dio zračne niskonaponske mreže već je zamijenjen samonosivim kablskim snopom (u nastavku: SKS), vođenim po krovovima s krovnim stalcima ili po betonskim stupovima.

Javna rasvjeta

Javna rasvjeta izgrađena je u svim glavnim ulicama grada Vinkovaca. U preostalim ulicama izgradnja tek predstoji.

Uočene su mogućnosti povećanja energetske učinkovitosti postavljanjem učinkovitije rasvjete. Tijekom 2018. godine proveden je projekt „*Modernizacija javne rasvjete na području grada Vinkovaca*“. Postavljeno je 1.269 novih, energetskih učinkovitih LED rasvjetnih tijela kojima su zamijenjeni postojeći energetske neučinkoviti sustavi javne rasvjete.

Toplinska mreža

Na području grada Vinkovaca prisutna je pojedinačna proizvodnja topline u pojedinačnim kotlovima (uglavnom na prirodni plin i biomasu) te je prisutna opskrba toplinom koju omogućuje društvo GTG Vinkovci d.o.o.

GTG upravlja sa 6 blokovskih kotlovnica, a to su:

1. Kotlovnica A (Nazorov blok) kapaciteta 6,7 MW
2. S – 122 (Lapovci II) kapaciteta 4,7 MW
3. S – 108 (Lapovci I) kapaciteta 1,2 MW
4. S – 103 (Lapovci I) kapaciteta 2,4 MW
5. S – 96 (Lapovci I) kapaciteta 1,2 MW
6. HŽ A. Starčevića 64 kapaciteta 1,0 MW

Kotlovnica A kao energent troši mazut, a sve ostale kao energent koriste prirodni plin.

U tijeku je provedba projekta sufinanciranog sredstvima iz Europskog fonda za regionalni razvoj „*Izrada projektno-tehničke dokumentacije suvremenog energetsko učinkovitog toplinskog sustava grijanja u gradu Vinkovcima*“.

Svrha projekta je izrada projektno-tehničke dokumentacije i stvaranje preduvjeta za izgradnju samostojeće kotlovnice „A“ i pripadajućeg toplovoda, te za renovaciju i modernizaciju 5 postojećih kotlovnica „S122“, „S108“, „S103“, „HŽ“, „S96“ i pripadajućih toplovoda kako bi se postigle uštede u finalnoj potrošnji kod krajnjih korisnika te kako bi se postiglo smanjenje emisije CO₂ i poboljšala energetska učinkovitost sustava grijanja u gradu Vinkovcima.

Mjere modernizacije toplinskog sustava obuhvaćaju:

- prelazak iz zatvorenog direktnog toplinskog sustava u zatvoreni indirektni sustav gdje bi rad podstanica bio neovisan o sustavu, te
- zamjenu kotlova na mazut plinskim kondenzacijskim kotlovima uz zamjenu toplinske tehnologije efikasnijom i tehnološki naprednijom.

4.1.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA

U veljači 2017. godine Vukovarsko-srijemska županija je donijela Odluku o donošenju Akcijskog plana energetske učinkovitosti Vukovarsko-srijemske županije za razdoblje 2017.-2019. („Službeni vjesnik“ Vukovarsko-srijemske županije, broj 02/17.). Kod definiranja mjera za povećanje energetske učinkovitosti na području Vukovarsko-srijemske županije uzeto je u obzir

da je Grad Vinkovci i veći broj općina na području Vukovarsko-srijemske županije pristupio Sporazumu gradonačelnika (eng. *Covenant of Mayors – CoM*).

Grad Vinkovci je potpisnik Sporazuma gradonačelnika (eng. *Covenant of Mayors*) od 05. 06. 2012. godine.²¹ divljači je jedan od najvažnijih inicijativa Europske unije usmjeren na aktivno uključivanje lokalne i regionalne uprave u borbu protiv klimatskih promjena, a ujedno prva i najambicioznija inicijativa Europske komisije usmjerena na kontinuirano sudjelovanje gradskih uprava i samih građana u borbi protiv globalnog zatopljenja.

Potpisivanjem Sporazuma gradonačelnika, gradonačelnici se obvezuju na provedbu programa 20-20-20 i primjenu konkretnih mjera energetske učinkovitosti razvijenih u Akcijskim planovima energetske održivosti razvijenih u Akcijskim planovima energetske održivosti (eng. *Sustainable Energy Action Plan – SEAP*) kako bi do 2020. smanjili emisije CO₂ na svojem području za najmanje 20% te pridonijeli ispunjavanju osnovnih ciljeva Europske energetske politike. Grad Vinkovci je Akcijski plan energetske održivosti razvijenog grada Vinkovaca donio 2014. godine koji na temelju referentnih energetske parametara identificira i daje precizne i jasne odrednice za provedbu projekata, mjera energetske učinkovitosti, korištenja obnovljivih izvora energije i ekološko prihvatljivih goriva na gradskoj razini, s ciljem smanjenja emisije CO₂ za više od 20% do 2020. godine.

Programom zaštite zraka, ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe klimatskim promjenama i zaštite ozonskog sloja za grad Vinkovce za razdoblje 2021.-2024. godine, koji je sastavni dio ovog dokumenta, propisana je izrada Akcijskog plana energetske održivosti razvijenog i prilagodbe klimatskim promjenama grada Vinkovaca – SECAP (eng.: *Sustainable Energy and Climate Action Plan – SECAP*, u nastavku SECAP).

SECAP predstavlja ključni dokument koji na bazi prikupljenih podataka o zatečenom stanju identificira te daje precizne i jasne odrednice za provedbu projekata i mjera energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije te prilagodbe učincima klimatskih promjena na gradskoj razini, a koji će rezultirati smanjenjem emisije CO₂ za više od 40 % do 2030. godine. SECAP se fokusira na dugoročne utjecaje klimatskih promjena na područje lokalne zajednice, uzima u obzir energetske učinkovitost te daje mjerljive ciljeve i rezultate vezane uz smanjenje potrošnje energije i emisija CO₂.

4.1.4. CILJEVI I MJERE

Na temelju prethodno utvrđenog stanja te važeće zakonske i strateško-planske regulative, definirani su sljedeći ciljevi za Grad Vinkovce:

Tablica 4.1-1 Ciljevi energetske učinkovitosti za područje grada Vinkovaca

C1	Osigurati pristupačnu, sigurnu i kvalitetnu opskrbu energijom uz minimalno dodatno opterećenje gradskog proračuna
C2	Ojačati sigurnost opskrbe energijom, postupno smanjiti gubitke energije i povećavati energetske učinkovitost, smanjivati ovisnost o fosilnim gorivima, povećati domaću proizvodnju i korištenje obnovljivih izvora energije (OIE), osobito za potrebe zgradarstva i prometa
C3	Iskoristiti prilike uvođenja OIE za ostvarenje dodatnog gospodarskog razvoja. Tranzicija prema OIE mora potaknuti istraživanja, uvođenje inovacija i demonstraciju novih rješenja, pružajući hrvatskim tvrtkama mogućnost snažne integracije na brzorastućem globalnom tržištu energetske rješenja.

Tablica 4.1-2 Mjere energetske učinkovitosti za područje grada Vinkovaca

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
C1, C2, C3	M1	Nastaviti s provedbom mjera energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije definiranim u sklopu Akcijskog plana energetske održivosti (SEAP) te izraditi i provoditi mjere iz Akcijskog plana energetske održivosti razvika i prilagodbe klimatskim promjenama grada Vinkovaca – SECAP	Grad Vinkovci, VIA, svi upravni odjeli i subjekti Grada Vinkovaca prema popisu u PRILOGU III.	kontinuirano	gradski proračun, EU i nacionalni fondovi	u skladu s Akcijskim planom energetske održivosti (SEAP)
C1, C2, C3	M2	Provoditi mjere iz Programa zaštite zraka, ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe klimatskim promjenama i zaštite ozonskog sloja za grad Vinkovce za razdoblje 2021.–2024. godine	Grad Vinkovci, VIA, svi upravni odjeli i subjekti Grada Vinkovaca prema popisu u PRILOGU III.	kontinuirano	u skladu s Programom zaštite zraka, ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe klimatskim promjenama i zaštite ozonskog sloja za grad Vinkovce za razdoblje 2021.–2024. godine	u skladu s Programom zaštite zraka, ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe klimatskim promjenama i zaštite ozonskog sloja za grad Vinkovce za razdoblje 2021.–2024. godine

4.2. INDUSTRIJA

4.2.1. ZAKONSKI OKVIR

Industrijom se smatraju djelatnosti koje su Odlukom o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. – NKD 2007. („Narodne novine“ broj: 58/07., 72/07.) razvrstane u područja:

- B – rudarstvo,
- C – prerađivačka industrija,
- D – opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija,
- E – opskrba vodom: uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša i
- F – građevinarstvo.²⁰

Važnost zaštite okoliša u industriji prepoznata je u više strategija, planova i programa.²¹

Kako je već navedeno u poglavlju 4. na temelju članka 11. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 123/17.) Hrvatski sabor na sjednici 05. veljače 2021. godine donio je **Nacionalnu razvojnu strategiju Republike Hrvatske do 2030. godine** („Narodne novine“ broj 13/21.). Za postizanje ciljeva iz predmetne Strategije svi dionici u društvu, a osobito sektor industrije, morat će zajednički djelovati kako bi se ostvarila vizija Hrvatske 2030. godine: „*Hrvatska je u 2030. godini konkurentna, inovativna i sigurna zemlja prepoznatljivog identiteta i kulture, zemlja očuvanih resursa, kvalitetnih životnih uvjeta i jednakih prilika za sve.*“ Ostvarenju vizije pridonijet će postizanje postavljenih strateških ciljeva i usklađena provedba politika u četiri razvojna smjera:

1. Održivo gospodarstvo i društvo

„Hrvatska će svoj gospodarski rast i razvoj temeljiti na povećanju produktivnosti u javnom i privatnom sektoru, stvaranju i primjeni znanja te poticanju ulaganja, inovacija i novih tehnologija radi ostvarivanja tehnološki dinamičnog i izvozno orijentiranog gospodarstva.

Razvoju gospodarstva pridonijet će i djelotvorna javna uprava i pravosuđe, koji će ujedno odgovoriti na očekivanja građana u pogledu kvalitete javnih usluga, jasnije i široj javnosti pristupačnije komunikacije, te izgradnje društva zasnovanog na vladavini prava. Politike unaprjeđenja ljudskih potencijala temeljit će se na ulaganju u ljude, na učenju kroz život i za život te na unaprjeđenju kvalitete radnih mjesta i uključivanju svih društvenih skupina u svijet rada.“

2. Jačanje otpornosti na krize

„Hrvatski građani živjet će u stabilnoj i sigurnoj zemlji jasno definiranog položaja u međunarodnom okružju. Globalna kriza stavila je na kušnju zdravstvene sustave i sustave socijalne skrbi, društva i gospodarstva te način zajedničkog života i rada.

Usmjerenost na jačanje otpornosti na krize dovest će do podizanja kvalitete života za sve građane. Tome će pridonijeti poboljšanje zdravlja građana, podizanje razine društvenih usluga i promicanje društvene uključenosti, kao i borba protiv siromaštva te stvaranje poticajnog okruženja za obitelj, demografska obnova i primjerene razine mirovina. Važan doprinos bit će i

²⁰ Pravilnik o djelatnostima koje se smatraju industrijom („Narodne novine“ broj 32/15.)

²¹ Dio strategija, programa i planova koji se odnose na druga primjenjiva područja npr. upravljanje vodama, gospodarenje otpadom i druga područja opisani u drugim poglavljima te se ne ponavljaju u ovom poglavlju.

povećana sposobnost javnih službi za prevenciju različitih sigurnosnih prijetnji i reagiranje na njih.“

3. Zelena i digitalna tranzicija

„Hrvatska će biti među europskim predvodnicima u pretvaranju klimatskih i ekoloških izazova u prilike, osiguravanjem pravedne i uključive tranzicije prema klimatskoj neutralnosti.

Zelena i digitalna tranzicija ostvarit će se prelaskom na čistu i dostupniju energiju, poticanjem zelenih i plavih ulaganja, dekarbonizacijom zgrada, razvojem kružnog gospodarstva, jačanjem samodostatnosti u proizvodnji hrane, razvojem biogospodarstva te očuvanjem i obnovom ekosustava i bioraznolikosti.

Hrvatska će postati predvodnica u zelenom gospodarstvu i uvođenju čišćih, jeftinijih i zdravijih oblika prijevoza promicanjem sigurne i održive prometne politike. Ulagat će se u digitalnu infrastrukturu i poticati uvođenje digitalnih rješenja u interesu građana i hrvatskog gospodarstva, čime će se dati doprinos u izgradnji digitalne budućnosti Europe.“

4. Ravnomjeran regionalni razvoj

„Ravnomjeran regionalni razvoj nezaobilazna je sastavnica održivog i trajnog rasta, demografskog oporavka i smanjivanja socijalnih razlika. Većina manje razvijenih područja u Hrvatskoj suočava se s jednakim preprekama razvoju kao i zemlja u cjelini, no na manje razvijenim područjima te prepreke imaju još snažniji i još vidljiviji učinak na ekonomske i socijalne ishode.

Podupiranjem teritorijalnih strategija, vođenih na regionalnoj razini, te poticajnim mjerama za aktivaciju svih neiskorištenih potencijala, osobito zemljišta i nekretnina, omogućit će se ravnomjerniji regionalni razvoj te pridonijeti boljem standardu i kvaliteti života svih dijelova Hrvatske. Tim će se strategijama, između ostalog, potaknuti razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima (brdsko-planinska područja i otoci), jačati regionalna konkurentnost kroz pametnu specijalizaciju i jačati uloga gradova u policentričnom razvoju urbanih područja.“

Nacionalna razvojna strategija usklađena je s Europskim zelenim planom i ona pruža okvir za provedbu strateških ciljeva čije će ispunjavanje omogućiti ostvarivanje zacrtanih razvojnih smjerova i definirane vizije Hrvatske 2030. godine. Kao članica Europske unije, Hrvatska na raspolaganju ima izdašna europska sredstva koja će biti važna poluga u ostvarivanju strateških ciljeva RH usklađenih s vizijom razvoja cjelokupne Europske unije.

Naprijed navedeno, u kontekstu ovog Programa, osobito se odnosi na ciljeve zaštite okoliša, održivog korištenja prirodnih resursa i utjecaja na ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama uz istovremeno poticanje gospodarskog razvoja po načelima kružne, resursno učinkovite ekonomije.

Nadalje, s obzirom na širok raspon djelatnosti koje se smatraju industrijom, na iste se primjenjuje niz propisa koji uređuju gospodarstvo, rudarstvo, energetiku, infrastrukturu, rad, financije, zaštitu okoliša, prostorno uređenje i gradnju, kemikalije te druga područja. Regulacija utjecaja industrije na okoliš definirana je nizom zakonskih i podzakonskih akata s područja okoliša, voda, zaštiti zraka, otpada i drugim sastavnicama okoliša. S obzirom na moguće utjecaje industrije na okoliš, posebnu važnost imaju propisi s područja zaštite okoliša koji uređuju emisije – ispuštanje ili istjecanje tvari i smjesa u tekućem, plinovitom ili čvrstom agregatnom stanju, i/ili ispuštanje svjetlosti, topline, buke, vibracije u zrak, more, vodu i tlo te gospodarenje otpadom.

S ciljem cjelovite zaštite okoliša prema Uredbi o okolišnoj dozvoli („Narodne novine“ broj: 08/14. i 05/18.) izdaje se jedna integrirana dozvola, koja regulira cjelokupni utjecaj industrijskog postrojenja na okoliš (emisije u zrak, vodu, tlo, proizvodnju otpada, korištenje sirovina i opasnih kemikalija, energetska efikasnost, buku, sprječavanje nesreća i sigurnost na radu). Pravila po kojima se izdaju integrirane dozvole bazirana su na konceptu primjene najbolje raspoložive tehnike (NRT, engl. *Best Available Techniques, BAT*) u pojedinom industrijskom sektoru s ciljem postizanja visokog stupnja zaštite okoliša.

Prema IPPC (engl. *Integrated Pollution Prevention and Control - Integrirana prevencija i kontrola onečišćenja*) EU Direktivi, a koja je kasnije integrirana u Direktivu o industrijskim emisijama IED (engl. *Industrial Emission Directive*), onečišćenja se minimiziraju kroz integrativni pristup mjera prevencije te u krajnjem slučaju, ako to nije moguće kroz niz preventivnih mjera, primjenom tzv. „end of pipe“ rješenja.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša („Narodne novine“ broj 87/15.) svi gospodarski subjekti obvezni su na godišnjoj razini prijavljivati emisije u okoliš (zrak, vode/more) i količine proizvedenog i predanog otpad u Registar onečišćavanja okoliša (u nastavku: ROO).

Industrijska postrojenja ubrajaju se u zahvate koji mogu imati utjecaj na okoliš i/ili ekološku mrežu te se za iste (nova postrojenja, veće rekonstrukcije i sl.) provodi procjena utjecaja na okoliš (odnosno ocjena o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš) temeljem Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“ broj: 61/14. i 03/17.) dok se ocjena prihvatljivosti zahvata na ekološku mrežu provodi temeljem Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“ broj: 80/13., 15/18., 14/19., 127/19.).

4.2.2. STANJE I PRITISCI

Gospodarstvo i industrija

Grad Vinkovci nalazi se uz prirodne resurse kao što su obradive površine i šume te nalazišta minerala. To se odražava i na strukturu industrije na području grada.

Gospodarstvo u Vinkovcima je u porastu. To je vidljivo iz usporedbe podataka za 2016. i 2019., odnosno 2020. godinu²² (**Tablica 4.2-1.**). U navedenom razdoblju porastao je broj registriranih poduzetnika i njihovi poslovni prihodi te je povećan broj zaposlenih i smanjen broj nezaposlenih. Također, primjetno je povećanje prosječnih primanja zaposlenih, iako značajno nižih od državnog prosjeka. Poduzeća sa sjedištem na području grada Vinkovaca ostvarila su tijekom 2019. godine poslovni prihod od 4,9 milijarde kuna, 32% više nego u 2016. godini. U gospodarskoj strukturi dominira trgovina, a prema važnosti slijedi prerađivačka industrija, poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo te građevinarstvo, opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom te opskrba vodom, uklanjanju otpadnih voda, gospodarenju otpadom i djelatnosti sanacije okoliša.

²² Podatak Odjela gospodarstva Grada Vinkovaca

Tablica 4.2-1. Gospodarstvo u Vinkovcima (Izvor: Mjesečni statistički bilten, dostavio: Upravni odjel za gospodarstvo Grada Vinkovaca)

PODUZETNIŠTVO	2016.	2019.	Povećanje (realni brojevi)
Broj poduzetnika	563	693	130
Broj zaposlenih	7.293	8.347	1.054
Broj dobitaša	427	526	99
Broj gubitaša	136	167	31
Broj investitora	52	65	13
Broj uvoznika	51	72	21
Broj izvoznika	54	65	11
Trgovinski saldo	174.957.923 kn	368.375.308 kn	193.417.385,00
Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenom	5.665 kn	6.532 kn	867 kn
Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom	3.713 kn	4.336 kn	623 kn
Dugotrajna imovina	2.260.307.005 kn	2.891.304.507 kn	630.997.502 kn
Poslovni prihodi	3.343.624.281 kn	4.942.223.974 kn	1.598.599.693 kn
Dobit ili gubitak razdoblja	8.517.075 kn	99.054.833 kn	90.537.758 kn

IZVOR: Fina, Sumarni podaci (Statistika 2016./Javna objava 2019.)

OSIGURANICI	Svibanj 2017.	prosinac 2020.	Povećanje
Radnici kod pravnih osoba	13.680	14.215	535
Obrtnici	448	462	14
poljoprivrednici	51	51	0
Samostalne profesionalne djelatnosti	135	109	-26
Radnici kod fizičkih osoba	1.173	1.067	-106
Ostali	30	19	-11
sveukupno	15.517	15.923	406
IZVOR: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje			
NEZAPOSLENOST	Svibanj 2017.	prosinac 2020.	Smanjenje
Nezaposleni	3.410	2.631	779

Kako je opisano u poglavlju 4.2.1. veliki onečišćivači okoliša (emisije u zrak, vodu, tlo, proizvodnju otpada, korištenje sirovina i opasnih kemikalija, energetska efikasnost, buku, sprječavanje nesreća i sigurnost na radu) su obveznici ishođenja okolišne dozvole. Na području grada Vinkovaca izdana su rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša odnosno okolišne dozvole za sljedeća poduzeća:

- DILJ d.o.o. (proizvodnja građevinskog materijala)
- PIK-VINKOVCI d.d. (poljoprivreda i stočarstvo; proizvodnja i prerada)
- Energija Gradec d.o.o. (bioplinsko postrojenje)

Nadalje, glavni izvor podataka o emisijama onečišćujućih tvari kroz dimnjake energetskih i industrijskih postrojenja u Hrvatskoj je baza podataka Registar onečišćavanja okoliša (u nastavku: ROO baza), pri čemu su obveznici prijave podataka i opseg podataka koji se prijavljuju

u ROO bazu određeni Pravilnikom o registru onečišćavanja okoliša („Narodne novine“ broj 87/15.).

Na području Vinkovaca svega je nekoliko izvora koji imaju obvezu prijave emisija u zrak u bazu podataka ROO. Za 2018. godinu emisiju čestica u zrak prijavile su:

- drvena industrija Spačva d.d.,
- dvije ciglane Dilj d.o.o. (Pogon 1 i Pogon Slavonka),
- asfaltna baza Cestorad d.d. i
- toplana GTG Vinkovci d.o.o. u Ul. A. Starčevića.

U sljedećoj tablici (**Tablica 4.2-2**) prikazan je popis eksploatacijskih polja na području grada Vinkovaca. Prikazana su dva eksploatacijska polja za eksploataciju ciglarske gline za potrebe proizvodnje poduzeća Dilj d.o.o.

Tablica 4.2-2: Aktivna eksploatacijska polja u gradu Vinkovcima²³

Eksploatacijsko polje	Mineralna sirovina	
Slavonka	Ciglarska glina	Dilj d.o.o.
Ervenica	Ciglarska glina	Dilj d.o.o.

4.2.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA

Ciljevi i mjere za unapređenje i očuvanje okoliša te sprječavanje i ograničavanje onečišćenja okoliša vezano uz industrijske aktivnosti usklađeni su s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine („Narodne novine“ broj 13/21.).

4.2.4. CILJEVI I MJERE

Na temelju prethodno utvrđenog stanja te važeće zakonske i strateško-planske regulative, definirani su sljedeći ciljevi za područje grada Vinkovaca:

Tablica 4.2-3: Ciljevi zaštite okoliša područje grada Vinkovaca - industrija

C1	Konkurentno i inovativno gospodarstvo
C2	Ekološka i energetska tranzicija
C3	Digitalna transformacija industrije

²³ Izvor Popis istražnih prostora i eksploatacijskih polja po županijama s utvrđenim stanjem rezervi mineralnih sirovina na dan 31. prosinac 2017. godine, dostupno na: <https://www.mingo.hr/public/documents/Prilog%203%20-%20Popis%20istra%C5%BEnih%20prostora%20i%20eksploatacijskih%20polja%20po%20p%C5%BEupanijama.pdf>

Tablica 4.2-4: Mjere zaštite okoliša grada Vinkovaca - industrija

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
C1, C2, C3	M1	Provođenjem edukacija poticati i sudjelovati u uvođenju koncepta čistije proizvodnje, modernizacije postrojenja, smanjenja emisija i poboljšanja energetske učinkovitosti u industrijskom sektoru.	Grad Vinkovci, Razvojna agencija VSŽ, Hrvatska gospodarska komora	dugoročno (više od 4 god.)	gradski proračun, EU i nacionalni fondovi	u skladu s osiguranim sredstvima
C1, C3	M2	Unaprijediti procese i postupke s kojima se poduzetništvo susreće u radu s javnim tijelima	Grad Vinkovci, Razvojna agencija VSŽ, Hrvatska gospodarska komora	dugoročno (više od 4 god.)	gradski proračun, EU i nacionalni fondovi	redovni trošak
C2	M3	Povećati djelotvornost u gospodarenju industrijskim otpadom i podržavati prijelaz na kružno, resursno učinkovito gospodarstvo.	Grad Vinkovci, Razvojna agencija VSŽ, Hrvatska gospodarska komora	dugoročno (više od 4 god.)	gradski proračun, EU i nacionalni fondovi	u skladu s osiguranim sredstvima
C3	M4	Poticati digitalne transformacije i primjene naprednih tehnologija u gospodarstvu. Pružiti potporu prihvaćanju naprednih digitalnih i povezanih tehnologija u industriji	Grad Vinkovci, Razvojna agencija VSŽ, Hrvatska gospodarska komora	dugoročno (više od 4 god.)	gradski proračun, EU i nacionalni fondovi	u skladu s osiguranim sredstvima
C1, C2	M5	Nastaviti promicati certifikaciju prema normama iz niza ISO 9000 i ISO 14000, uključivanju u EMAS te provoditi osposobljavanje kadra za sudjelovanje u sustavu zaštite okoliša.	Hrvatska gospodarska komora/ javna privatna poduzeća/ Grad Vinkovci / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja	kratkoročno 0-2 god, trajno	Gospodarski sektor / državni proračun / županijski proračun, EU i nacionalni fondovi	u skladu s osiguranim sredstvima
C2	M6	S ciljem boljeg iskorištenja prostora i infrastrukture, potrebno je popunjavati postojeće industrijske i druge zone namijenjene određenim djelatnostima te sprječavati neopravdano	Grad Vinkovci, inspekcija zaštite okoliša, komunalno poduzeće	kontinuirano	državni proračun, županijski proračun	u skladu s osiguranim sredstvima

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
		zauzimanje novih površina.				
C2	M7	Eksploatacijska polja (eksploatacija ciglarske grabe) sanirati i biološki rekultivirati kroz proizvodnu sanaciju u skladu s mjerama propisanim Rješenjem o prihvatljivosti.	Grad Vinkovci, inspekcija zaštite okoliša	dugoročno (više od 4 god.)	Dilj d.o.o.	-

4.3. POLJOPRIVREDA

4.3.1. ZAKONSKI OKVIR

U zadnjem Izvješću o stanju okoliša na području Vukovarsko-srijemske županije²⁴ i ostalim strateškim dokumentima županije navedeno je da na županijskom području nema sustavnoga praćenja kakvoće tla, što je poseban problem za županiju u kojoj poljoprivreda predstavlja jedan od glavnih razvojnih potencijala.

Poljoprivredna politika i njeni ciljevi definirani su Zakonom o poljoprivredi („Narodne novine“ broj: 118/18., 42/20., 127/20., 52/21.) i Zakonom o poljoprivrednom zemljištu („Narodne novine“ broj: 20/18., 115/18., 98/19.). Ova dva zakona podloga su za niz podzakonskih akata (pravilnika) koji reguliraju sve aspekte poljoprivrede, korištenja poljoprivrednog zemljišta te proizvodnje hrane. U ove zakone i prateće podzakonske akte ugrađena je i pravna stečevina Europske unije.

Temeljni propisi kojima se definira politika poljoprivrede su:

- Zakon o poljoprivredi („Narodne novine“ broj: 118/18., 42/20., 127/20.)
- Zakon o poljoprivrednom zemljištu („Narodne novine“ broj: 20/18. i 115/18., 98/19.)
- Zakon o gnojivima i poboljšivačima tla („Narodne novine“ broj: 163/03., 40/07., 81/13., 14/14., 32/19.)
- Pravilnik o zaštiti poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja („Narodne novine“ broj: 09/14., 20/18.)
- Pravilnik o načinu vođenja evidencije o promjeni namjene poljoprivrednog zemljišta („Narodne novine“ broj: 22/19.)
- Pravilnik o mjerilima za utvrđivanje osobito vrijednog obradivog (P1) i vrijednog obradivog (P2) poljoprivrednog zemljišta („Narodne novine“ broj 23/19.)
- Pravilnik o metodologiji za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta („Narodne novine“ broj 47/19.)
- Pravilnik o kontrolnom sustavu ekološke poljoprivrede („Narodne novine“ broj: 11/20.)
- Pravilnik o integriranoj proizvodnji poljoprivrednih proizvoda („Narodne novine“ broj: 137/12., 59/14.)
- Pravilnik o agrotehničkim mjerama („Narodne novine“ broj 22/19.)
- Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske – 2014.-2020. odobrena inačica-EN-verzija-10.5., https://ruralnirazvoj.hr/files/Programme_2014HR06RDNP001_10_5_en.pdf

²⁴ http://www.vusz.hr/Cms_Data/Contents/VSZ/Folders/dokumenti/sjednice/sjednica/2-sjednica-skupstine-13-07-2017/~content/GP82N2QFWDF65UWT/tocka4.pdf

4.3.2. STANJE I PRITISCI

Poljoprivreda je gospodarska djelatnost uzgoja bilja i životinja, s primarnim ciljem proizvodnje hrane. Poljoprivreda obuhvaća biljnu proizvodnju i stočarstvo.

Pogodnost tala za poljoprivrednu proizvodnju na području grada Vinkovaca izražena je klasama pogodnosti odnosno bonitetnim kategorijama. Bonitet zemljišta određuje se na temelju podataka o unutrašnjim i vanjskim značajkama tla, reljefu, klimi te podataka za korekcijske čimbenike, odnosno podataka za stjenovitost, kamenitost, poplave i zasjenjenost. S obzirom na bonitet, zemljišta se razvrstavaju u jednu od četiri kategorije korištenja i zaštite zemljišta:

- P1–osobito vrijedna obradiva tla,
- P2–vrijedna obradiva tla,
- P3–ostala obradiva tla te
- PŠ–ostala poljoprivredna tla, šume i šumska zemljišta.

Procjena pogodnosti zemljišta izvršena je prema kriterijima i normativima danim u okviru metode procjene zemljišta Organizacije za prehranu i poljoprivredu (FAO 1976) te prema Pravilniku o mjerilima za utvrđivanje osobito vrijednog obradivog (P1) i vrijednog obradivog (P2) poljoprivrednog zemljišta („Narodne novine“ broj 23/19.). S obzirom na bonitet, odnosno proizvodnu sposobnost zemljišta, dominantnu kategoriju sačinjavaju osobito vrijedna obradiva tla i vrijedna obradiva tla.²⁵

Poljoprivredna proizvodnja prema katastarskim podacima (Informacija o ostvarenjima biljne proizvodnje u 2020. godini²⁶) na području grada Vinkovaca je 2020. godine bilo ukupno 3.943,19 ha poljoprivrednog zemljišta od čega su najzastupljenije oranice (3.644,39 ha). Prema Prostornom planu uređenja grada Vinkovaca („Službeni glasnik“ Grada Vinkovaca broj 06/20.) na području grada ima ukupno 3.072,41 ha poljoprivrednog zemljišta osnovne namjene.

Veliki udio poljoprivrednih površina ukazuje na veliki intenzitet poljoprivredne proizvodnje pri čemu najznačajniju ulogu imaju ratarske kulture u intenzivnom uzgoju.

U strukturi poljoprivrednog zemljišta, sukladno dokumentu: Informacija o ostvarenjima biljne proizvodnje u 2020. godini (Vukovarsko-srijemska županija, Vinkovci, 2021.)²⁷ prevladavaju oranice s 4.610 ha, zatim slijede šume (2.629 ha), voćnjaci (108 ha). Vinogradi, livade i pašnjaci neznatno su zastupljeni, a veliki udio čini neplodno tlo i to s 1.970 ha. Poljoprivredno zemljište je visoke bonitetne klase i ekološki očuvano te zadovoljava standarde proizvodnje hrane visoke kvalitete. Poljoprivredna proizvodnja odvija se na poljoprivrednim gospodarstvima. Poljoprivrednom proizvodnjom se na području grada Vinkovaca bavi 381 poljoprivredno gospodarstvo, te obrađuju površinu od 4.822 hektara (**Tablica 4.3-1**). Većina njih se odnosi na obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG). Preostali broj poljoprivrednih gospodarstava odnosi se na obrte, trgovačka društva, zadruge i ostale tipove poljoprivrednih gospodarstava. Iz navedenih podataka je vidljivo da poljoprivredna gospodarstva imaju sjedište na području grada

²⁵ Pravilnik o mjerilima za utvrđivanje osobito vrijednog obradivog (P1) i vrijednog obradivog (P2) poljoprivrednog zemljišta („Narodne novine“ broj 23/19., od 08. 03. 2019.),

²⁶ https://www.vusz.hr/Cms_Data/Contents/VSZ/Folders/dokumenti/upravni3/ostalo/~contents/D2R2WTKD7SLN8JTU/informacija-o-ostvarenjima-biljne-proizvodnje-u-2020.g.-pdf

²⁷ https://www.vusz.hr/Cms_Data/Contents/VSZ/Folders/dokumenti/upravni3/biljna_proizvodnja/~contents/TNA2XPU/DV7YG6B22/informacija-o-ostvarenjima-biljne-proizvodnje-u-2020.g.pdf

Vinkovaca, a obrađuju poljoprivredne površine i izvan područja grada Vinkovaca što govori o orijentiranosti stanovništva na poljoprivredu općenito.

Tablica 4.3-1 Pregled površina prema katastarskim kulturama u gradu Vinkovcima 2020. godine (Izvor: Informacija o ostvarenjima biljne proizvodnje u 2020. godini (Vukovarsko-srijemska županija, Vinkovci, 2021.)

Namjena i korištenje zemljišta	Površina (ha)
Oranice	4.610
Voćnjaci	108
Vinogradi	20
Livade	49
Pašnjaci	35
Šume	2.629
Trstici	0
Neplodno	1.970
UKUPNO	4.822

Osim tradicionalne poljoprivredne proizvodnje javlja se sve veći interes za ekološku proizvodnju hrane.

Klimatski poremećaji (u prosjeku svaka druga godina je sušna ili kišna) donose velike štete poljoprivredi, ali i otvaraju pitanje navodnjavanja oraničnih površina, kao i efikasno rješavanje protugradne obrane.

Također je neophodno intenzivirati stočarsku proizvodnju (mlijeko, meso) kao stratešku granu gospodarstva koja je u ovom trenutku nedostatna za potrebe domaćeg tržišta, ali ujedno bi stabilizirala tržište, jer oscilacije na njemu, izazvane bilo uvozom ili visokim cijenama stočne hrane, uvjetuju cikličku proizvodnju mlijeka i mesa, naročito svinjskog.

4.3.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA

Održavanje i zaštita poljoprivrednog zemljišta i naknada uređeno je Zakonom o poljoprivrednom zemljištu („Narodne novine“ broj: 20/18., 115/18., 98/19.), kao i podzakonskim propisima koji među ostalim propisuju:

- agrotehničke mjere kojima su vlasnici i posjednici poljoprivrednog zemljišta dužni poljoprivredno zemljište obrađivati na način da ne umanjuju njegovu bonitetnu vrijednost;
- utvrđuju se stvari koje se smatraju onečišćivačima poljoprivrednog zemljišta i njihove najviše dopuštene količine, mjere i kontrole od onečišćenja i degradacije radi održavanja u stanju, koje ga čini povoljnim staništem za proizvodnju zdravstveno ispravne hrane;
- propisana je metodologija za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta i razvoj informacijskog sustava, a koristit će se za izvješćivanje o stanju tla u Hrvatskoj.

Zaštita poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja uzrokovanog poljoprivrednom djelatnosti regulirana je Zakonom o poljoprivrednom zemljištu s pripadajućim podzakonskim aktom o zaštiti poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja te III. Akcijskim programom zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla („Narodne novine“ broj 73/21.).

Većina poljoprivredne proizvodnje kako u Vukovarsko-srijemskoj županiji, tako i u gradu Vinkovcima, zasniva se na primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, a u kojoj prevladavaju „klasične“ nisko dohodovne poljoprivredne kulture, također, prisutan je nedostatak međusobne povezanosti poljoprivrednih proizvođača (nedostatak snažnijih i učinkovitih organizacijskih oblika kao što su

zadruga i klasteri) te nedovoljna zainteresiranost OPG-a i ostalih gospodarskih subjekata za umrežavanjem i okrupnjavanjem posjeda.

S aspekta poljoprivrede, prema Prostornom planu Vukovarsko-srijemske županije, te sukladno Razvojnoj strategiji Vukovarsko-srijemske županije:

- potrebno je sustavno raditi na diversifikaciji poljoprivredne proizvodnje na način da se potiče proizvodnja dohodovnijih kultura i osigura logistička potpora proizvođačima,
- potrebno je educirati poljoprivrednike radi stjecanja novih znanja i vještina kako bi se povećala razina prinosa koja je kod pojedinih gospodarstava upitna,
- poticati osnivanje i primjenu novih organizacijskih oblika u proizvodnji (modernih zadruga i klastera), a posebno onih koji su usmjereni prema većem stupnju obrade poljoprivrednih proizvoda te proizvodnji dohodovnijih kultura te
- unaprijediti programe ulaganja u razvoj poljoprivredne infrastrukture i sustavno pripremati projektnu dokumentaciju za izgradnju sustava navodnjavanja te osiguranje dostatnih i kvalitetnih količina voda za navodnjavanje kao i melioracijsko uređenje zemljišta.

4.3.4. CILJEVI I MJERE

Na temelju prethodno utvrđenog stanja te važeće zakonske i strateško-planske regulative, definirani su sljedeći ciljevi za područje grada Vinkovaca:

Tablica 4.3-2. Ciljevi zaštite okoliša područje grada Vinkovaca – područje poljoprivrednih tala

C1	Smanjenje fizičke i kemijske degradacije ²² poljoprivrednih tala
C2	Održivi razvitak poljoprivrede
C3	Održivo prostorno planiranje i uređenje kao preduvjet zaštite zemljišta

Tablica 4.3-3. Mjere zaštite okoliša grada Vinkovaca – područje poljoprivrednih tala

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
C1	M1	Poticati korištenje organskih gnojiva i bioloških sredstava za zaštitu bilja, sukladno važećim propisima i preporukama	Grad Vinkovci: Upravni odjel za gospodarstvo, Upravni odjel za komunalno gospodarstvo i uređenje grada, VIA-d.o.o., Razvojna agencija VSŽ, Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša	trajno	državni proračun, županijski proračun	u skladu s osiguranim sredstvima

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
C2	M2	Prilikom prostornog planiranja i uređenja primjenjivati načela održivog prostornog planiranja i uređenja i zdravog urbanog planiranja	Grad Vinkovci, Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša	kontinuirano	gospodarski sektor	u skladu s osiguranim sredstvima
C3	M3	Promicati i poticati razvoj održive poljoprivrede na poljoprivrednim gospodarstvima i korištenje ekološki prihvatljivih tehnologija u poljoprivrednoj proizvodnji	Grad Vinkovci, inspekcija zaštite okoliša, komunalno poduzeće	kontinuirano	državni proračun, županijski proračun	u skladu s osiguranim sredstvima
C3	M4	Poticati obrazovanje mladih poljoprivrednika	Grad Vinkovci Upravni odjel za gospodarstvo, Razvojna agencija VSŽ	dugoročno (više od 4 god.)	državni proračun, županijski proračun	u skladu s osiguranim sredstvima

4.4. ODRŽIVO UPRAVLJANJE ŠUMAMA

4.4.1. ZAKONSKI OKVIR

Šumom i šumskim zemljištem na području grada Vinkovaca gospodari se u skladu sa Zakonom o šumama („Narodne novine“ broj: 68/15., 115/18., 98/19., 32/20., 145/20.), Programima za gospodarenje šumama te drugim propisima.

Zakonom o šumama se uređuje sustav i način upravljanja, gospodarenja, korištenja i raspolaganja šumama i šumskim zemljištima na načelima održivoga gospodarenja, ekonomske i ekološke prihvatljivosti te socijalne odgovornosti. Predmetnim Zakonom definirano je i održivo gospodarenje šumama kroz korištenje šuma i šumskog zemljišta na način, i u mjeri, koji održava njihovu bioraznolikost, produktivnost, kapacitet za regeneraciju, vitalnost i potencijal da trenutačno i ubuduće ispune odgovarajuće ekološke, gospodarske i društvene funkcije na lokalnoj, nacionalnoj i globalnoj razini te koji ne uzrokuje štetu drugim ekosustavima.

Pravilnikom o uređivanju šuma („Narodne novine“ broj: 97/18., 101/18., 31/20.) uređuje se sadržaj, rok donošenja i način izrade šumskogospodarskih planova te uvjeti za izradu izvanrednih revizija šumskogospodarskih planova.

Šumskogospodarski planovi su:

- (1) šumskogospodarska osnova područja Republike Hrvatske,
- (2) osnova gospodarenja gospodarskom jedinicom,
- (3) program gospodarenja gospodarskom jedinicom s planom upravljanja područjem ekološke mreže,
- (4) program gospodarenja šumama privatnih šumoposjednika,
- (5) program gospodarenja šumama posebne namjene za potrebe obrane Republike Hrvatske,
- (6) program gospodarenja šumskim sjemenskim objektima,
- (7) program zaštite, njege i obnove šuma te
- (8) program gospodarenja šumama posebne namjene kojima gospodari Pravna osoba.

Predmetni pravilnik navodi da se šumskogospodarsko područje dijeli se na gospodarske jedinice, a jedinice na odjele i odsjeke, pri čemu se za svaku gospodarsku jedinicu izrađuje se šumskogospodarski plan.

4.4.2. STANJE I PRITISCI ²⁸

Šume na području grada Vinkovca su u državnom vlasništvu i njima upravlja UŠP Vinkovci, šumarije Vinkovci i Vukovar. Nadalje, prostor grada Vinkovaca karakteriziraju tri gospodarske jedinice:

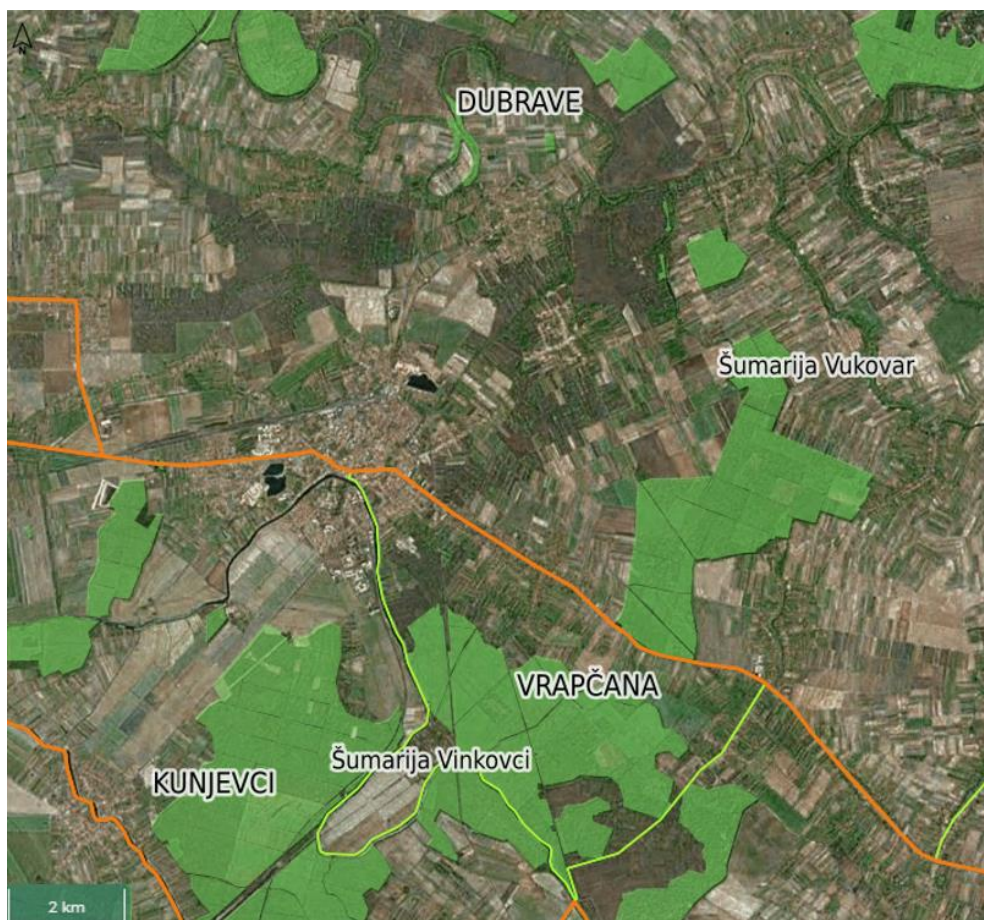
- GJ Kunjevci i GJ Vrapčana (šumarija Vinkovci – južni dio grada) i
- GJ Dubrave (šumarija Vukovar – sjeverni dio grada).

²⁸ Strateška studija utjecaja Master plana Grada Vinkovaca za promet na okoliš, Oikon d.o.o., 2016.

Međutim, na području grada Vinkovaca ne nalazi se šumska površina unutar GJ Dubrava, već se sve šumske površine koje se nalaze na prostoru grada Vinkovaca nalaze u GJ Kunjevci i GJ Vrapčana. Analizirajući podatke o uređajnim razredima predmetnih šuma²³, utvrđeno je da uređajni razred hrasta lužnjaka zauzima preko 90 % površine šuma, a ostatak čine uređajni razredi poljskog jasena, američkog jasena, običnog graba, običnog bagrema, bijele topole ili neobraslo proizvodno zemljište.

Prema GIS analizi karte staništa RH 2004., na području grada Vinkovaca stanišni tip E. Šume karakteriziraju slijedeći tipovi staništa:

- E.3.1. Mješovite hrastovo-grabove čiste grabove šume (70,96 %) karakteriziraju mezofilne i neutrofilne šume planarnog i brežuljkastog (kolinog) područja, redovno izvan dohvata poplavnih voda, u kojima u gornjoj šumskoj etaži dominiraju lužnjak ili kitnjak, a u podstojnoj etaži obični grab (koji u degradacijskim stadijima može biti i dominantna vrsta drveća). Ove šume čine visinski prijelaz između nizinskih poplavnih šuma i brdskih bukovih šuma.
- E.2.2. Poplavne šume hrasta lužnjaka (24,13 %) karakteriziraju mješovite poplavne šume panonskog i submediteranskog dijela jugoistočne Europe s dominacijom vrsta *Quercus robur*, *Fraxinus angustifolia*, *Ulmus minor*, *Ulmus laevis*, *Alnus glutinosa*, *Acer campestre*, *Carpinus betulus*. Razvijaju se na pseudogleju, a plavljene su razmjerno kratko vrijeme.
- E.9.3. Nasadi širokolisnog drveća (4,91 %) karakteriziraju kulture širokolisnog drveća posađene s ciljem proizvodnje drvne mase.

Slika 4.4-1: Kartografski prikaz šumarija i gospodarskih jedinica na području grada Vinkovaca (narančasta linija označava granice šumarija, dok zelena linija označava granice jedinica)

Šume i šumska staništa na području grada Vinkovaca su prostorno izrazito grupirane i dijelovi su većih kompleksa te stoga predstavljaju stabilnije šumske ekosustave. No, kako su općenito nizinske šume iznimno osjetljive na promjene u vodnim režimima kopnenih i podzemnih voda, bitno je zadržati postojeće hidrografsko stanje. Naime, promjene u razinama kopnenih i podzemnih voda mogu biti uzrokovane izgradnjom raznih linijskih infrastrukturnih zahvata koji se čak i ne moraju nalaziti u blizini, ali s obzirom na male promjene u nadmorskim visinama tla mogu imati utjecaj na veće područje, pa tako i na šume i šumska staništa.

Drugi potencijalni pritisak na šume i šumska staništa je potencijalno povećanje antropogenih staništa te pritom nastanka efekta fragmentacije šuma i šumskih staništa. Kad je riječ o negativnom utjecaju na šume, prvenstveno se misli na promjenu stanišnih uvjeta na novonastalim rubovima sastojina (veća insolacija, smanjena vlažnost, utjecaj onečišćujućih tvari s prometnica), što može prouzročiti slabiju vitalnost ili čak sušenje dijelova šume u blizini novih prometnica.

Utjecaj fragmentacije na šumska staništa prvenstveno se odnosi na prekidanje postojećih migracijskih puteva teriofaune (faune sisavaca), rubnog efekta te povećanja vanjskih stresora (buka, svjetlost, vibracije) na faunu šuma. Također, uslijed fragmentacije potencijalno može doći i do izdvajanja šuma i šumskog zemljišta iz šumskogospodarskog područja, odnosno uklanjanja šuma na područjima na kojima antropogena staništa ulaze u šumsko područje.

4.4.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA

Nepostojanje strategije i akcijskog plana šumarstva predstavlja iznimnu opasnost za dugoročno održivo i trajno gospodarenje šumama jer bi strategija trebala definirati područja budućeg razvoja i planiranih ciljeva šumarstva na razini RH.

Prema Prostornom planu Vukovarsko-srijemske županije i Prostornom planu uređenja grada Vinkovaca, definirane su mjere zaštite šuma. Naime, na području i u neposrednoj okolici posebnih rezervata šumske vegetacije nisu dopušteni zahvati i radnje koji mogu negativno utjecati na očuvanje povoljnih uvjeta staništa i očuvanje stabilnosti šumske fitocenoze, a to su ponajprije bilo kakvi zahvati sječe u rezervatima i intenzivnija sječa u okolnom prostoru, izgradnja prometnica, eksploatacija mineralnih sirovina, hidrotehnički zahvati i dr. Nadalje, zaštićeni rijetki primjerak drveća treba uzgojno-sanitarnim zahvatima održavati u povoljnom stanju vitaliteta. Preporučljivo je izraditi studiju vitaliteta kojom će se utvrditi detaljnije smjernice očuvanja. U konačnici, zaštićenu park-šumu treba redovito održavati i po potrebi obnavljati sukladno smjericama usklađenosti očuvanja bioloških komponenti i namjene prostora. Uzgojno-sanitarnim zahvatima dendrofloru treba održavati u povoljnom stanju vitaliteta.

Prema članku 311.a Prostornog plana uređenja grada Vinkovaca („Službeni glasnik“ Grada Vinkovaca broj 11/18.) i članku 175. Prostornog plana uređenja grada Vinkovaca („Službeni glasnik“ Grada Vinkovaca broj 06/20.), definirane su mjere zaštite šuma, i to kako slijedi:

- U šumi i na šumskom zemljištu može se graditi samo šumska infrastruktura, građevine koje su planirane ovim Planom, građevine za potrebe obrane te spomenici kojima se obilježavaju mjesta masovnih grobnica žrtava rata.
- Za zahvate u šumi i na šumskom zemljištu te u pojasu do 50,0 m od ruba šume i šumskog zemljišta u vlasništvu RH, u postupku ishođenja akata za gradnju, postupati sukladno Zakonu o šumama i važećim zakonskim propisima.

Nadalje se navodi da se šume štite provođenjem Prostornog plana uređenja grada Vinkovaca sukladno kartografskom prikazu br. 1. Korištenje i namjena površina.

Također se predmetnim prostornim planom navodi da je potrebno očuvati vrste vegetacije uz rijeku Bosut (cjelina krajolika koja obuhvaća pojas uz obale i riječne rukavce s izvornim dijelovima krajolika). Naime, prilikom izgradnje ili rekonstrukcije prometnih površina uz Bosut, potrebno je maksimalno uvažavati postojeće visoko zelenilo (drveće), a ako ga nema mora se planirati njegova sadnja na način da osigura ugodne uvjete korištenja prvenstveno pješačkih i biciklističkih staza. Kod hortikulturnog uređenja voditi računa da se koriste autohtone i tradicijske vrste drveća promatranog prostora, te uvažavati smjernice iz studija, strategija i sl. navedenih u predmetnom Prostornom planu (članak 317. 2. Izmjena i dopuna Prostornog plana grada Vinkovaca „Službeni glasnik“ Grada Vinkovaca broj 15/20.-pročišćeni tekst Odredbi za provedbu).

4.4.4. CILJEVI I MJERE

Na temelju prethodno utvrđenog stanja, kao i važeće zakonske regulative, u okviru općeg cilja Plana zaštite okoliša RH Održivo upravljanje šumama, definiran je slijedeći specifični cilj za područje grada Vinkovaca:

Tablica 4.4-1: Ciljevi održivog upravljanja šumama za područje grada Vinkovaca

C1	Očuvanje stabilnosti šumskih ekosustava kroz zaštitu šuma od požara, obnovu i pošumljavanje devastiranih šuma te urbano šumarstvo
----	---

Tablica 4.4-2: Mjere zaštite održivog upravljanja šumama za područje grada Vinkovaca

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
C1	M1	Ispuniti obaveze koje gradovi imaju prema Pravilniku o zaštiti šuma od požara („Narodne novine“ broj 33/14.)	Grad Vinkovci, javna vatrogasna služba, šumoposjednici, DVD, šumarska inspekcija, savjetodavna služba, konzultanti/izrađivači, svi upravni odjeli i subjekti Grada Vinkovaca prema popisu u PRILOGU III.	dugoročno (više od 4 god.), kontinuirano	gradski proračun Europski strukturni i investicijski fondovi, Fond opće korisnih funkcija šume (FOKFŠ)	250.000 / god.
C1	M2	Provoditi obnovu i pošumljavanje devastiranih šuma (posebno ugrožene šumske vegetacije uz rijeku Bosut)	Hrvatske šume, Grad Vinkovci, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Vukovarsko-srijemske županije	prioritetno, kontinuirano	Hrvatske šume, županijski proračun, gradski proračun	100.000

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
C1	M3	Provoditi projekte uređenja šumskih površina u urbanim područjima s ciljem unapređenja općekorisnih funkcija šuma (rekreacijski potencijal; turistički resurs; element urbanog krajobraza – drvoredi, parkovi; sprečavanje negativnih utjecaja na okoliš, pr. buka, promet, prašina...)	Grad Vinkovci, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Vukovarsko-srijemske županije, Hrvatske šume, Hrvatska komora inženjera šumarstva i drvne tehnologije, konzultanti i izrađivači	srednjoročno (2-4 god.)	Hrvatske šume, gradski proračun, Europski strukturni i investicijski fondovi, županijski proračun	100.000 / god.

4.5. LOVSTVO

4.5.1. ZAKONSKI OKVIR

Temeljni zakonodavni akt kojim se uređuje gospodarenje lovištem i divljači je Zakon o lovstvu („Narodne novine“ broj: 99/18., 32/19., 32/20.). Cilj Zakona je osigurati održivo gospodarenje populacijama divljači i njihovim staništima na način i u obujmu kojim se trajno unapređuje vitalnost populacije divljači, proizvodna sposobnost staništa i biološka raznolikost, čime se postiže ispunjavanje gospodarske, turističke i rekreativne funkcije te funkcije zaštite i očuvanja biološke raznolikosti i ekološke ravnoteže prirodnih staništa, divljači i divlje faune i flore.

Pojam lovišta prema predmetnom Zakonu predstavlja zaokruženu prirodnu cjelinu, odnosno površinu zemljišta na kojoj postoje uvjeti za uzgoj, zaštitu, lov i korištenje divljači. Ustanovljuje se prema vrsti divljači koja od prirode obitava na predmetnom području ili se na istome uzgaja te prema broju divljači koja se prema mogućnostima (bonitetu) staništa može uzgajati na predmetnoj površini.

Lovišta se prema vlasništvu dijele na:

- vlastita (lovišta ustanovljena na zemljištu u vlasništvu pravne ili fizičke osobe, odnosno
- privatna lovišta, i
- ona ustanovljena na zemljištu u vlasništvu RH – državna lovišta) te
- zajednička (županijska) – lovišta ustanovljena na zemljištima raznih vlasnika koji nisu prema odredbama Zakona o lovstvu mogli ustanoviti vlastito lovište.

Zabranjeno je ustanovljenje lovišta:

- (1) na miniranim površinama i sigurnosnom pojasu širine do 100 m,
- (2) na moru i ribnjacima s obalnim zemljištem koje služi za korištenje ribnjaka,
- (3) u rasadnicima, nasadima voćaka, vinove loze i višegodišnjega ukrasnog, ljekovitog i drugog bilja koji su namijenjeni intenzivnoj proizvodnji te pašnjacima, ako su ograđeni ogradom koja sprječava prirodnu migraciju dlakave divljači,
- (4) na zaštićenim dijelovima prirode ako je posebnim propisima u njima zabranjen lov,
- (5) na javnim cestama i drugim javnim površinama,
- (6) na građevinskom području, osim na neizgrađenom dijelu građevinskog područja do njegova privođenja namjeni,
- (7) na vojnim lokacijama te
- (8) na drugim površinama na kojima je aktom o proglašenju njihove namjene zabranjen lov.

Važno je napomenuti da je zabranjeno loviti divljač lovačkim oružjem u pojasu 100 m od granice naselja odnosno 300 m od granice naselja većih od 10.000 stanovnika u nizini i prigorju te 200 m od granice naselja većih od 10.000 stanovnika u brdsko-planinskim područjima.

Glavni strateški akt lovstva temeljem kojeg se planira i gospodari određenim područjem je Lovnogospodarska osnova kojom se detaljno uređuje gospodarenje, uzgoj, zaštita, lov i korištenje određenom divljači i lovištem za razdoblje od deset lovnih godina u skladu s mogućnosti staništa

te brojnosti i stanjem populacije divljači koja se uzgaja u otvorenim i ograđenim lovištima. Lovnogospodarska osnova temelji se na brojnom stanju svih vrsta divljači koje stalno ili sezonski žive u lovištu i na broju divljači koja se može uzgajati u lovištu, vodeći računa o prisutnosti strogo zaštićenih životinjskih vrsta koje utječu ili na koje utječe lovno gospodarenje, ne narušavajući pritom prirodne odnose među vrstama.

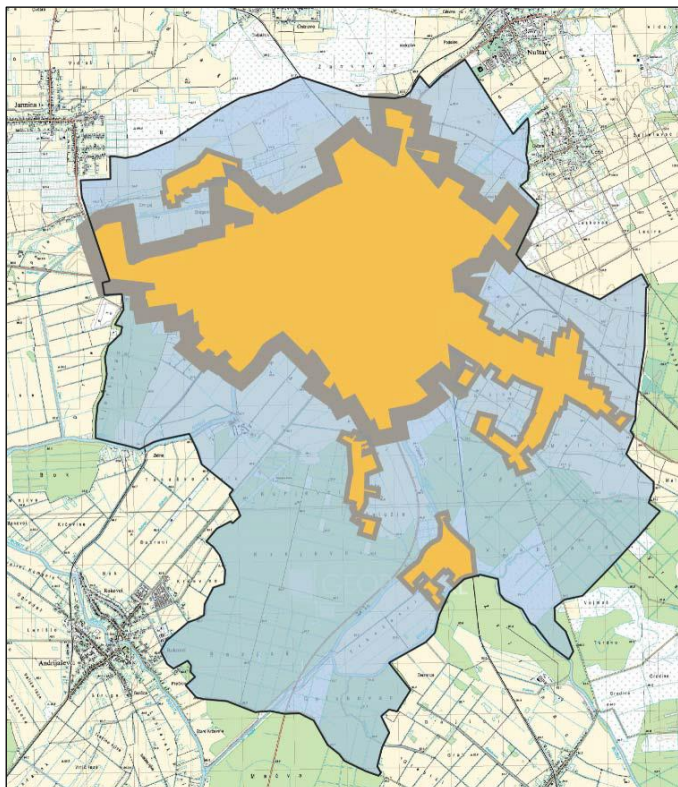
4.5.2. STANJE I PRITISCI

Na području grada Vinkovaca nalazi se četiri zajednička lovišta (XVI/138 Borinci, XVI/107 Ljeskovac, XVI/134 Cerić, XVI/140 Travnjak) te jedno državno (XVI/17 Topola).

Međutim, s obzirom da je zabranjeno loviti divljač lovačkim oružjem u pojasu 100 m od granice naselja odnosno 300 m od granice naselja većih od 10.000 stanovnika u nizini i prigorju, osim navedenih lovišta važne su i površine izvan lovišta.

Predmetne površine predstavljaju naseljeno područje na kojem se zapravo ne može ustanoviti lovište, ali zbog povoljnih stanišnih čimbenika na njegovom području stalno ili povremeno obitava određeni broj divljači te ostalih životinjskih vrsta. Površine izvan lovišta na području grada Vinkovaca (cca. 2.500 ha) prostiru se unutar granica sljedećih lovišta, i to kako slijedi:

- zajedničko otvoreno lovište broj XVI/107 Ljeskovac (u čijem se opisu granica nalazi najveći dio naselja Vinkovci, naselje Borinci i naselje Kunjevci – Zalužje);
- zajedničko otvoreno lovište broj XVI/134 Cerić (u čijem se opisu granica nalazi manji dio sjeveroistočnog dijela naselja Vinkovci);
- zajedničko otvoreno lovište broj XVI/140 Travnjak (u čijem se opisu granica nalazimani istočni dio naselja Vinkovci i naselje Mirkovci) i
- državno lovište broj XVI/17 Topola (u čijem se opisu granica nalazi naselje Trbušanci).

Slika 4.5-1: Prikaz područja grada Vinkovaca s označenim područjem površina izvan lovišta s bufer zonom²⁴ od 300 m odnosno 100 m

Brojno stanje divljači koja obitava na području izvan lovišta (na dan 01. travnja 2019.) navedene su niže tablično (**Tablica 4.5-1**).

Tablica 4.5-1: Procjena brojnog stanja krupne i sitne divljači

	VRSTA DIVLJAČI	PROCJENA BROJNOG STANJA
KRUPNA DIVLJAČ	jelen obični (<i>Cervus elaphus</i>)	-
	jelen lopatar (<i>Dama dama</i>)	-
	srna obična (<i>Capreolus capreolus</i>)	30
	svinja divlja (<i>Sus scrofa</i>)	10
SITNA DIVLJAČ	jazavac (<i>Meles meles</i>)	20
	mačka divlja (<i>Felis silvestris</i>)	10
	kuna bjelica (<i>Martes foina</i>)	100
	kuna zlatica (<i>Martes martes</i>)	20
	lasica mala (<i>Mustela nivalis</i>)	40
	zec obični (<i>Lepus europaeus</i>)	40
	lisica (<i>Vulpes vulpes</i>)	40
	tvor (<i>Mustela putorius</i>)	30
	fazan – gnjetlovi (<i>Phasianus sp.</i>)	200
	trčka skvržulja (<i>Perdix perdix</i>)	40
	patka divlja gluhara (<i>Anas platyrhynchos</i>)	100
	patka divlja kržulja (<i>Anas crecca</i>)	10
	liska crna (<i>Fulica atra</i>)	80
	golub divlji grivnjaš (<i>Columba palumbus</i>)	200
	vrana siva (<i>Corvus corone cornix</i>)	200
	vrana gačac (<i>Corvus frugilegus</i>)	400
	čavka zlogodnjača (<i>Coloeus monedula</i>)	80
	svraka (<i>Pica pica</i>)	100
	šojka kreštalica (<i>Garulus glandarius</i>)	50

Osim navedenih predstavnika sitne divljači, preko predmetnog područja prelaze ili povremeno na njemu obitavaju i sljedeće vrste iz faune ptica, koje su temeljem odredbi članka 9. Zakona o lovstvu uvrštene u sitnu, pernatu divljač: prepelica pućpura (*Coturnix coturnix*), šljuka bena (*Scolopax rusticola*), šljuka kokošica (*Gallinago gallinago*), patka divlja glavata (*Aythya ferina*), patka divlja krunasta (*Aythya fuligula*), patka divlja pupčanica (*Anas querquedula*), guska divlja glogovnjača (*Anser fabalis*), guska divlja lisasta (*Anser albifrons*).

Pritisци na gospodarenje lovištima i divljači odnose se na potencijalno širenje antropogenih staništa na područja lovišta te staništa divljači. Primarno se predmetno odnosi na prostorno planiranje i optimizaciju transporta zbog potencijalne fragmentacije staništa koju mogu prouzročiti planirani linijski infrastrukturni zahvati, točnije veće prometnice (brze ceste i autoceste) te željezničke pruge.

Naime, izgradnjom prometnica, a posebice brzih cesta i autocesta koji su ograđeni objekti, dolazi do trajne fragmentacije staništa te prekidanja ustaljenih migracijskih putova divljači. Fragmentacija staništa ima negativan utjecaj na biološku raznolikost i razmjenu genetskog materijala, smanjenje vitalnosti i brojnosti vrsta te povećanje osjetljivosti na vanjske negativne utjecaje, npr. širenje invazivnih vrsta. Ovaj je fenomen naročito izražen na rubnim dijelovima staništa koji nastaju izgradnjom prometnice, a što za posljedicu ima promjenu stanišnih uvjeta i smanjenje bonitetne vrijednosti lovišta, pogotovo u smislu uznemiravanja i dostupnosti hrane i vode. Predmetno se može ublažiti kroz projektiranje prijelaza za divljač na razini procjene utjecaja na okoliš ili posebnim uvjetima u postupku izdavanja lokacijske dozvole u slučaju kada nije obavezna provedba postupka procjene utjecaja na okoliš.

Nadalje, osim navedenog gubitka staništa zbog efekta fragmentacije, korištenje prometnica može uzorkovati i negativne utjecaje na divljač u vidu uznemiravanja zbog buke i svijetlosti te pojačane kolizije vozila i divljači.

U konačnici, širenjem antropogenih staništa bliže područja lovišta potencijalna je opasnost od niza bolesti divljači i domaćih životinja koje se prenose uzajamno, a neke od njih ugrožavaju i čovjeka, stoga je potrebno pridržavati se raznih preventivnih, dijagnostičkih, kurativnih i higijensko – zdravstvenih mjera radi zaštite divljači propisane Programom zaštite divljači grada Vinkovaca za razdoblje od 1. travnja 2019.-31. ožujka 2029., (u nastavku Program), odobrenog od Ministarstva zaštite okoliša i energetike (sada, 2021. godine je to: Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja), Uprave za zaštitu prirode temeljem Rješenja o prihvatljivosti Programa za ekološku mrežu s uvjetima zaštite prirode, KLASA: UP/I-612-07/19-37/243, URBROJ: 517-05-2-3-20-2, Zagreb, 11. ožujka 2020.

4.5.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA

Na temelju Zakona o lovstvu, lovište se ne može ustanoviti na površinama na kojima je aktom o proglašenju njihove namjene zabranjen lov. Na površinama na kojima se ne ustanovljava lovište (dalje u tekstu: površine izvan lovišta) divljač je dužan zaštititi vlasnik zemljišta, odnosno pravna ili fizička osoba koja koristi to zemljište. Divljač se na površinama izvan lovišta štiti i lovi u skladu s planskim aktom pod nazivom Program zaštite divljači, kojega za razdoblje od deset godina donosi pravna ili fizička osoba koja koristi ili upravlja površinama izvan lovišta, uz suglasnost nadležnog Ministarstva. Sanitarni i redukcijski odstrjel na površinama izvan lovišta obavlja pravna ili fizička osoba koja provodi Program zaštite divljači, a ukoliko nije registrirana za obavljanje lova, isti će povjeriti registriranoj pravnoj ili fizičkoj osobi.

Temeljem čl. 32., 33., 34. i 34.a Prostornog plana uređenja grada Vinkovaca („Službeni glasnik“ Grada Vinkovaca broj 15/20.-pročišćeni tekst Odredbi za provedbu), utvrđena su građevinska područja Grada Vinkovaca, i to:

- Građevinska područja naselja su građevinska područja naselja Vinkovci i građevinska područja naselja Mirkovci te izdvojeni dijelovi građevinskih područja naselja.
- Građevinsko područje naselja Vinkovci čine Vinkovci i Borinci.
- Građevinsko područje naselja Mirkovci čine Mirkovci.
- Izdvojeni dio građevinskog područja naselja Vinkovci je Zalužje (kvart).
- Izdvojeni dio građevinskog područja naselja Mirkovci su Trbušanci.
- Ostala građevinska područja su prikazana u poglavlju 2.3.1. Izgrađene strukture u izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja, u članku 136.a. 2. Izmjena i dopuna prostornog plana grada Vinkovaca („Službeni glasnik“ Grada Vinkovaca broj 15/20.).

Navedena područja predstavljaju naseljeno područje na kojem se ne ustanovljuje lovište, ali zbog povoljnih stanišnih čimbenika na njihovom području stalno ili povremeno obitava određeni broj divljači te ostalih životinjskih vrsta. Površine izvan lovišta prostiru se unutar granica zajedničkih otvorenih lovišta broj: XVI/107 Ljeskovac, XVI/134 Cerić i XVI/140 Travnjak, te državnog lovišta broj XVI/17 Topola. Program zaštite divljači izrađen je za razdoblje od 01. travnja 2019. do 31. ožujka 2029. godine.

Program zaštite divljači grada Vinkovaca za razdoblje od 01. travnja 2019. do 31. ožujka 2029. godine definirao je slijedeće mjere zaštite divljači:

- zabrana lova divljači osim izuzetaka,
- provedba preventivnih, dijagnostičkih, kurativnih i higijensko – zdravstvenih mjera radi zdravstvene zaštite divljači, ljudi i stoke,
- spašavanje divljači od elementarnih nepogoda,
- poduzimanje preventivnih mjera kod izvođenja poljoprivrednih i drugih radova,
- pravilan izbor i primjena zaštitnih sredstava u poljoprivrednoj proizvodnji,
- suzbijanje nezakonitog lova.

Rješenjem Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (tadašnjeg Ministarstva zaštite okoliša i energetike – KLASA: UP/I 612-07/19-37/243, URBROJ: 517-05-2-3-20-2, 11. 03. 2020.) definirani su uvjeti zaštite prirode²⁹, ³⁰ i to kako slijedi:

²⁹ Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (tadašnje Ministarstvo zaštite okoliša i energetike), Prethodna ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu Programa zaštite divljači Grada Vinkovaca za razdoblje od 1. travnja 2019. do 31. ožujka 2029. godine, Rješenje, KLASA: UP/I 612-07/19-37/243, URBROJ: 517-05-2-3-20-2, Zagreb, 11. ožujka 2020., https://mingor.gov.hr/UserDocsImages/UPRAVA%20ZA%20ZASTITA%20PRIRODE/Prethodna%20ocjena%20za%20strategije%20planove%20i%20programe%202020/13032020_PZD_Grada_Vinkovaca.pdf

³⁰ Protokol za postupanje prilikom uklanjanja divljači s površina na kojima je zabranjeno ustanovljavanje lovišta na području grada Vinkovaca, Grad Vinkovci, klasa: 323-01/20-01/01, urbroj: 2188/01-02-20-2, Vinkovci, 18. kolovoza 2020. godine, <http://grad-vinkovci.hr/storage/app/media/ProtokolZaPostupanje/protokol-za-postupanje-prilikom-uklanjanja-divljaci.pdf>

1. u zoni radijusa 300 m od aktivnih gnijezda strogo zaštićenih ptica grabljivica i crne rode (*Ciconia nigra*) nije dopušteno provoditi rastjerivanje divljači niti lovne aktivnosti u vrijeme njihovog razmnožavanja,
2. utvrđivanje brojnog stanja (prebrojavanje) strogo zaštićene vrste divlja mačka (*Felis silvestris*), šljuka bena (*Scolopax rusticola*) i šljuka kokošica (*Gallinago gallinago*) obavljati u suradnji s Javnom ustanovom za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Vukovarsko-srijemske županije,
3. u cilju praćenja stanja i očuvanja strogo zaštićenih vrsta, evidentirati njihova opažanja/nalaze, odnosno najmanje jednom godišnje ispuniti Obrazac za evidentiranje strogo zaštićenih vrsta (osim vuka i risa) koji je dostupan na internetskoj stranici <https://mingor.gov.hr/o-ministarstvu-1065/djelokrug/uprava-za-zastitu-prirode-1180/obrasci-i-upute/1221>,
4. u slučaju pronalaska ozlijeđene, ranjene ili uginule strogo zaštićene vrste obavijestiti Ministarstvo zaštite okoliša i energetike putem obrasca dostupnog na internetskoj poveznici <http://lime.haop.hr/limesurvey/index.php/927612/lang-hr>

4.5.4. CILJEVI I MJERE

Sukladno navedenom zakonodavnom okviru, pregledom stanja i pritisaka definiran je slijedeći specifični cilj za područje grada Vinkovaca:

Tablica 4.5-2 Cilj zaštite okoliša za područje grada Vinkovaca – lovstvo

C1	Očuvanje stabilnosti i zaštita divljači na površinama na kojima je zabranjeno ustanovljivanje lovišta
----	---

Tablica 4.5-3 Mjera zaštite okoliša za područje grada Vinkovaca – lovstvo

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
C1, C2	M1	Provoditi mjere zaštite divljači propisane Programom zaštite divljači grada Vinkovaca za razdoblje od 01. travnja 2019. do 31. ožujka 2029.	lovačka društva, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Vukovarsko-srijemske županije	dugoročno (više od 4 god.), kontinuirano	Državni proračun, županijski proračun, gradski proračun, Europski strukturni i investicijski fondovi	u skladu s osiguranim sredstvima i usvojenim Programom

4.6. TURIZAM

4.6.1. ZAKONSKI OKVIR

Temeljni dokument koji postavlja glavne smjernice i strateški okvir održivog razvoja turizma u Republici Hrvatskoj je Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine („Narodne novine“ broj 55/13.) koja je donesena 2013. godine, a izrađena na temeljima Glavnog plana i Strategije razvoja turizma Hrvatske izrađenog u razdoblju 2011.-2012. godine od strane Instituta za turizam.

Važeći zakoni i provedbeni propisi iz područja ugostiteljstva i turizma obuhvaćaju:

- Zakon o pružanju usluga u turizmu („Narodne novine“ broj: 130/17., 25/19., 98/19., 42/20., 70/21.) i njegove provedbene propise,
- Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti („Narodne novine“ broj: 85/15., 121/16., 99/18., 25/19. 98/19., 32/20., 42/20.),
- Zakon o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma („Narodne novine“ broj: 52/19., 42/20.) i njihove brojne provedbene propise.

Zaštita okoliša i turizam povezani su još kroz brojne zakone i pravilnike, naročito one koji se odnose na zaštićena prirodna i kulturna područja. Važnost okoliša se naglašava i u turističkim razvojnim strategijama u kojima je prostor i očuvan okoliš prepoznat kao najvrjedniji nacionalni turistički potencijal.

U lipnju 2014. godine Grad Vinkovci potpisao je ugovor s Institutom za turizam iz Zagreba o izradi Master plana razvoja turizma grada Vinkovaca i Plan upravljanja povijesnom i kulturnom baštinom grada²⁵. Radi se o dokumentu kojim se želi osigurati sustavan i koordiniran razvoj turizma u Vinkovcima temeljen na osnovnoj ideji bolje turističke valorizacije vrijednih i danas nedovoljno iskorištenih turističkih resursa i atrakcija ovoga grada.

4.6.2. STANJE I PRITISCI

Od 2017. podaci o broju dolazaka i noćenja turista više se ne prikupljaju Mjesečnim izvještajem o dolascima i noćenjima turista (obrazac TU-11) i sustavom eVisitor već se samo preuzimaju iz administrativnog izvora sustava eVisitor i dalje obrađuju.

Objavom Pravilnika o načinu vođenja popisa turista te o obliku i sadržaju obrasca prijave i odjave turista turističkoj zajednici („Narodne novine“ broj 126/05.) sustav eVisitor službeno je postao središnji elektronički sustav za prijavu i odjavu turista u Republici Hrvatskoj s punom primjenom od 01. siječnja 2016. godine koji vodi Hrvatska turistička zajednica. Iz tog razloga od 2016. godine turističke zajednice nisu više izvještajne jedinice o broju dolazaka i noćenja turista za kućanstva, obrte i poduzeća čiji su smještajni objekti prema starom Pravilniku o razvrstavanju, minimalnim uvjetima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata za smještaj („Narodne novine“ broj: 88/07., 49/08., 5/08., 58/08., 75/08., 45/09., 44/11., 118/11. i 33/14.), razvrstani u sobe za iznajmljivanje, apartmane, studio-apartmane i kuće za odmor te kampove u kućanstvima. Podaci o mjesečnom turističkom prometu te smještajnim kapacitetima za te vrste smještajnih objekata preuzimaju se iz sustava eVisitor i dalje se statistički obrađuju.

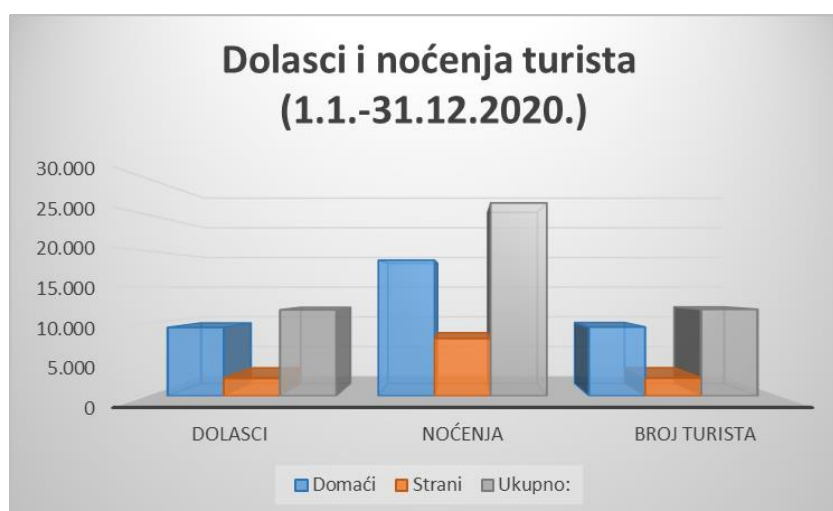
Kao posljedica pandemije bolesti COVID-19 i mjera ograničenja putovanja koje su poduzete s ciljem njenog suzbijanja, u većini država, pa i u Hrvatskoj, zabilježen je značajan pad turističke aktivnosti. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, među županijama

kontinentalnog dijela zemlje, najsnažnji pad broja noćenja u odnosu na prvih devet mjeseci 2019. godine bilježe Vukovarsko-srijemska (-76,1%) i Karlovačka županija (-71,8 %).³¹

U nastavku su navedeni podaci dobiveni od Turističke zajednice Grada Vinkovaca. Sljedeća tablica i slika prikazuju dolaske i noćenja turista u razdoblju od 01. 01. 2020.-31. 12. 2020.

Tablica 4.6-1: Dolasci i noćenja turista 01. 01. 2020.-31. 12. 2020. (Izvor: eVisitor, Turističke zajednice Grada Vinkovaca)

Vrsta turista	Dolasci	Noćenja	Broj turista	Prosječno trajanje boravka (u danima)
Domaći	9.433	18.694	9.491	1,98
Strani	2.432	7.905	2.445	3,25
Ukupno:	11.865	26.599	11.936	2,24

Slika 4.6-1: Dolasci i noćenja turista 01. 01. 2020.-31. 12. 2020.

Radi preglednosti u sljedećoj tablici dana je usporedba u odnosu na 2019. godinu. Kao što je prethodno navedeno, zbivanja u svijetu vezana uz epidemiju koronavirusa, ali također preventivne i restriktivne mjere koje se u RH provode od početka veljače 2020. godine značajno su utjecale na broj dolazaka i noćenja turista.

Tablica 4.6-2: Dolasci i noćenja turista – usporedba 2020./2019. (Izvor: eVisitor, Turističke zajednice Grada Vinkovaca)

Vrsta turista	Dolasci 2020.	Dolasci 2019.	Indeks dolazaka	Noćenja 2020.	Noćenje 2019.	Indeks noćenja	Broj turista 2020.	Broj turista 2019.	Indeks broj turista
Domaći	9433	18612	50,68	18694	35062	53,32	9491	18710	50,73
Strani	2432	7942	30,62	7905	17270	45,77	2445	7948	30,76
Ukupno:	11865	26554	44,68	26599	52332	50,83	11936	26658	44,77

³¹ file:///C:/Users/bboric/Downloads/ra%C5%A1i%C4%87%20bakari%C4%87-sektorske_analize_turizam-2020-eizg_359.pdf

Iz podataka je vidljivo da je u 2020. godini broj domaćih gostiju, na području grada Vinkovaca, manji za 50% nego 2019. godine dok je broj stranih gostiju za 70% manji nego u odnosu na 2019. godinu. Uzrok razlike je svakako vezan uz epidemiju koronavirusa i epidemiološke mjere.

Tablica 4.6-3: Hrvatska i dr. države s najvećim brojem posjetitelja (Izvor: eVisitor, Turističke zajednice Grada Vinkovaca)

Država	Dolasci	Noćenja	Broj turista
Hrvatska	9.433	18.694	9.491
Njemačka	334	1.392	336
Srbija	273	1.148	274
Slovenija	260	818	260
Poljska	104	569	104
Portugal	15	494	16
Bosna i Hercegovina	239	444	243
Italija	243	437	244
Austrija	105	396	106
Bugarska	118	287	118
Mađarska	64	203	64
Rumunjska	69	196	69

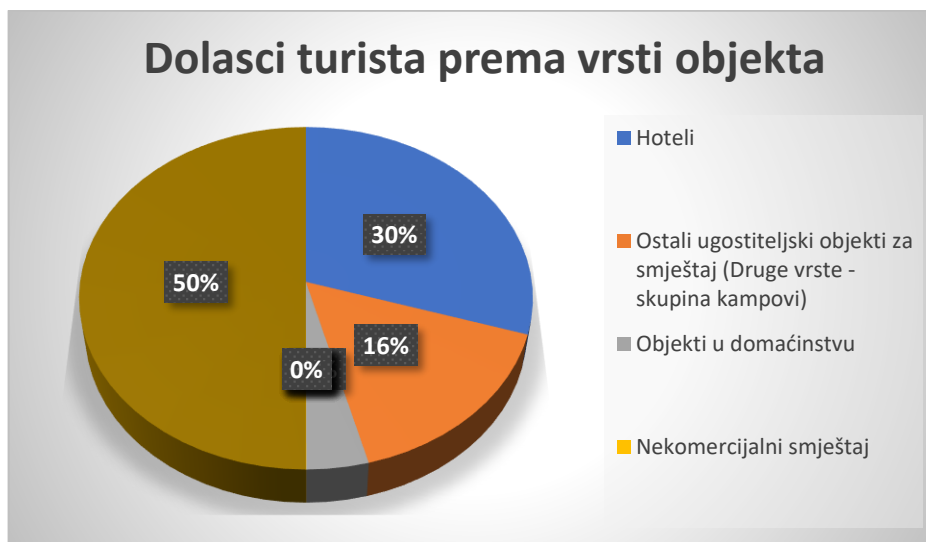
Tablica 4.6-4: Turistički promet po organizaciji dolaska - 2020. godina (Izvor: eVisitor, Turističke zajednice Grada Vinkovaca)

Organizacija dolaska	Dolasci	Noćenja	Broj turista
Individualno	8.445	18.899	8.514
Agencijski	3.420	7.700	3.422
Ukupno:	11.865	26.599	11.936

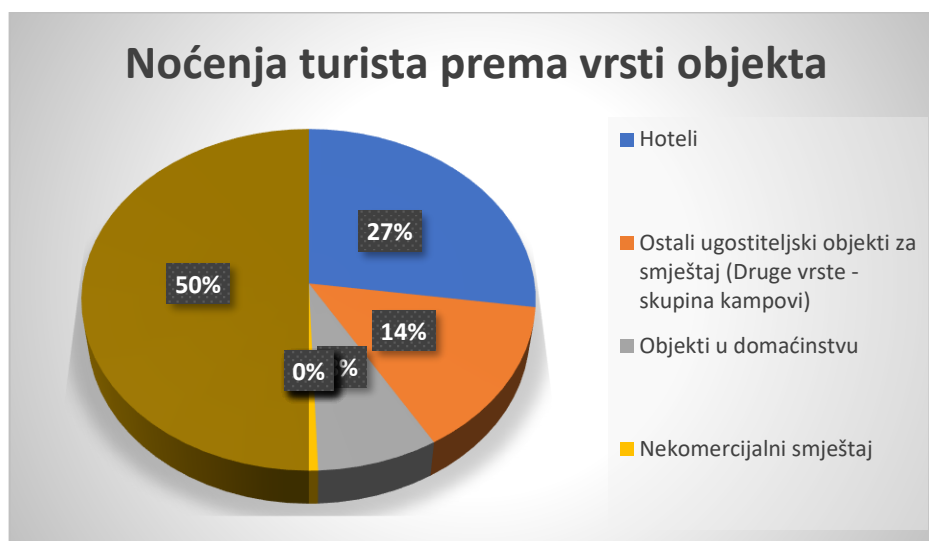
U nastavku su navedeni podaci o dolascima i noćenju turista prema vrsti objekta u 2020. godini.

Tablica 4.6-5: Dolasci i noćenja turista prema vrsti objekta - 2020. godina (Izvor: eVisitor, Turističke zajednice Grada Vinkovaca)

Vrsta objekta	Dolasci	Noćenja	Broj turista
Hoteli	7.091	14.477	7.157
Ostali ugostiteljski objekti za smještaj (Druge vrste - skupina kampovi)	3.810	7.604	3.813
Objekti u domaćinstvu	958	4.201	960
Nekomercijalni smještaj	6	317	6
Kampovi	0	0	0
Objekti na OPG-u (seljačkom domaćinstvu)	0	0	0
Ostalo	0	0	0
Plovni objekt	0	0	0
Restorani	0	0	0
Ukupno:	11.865	26.599	11.936

Slika 4.6-2: Dolasci turista prema vrsti objekta (Izvor: eVisitor, Turističke zajednice Grada Vinkovaca)

Slika 4.6-3: Noćenja turista prema vrsti objekta (Izvor: eVisitor, Turističke zajednice Grada Vinkovaca)

Kao što je vidljivo iz prethodnih podataka turisti su za smještaj najviše odabirali hotele i ostale ugostiteljske objekte za smještaj (Druge vrste - skupina kampovi).

Cikloturizam

Cikloturizam predstavlja aktivan oblik turizma, koji podrazumijeva vožnju biciklom, odnosno obilazak određenog turističkog lokaliteta ili destinacije vlastitim ili iznajmljenim biciklom. Cikloturisti su osobe kojima je poticaj boravak u prirodi i relaksacija. Sukladno tome, možemo ih podijeliti na cikloturiste koji iznajmljuju bicikl u određenoj destinaciji i odlaze na jednodnevni izlet i one koji koriste bicikl na putovanjima i kao glavno prijevozno sredstvo.

Cikloturistima je bitna sigurnost ceste (slab promet), označenost rute, raznolik sadržaj (suveniri, učenje, ljepota krajolika) te prilagođeni smještajni kapaciteti (Bike&bed). Za razliku od korištenja bicikla kao prijevoznog sredstva na kratkim relacijama, za što je potreban što direktniji put, cikloturističke rute prate atraktivne turističke sadržaje, izdvojene su od motoriziranog prometa i dobro povezane.

Biciklistička mreža u Vukovarsko-srijemskoj županiji sastoji se od tri biciklističke rute te gradskih i općinskih biciklističkih staza, koje pružaju cikloturistima prigodu da dožive urbani, ali i ruralni doživljaj ovog dijela Hrvatske.

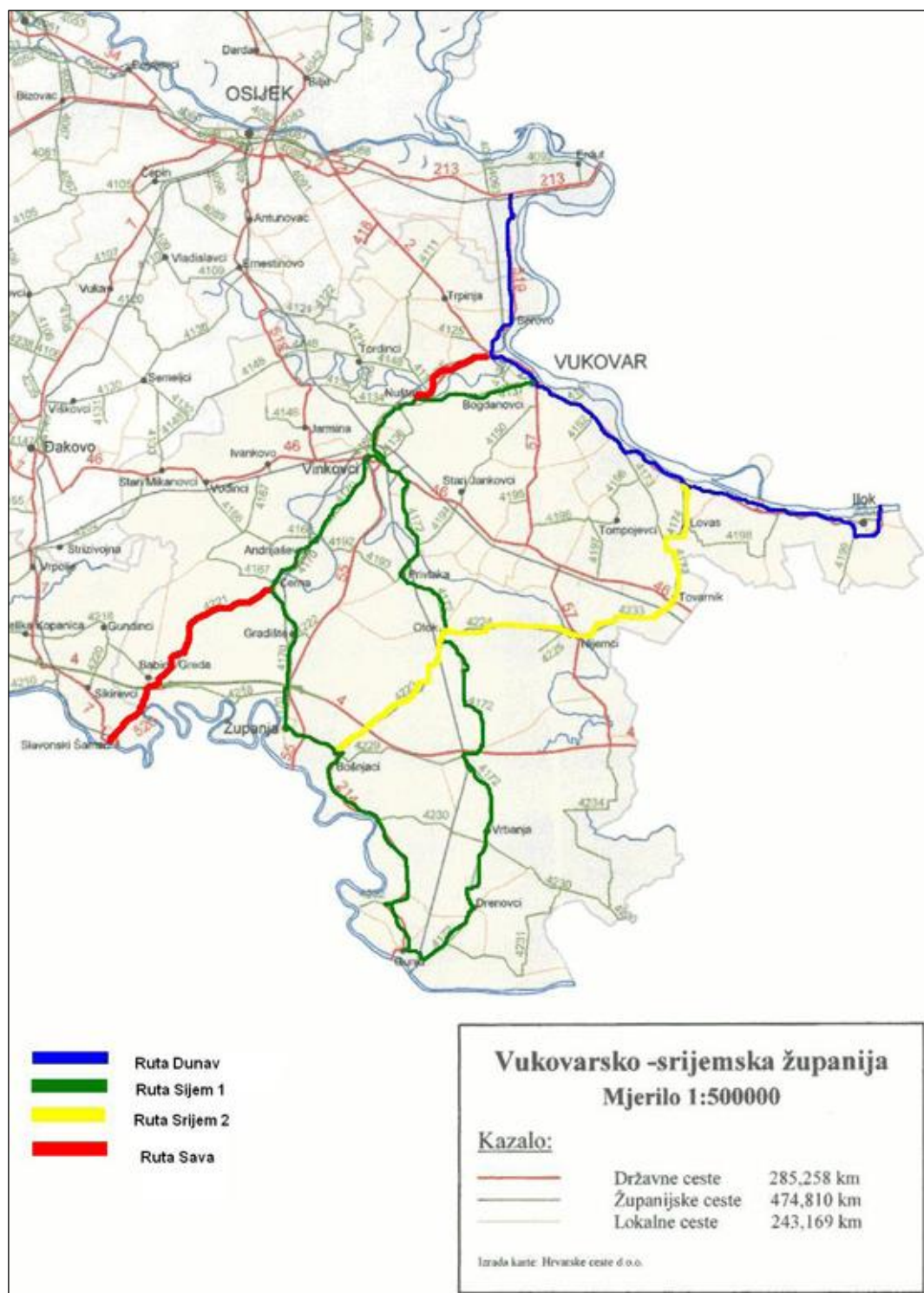
U Vukovarsko-srijemskoj županiji nalaze se tri glavne državne biciklističke rute ukupne dužine 182 kilometra, a riječ je o:³²

- Biciklističkoj ruti Dunav
- Biciklističkoj ruti Srijem i
- Biciklističkoj ruti Sava

Biciklistička ruta Srijem povezuje južno područje Vukovarsko-srijemske županije sa sjeveroistočnim dijelom, a nadovezuje se na postojeću međunarodnu Dunavsku biciklističku rutu koja je dio puta Eurovelo 6. Dunavskom rutom se može napraviti obilazak cijele županije rutom Srijem te se njome vratiti na međunarodnu rutu Dunav. Ruta Srijem čini krug po cijelom ovom prostoru te se uvijek može vratiti na početnu točku.

Polazišna točka rute Srijem je kod vinkovačke središnje gradske lampe, preko Rokovaca, Andrijaševaca, Cerne i Gradišta do Gunje, Vrbanje i Drenovaca sve do Otoka. U Otoku ruta nudi dvije opcije: prva je vožnja preko Privlake do Vinkovaca te put Nuštra i Bogdanovaca do Vukovara te tamo priključenje na Dunavsku biciklističku rutu. Druga mogućnost je preko Komletinaca do Nijemaca, za Tovarnik i ponovno na Dunavsku rutu do Iloka. Ruta Srijem vodi naseljenim mjestima, šumama, poljima i vinogradima. Vozeći se rutom mogu se posjetiti brojne turističke atrakcije navedene na karti u nastavku (**Slika 4.6-4**).

³² <https://cikloturizam.hr/wp-content/uploads/2018/01/Operativni-plan-razvoja-cikloturizma-Vs%C5%BE.pdf>

Slika 4.6-4: Karta s prikazom ruta

Turisti mogu koristiti jednu od vinkovačkih biciklističkih staza. Riječ je o stazama različitih podloga (makadam, zemlja, šljunak, trava i asfalt), koje su namijenjene vožnji brdskim ili kvalitetnim turističkim biciklima. Staze su označene plavom, crvenom i žutom bojom, a zajednička im je polazna točka: most na Bosutu u središtu Vinkovaca. Plava je staza duga 19 km i vodi od Vinkovaca prema naselju Borinci do Antinog stana u Ivankovu i nazad do Vinkovaca. Crvena je staza duga 15 km, kreće u pravcu Nove brane, kanala Bazjaš, do šume Kunjevci i nazad do središta Vinkovaca. Žuta je staza najdulja, dužine 21 km, proteže se od mosta na Bosutu prema

izletištu Sopot i stanu Sopot, u smjeru mjesta Rokovci, potom do šume Kunjevci i nazad do Vinkovaca.

4.6.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA

Strategija razvoja turizma Vukovarsko-srijemske županije predstavlja okvirni razvojni dokument, bolje rečeno, strateška opredjeljenja razvoja turizma Vukovarsko-srijemske županije, s namjerom otvaranja procesa strateškog planiranja turizma za gradove i općine.

Izrada projekta „Strategije razvoja turizma u Vukovarsko-srijemskoj županiji“ slijedi kao logičan nastavak projekta "Analiza postojećeg stanja turizma Vukovarsko srijemske županije". Oba projekta čine cjelinu i na taj način ih treba tretirati.

Nadalje, Operativni plan razvoja cikloturizma Vukovarsko-srijemske županije predstavlja okvirni razvojni dokument koji sadrži ciljeve razvoja cikloturizma županije kao jednog od turističkih proizvoda s najvećom perspektivom razvoja u Republici Hrvatskoj.

Operativnim planom razvoja cikloturizma Vukovarsko-srijemske županije (Vinkovci, 2017. godine) planiraju se investicije u biciklističku infrastrukturu te mjere i aktivnosti za razvoj cikloturizma.

Cikloturizam za područje grada Vinkovaca sadržan je u ranije spomenutom Master planu razvoja turizma grada Vinkovaca (poglavlje 4.6.1. Zakonski okvir). Cilj Master plana razvoja turizma grada Vinkovaca je bio definirati razvojnu viziju grada, prostorni koncept razvoja turizma, dati marketinške smjernice za inovativne i tržištu zanimljive turističke proizvode, uspješnu komunikaciju s tržištem te Vinkovce preobraziti u prepoznatljivu i poželjnu turističku destinaciju.

Strategija turističkog razvoja u funkciji je ostvarenja vizije grada Vinkovaca. Temeljna strateška odrednica je održivost razvoja, koja u svojoj premisi podrazumijeva sklad između okolišnog, socijalnog i ekonomskog promišljanja održivosti. To prije svega znači oslanjanje razvoja na korištenje kulturnih i prirodnih resursa tako da se ne ugrožava mogućnost njihova korištenja budućim naraštajima.

4.6.4. CILJEVI I MJERE

Sukladno navedenom zakonodavnom okviru, pregledom stanja i pritisaka te izrađenim Master planom razvoja turizma grada Vinkovaca definirani su slijedeći specifični cilj za područje grada Vinkovaca:

Tablica 4.6-6: Ciljevi razvoja turizma za područje grada Vinkovaca

C1	Zaštita i unaprjeđenje svih resursnih potencijala i njihovo što potpunije valoriziranje
C2	Uravnotežen razvoj turizma osmišljen na načelu održivosti
C3	Omogućavanje sektoru turizma preuzimanje veće uloge u podizanju kakvoće okoliša
C4	Održivo korištenje prirodne i kulturne baštine u turističke svrhe

Tablica 4.6-7: Mjere razvoja turizma za područje grada Vinkovaca

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
C2, C3	M2	Nastaviti planiranje i izgradnju pješačkih i biciklističkih staza/ruta te poticati korištenje bicikla kao prijevoznog sredstva	Grad Vinkovci Upravni odjel za komunalno gospodarstvo i uređenje grada, nevladine organizacije, Turistička zajednica Grada Vinkovaca	srednjoročno (2-4 god.), trajno	gradski proračun	u skladu s osiguranim sredstvima
C1, C2, C3, C4	M4	Educirati i razvijati ekološku svijest i način razmišljanja i postupanja kod predstavnika Grada, turističke zajednice, djelatnika državne uprave (npr. policija) i lokalnih dionika o vrijednostima prirode i okoliša te značaju njihove zaštite	svi upravni odjeli, sve službe i subjekti Grada Vinkovaca prema popisu u PRILOGU III. i sudionici u gradnji (investitori, projektanti, izvođači, nadzor, revidenti)	kontinuirano i trajno	županijski proračun, gradski proračun; EU fondovi	u skladu s osiguranim sredstvima

4.7. PROMET

4.7.1. ZAKONSKI OKVIR

Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030. godine ("Narodne novine" broj 84/17.) definira mjere u sektoru prometa vezane za međunarodni i unutarnji promet u svim prometnim segmentima neovisno od izvora financiranja. Strategija osigurava okvir za razvoj i definira sinergijske elemente s drugim strategijama ili procjenama (Koncept Funkcionalnih Regija, glavni planovi, sektorske strategije itd.). Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030. godine uzima u obzir europske strategije i zahtjeve i temelji se na sveobuhvatnoj analizi stanja Hrvatske (specifični ciljevi za Republiku Hrvatsku).

Strategija se temelji na detaljnoj analizi prometnog sektora, kao i glavnih pokretača razvoja prometa u Republici Hrvatskoj. Iz procjena na strateškoj razini ili razini projekta identificirane su brojne hipoteze. Potvrđene hipoteze su pretvorene u glavne nalaze. Glavni nalazi pretvoreni su u ciljeve, što posljedično dovodi do mjera u području investicija, rada i organizacije prometnog sektora.

4.7.2. STANJE I PRITISCI

Prostor grada Vinkovaca ima značajan prostorno-prometni položaj u raspletu prometnih koridora na prostoru Vukovarsko-srijemske županije. Prometne funkcije imaju širi regionalni, pa čak i međunarodni značaj, kako longitudinalnog, tako i transverzalnog prometnog povezivanja.

Prostorom grada Vinkovaca prolaze značajni cestovni pravci koji su u funkciji povezivanja s užim i širim okruženjem. To je prvenstveno pravac od Osijeka i Vukovara prema Županji te prometni pravac od Đakova prema istočnoj granici Republike Hrvatske.

Snažno je razvijen željeznički promet, što je rezultiralo jednim od najvećih željezničkih čvorišta u mreži Hrvatskih željeznica.

Za područje riječnog i zračnog prometa tek su planirani neki značajniji zahvati u prostoru, kao što je izgradnja višenamjenskog kanala Dunav-Sava (prema Prostornom planu područja posebnih obilježja višenamjenskog kanala Dunav-Sava) i Aerodrom Vinkovci / SOPOT (LDOV).³³

Prema Prostornom planu područja posebnih obilježja višenamjenskog kanala Dunav-Sava („Narodne novine“ broj 12/11.) planirana izgradnja višenamjenskoga kanala Dunav-Sava, izazvati će značajne promjene u prometnome sustavu istočne Hrvatske. Planirana trasa višenamjenskoga kanala, presjeći će niz trasa postojećih javnih putova, kao i dio postojećih poljskih i šumskih putova. Planirani višenamjenski kanal prolazi prostorom u kome su smještene tri značajna paneuropska prometna koridora:

- X Salzburg-Ljubljana-Zagreb-Beograd-Niš-Skopje-Veles-Solun,
- VII Dunavski koridor,
- Vc Budimpešta-Osijek-Sarajevo-Ploče.

U okviru navedenih koridora smješteno je niz značajnih cestovnih, željezničkih i riječnih prometnih koridora.

³³ Strateška studija o utjecaju Master plana grada Vinkovaca za promet na okoliš, Zagreb, prosinac 2016.

Predstavničko tijelo Grada Vinkovaca je na svojoj 3. sjednici održanoj 12. rujna 2017. usvojilo Master plan grada Vinkovaca za promet.³⁴ Master plan grada Vinkovaca za promet, (u nastavku: Master plan), predstavlja strateški okvir za prometni razvoj grada Vinkovaca kojim su utvrđeni strateški ciljevi, prioriteti i mjere za razdoblje do 2040. godine. Master plan je izrađen sukladno zakonodavnom okviru Republike Hrvatske i Europske unije, a prema zahtjevima i metodologiji kojom se koristi EU u pripremi programsko-planske dokumentacije.

Temeljem članka 66. stavka 3. Zakona o zaštiti okoliša i članka 4. stavka 3. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš proveden je postupak strateške procjene utjecaja Master plana grada Vinkovaca za promet na okoliš, a mjere zaštite okoliša predložene su na temelju analize stanja, ciljeva i mjera prometnog razvoja definiranih Master planom u okviru Strateške studije o utjecaju Master plana grada Vinkovaca za promet na okoliš.³⁵

4.7.2.1. Cestovni promet

Prostorom grada Vinkovaca prolaze dvije trase državnih cesta:

- D55 (Borovo (D2)-Vinkovci-GP Županja (gr. BiH),
- D46 (Đakovo (D7)-Vinkovci-GP Tovarnik (gr. Srbije).

Državna cesta D55 od Vukovara do Županje predstavlja značajnu transversalu (sjever jug) istočnog dijela Republike Hrvatske. Ona povezuje tri najveća grada Vukovarsko-srijemske županije. U samom gradu Vinkovcima cesta je izmještena izvan središta grada Vinkovaca, ali i dalje prolazi urbanom i gusto naseljenom zonom grada Vinkovaca.

Državna cesta D46 je longitudinalna veza istočne granice Republike Hrvatske sa središnjim prostorom istočne Hrvatske. Značajna je i po tome što predstavlja alternativni (paralelni) cestovni pravac autoceste A3 (Zagreb-Lipovac). Kako je trasa prolazila kroz samo središte grada Vinkovaca, izgrađena je dionica južne obilaznice grada Vinkovaca koja na dijelu od zapadnog ulaza u grad Vinkovce do trase državne ceste (D55-pravac za Županju) izmješta tranzitni promet izvan urbanih zona grada Vinkovaca. Sve državne ceste su modernizirane uz potrebu da se njihovo održavanje dovede na višu razinu, u skladu s njenom kategorijom i ulogom u cestovnoj mreži.

Na području grada Vinkovaca postojale su:

- četiri trase županijskih cesta:
 - ŽC 4136 - A. G. Vinkovci (Ž4136) – V. Gortana – D55,
 - ŽC 4169 - Vinkovci (Ž4290) – Lapovačka – Kneza Mislava – A. Hebranga – Kolodvorska – D55,
 - ŽC 4170 - Vinkovci (Ž4290) – H. D. Genschera – A. G. Vinkovci (Ž4170),
 - ŽC 4171 - Vinkovci (Ž4170) – H. V. Hrvatinića – D55,

³⁴ Zaključak o usvajanju Master plana grada Vinkovaca za promet („Službeni glasnik“ Grada Vinkovaca broj 07/17.)

³⁵ Strateški dokument Master plan grada Vinkovaca za promet s pratećom Strateškom studijom o utjecaju Master plana grada Vinkovaca za promet na okoliš, Zagreb, prosinac 2016., realizirani su u suradnji sa stručnim timom tvrtke GEKOM d.o.o. / MOBILITA EVOLVA d.o.o. i OIKON d.o.o., a u izradi dokumenta sudjelovali su i brojni lokalni dionici, predstavnici gradskih, županijskih i nacionalnih institucija, tvrtki i ustanova u sektoru prometa koji su sudjelovali u radionicama, sastancima i individualnim savjetovanjima sa stručnim timom te u procesu javne rasprave provedene u razdoblju od 14. studenog 2016. do 13. prosinca 2016. godine u prostorijama Grada Vinkovaca.
<http://viavinkovci.hr/wp-content/uploads/2019/11/Studija-procjene-utjecaja-na-okoli%C5%A1.pdf>

- i četiri trase lokalnih cesta:
 - L 46006 - D518 – Borinačka – Šokaška – Slavija – D55
 - L 46007 - D55 – Cerić – A. G. Vinkovci (Ž4136)
 - L 46008 - Vinkovci (Ž4169) – Starčevićeva – Glagoljaška – Ž4290,
 - L 46009 - Vinkovci (D55) – V. Gortana – Petra Zrinskog – Ž4290.

Navedene ceste prešle su u nerazvrstane ceste kojim unutar k.o. Vinkovci upravlja grad Vinkovci, a i dalje su sastavni dio cjeline županijskih cesta unutar susjednih katastarskih općina kojima prolaze.

Ova mreža prvenstveno je u funkciji povezivanja pojedinih dijelova Županije, a u gradu su većinom položene u okviru glavnih gradskih ulica. Sve su županijske ceste asfaltirane uz potrebu da se rekonstrukcijom korigiraju elementi kolnika (širina i nosivost).

Lokalne i nerazvrstane ceste u funkciji su povezivanja pojedinih četvrti unutar urbanog područja grada. U okviru grada nivo uređenosti koridora tih cesta čija je osnovna funkcija osigurati pristup, je različit. Dio uličnih koridora je nedovoljne širine što onemogućava kvalitetno uređenje prometnih površina, te negativno utječe na nivo komunalnog standarda pojedinih dijelova grada. Osnovni nedostatak dijela pristupnih cesta je što nije asfaltiran, te je to prioritetni zadatak u budućem razvoju mreže.

Na području grada organiziran je javni autobusni promet. U okviru mreže javnog prijevoza postoje 4 autobusne linije:

Linija 1: V. N. Selo – Srednjoškolski centar – bolnica

Linija 2: Borinci – Slavija – Srednjoškolski centar

Linija 3: Cerić – Gortanovo naselje – Centar – Kanovci

Linija 4: Jankovci – Mirkovci – Srednjoškolski centar

4.7.2.2. Željeznički promet

Na području grada locirano je jedno od najvećih željezničkih čvorišta u mreži Hrvatskih željeznica. Željeznički čvor se sastoji od putničkog i teretnog kolodvora. Putnički kolodvor ima 3 perona, te pet kolosijeka za putnički i sedam kolosijeka za teretni promet. Teretni kolodvor sastoji se od 50 kolosijeka svrstanih u četiri skupine. U okviru kolodvora nalazi se i spuštalica preko koje se ranžiralo i preko 2.000 vagona u jednoj smjerni.

Danas je promet preko teretnog kolodvora značajno smanjen, a njegova budućnost ovisi i o razvoju projekta višenamjenskog kanala, gdje bi se u okviru nove luke mogao koristiti dio postojećih kapaciteta teretnog kolodvora.

4.7.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA

Predstavničko tijelo Grada Vinkovaca je na svojoj 3. sjednici održanoj 12. rujna 2017. usvojilo Master plan grada Vinkovaca za promet. Master plan grada Vinkovaca za promet²⁶, u daljnjem tekstu Master plan, predstavlja strateški okvir za prometni razvoj grada Vinkovaca kojim su utvrđeni strateški ciljevi, prioriteti i mjere za razdoblje do 2040. godine. Master plan je izrađen sukladno zakonodavnom okviru Republike Hrvatske i Europske unije, a prema zahtjevima i metodologiji kojom se koristi EU u pripremi programsko-planske dokumentacije.

Sveopći cilj Master plana je zadovoljenje potreba stanovnika Vinkovaca i drugih korisnika za kvalitetnom prometnom mobilnošću u gradskom i prigradskom prostoru. Glavni ciljevi razvoja prometa grada Vinkovaca definirani su prema utvrđenim potrebama lokalne zajednice, sukladno strateškim dokumentima na nacionalnoj i europskoj razini, razmatrajući i primjere dobre prakse. Glavni ciljevi su: unapređenje infrastrukture javnog putničkog prometa, povećanje sigurnosti, poboljšanje prometa u mirovanju, podizanje svijesti građana o prednostima korištenja javnog prijevoza, zeleni javni prijevoz, unapređivanje sustava upravljanja podacima, unapređivanje javnog putničkog prometa i povećanje sigurnosti građana u javnome prijevozu. Svaki cilj je mjerljiv prema indikatorima uspješnosti, te su mu pridružene mjere koje bi trebale dovesti do njegovog ostvarenja. Mjere za postizanje ciljeva dijele se na infrastrukturne, organizacijske, okolišne i druge. Svaka mjera je opisana, ima definirane indikatore, vremenski okvir provedbe (kratkoročni (do 2020.), srednjoročni (do 2030.) i dugoročni (do 2040.)) te definirane odgovornosti za provedbu mjere.

Master planom je stvoren strateški okvir za dugoročni prometni razvoj koji se temelji na održivosti, ne samo po pitanju okoliša nego i doprinosa održivom razvoju grada u širem smislu, sagledavajući i ekonomsku i socijalnu dimenziju. Obuhvat plana je administrativno područje Grada Vinkovaca s osvrtom na šire područje u cilju definiranja tranzitnih putovanja kroz područje obuhvata plana. Za Master plan je proveden postupak strateške procjene utjecaja na okoliš te su za promet definirane mjere zaštite zraka.

4.7.4. CILJEVI I MJERE

Sukladno navedenom zakonodavnom okviru, pregledom stanja i pritiska definiran je sljedeći specifični cilj za područje grada Vinkovaca:

Tablica 4.7-1: Ciljevi prometnog razvoja za područje grada Vinkovaca

C1	Ostvariti integraciju aktivnosti razvoja i planiranja na razini gradskog područja u sektoru prometne infrastrukture
----	---

Tablica 4.7-2: Mjere prometnog razvoja za područje grada Vinkovaca

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
C1	M1	Provoditi ciljeve i mjere Master plana grada Vinkovaca za promet	VIA, javna privatna poduzeća i svi upravni odjeli i subjekti Grada Vinkovaca prema popisu u PRILOGU III.	kontinuirano i trajno	prema Master planu	u skladu s Master planom
C1	M2	Provoditi aktivnosti na uvođenju ITS-a (Inteligentnog Transportnog Sustava), prema Master	VIA, javna privatna poduzeća i svi upravni odjeli i	kontinuirano i trajno	prema Master planu	u skladu s Master planom

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
		planu grada Vinkovaca za promet	subjekti Grada Vinkovaca prema popisu u PRILOGU III.			

4.8. GOSPODARENJE OTPADOM

4.8.1. ZAKONSKI OKVIR

Održivo gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj regulirano je Zakonom o gospodarenju otpadom („Narodne novine“ broj 84/21.) te podzakonskim aktima proizašlim iz spomenutog zakona. Nužnost pravilnog i održivog gospodarenja otpadom prepoznata je i kroz strateške i planske dokumente s područja zaštite okoliša, a isto uređuju i strateški i planski dokumenti s područja gospodarenja otpadom.

Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 30/09.) prepoznaje otpad kao jedan od pritisaka na okoliš te je kao jedan od glavnih ciljeva istaknuta potreba ostvarivanja uravnoteženog i stabilnog rasta gospodarstva, koji bi imao manji utjecaj na daljnju degradaciju okoliša i stvaranje otpada. Rast mora pratiti promjena neodrživih obrazaca ponašanja u kućanstvima te u javnom i privatnom sektoru.

Aktivnosti i mjere za ostvarivanje glavnog cilja odnose se, između ostalog, na:

- (1) smanjenje količina otpada koji se odlaže,
- (2) smanjenje količine proizvedenog opasnog otpada,
- (3) na primjenu inicijativa sprječavanja nastanka otpada kako bi se razdvojila veza između proizvodnje otpada i porasta gospodarskog rasta,
- (4) povećanje stope recikliranja,
- (5) sanaciju odlagališta,
- (6) izgradnju centara za gospodarenje otpadom,
- (7) uspostavu cjelovitog informacijskog sustava gospodarenja otpadom i
- (8) ulaganje u znanstvena istraživanja i primjenu novih čistijih i ekološki učinkovitijih tehnologija s manjim iskorištavanjem prirodnih dobara, smanjenim emisijama i količinama otpada, te rizika za zdravlje i sigurnost.

Razdoblja za ostvarivanje prethodno navedenih aktivnosti i mjera su prošla.

Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. godine („Narodne novine“ broj 03/17.) donesen je početkom 2017. godine i prati ga Odluka Vlade Republike Hrvatske o implementaciji Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. godine. Odlukom su razrađene aktivnosti / programi / projekti i rokovi za realizaciju mjera Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. Glavni ciljevi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. su:

- (1) unaprijediti sustav gospodarenja komunalnim otpadom,
- (2) unaprijediti sustav gospodarenja posebnim kategorijama otpada,
- (3) unaprijediti sustav gospodarenja opasnim otpadom,
- (4) sanirati lokacije onečišćene otpadom,
- (5) kontinuirano provoditi izobrazno-informativne aktivnosti,
- (6) unaprijediti informacijski sustav gospodarenja otpadom,
- (7) unaprijediti nadzor nad gospodarenjem otpadom i

(8) unaprijediti upravne postupke u gospodarenju otpadom.

Jedna od odrednica Plana gospodarenja otpadom 2017.-2022. godine jest i snažnija okrenutost ka regionalnom konceptu zbrinjavanja otpada. Sagledavanjem cjelokupnog sustava gospodarenja otpadom na nacionalnoj razini utvrđene su prednosti regionalnog koncepta naspram županijskog, ponajviše kroz racionalno korištenje prostora kao ograničenog resursa i smanjivanja troškova zbrinjavanja otpada.

Kroz svoje planove gospodarenja otpadom, općine i gradovi moraju osigurati provedbu državnog plana gospodarenja otpadom koji je odredio kvantitativne ciljeve i mjere s kojima se isti namjeravaju postići, a koje veliko težište daju upravo na razinu jedinica lokalne samouprave.

4.8.2. STANJE I PRITISCI

Gradsko vijeće Grada Vinkovaca donijelo je Plan gospodarenja otpadom grada Vinkovaca za razdoblje 2018. - 2023. godine na 7. sjednici Gradskog vijeća održanoj 10. travnja 2018. godine ("Službeni glasnik" Grada Vinkovaca broj 04/18.). Plan gospodarenja otpadom grada Vinkovaca daje mjere gospodarenja otpadom koje su u nadležnosti jedinice lokalne samouprave te predstavlja temeljni dokument sustava održivog gospodarenja otpadom za administrativno područje Grada Vinkovaca. Plan gospodarenja otpadom grada Vinkovaca sadrži sljedeće mjere:

- (1) Mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprečavanja nastanka otpada, uključujući izobrazno – informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada
- (2) Opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada
- (3) Mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog
- (4) Mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada.

Odlukom o osnivanju Trgovačkog društva EKOS d.o.o. za gospodarenje otpadom koju je Skupština Osječko-baranjske županije donijela na 4. sjednici održanoj 02. listopada 2009. godine osnovano je Trgovačko društvo EKOS d.o.o. kao županijsko komunalno trgovačko društvo. U srpnju 2015. Skupštine Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije donijele su odluke kojima članom Trgovačkog društva postaje i Vukovarsko-srijemska županija. Društveni ugovor kojim su članovi Trgovačkog društva uredili svoje međusobne odnose potpisan je na Skupštini Trgovačkog društva koja je održana 10. rujna 2015. godine.

Obuhvat Regionalnog centra gospodarenja otpadom Orlovnjak (u nastavku: RCGO Orlovnjak) je administrativno područje 73 jedinice lokalne samouprave, odnosno cijelo područje Osječko-baranjske županije (7 gradova, 35 općina, ukupno 305.032 stanovnika), Vukovarsko-srijemske županije (5 gradova, 26 općina, ukupno 180.117 stanovnika). RCGO Orlovnjak obuhvaća centralnu lokaciju za gospodarenje otpadom u Orlovnjaku, pretovarne stanice (PS): Beli Manastir, Belišće, Đakovo, Našice, Stari Jankovci i Županja, te prijevoz komunalnog otpada od pretovarnih stanica do centralne lokacije.

Grad Vinkovci je s tvrtkom Nevkoš d.o.o. za uslužne djelatnosti sklopio Ugovor o koncesiji, KLASA: UP/I 363-01/11-01/178, URBROJ: 2188/01-02-11-2, dana 01. rujna 2011. godine i koncesija traje do 2021. godine. U 2021. godini proveden je natječaj za koncesiju te je tvrtka Nevkoš d.o.o. – ponovo dobila koncesiju. Navedenim Ugovorom tvrtki Nevkoš d.o.o. su povjereni

poslovi obavljanja komunalne djelatnosti skupljanja i odvoza komunalnog otpada na području grada Vinkovaca, u opsegu i pod uvjetima utvrđenim navedenim Ugovorom.

Otpad s područja grada Vinkovaca trenutno se isključivo odlaže na odlagalištu "Petrovačka dola" u Vukovaru kod ovlaštenog subjekta za deponiranje Komunalac d.o.o. Vukovar. Za odlagalište "Petrovačka dola" predviđeno je postepeno saniranje i konačno zatvaranje odlagališta nakon izgradnje i stavljanja u funkciju RCGO Orlovnjak u Osječko-baranjskoj županiji.

U prosincu 2021. provedena je javna rasprava u postupku procjene utjecaja na okoliš Regionalnog centra za gospodarenje otpadom „Orlovnjak“. Početkom 2022. godine očekuje se izdavanje Rješenja o prihvatljivosti zahvata na okoliš te nastavak izrade daljnje projektne dokumentacije.

4.8.2.1. Količine otpada

Na području grada Vinkovaca trenutno je u funkciji sustav sakupljanja i zbrinjavanja komunalnog otpada tako da se isti organizirano prikuplja iz kućanstava i gospodarskih subjekata i odvozi na odlaganje na odlagalište "Petrovačka dola". Osim koncesije za prikupljanje komunalnog otpada, Grad Vinkovci je s tvrtkom Nevkoš d.o.o. ugovorio i pružanje usluga reciklažnog dvorišta (stacionarno reciklažno dvorište Martina Ballinga 5, Poduzetnička zona Jošine i mobilna jedinica).

Pored navedenoga, na području grada Vinkovaca postavljeni su zeleni otoci na kojima su postavljeni spremnici za selektivno prikupljanje: papira, stakla, plastike i metala.

Tijekom 2020. godine rabljeni tekstil i obuću bilo je moguće donijeti u reciklažno dvorište.

Stupanjem na snagu Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom kojom se propisuje i obveza jedinice lokalne samouprave donošenja odgovarajuće odluke u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu Uredbe (01. studenog 2017. godine), Gradsko vijeće Grada Vinkovaca je na 6. sjednici održanoj 29. siječnja 2018. donijelo Odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na području grada Vinkovaca ("Službeni glasnik" Grada Vinkovaca broj 02/18. i 03/18. - Ispra.), te na 20. sjednici održanoj dana 11. prosinca 2019. godine Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na području grada Vinkovaca ("Službeni glasnik" Grada Vinkovaca broj 13/19.) kojom se uređuje način pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada i povezane usluge odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila, te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada,

Odlukom o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na području grada Vinkovaca propisan je odvoz miješanog komunalnog otpada i biootpada iz biorazgradivog komunalnog otpada najmanje jednom tjedno, jednom mjesečno za otpadni papir i karton iz biorazgradivog komunalnog otpada te za otpadni metal i otpadnu plastiku bez naknade. Otpadno staklo i otpadni tekstil mogu se predavati u terminima prikupljanja otpadnog metala i otpadne plastike bez naknade. Davatelj usluge dužan je u okviru javne usluge jednom u kalendarskoj godini preuzeti glomazni otpad od korisnika usluge na obračunskom mjestu korisnika usluge bez naknade u količini do 3,0 m³.

Preostali, miješani komunalni otpad, odvozi se uz naknadu troškova razmjernih količini predanog otpada u obračunskom razdoblju koje traje mjesec dana, pri čemu se količina tog

otpada utvrđuje kao umnožak broja pražnjenja spremnika i volumena spremnika za miješani komunalni otpad (zelene posude), neovisno o popunjenosti spremnika, prema osobno iskazanim potrebama građana. Pražnjenje svih drugih posuda za otpad, dakle plave posude za papir, žute vrećice za plastiku, vrši se bez naknade, neovisno o naprijed propisanom broju odvoza.

Otpad se sakuplja i prevozi na odlagalište specijalnim vozilima i to:

- autosmećarima zatvorenog tipa konstruiranim tako da sprječavaju rasipanje otpada i širenje prašine i neugodnih mirisa,
- autopodizačima,
- specijalnim vozilom - grajferom s dizalicom za podizanje i pražnjenje EKO kontejnera.

Otpad se sakuplja u:

- tipiziranim plastičnim posudama (60 L, 80 L, 120 L, 160 L, 240 L, 1.100 L),
- otvorenim i zatvorenim kontejnerima zapremnine 5 m³, 7 m³, 9 m³,
- preskontejnerima zapremnine 8 m³ i 10 m³,
- rolokontejnerima zapremnine 15 m³ i 20 m³,
- EKO kontejnerima za papir, staklo, plastiku i metalne doze zapremnine 2,5 m³.

Radi postizanja ciljeva u gospodarenju otpadom propisanih zakonodavnim okvirom, uz sufinanciranje Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, u okviru Javnog poziva za iskaz interesa za nabavu spremnika za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada za jedinice lokalne samouprave iz travnja 2018. godine, nabavio:

- o 7.500 spremnika za plastiku (240 l, PVC žuti),
 - o 1.700 spremnika za biotpad (120 l, PVC smeđi),
- u ukupnom iznosu od 2.372.250,00 kuna uključivo i PDV.

Prostornim planom uređenja grada Vinkovaca, ("Službeni glasnik" Grada Vinkovaca broj 07/04., 05/16., 09/17., 11/18. - pročišćen tekst Odredbi za provedbu i pročišćeni grafički dio, 06/20. i 15/20. - pročišćen tekst Odredbi za provedbu), predviđena je mogućnost uređenja centra za gospodarenje otpadom odnosno reciklažnog dvorišta na prostoru grada Vinkovaca, koji bi imao:

- pripremu, privremeno skladištenje i predobradu izdvojeno skupljenog otpada na mjestu nastanka kao što su staklo, papir i karton, plastična ambalaža, metali i dr. u sklopu ovog dijela smješta se odgovarajući tip reciklažnog dvorišta
- pogon za obradu i sortiranje građevinskog otpada
- odlagalište komunalnog otpada.

Ukupno planiran prostor iznosi 10 ha. Prostornim planom predviđene su dvije lokacije koje su prikazane kao jednakovrijedne, i to:

- područje sjeveroistočno od Vinkovaca omeđeno cestom prema Ceriću, ekonomijom Gubec i kanalom, k. č. br. 4667/1, te
- područje jugoistočno od naselja Mirkovci, k. č. br. 1992/2.

U svrhu odabira lokacije, za lokacije je potrebno provesti istraživanja te utvrditi povoljniju.

4.8.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 05. siječnja 2017. godine usvojila Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. godine („Narodne novine“ broj 03/17.). Stoga je od 2017. godine omogućena izrada Planova o gospodarenju otpadom jedinica lokalnih samouprava prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. godine te izrada pripadajućih izvješća o provedbi Plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave (sadržava prikaz stanja i provedenih aktivnosti od strane jedinica lokalne samouprave).

Plan gospodarenja otpadom grada Vinkovaca za razdoblje 2018.-2023. godine ("Službeni glasnik" Grada Vinkovaca broj 04/18.) sadrži sljedeće mjere:

Tablica 4.8-1: Mjere gospodarenja otpadom iz Plana gospodarenja otpadom grada Vinkovaca za razdoblje 2018. - 2023. godine s komentarom provedbe

Mjere iz Plana gospodarenja otpadom Grada Vinkovaca za razdoblje 2018. - 2023.	Komentar provedbe
<p>Mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprečavanja nastanka otpada, uključujući izobrazno – informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada</p>	<p><u>Minimiziranje otpada</u> Nabava 9.200 spremnika za odvojeno prikupljanje otpada i to 7.500 spremnika za plastiku (zapremnine spremnika 240 L) i 1.700 spremnika za biootpad (zapremnine spremnika 120 L) za potrebe građana grada Vinkovaca.</p> <p>Planirana je i nabava kompostera, međutim Izmjenom Odluke o nabavi spremnika za odvojeno prikupljanje otpada Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti u ovom periodu se odustalo od nabave kompostera dok će se ostali spremnici nabaviti i isporuka se očekuje u svibnju 2021. godine, točnije 17. i 28. svibnja 2021. godine (Izvor: http://www.fzoeu.hr/docs/terminski_plan_za_grupu_1_b_v3.pdf).</p> <p><u>Edukacija</u> <u>Akcije prikupljanja otpada</u> Redovito saniranje tzv. divljih odlagališta malih po površini i količini odloženog otpada, a do kojih dolazi postupanjem nesavjesnih građana.</p> <p><u>Čistija proizvodnja</u> Program čistije proizvodnje podrazumijeva skup aktivnosti i mjera kojima bi se promovirao koncept čistije proizvodnje i sustavno uvodio u proizvodnu praksu što uključuje sljedeće podatke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • primijenjena tehnika čistije proizvodnje (modifikacija procesa, zamjena sirovine, interno recikliranje), • kratak opis primijenjenog postupka, • postignuta ekonomika (uložena sredstva, vrijeme povrata sredstava, ostvarene uštede), • učinci na okoliš (smanjenje emisije i imisije, manje otpadnih voda, manje otpada za odlaganje, odstranjena opasna tvar iz procesa u otpadu i sl.). <p>Tako prikazani primjeri imali bi snažan promotivni i motivacijski učinak za širu primjenu čistije proizvodnje i ispravljanje zablude da je zaštita okoliša uvijek povezana uz trošak.</p>
<p>Opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada</p>	<p>Donošenje Odluke o mjerama za sprečavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada ("Službeni glasnik" Grada Vinkovaca broj 02/18.)</p>

Mjere iz Plana gospodarenja otpadom Grada Vinkovaca za razdoblje 2018. - 2023.	Komentar provedbe
	<p>Evidentiranje podataka iz rješenja kojima se vlasnicima, odnosno posjednicima nekretnine naređuje uklanjanje nepropisno odloženog otpada (u 2020. godini nije zabilježen niti jedan slučaj da je Grad Vinkovci izdao Rješenje upućeno pravnim ili fizičkim subjektima za uklanjanje nepropisno odloženog otpada)</p> <p>Izrada godišnjeg Izvješća o lokacijama i količinama odbačenog otpada te troškovima uklanjanja odbačenog otpada na području grada Vinkovaca u 2020. godini</p> <p>Redovito saniranje lokacija s nepropisno odbačenim otpadom</p> <p>Na planiranim reciklažnim dvorištima osigurati uvjete za zaprimanje propisanih vrsta problematičnog otpada</p>
Mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada	<p>Donošenje Odluke o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada ("Službeni glasnik" Grada Vinkovaca broj 02/18.) i novelacija cjenika u zakonski predviđenom roku</p> <p>Obavještavanje korisnika usluge na području grada Vinkovaca o propisanim odredbama koje uređuju sustav sakupljanja komunalnog otpada</p> <p>Ugovorom o korištenju javne usluge i pravnim posljedicama prije sklapanja Ugovora o korištenju javne usluge i/ili dopune Ugovora</p> <p>Dostava obrazaca Izjave o načinu korištenja javne usluge korisnicima usluge u primjerenom roku</p> <p>Uspostava evidencije o preuzetom komunalnom otpadu</p> <p>Kod nabave novih i zamjene dotrajalih spremnika za miješani komunalni otpad voditi pažnju da se nabavljaju spremnici označeni na propisani način</p> <p>Izrađivati i dostavljati Obavijest o prikupljanju miješanog komunalnog otpada, biorazgradivog komunalnog otpada i reciklabilnog komunalnog otpada u propisanim rokovima</p>
Mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada	<p>Prostornim planom uređenja grada Vinkovaca, ("Službeni glasnik" Grada Vinkovaca broj 11/18. i 06/20.), predviđena je mogućnost uređenja Centra za gospodarenje otpadom na prostoru Vinkovaca. Centar za gospodarenje otpadom u Vinkovcima u svom sastavu bi imao:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pripremu, privremeno skladištenje i predobradu izdvojeno skupljenog otpada na mjestu nastanka kao što su staklo, papir i karton, plastična ambalaža, metali i dr. u sklopu ovog dijela smješta se odgovarajući tip reciklažnog dvorišta, - pogon za obradu i sortiranje građevinskog otpada - odlagalište komunalnog otpada. <p>Ukupno planiran prostor za formiranje vinkovačkog reciklažnog centra iznosi 10 ha. Prostornim planom uređenja grada Vinkovaca ("Službeni glasnik" Grada Vinkovaca broj 11/18. i 06/20.) predviđene su dvije lokacije koje su prikazane kao jednakovrijedne, i to: područje sjeveroistočno od Vinkovaca omeđeno cestom prema Ceriću, ekonomijom Gubec i kanalom, k. č. br. 4667/1, te područje jugoistočno od naselja Mirkovci, k. č. br. 1992/2. U svrhu odabira lokacije, za lokacije je potrebno provesti istraživanja te utvrditi povoljniju</p>

4.8.4. CILJEVI I MJERE

Ovaj Program zaštite okoliša sadrži ciljeve preuzete iz Strategije gospodarenja otpadom („Narodne novine“ broj 130/05.) i Plana gospodarenja otpadom u RH za razdoblje od 2017. do 2022. godine („Narodne novine“ broj 03/17.), a koji su usklađeni s Nacrtom Plana zaštite okoliša Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2024. godine (svibanj, 2017.) i Odlukom o implementaciji Plana gospodarenja otpadom RH 2017.-2022. godine (svibanj 2017.).

Tablica 4.8-2: Ciljevi gospodarenja otpadom za područje grada Vinkovaca

C1	Unaprijediti sustav gospodarenja komunalnim otpadom
C2	Unaprijediti sustav gospodarenja posebnim kategorijama otpada
C3	Sanirati lokacije onečišćene otpadom
C4	Kontinuirano provoditi izobrazno-informativne aktivnosti

Tablica 4.8-3: Mjere gospodarenja otpadom za područje grada Vinkovaca

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
C1, C2, C3	M1	Nastaviti provoditi mjere iz Plana gospodarenja otpadom RH za razdoblje od 2017. do 2022. godine („Narodne novine“ broj 03/17.),	svi upravni odjeli i subjekti Grada Vinkovaca prema popisu u PRILOGU III.	prioritetno kontinuirano	gradski proračun	u skladu s osiguranim sredstvima
C1, C2, C3	M2	Nastaviti provedbu mjera definiranih Planom gospodarenja otpadom grada Vinkovaca za razdoblje 2018.-2023. godine ("Službeni glasnik" Grada Vinkovaca broj 04/18.)	svi upravni odjeli i subjekti Grada Vinkovaca prema popisu u PRILOGU III.	prioritetno kontinuirano	Županijski proračun, gradski proračun	u skladu s osiguranim sredstvima i usvojenim Planom
C4	M3	Informiranje i edukacija interesnih skupina o konceptu kružnog gospodarstva (mrežne stranice, mediji, edukativne radionice, okrugli stolovi i dr.)	svi upravni odjeli i subjekti Grada Vinkovaca prema popisu u PRILOGU III.	prioritetno kontinuirano	gradski proračun	u skladu s osiguranim sredstvima

4.9. ZDRAVLJE I OKOLIŠ

4.9.1. ZAKONSKI OKVIR

Prema definiciji Svjetske zdravstvene organizacije, zdravlje je stanje potpunog tjelesnog, duševnog i socijalnog blagostanja, a ne samo odsutnost bolesti.²⁷ Zdravlje je temeljno ljudsko pravo. Zdravlje je vezano za stil života, kvalitetu okoliša, zdravstveni sustav i nasljeđe (osobno-gensko). Iz navedenog proizlazi da za zdravlje zajednice i društva u cjelini nije odgovoran samo zdravstveni sustav.²⁸

Sastavni dijelovi svakog okoliša su buka i svjetlost/svjetlosno zagađenje koji značajno utječu na kvalitetu života u okolišu te time i na zdravlje. Stoga će u ovom Programu biti posebno naglašeni.

Buka je svaki neprijatan i nepoželjan zvuk koji se jačinom i učestalošću izdvaja od ostalih tonova. Buka je uglavnom izazvana ljudskim aktivnostima i sastavni je dio suvremenog načina života, naročito u urbanim sredinama, gdje je posljedica prvenstveno prometa i povremenih građevinskih radova.

Propisi koji uređuju zaštitu od buke utvrđuju obveznike izrade strateških karata buke i akcijskih planova, koji se izrađuju radi upravljanja bukom okoliša i njezinim štetnim učincima te uključuju mjere zaštite od buke. Trenutno važeći Zakon o zaštiti od buke („Narodne novine“ broj: 30/09., 55/13., 153/13.) propisuje obavezu izrade strateških karata buke i pripadnih akcijskih planova samo za gradove veće od 100.000 stanovnika.

Svjetlosno onečišćenje je promjena razine prirodne svjetlosti u noćnim uvjetima, uzrokovana emisijom svjetlosti iz umjetnih izvora svjetlosti, a koja štetno djeluje na ljudsko zdravlje i ugrožava sigurnost u prometu zbog bliještanja. Zbog neposrednog ili posrednog zračenja svjetlosti prema nebu, svjetlosno onečišćenje ometa život i/ili seobu ptica, šišmiša, kukaca i drugih životinja te remeti rast biljaka, ugrožava prirodnu ravnotežu na zaštićenim područjima. Svjetlosno onečišćenje ometa profesionalno i/ili amatersko astronomsko promatranje neba ili zračenjem svjetlosti prema nebu. Svjetlosno onečišćenje nepotrebno troši električnu energiju te narušava sliku noćnog krajobraza.

Zakon o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja („Narodne novine“ broj 14/19.) uređuje zaštitu od svjetlosnog onečišćenja koja obuhvaća obveznike zaštite od svjetlosnog onečišćenja, mjere zaštite od svjetlosnog onečišćenja, način utvrđivanja najviše dopuštenih vrijednosti rasvjetljavanja, ograničenja i zabrane rasvjetljavanja, uvjete za planiranje, gradnju, održavanje i rekonstrukciju vanjske rasvjete, mjerenje i način praćenja rasvijetljenosti okoliša te druga pitanja radi smanjenja svjetlosnog onečišćenja okoliša i posljedica djelovanja svjetlosnog onečišćenja. Njegovi provedbeni propisi, koji će detaljnije odrediti pojedine teme još nisu doneseni.

4.9.2. STANJE I PRITISCI

Svjetska zdravstvena organizacija pokrenula je 70-tih godina 20. stoljeća međunarodni pokret Zdravi grad. Hrvatska se pridružila pokretu Zdravi grad osnivanjem Hrvatske mreže zdravih gradova pri Školi narodnog zdravlja dr. Andrija Štampar Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (u nastavku: HMZG).²⁹

Strateška načela projekta "Zdravi grad", su:

1. Multisektorski pristup, po kojem zdravlja nije samo predmet rada sustava zdravstva već i svih srodnih i razvojnih sustava u društvu;
2. Aktivna participacija građana (samopomoć, uzajamna pomoć, mogućnost odlučivanja o zdravlju i dr.);
3. Briga za okolinsko zdravlje (biološka, fizička i socijalna okolina), pravo i dužnost građana da žive u estetski i ekološki kvalitetnoj okolini.

Grad Vinkovci se 1991. godine pridružio nacionalnom i međunarodnom pokretu Zdravi grad, a službenim članom HMZG su postali 2000. godine.

Za Vinkovce je karakteristična jaka politička podrška projektu "Zdravi grad", što dokazuje i usvajanje načela i ciljeva dokumenta „Zdravlje za sve“ Svjetske zdravstvene organizacije te Deklaracije o zdravlju grada Vinkovaca od strane članova Gradskog Poglavarstva Grada Vinkovaca (danas je to Grad Vinkovci) i Gradskog Vijeća grada Vinkovaca.^{30, 31, 32}

Aktivnosti Grada Vinkovaca u sklopu HMZG, koordinira i provodi Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša Grada Vinkovaca. Između ostalih aktivnosti Grada Vinkovaca u sklopu Hrvatske mreže zdravih gradova, značajne su zdravo urbano planiranje i Sajam zdravlja.

Zdravo urbano planiranje je postizanje, očuvanje i unapređenje zdravlja svih korisnika prostora/okoliša kroz održivi razvoj i urbanizam. Urbanizmom se utječe na 12 odrednica zdravlja i održivog razvitka:

1. zdravi stil života - raspoređenost javnih sadržaja u odnosu na mjesto stanovanja do kojih se može stići pješke, šetnicama, biciklom, i sl. (sportske dvorane, igrališta, kina, kazališta...);
2. društvena povezanost - osiguravanjem preduvjeta za korištenje javnog prijevoza, oblikovanje sigurnog i atraktivnog okoliša;
3. kvaliteta stanovanja - osiguranje kvalitetnog prostora za stanogradnju, kvalitetna organizacija stambenog prostora, kvalitetan građevinski materijal, ergonomska oprema....;
4. zapošljavanje - kroz povezivanje strategije gospodarskog razvitka i strategije prometa;
5. pristupačnost - kroz osiguranje preduvjeta za pristup invalidima i teže pokretnim osobama, pješacima, biciklistima i javnom prijevozu;
6. lokalna proizvodnja hrane - kroz osiguranje površina za mala gospodarstva....;
7. sigurnost u građevinama i prometu - kroz preglednost prometnica, pristupačnost građevina...;
8. ravnopravnost u pripadnosti lokalnoj zajednici - osigurati pristupačnost građevinama i prostoru svim kategorijama stanovništva;
9. kvaliteta zraka i estetika - izmještanje kamionskog prometa iz grada, energetski kvalitetne građevine, korištenje pasivnih solarnih sustava;
10. kvaliteta sanitarne vode i odvodnje - izbjegavanje gradnje na poplavnim područjima, izbjegavanje prekomjernog korištenje pesticida na poljoprivrednim površinama u blizini vodonosnih zona;
11. kvaliteta zemlje i mineralnih sirovina - kompostiranje;
12. stabilna klima - smanjenje emisije CO₂, smanjenje uporabe fosilnih goriva, korištenje obnovljivih energetskih izvora.

Uz dopuštenje Svjetske zdravstvene organizacije, 2004. godine su Grad Vinkovci, Hrvatska mreža zdravih gradova i projekt Vinkovci zdravi grad objavili 2004. godine prijevod s engleskog na hrvatski jezik prvog izdanja knjige „Zdravo urbano planiranje“. Na taj način su Grad Vinkovci, Hrvatska mreža zdravih gradova i projekt Vinkovci zdravi grad učinili dostupnim koncepte, principe i primjere zdravog urbanog planiranja svima koji žele, i moraju, kroz urbanizam unaprijediti kvalitetu života u gradovima i županijama, prostoru i okolišu općenito. Zdravo urbano planiranje u središte urbanog planiranja stavlja zdravlje građana i održivi razvoj.³³

Možda je najbolja ilustracija pristupa zdravom urbanom planiranju u Vinkovcima projekt "Gradimo vrtić kakav želimo" koji je proveden u suradnji s Centrom za predškolski odgoj Vinkovci. Zamisao je projekta bila razrada ideja vrtića po mjeri djeteta, a radionica je namijenjena djeci uzrasta od tri do deset godina. Cilj je projekta bio potaknuti djecu na zdravo urbano planiranje, razvijati njihovu likovnu imaginaciju i kreativnu apsorpciju, te proširiti dječje spoznaje o zdravom gradu, njegovoj suštini i smislu, kao i o osnovama urbanog planiranja.^{34, 35}

Projekt je dokazao kako djeca imaju posve jasne predodžbe o svojim željama i potrebama u domeni zdravog urbanog planiranja, kako su svjesna realnosti odnosa između građana, kojima i sami pripadaju, i struktura uprave i drugih službi zaduženih za realizaciju pojedinih projekata, njihovo financiranje i izgradnju, iako su neke njihove želje posve bajkovite. No, i snovi i neostvarive želje su dio zdravog urbanog planiranja jer ukazuju na smjernice, na trenutno teško moguće ali u budućnosti možda realne projekte, na onaj dio čovjekova duhovnog života koji je oslonjen na igru i maštu, na vječito dijete u nama.

Praktični značaj važnosti zdravog urbanog planiranja (primjerice kroz urbanizam i komunalno gospodarstvo i komunalno uređenje) dokazali su rezultati retrospektivnog istraživanja o povezanosti urbanog planiranja i pojavnosti alergijskih bolesti u razdoblju od 1995. do 2005. godine na primjeru Vinkovaca. Istraživanjem je pronađeno da uređenjem zelenih površina nasadima s alergenom peludi potičemo razvoj alergijskih bolesti dišnog sustava svojih građana.^{36, 37}

U svrhu unapređenja zdravlja osoba oboljelih od alergijskih bolesti dišnog sustava, Grad Vinkovci provodi mjerenja alergene peludi u Vinkovcima od 2018. godine, u razdoblju od ožujka do listopada. Rezultati mjerenja dostavljaju se kao tjedna izvješća o koncentraciji alergene peludi sve do završetka vegetacijske sezone odnosno do sredine listopada tekuće godine. Nakon završetka vegetacijske sezona izrađuje se godišnje izvješće.³⁸

Mjerenjem je obuhvaćena polinacija sve tri skupine: drveće, trave i korovi.

Polinacija alergena bilja na području grada Vinkovaca proteže se cijele vegetacijske sezone. Dominantna alergena pelud tijekom 2020. godine bila je sljedeća:

- Iz skupine drveća (rano proljeće) isticala se pelud hrastova, breza i borova.
- Trave su cvale tijekom cijele vegetacijske sezone, a vrijeme njihove najveće polinacije zabilježeno je tijekom svibnja i lipnja. Za vrijeme ljetnih mjeseci (srpanj, kolovoz i rujna) koncentracija peludi trava u zraku je umjerena.
- Iz skupine korova najveći značaj ima ambrozija koja s visokim koncentracijama dominira tijekom kolovoza i rujna; pelud kopriva prisutna je cijele godine, ali s visokim koncentracijama u zraku samo tijekom nekoliko dana u prvoj polovici svibnja i zatim ponovo s višim koncentracijama početkom srpnja i početkom kolovoza.

U Hrvatskoj mreži zdravih gradova, ali i na međunarodnoj razini, Vinkovci su prepoznati kao nositelj koncepta zdravog urbanog planiranja.

Kao nositelj zdravog urbanog planiranja unutar Hrvatske mreže zdravih gradova, Grad Vinkovci, kroz projekt Zdravi grad, trenutno sudjeluje i u međunarodnom znanstveno-istraživačkom projektu „HUMNap-onečišćenje zraka i biomarkeri učinka u ljudi“. HUMNap je Hrvatsko-Švicarski znanstveno-istraživački projekt odobren i financiran od Hrvatske zaklade za znanost. Grad Vinkovci sudjeluje u istom kao kontrolni grad. U projektu sudjeluju Zagreb i Slavonski brod.³⁹

Grad Vinkovci kroz Projekt Vinkovci - Zdravi grad, sudjelovao je u međunarodnom projektu „HURBE“ – „Zdravi urbani okoliš u visokom obrazovanju u arhitekturi i građevinarstvu u Bosni i Hercegovini“. Projekt HURBE se odvijao u okviru EU projekta Erasmus+. Cilj Projekta HURBE jeste uključiti zdravo urbano planiranje u školske kurikulume visokog obrazovanja za arhitekturu i građevinarstvo u Bosni i Hercegovini.⁴⁰

Projekt HURBE provodili su:

- Sveučilište Džemala Bijedića u Mostaru - Građevinski fakultet
- Sveučilište u Sarajevu - Arhitektonski fakultet
- Sveučilište u Zenici - Politehnički fakultet
- Sveučilište Sapienza u Rimu - Arhitektonski fakultet
- Sveučilište za arhitekturu, građevinarstvo i geodeziju - Arhitektonski fakultet, Sofija te
- Sveučilište u Zagrebu - Arhitektonski fakultet.

Grad Vinkovci i Projekt Vinkovci-Zdravi grad su sudjelovali kroz predavanje održano u Sarajevu na Arhitektonskom fakultetu dana 20. siječnja 2020. godine pod nazivom „Zdravo urbano planiranje i Grad Vinkovci (RH)“. Kroz predavanje su prikazani primjer implementacije zdravog urbanog planiranja u dokumente prostornog uređenja Grada Vinkovaca te primjeri implementacije načela zdravog urbanog planiranja kao rezultata istraživačkog rada i Sajma zdravlja. Grad Vinkovci i Projekt Vinkovci-Zdravi grad sudjelovali su i dalje u projektu HURBE tijekom 2020. i 2021. godine, godine pandemije uzrokovane COVID-19 virusom ali putem online platformi s predavanjem: „Zdravo urbano planiranje, univerzalni dizajn i zdravi urbani okoliš – alati javnog zdravstva na primjeru akademika dr. Andrije Štampara“. ^{41, 42}

Sajam zdravlja je manifestacija koju organiziraju Grad Vinkovci, Vukovarsko-srijemske županija i Hrvatska mreža zdravih gradova, od 2003. godine te povezuje zdravstveni i nezdravstveni sektor. Sajam zdravlja ima edukativni, gospodarski i zabavni karakter. Kroz Sajam zdravlja zagovara se zdravlje kao temeljni pokretač cjelokupnog gospodarskog, društvenog i kulturnog života te sveukupnog održivog razvoja. Kroz manifestaciju Sajam zdravlja organizatori žele doprinijeti povezivanju iskustava iz različitih struka i područja rada u svrhu očuvanja i unapređenja zdravlja, održivog razvitka i kvalitete života u urbanom okruženju. ^{43, 44, 45, 46}

Međusobnu povezanost i međuovisnost zdravlja građana Vinkovaca i vinkovačkog prostora, Grad Vinkovci je prikazao kroz dokument „Gradska slika zdravlja i Gradski plan za zdravlje grada Vinkovaca“ („Službeni glasnik“ grada Vinkovaca broj 02/13.).⁴⁷ „Gradska slika zdravlja i Gradski plan za zdravlje grada Vinkovaca“ rezultat je istraživačkog postupka kojim se saznaju problemi zajednice metodom brze procjene uz intersektorsku suradnju. Na utvrđene

probleme daje se plan za rješavanje problema, odnosno utvrđuje se program i plan rješavanja utvrđenih problema.

U „Gradskoj slici zdravlja i Gradskom planu za zdravlje grada Vinkovaca“ utvrđeno je pet programskih problema na kojima se radi, a to su:

1. Kvaliteta života mladih
2. Gospodarski razvoj i zapošljavanje
3. Urbani komfor i ekologija
4. Obitelj i zdravlje
5. Zdravstveni programi.

4.9.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA

Suzbijanje onečišćenja na izvoru odnosi se na bilo koju mjeru poduzetu kako bi se smanjila, uklonila ili kontrolirala onečišćenja na izvoru, čime se osigurava zaštita zdravlja ljudi, pojedinih sastavnica okoliša i okoliša u cjelini. Suzbijanje onečišćenja na izvoru uređuje niz propisa koji su u nadležnosti više ministarstava i institucija te planovi i programi na nacionalnoj i regionalnoj razini koji se odnose upravljanje vodama, zaštitu zraka, gospodarenje otpadom i druga područja.

Sukladno članku 12. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, Savjet za zdravlje Vukovarsko-srijemske županije na sjednici održanoj dana 11. prosinca 2019. godine dalo je pozitivno mišljenje i suglasnost na Plan zdravstvene zaštite Vukovarsko-srijemske županije (Zaključkom KLASA: 500-01/19-01/100, URBROJ: 2196/1-08-19-1, od 11. prosinca 2019. godine).

Provedba Plana zdravstvene zaštite Vukovarsko-srijemske županije osigurana je kroz Program javnih potreba u zdravstvu, kojega na prijedlog Upravnog odjela za zdravstvo donosi Županijska skupština za svaku kalendarsku godinu, a za koji se sredstva osiguravaju u proračunu Vukovarsko-srijemske županije.

4.9.4. CILJEVI I MJERE

Problematika vezana uz kvalitetu zraka obrađena je u okviru poglavlja 3.1. dok je problematika vezana za zdravstvenu ispravnost vode za piće obrađena je u okviru poglavlja 3.2. Zaštita voda.

Tablica 4.9-1: Ciljevi zaštite zdravlja i okoliša za područje grada Vinkovaca

C1	Zaštita i očuvanje zdravlja ljudi i zaštita i poboljšanje kvalitete življenja
----	---

Tablica 4.9-2: Mjere zaštite zdravlja i okoliša za područje grada Vinkovaca

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
C1	M1	Evaulacija „Gradske slike zdravlja i Gradskog plana za zdravlje grada Vinkovaca“ („Službeni glasnik“ grada Vinkovaca broj 02/13.) s izradom, usvajanjem i provedbom nove „Gradske slike zdravlja i Gradskog plana za zdravlje grada Vinkovaca“	svi upravni odjeli i subjekti Grada Vinkovaca prema popisu u PRILOGU III.	kontinuirano	državni proračun, gradski proračun	u skladu s osiguranim sredstvima
C1	M2	Provoditi ciljeve i mjere Master plana grada Vinkovaca za promet	VIA, javna privatna poduzeća i svi upravni odjeli i subjekti Grada Vinkovaca prema popisu u PRILOGU III.	kontinuirano trajno	prema Master planu	u skladu s Master planom
C1	M3	Provedba edukacije o zdravstvenoj pismenosti, zdravom urbanom okolišu, zdravom urbanom planiranju, univerzalnom dizajnu i održivom razvitku u svrhu zdravog i komfornog suživota građana i okoliša	svi upravni odjeli i subjekti Grada Vinkovaca prema popisu u PRILOGU III. Te građani Vinkovaca, pravni i fizički subjekti te nevladine organizacije i ostali	kontinuirano trajno	gradski proračun, izvanproračunska sredstva, EU sredstva	u skladu s osiguranim sredstvima
C1	M4	Izrada stručne podloge s mapiranjem zadržanih nezakonito izgrađenih zgrada s definiranjem	ovlašteni subjekt za urbanizam i	kratkoročno 0-2 god	gradski proračun	u skladu s osiguranim sredstvima

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
		zgrada temeljem izdanih Rješenja te utvrđivanjem uzročno/posljedičnih ostalih parametara proizašlih iz izdanih i grafički prikazanih rješenja na kartografskim prikazima stručne podloge	prostorno planiranje			

4.10. UPRAVLJANJE RIZICIMA I NESREĆAMA

4.10.1. ZAKONSKI OKVIR

Zakonom o sustavu civilne zaštite („Narodne novine“ broj: 82/15., 118/18., 31/20., 20/21.) rizik se definira kao odnos posljedice nekog događaja i vjerojatnosti njegovog izbijanja.

Zakon o sustavu civilne zaštite („Narodne novine“ broj: 82/15., 118/18., 31/20., 20/21.) propisuje obavezu izrade:

- Procjene rizika od katastrofa za RH i
- Strategiju smanjenja rizika od katastrofa RH, te
- procjene rizika od velikih nesreća za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Također, Zakon propisuje da su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne organizirati poslove iz svog samoupravnog djelokruga koji se odnose na planiranje, razvoj, učinkovito funkcioniranje i financiranje sustava civilne zaštite. Dužne su jačati i nadopunjavati spremnost postojećih operativnih snaga sustava civilne zaštite na njihovom području sukladno procjeni rizika od velikih nesreća i planu djelovanja civilne zaštite.

Plan zaštite i spašavanja na području Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj: 96/10., 82/15.) donesen je u kolovozu 2010. godine temeljem Zakona o zaštiti i spašavanju („Narodne novine“ broj: 174/04., 79/07., 38/09., 127/10.) i Procjene ugroženosti RH od prirodnih i tehničko tehnoloških katastrofa i velikih nesreća (iz 2009. godine)³⁶.

Plan je okvir za planiranje djelovanja svih sudionika zaštite i spašavanja u katastrofama i velikim nesrećama te za izradu planova zaštite i spašavanja na operativnim i taktičkim razinama i standardnih operativnih postupaka.

Pravilnik o Registru postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari i o Očevidniku prijavljenih velikih nesreća („Narodne novine“ broj: 139/14., 78/15.) propisuje sadržaj i način vođenja Registra postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari prema Uredbi o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari („Narodne novine“ broj: 44/14., 78/15., 31/17. i 45/17.) kojom se uređuje sprječavanje velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, sadržaj i način vođenja Očevidnika prijavljenih velikih nesreća te način i rokovi dostave podataka u Registar i Očevidnik.

Prema podrijetlu nastanka nesreće se grubo razvrstavaju u dvije osnovne kategorije:

- nesreće čiji je uzrok prirodne naravi (kao što su npr. potresi, poplave, pijavice, oluje i sl.) koje mogu izazvati rušenja građevina, prekide opskrbe energentima, ispuštanja opasnih tvari, požare, eksplozije, prekide komunikacija i drugo;
- nesreće koje nastaju ljudskim djelovanjem (kao npr. nesreće koje nastaju kao posljedica ratnih djelovanja, akata terorizma, kao i one uzrokovane ljudskim propustima ili pogreškama, kao što su prometne/transportne, proizvodne i nesreće s opasnim tvarima).

Gradsko vijeće Grada Vinkovaca usvojilo je dana 22. kolovoza 2018. godine „Procjenu rizika od velikih nesreća“ za područje grada Vinkovaca, KLASA: 810-01/17-01/03, URBROJ: 2188/01-01-18-3.

³⁶ Procjene ugroženosti RH od prirodnih i tehničko tehnoloških katastrofa i velikih nesreća
https://civilnazastita.gov.hr/UserDocsImages/DOKUMENTI_PREBACIVANJE/PLANSKI%20DOKUMENTI%20I%20UREDBE/Procjena%20ugrozenosti%20RH.pdf

Obveza izrade procjene rizika od velikih nesreća regulirana je člankom 17. Zakona o sustavu civilne zaštite („Narodne novine“ broj: 82/15., 118/18., 31/20. i 20/21.), a izrađuje se sukladno Smjernicama za izradu procjena rizika od velikih nesreća koje donose izvršna tijela jedinica područne (regionalne) samouprave.

Postupak izrade Procjene je u skladu s HRN EN ISO 31000:2012 – Upravljanje rizicima – Načela i smjernice, koje služe za potrebe unaprjeđenja razumijevanja rizika na svim razinama, osobito u smislu povećanja efikasnosti dosad uspostavljenih mjera za smanjenje rizika od velikih nesreća kao i definiranje novih mjera.

Izrada Procjene rizika je cjelokupni proces koji se sastoji od:

- identifikacije rizika,
- analize rizika,
- vrednovanja (evaluacije) rizika.

Cilj izrade Procjene rizika je da se, uz poznate prioritete prijetnje, izvrši rangiranje s obzirom na vjerojatnost pojave štete i posljedica, odrede njihovi rizici, te da se kroz sustav vrednovanja utvrde smjerovi vođenja politika prema prijetnjama i načinu njihove kontrole.

4.10.2. STANJE I PRITISCI

Akcidenti i ekološke nesreće predstavljaju stvarnu ili potencijalnu opasnost s negativnim posljedicama po okoliš, a mogu biti izazvani prirodnim djelovanjem, tehničko-tehnološkim djelovanjem (osobito proizvodnja, skladištenje, prerada, rukovanje, prijevoz, skupljanje i druge radnje s opasnim tvarima iz Priloga Seveso II Direktive EU) te ratnim djelovanjem i terorizmom i u najgorem slučaju mogu prerasti u katastrofe i velike nesreće.

Na prostoru grada Vinkovaca petnaest gospodarskih subjekata na devetnaest lokacija u procesu proizvodnje/pružanju usluga koriste opasne tvari po vrsti i količinama propisanih Priloga Seveso II Direktive EU. Isti su prikazani u **Tablica 4.10-1.**: Pregled pravnih osoba koji posjeduju opasne tvari (Izvor: Procjena rizika od velikih nesreća za područje grada Vinkovaca 2021.).

Tablica 4.10-1. Pregled pravnih osoba koji posjeduju opasne tvari (Izvor: Procjena rizika od velikih nesreća za područje grada Vinkovaca 2021.)

Redni broj	Pravna osoba	Lokacija opasne tvari	Vrsta opasne tvari	Radiusi štetnog utjecaja
1.	CESTORAD D.D. VINKOVCI	Vinkovci, Duga 23	nafta	150 m
2.	HRVATSKE ŠUME UPRAVA ŠUMA VINKOVCI	Vinkovci, Trg bana J. Runjanina 10	Loživo ulje ekstra lako	25m
3.	HŽ INFRASTRUKTURA D.O.O. KOLODVOR VINKOVCI	Vinkovci, Trg kralja Tomislava bb	Različite vrste opasnih tvari, detaljnije u narednoj tablici	
4.	PIK VINKOVCI D.D.	Vinkovci, M. Gupca 130	loživo ulje srednje (mazut)	25 m
5.	PLINACRO D.O.O.	Zagreb, Savska cesta 88a	Prirodni plin	390
6.	PLINARA ISTOČNE SLAVONIJE D.O.O.	Vinkovci, Ohridska 17	Prirodni plin	25 m
7.	POLET D.O.O.	Vinkovci, Trg Kralja Tomislava 1	Diesel gorivo	25m
8.	BP TIFON VINKOVCI	Vinkovci, H. V. Hrvatinića bb	Eurosuper BS 95	511 m
9.	PETROL D.O.O. Benzinske postaje	Vinkovci, R. Boškovića bb	Autoplina	387 m
		A. Stepinca bb	Autoplina	387
10.	SANTINI D.O.O. ZA TRGOVINU	Vinkovci, A. Starčevića 79/BP na cesti Vinkovci-Mirkovci	Eurosuper BS 95	203, 23 m
11.	VINKOVAČKI VODOVOD I KANALIZACIJA D.O.O.	Vinkovci, Dragutina Žanića Karle 47a	Klor	3.9 km
12.	VODOPRIVEDA D.D.	Vinkovci, H. V. Hrvatinića 90	Dizel gorivo	150 m
13.	INA D.O.O. Benzinske postaje	Vinkovci, Ul. kralja Zvonimira	Eurosuper BS 95	463 m
		H. D. Genschera	Eurosuper BS 95	463 m
		B. Jelačića,	Eurosuper BS 95	463 m
		Kunjevci	Eurosuper BS 95	256 m
14.	JANAF	Naftovod od Terminala Slavonski Brod do mjerne stanice Sotin	Nafta za preradu	442 m
15.	BS Crodus	Vinkovci, Duga ulica 92	Benzin	232 m

Katastrofe i velike nesreće nastale djelovanjem prirodnih sila mogu se sagledati kao opasnosti i posljedice po stanovništvo, materijalna i kulturna dobra te okoliš i mogu se razvrstati prema uzroku nastajanja na sljedeće: poplave, potresi i ostali prirodni uzroci nastajanja uslijed suše; toplinski valovi, olujna ili orkanska nevremena i jaki vjetrovi; klizišta, tuča, snježne oborine, poledice i plimni valovi.

Gradonačelnik Grada Vinkovaca imenovao je radnu skupinu za izradu Procjene rizika koja je identificirala sljedeće prijetnje (za život i zdravlje ljudi, gospodarstvo i društvenu stabilnost politiku):

- poplave izazvane izlivanjem kopnenih vodenih tijela,

- toplinski val,
- epidemija i pandemija,
- suša,
- nesreće s opasnim tvarima; industrijske nesreće,
- nesreće s opasnim tvarima; cestovni promet,
- nesreće s opasnim tvarima; željeznički promet.

Analizom prijetnji i frekvencija događanja, u prethodnom razdoblju, dobivene su veličine rizika prikazane u Matrici rizika s usporednim rizicima.

Tablica 4.10-2. Grad Vinkovci, matrica s uspoređenim rizicima (Izvor: Procjena rizika od velikih nesreća za područje grada Vinkovaca 2021.)

Katastrofalne	Posljedice	5					
Značajne		4					
Umjerene		3	X Nesreće s opasnim tvarima; industrijske nesreće X Nesreće s opasnim tvarima; cestovni promet	X Nesreće s opasnim tvarima; željeznički promet	X Poplave izazvane izlivanjem kopnenih vodenih tijela		X Toplinski val x Epidemija i pandemija
Malene		2			X Suša		
Neznatne		1					
Rizik				1	2	3	4
		<i>Vjerojatnost</i>					
Vrlo visok		Iznimno mala	Mala	Umjerena	Velika	Iznimno velika	
Visok							
Umjeren							
Nizak							

4.10.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA

Člankom 49. Pravilnika o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja („Narodne novine“ broj 66/21.) regulirano je da su jedinice lokalne samouprave u obvezi izraditi Smjernice za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite, kojima se utvrđuju prioritete lokalne vlasti na području civilne zaštite za rok od četiri godine.

Smjericama se ostvaruju sljedeći ciljevi:

- na temelju procjena rizika utvrđuju prioritetne preventivne mjere, dinamika i način njihovog provođenja kao i javne politike upravljanja rizicima, odnosno smanjivanja ranjivosti kategorija društvenih vrijednosti koje su na području primjene izložene štetnim utjecajima prijetnji s nositeljima njihovog provođenja,
- na temelju utvrđenih slabosti postojećih kapaciteta sustava civilne zaštite utvrđuje način uspostavljanja kapaciteta za primanje kao i za postupanje po informacijama ranog upozoravanja i razvijaju rješenja na jačanju svijesti za postupanje u velikim nesrećama,
- jačanje kompetencija operativnih snaga civilne zaštite u postupanju prema ranjivim skupinama u slučaju velike nesreće i katastrofe (edukacije, vježbe, opremanje).
- usmjerava razvoj kapaciteta operativnih snaga sustava civilne zaštite, odnosno operativnih kapaciteta od značaja za reagiranje u velikim nesrećama,
- poboljšavaju postupci planiranja i koordiniranja uporabe kapaciteta u velikoj nesreći,
- planira osiguravanje financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje prioriteta razvojnih ciljeva sustava civilne zaštite u razdoblju od četiri godine.

Ciljevi se utvrđuju na temelju procjene rizika s naglaskom na:

- preventivne mjere, odnosno povezuju se s javnim politikama i nositeljima kako bi se omogućilo odgovorno upravljanje rizicima od strane svih sektorskih sudionika s lokalne razine sustava civilne zaštite,
- razvoj organizacije sustava civilne zaštite i operativnih kapaciteta za reagiranje u velikim nesrećama i katastrofama.

Slijedom rečenog, imajući u vidu da je Procjena rizika od velikih nesreća temeljni dokument za izradu Smjernica za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite, u narednoj tablici načelno su dane aktivnosti kojima bi se trebali ostvariti zadani ciljevi u skladu s obrađenim rizicima.

Smjericama za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite konkretno bi se trebala utvrditi prioritete i osigurati financijska sredstva.

Tablica 4.10-3. Utvrđeni rizici s načelnim smjernicama za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite za smanjenje rizika (Izvor: Procjena rizika od velikih nesreća za područje grada Vinkovaca 2021.)

RIZIK (SCENARIJ)	OCJENA PRIHVATLJIVOSTI	PREVENTIVNE MJERE	RAZVOJ SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE I OPERATIVNIH KAPACITETA ZA REAGIRANJE
Poplave izazvane izlivanjem vodenih tijela	TOLERANTNO	<p>Donijeti urbanističke planove naselja i u njima izostaviti područja za gradnju gdje zaštita od poplava nije djelotvorna ili propisati posebne uvijete.</p> <p>Utvrđiti broj nelegalnih objekata koji imaju dvojbenu otpornost na posljedice djelovanja prijetnji.</p> <p>Redovito održavati građevine za detaljnu melioracijsku odvodnju, kanale III i IV reda u smislu Zakona o vodama („Narodne novine“ broj 66/19.),</p> <p>Upoznati stanovništvo s mogućim posljedicama poplave i načinom provedbe samozaštite i organizirane zaštite. Organizirati vježbe sklanjanja, evakuacije i spašavanja stanovništva iz ugroženih područja.</p> <p>Predvidjeti financijska sredstva za realizaciju spomenutih preventivnih mjera.</p> <p>Promicati potrebu osiguranja usjeva i dugogodišnjih nasada, financijski pomoći poljoprivrednicima pri zaključivanju polica osiguranja.</p>	<p>Otpočeti aktivnosti instaliranja sirena za uzbunjivanje u svim naseljima.</p> <p>Provesti edukaciju Stožera CZ, povjerenika CZ i pripadnika postrojbe CZ.</p> <p>Opremiti Stožer CZ, povjerenike CZ i pripadnike postrojbe CZ osobnom i skupnom opremom.</p> <p>Opremiti vatrogasne snage sa materijalno tehničkim sredstvima za intervencije.</p> <p>Planirati financijska sredstva za provedbu mjera reagiranja u slučaju prijetnje.</p> <p>Planirati financijska sredstva za povrat u funkciju ugroženog područja. (proračunska rezerva).</p>
Ekstremne temperature – toplinski val	TOLERANTNO	Stanovnici sami provode preventivne mjere.	Reagiranje sustava CZ ne zahtijeva posebnu edukaciju i opremanje sudionika..
Ekstremne temperature - suša	TOLERANTNO	Promicati potrebu osiguranja usjeva i dugogodišnjih nasada, financijski pomoći poljoprivrednicima pri zaključivanju polica osiguranja. Potrebno je inicirati aktivnosti na izgradnji sustava navodnjavanja najvrjednijih poljoprivrednih površina u suradnji s Vukovarsko-srijemskom županijom	Reagiranje sustava CZ ne zahtijeva posebnu edukaciju i opremanje sudionika.
Epidemije i pandemije	TOLERANTNO	<p>Stalno pratiti stanje i sanirati novo nastale divlje deponije otpada. Ostale preventivne mjere stanovnici sami provode.</p> <p>Predvidjeti financijska sredstva za realizaciju spomenute preventivne mjere.</p>	Provođenje mjera reagiranja u nadležnosti je Županijskog zavoda za javno zdravstvo.
Nesreće s opasnim tvarima - industrijske nesreće	TOLERANTNO	<p>Inzistirati na instaliranju sustava za uzbunjivanje pravnih osoba, posjednika opasnih tvari.</p> <p>Upoznati stanovništvo s pravnim subjektima, posjednicima opasnih tvari i mogućim posljedicama tehničko tehnološke nesreće i načinom provedbe samozaštite i organizirane zaštite.</p> <p>Organizirati vježbe sklanjanja, evakuacije i spašavanja stanovništva iz ugroženih područja</p>	Opremiti vatrogasne snage s osobnom i skupnom opremom za intervencije akcidenata s opasnim tvarima.

RIZIK (SCENARIJ)	OCJENA PRIHVATLJIVOSTI	PREVENTIVNE MJERE	RAZVOJ SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE I OPERATIVNIH KAPACITETA ZA REAGIRANJE
Nesreće s opasnim tvarima u cestovnom prometu	TOLERANTNO	Provođenje preventivnih mjera je u nadležnosti pravnih osoba koje upravljaju državnim i županijskim cestama.	Provođenje mjera reagiranja je u nadležnosti pravnih osoba koje upravljaju državnim i županijskim cestama.
Nesreće s opasnim tvarima u željezničkom prometu	TOLERANTNO	Provođenje preventivnih mjera je u nadležnosti Hrvatskih željeznica	Provođenje mjera reagiranja je u nadležnosti Hrvatskih željeznica

Osim navedenog, u Izmjenama i dopunama Generalnog urbanističkog plana uređenja grada Vinkovaca („Službeni glasnik“ Grada Vinkovaca broj 06/21.), u poglavlju 11. Mjere sprečavanja nepovoljna utjecaja na okoliš, navedene su mjere zaštite od ratnih opasnosti i mjere zaštite od elementarnih nepogoda. Mjere su prikazane u članku 183., članku 189., članku 190., članku 191., članku 192. i članku 192.a, te se navodi kako slijedi:

„Članak 183. (Sl. gl. 05/21.)

Postojeća skloništa je potrebno održavati u funkciji, s tim da se po potrebi mogu iznajmiti za određene djelatnosti ili usluge, no bez arhitektonsko/građevinskih zahvata.

Članak 189.

Kod određivanja širine uličnih profila voditi računa o položaju i visini građevina koje su izgrađene ili se planiraju graditi na građevnim česticama uz ulicu, te osigurati profile koji omogućavaju evakuaciju ljudi i dobara u slučaju rušenja građevina, sukladno posebnom propisu.

Članak 190. (Sl. gl. 05/21.)

Tehničkom dokumentacijom iz stavka drugog ovog članka, između ostalog, dokazuje se da je: konstrukcija zgrada/građevina otporna na rušenje i potres maksimalnog intenziteta za grad Vinkovce od VII⁰ Mercalli-Cancani-Siebergova ljestvica (MCS ljestvica) odnosno približno 6⁰ Richterove ljestvice. Navedeni intenzitet označava vrlo jak potres pri čemu se: crijevovi lome i kliču s krova, ruše se dimnjaci, oštećuje se pokućstvo u zgradama, ruše se slabije građene zgrade, a na jačim zgradama/građevinama nastaju oštećenja, pucanje zidova i sl.

Izračuni i dokazi obvezuju dionike u gradnji (a to su: investitor, projektant, izvođač, nadzor) na implementaciju izračuna i dokaza iz tehničke dokumentacije iz stavka drugog ovoga članka u fazi projektiranja, gradnje/rekonstrukcije, korištenja i redovnog održavanja zgrade, a sve sukladno zakonskim propisima.

Članak 191.

Položaj, projektiranje i gradnja svih građevina moraju se uskladiti s posebnim propisima o zaštiti od požara i eksplozije.

Članak 192.

Radi omogućavanja spašavanja osoba iz građevina, kao i gašenje požara na građevinama, građevine moraju imati vatrogasni prilaz određen prema posebnom propisu.

Prilikom gradnje i rekonstrukcije vodoopskrbne mreže mora se predvidjeti hidrantska mreža.

Članak 192.a (Sl. gl. 05/21.)

Procjena rizika za područje grada Vinkovaca (u daljnjem tekstu: Procjena rizika) izrađena je sukladno Smjernicama za izradu procjene rizika od velikih nesreća Vukovarsko-srijemske županije, Klasa: 810-03/1601/07, Ur. broj: 2196/1-01-16-1 od 21. prosinca 2016. Svi dobiveni rezultati su međusobno usporedivi za područje cijele Vukovarsko-srijemske županije.

Obveza izrade procjene rizika od velikih nesreća regulirana člankom 17. Zakona o sustavu civilne zaštite („Narodne novine“ broj 82/15.), a izrađuje se sukladno Smjernicama za izradu procjena rizika od velikih nesreća koje donose izvršna tijela jedinica područne (regionalne) samouprave.“

Procjenom rizika od velikih nesreća se utvrđuje spremnost sustava civilne zaštite s ciljem da se odgovori na moguće prijetnje velikom nesrećom i da se odredi način preventivnog djelovanja, te reagiranja kako bi se sigurnost lokalnog stanovništva podigla na najveću moguću razinu. Procjena rizika od velikih nesreća sadrži rezultate obrade i podatke prikupljene prilikom obrade scenarija i izračuna rizika.

Procjena rizika od velikih nesreća je prvenstveno namijenjen da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odrede prioritetne prijetnje te na osnovu toga omogućuje provođenje preventivnih mjera i aktivnosti, mjera samozaštite ugroženog stanovništva, te organizirano i koordinirano provođenje mjera i aktivnosti civilne zaštite.

Prema izvršenom vrednovanju prihvatljivi rizici su:

- ekstremne temperature - toplinski val
- epidemije i pandemije
- poplave izazvane izlivanjem vodenih tijela (djelomično se prihvaća rizik u dijelu održavanja vodno zaštitne infrastrukture u nadležnosti Grada).

Prema procjeni rizika i prema vrednovanju neprihvatljiv rizik je:

- suša
- industrijske nesreće
- nesreće s opasnim tvarima u cestovnom prometu
- nesreće s opasnim tvarima u željezničkom prometu.

Kvalitetno izgrađen sustav civilne zaštite ne događa se sam po sebi nego je rezultat dugogodišnjeg sistematskog rada i ulaganja određenih financijskih sredstava u njega. Sustav će efikasno odgovoriti na krizne situacije samo u slučaju kada je prethodno organizacijski dobro osmišljen i izbalansiran.

Kako je sustav civilne zaštite u cjelini ocijenjen ocjenom 3 (niska spremnost) postoji još puno prostora za njegovo daljnje unaprjeđivanje, osobito u području preventive s mjerama i aktivnostima koje su preporučene u Procjeni rizika.

U Procjeni rizika nije prepoznat potres kao prihvatljiv rizik. Međutim s obzirom da se Vukovarsko-srijemska županije, a time i područje grada Vinkovaca, nalazi u VII⁰ Mercalli-Cancani-Siebergova ljestvica (MCS ljestvica) odnosno približno 6⁰ Richterove ljestvice, te da se konstruktivna stabilnost građevina na području grada Vinkovaca proračunava na navedene stupnjeve u predmetnih ljestvicama, smatramo da je nužno uključiti u prihvatljive rizike i rizik od

potresa na području Vukovarsko-srijemske županije i grada Vinkovaca. Stoga je isti rizik u ovom Programu zaštite okoliša uključen u ciljeve i mjere.

4.10.4. CILJEVI I MJERE

Sukladno navedenom zakonodavnom okviru, pregledom stanja i pritiska definiran je slijedeći specifični cilj za područje grada Vinkovaca:

Tablica 4.10-4: Ciljevi zaštite okoliša za područje grada Vinkovaca – upravljanje rizicima i nesrećama

C1	Redovno planirati i provoditi mjere za sprječavanje i prevenciju nastajanja požara, poplava, suša, potresa, nesreća s opasnim tvarima u cestovnom i željezničkom prometu epidemija, pandemija te kontrolirati njihovu provedbu
C2	Osigurati informiranost, opremljenost i uvježbanost svih subjekata koji sudjeluju u provođenju planova zaštite i spašavanja i planova intervencija te kontrolirati njihovu provedbu

Tablica 4.10-5: Mjere zaštite okoliša za područje grada Vinkovaca – upravljanje rizicima i nesrećama

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
C1	M1	Izrada stručne urbanističke podloge s postojećim profilima/širinama ulica, visinama zgrada, izradom uličnih pročelja, utvrđivanje insolacija u svrhu utvrđivanja optimalnih visina zgrada u ulicama, mogućnost ulaza interventnih vozila, zone urušavanja u slučaju zemljotresa i ostalim podacima važnim za procjenu rizika od velikih nesreća te utjecaja na zdravlje stanovnika, okoliša i prirode temeljem dokumenta Grada Vinkovaca: Procjena rizika od velikih nesreća	ovlašteni izrađivač prostornih planova	kratkoročno 0-2 godine	gradski proračun, izvanproračun ska sredstva	u skladu s osiguranim sredstvima
C1	M2	educirati i informirati i uključiti javnost kao subjekt u planove i pripremu provedbe planova za upravljanje rizicima i nesrećama	Javna vatrogasna postrojba, DVD, Hrvatska gorska služba spašavanja , sva javno-pravna u	trajno	županijski proračun, gradski proračun, izvanproračun ska sredstva	u skladu s osiguranim sredstvima

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
			skladu s nadležnošću, svi upravni odjeli i subjekti Grada Vinkovaca prema popisu u PRILOGU III.			

5. INSTRUMENTI ZA PROVEDBU PROGRAMA

5.1. MONITORING I INFORMACIJSKI SUSTAV ZAŠTITE OKOLIŠA - DRŽAVNA, REGIONALNA I LOKALNA RAZINA

5.1.1. ZAKONSKI OKVIR

Za ovo područje relevantni su sljedeći zakoni: Zakon o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj: 80/13., 153/13., 78/15., 12/18., 118/18.), Uredba o informacijskom sustavu zaštite okoliša („Narodne novine“ broj: 68/08.) i Pravilnik o registru onečišćavanja okoliša („Narodne novine“ broj: 87/15.).

Prema Zakonu o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj: 80/13., 153/13., 78/15., 12/18., 118/18.) praćenje stanja okoliša (monitoring) je niz aktivnosti koje uključuju uzorkovanje, ispitivanje i sustavno mjerenje emisija, imisija, praćenje prirodnih i drugih pojava u okolišu u svrhu zaštite okoliša.

Informacijski sustav zaštite okoliša,³⁷ uspostavlja se sa svrhom cjelovitog upravljanja zaštitom okoliša i/ili pojedinim sastavnicama okoliša, odnosno opterećenjima te u svrhu izrade i praćenja provedbe dokumenata održivog razvitka i zaštite okoliša kao i drugih dokumenata koji se takvima podrazumijevaju u skladu s odredbama Zakona o zaštiti okoliša. Informacijski sustav sadrži podatke i informacije o stanju okoliša, opterećenjima i utjecajima na okoliš te odgovorima društva.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja zaduženo je za uspostavu, vođenje i razvoj Informacijskog sustava zaštite okoliša (ISZO) i Informacijskog sustava zaštite prirode (ISZP).³⁸

Sukladno Zakonu o zaštiti prirode („Narodne novine“ broj: 80/13., 15/18.) Informacijski sustav zaštite prirode je informacijski sustav koji objedinjava stručne i znanstvene podatke o bioraznolikosti i zaštiti prirode, a osobito podatke o divljim vrstama, stranim invazivnim vrstama, stanišnim tipovima i ekološkim sustavima, zaštićenim i ekološki značajnim područjima, područjima ekološke mreže, georaznolikosti, speleološkim objektima te druge relevantne stručne i znanstvene podatke.

Prema Uredbi o Informacijskom sustavu zaštite okoliša („Narodne novine“ broj: 68/08.) Informacijski sustav zaštite okoliša strukturiran je u četiri temeljne skupine koje uključuju: sastavnice okoliša, pritiske na okoliš, utjecaj na zdravlje ljudi i sigurnost te odgovore društva. Ove se skupine razvrstavaju na tematska područja i potpodručja za koja se uspostavlja informacijski sustav kao dio cjelovitoga Informacijskog sustava zaštite okoliša Republike Hrvatske.

Pravilnikom o registru onečišćavanja okoliša („Narodne novine“, broj 87/15.), propisuje se obvezni sadržaj i način vođenja registra onečišćavanja okoliša obveznici dostave podataka u ROO bazu, način, metodologija i rokovi prikupljanja i dostavljanja podataka o emisijama odnosno ispuštanju, prijenosu i odlaganju onečišćujućih tvari u okoliš i otpadu, podaci o onečišćivaču, operateru postrojenja, organizacijskoj jedinici u sastavu onečišćivača, rok i način obavještanja javnosti, način provjere i osiguranja kvalitete podataka koji se dostavljaju i vode u registru, rok čuvanja očevidnika iz kojih su dostavljeni podaci, obavljanje stručnih poslova vođenja Registra onečišćavanja okoliša⁴⁸ te druga pitanja s tim u vezi. Podaci se unose u digitalnu bazu te dostavljaju nadležnom uredu u županiji do 31. ožujka tekuće godine za prošlu godinu.

³⁷ Uredba o informacijskom sustavu zaštite okoliša („Narodne novine“ broj 68/08.)

³⁸ Informacijski sustav zaštite okoliša i Informacijski sustav zaštite prirode, <http://www.haop.hr/hr/baze-i-portali/interni-portal-informacijskog-sustava-zastite-prirode>

5.1.2. STANJE I PRITISCI

Nadležno upravno tijelo u Gradu Vinkovcima te pravne osobe ovlaštene za obavljanje poslova praćenja stanja okoliša u skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša dužni su u propisanim rokovima dostavljati podatke za informacijski sustav Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja.

Na području Grada Vinkovaca ne postoji praćenje parametara poput buke i tla (koje nije uspostavljeno ni na nacionalnoj razini), a provodi se praćenje većine sastavnica okoliša / okolišnih tema, većinom u okviru uspostavljenog nacionalnog sustava praćenja. Tako količinu i stanje površinskih i podzemnih voda prate Hrvatske vode u okviru Plana monitoringa na nacionalnoj razini.

Kontrola zdravstvene ispravnosti vode za piće provodi se na vodovodnoj razvodnoj mreži i u zdencima. Na razvodnoj mreži u općinama voda se analizira jednom mjesečno te u Vinkovcima tri puta mjesečno.

Kao što je navedeno u poglavlju „Zdravstvena ispravnost vode“ ovoga Programa, Zavod za javno zdravstvo Osijek provodi kontrolu vode iz zdenaca na razini C analize (‘‘C’’ analiza obuhvaća sve fizikalno-kemijske i mikrobiološke parametre Pravilnika o parametrima sukladnosti, metodama analize, monitoringu i planovima sigurnosti vode za ljudsku potrošnju te načinu vođenja registra pravnih osoba koje obavljaju djelatnost javne vodoopskrbe (‘‘Narodne novine’’ broj: 125/17., 39/20.)).

Kao što je ranije navedeno, u svrhu unapređenja zdravlja osoba oboljelih od alergijskih bolesti dišnog sustava, Grad Vinkovci provodi mjerenja alergene peludi u Vinkovcima od 2018. godine, u razdoblju od ožujka do listopada. Rezultati mjerenja dostavljaju se kao tjedna izvješća o koncentraciji alergene peludi sve do završetka vegetacijske sezone odnosno do sredine listopada tekuće godine. Nakon završetka vegetacijske sezone izrađuje se godišnje izvješće.

Nadalje, podaci o emisijama onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora, emisijama i prijenosu otpadnih voda i količini proizvedenog, sakupljenog i oporabljelog/zbrinutog otpada dostavljaju se u Registar onečišćavanja okoliša. Za verifikaciju podataka obveznika s područja Vukovarsko-srijemske županije nadležna je Služba za prostorno planiranje, gradnju i zaštitu okoliša.

5.1.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA

Za učinkovitost i djelotvornost instrumenata zaštite okoliša, nužan je paralelan i usklađen pristup javnosti i javno-pravnih tijela u njihovoj primjeni. Važnu ulogu u tome ima informiranje javnosti odnosno načini obavješćivanja javnosti od strane javnih službi koji se često svode na formalni postupak koji koristi službeno glasilo ili internet stranice u kojima se javnost (starija populacija) u većini slučajeva teže snalazi. Kako bi rad svih upravnih odjela i subjekata Grada Vinkovaca prema popisu u PRILOGU III., te javnopravnih tijela na području Grada Vinkovaca i Vukovarsko-srijemske županije kao i ostalih javnopravnih tijela nužnih za provedbu ovoga Programa zaštite okoliša, bio i dalje javno dostupan i transparentan, preporuča se nastaviti redovno ažurirati službene internetske stranice i društvene mreže Grada Vinkovaca i naprijed navedenih javnopravnih tijela, subjekata i službi, dokumentima zaštite okoliša (prostornim planovima, izvješćima o stanju okoliša, programima zaštite okoliša, studijama procjene utjecaja na okoliš i aktivnostima vezanim za okoliš), pravovremenim objavama javnih rasprava za postupke SPUO (strateška procjena utjecaja strategije, plana i programa na okoliš) i PUO

(procjena utjecaja zahvata na okoliš) na području grada Vinkovaca, podacima koji se odnose na praćenje stanja okoliša i sl.

5.1.4. CILJEVI I MJERE

Na temelju prethodno utvrđenog stanja te važeće zakonske i strateško-planske regulative, definirani su sljedeći ciljevi za područje grada Vinkovaca:

Tablica 5.1-1: Ciljevi zaštite okoliša za područje grada Vinkovaca – monitoring i informacijski sustav

C1	Uspostaviti cjeloviti informacijski sustav kao najvažniji instrument za provedbu politike zaštite okoliša
----	---

Tablica 5.1-2: Mjere zaštite okoliša za područje grada Vinkovaca – monitoring i informacijski sustav

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
C1	M2	Kontinuirano provoditi informatičku edukaciju osoba koje vode baze podataka.	Grad Vinkovci, Vukovarsko-srijemska županija, nadležne institucije RH	trajno	državni proračun, županijski proračun, gradski proračun,	u skladu s osiguranim sredstvima

5.2. EDUKACIJA I SUDJELOVANJE JAVNOSTI

5.2.1. ZAKONSKI OKVIR

Propisi relevantni za ovo područje su sljedeći:

- Zakon o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj: 80/13., 153/13., 78/15., 12/18., 118/18.)
- Uredba o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“ broj: 64/08., 80/13.)

U Zakonu o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj: 80/13., 153/13., 78/15., 12/18., 118/18.) stoji da se osnovni ciljevi zaštite okoliša između ostalog postižu razvijanjem svijesti o potrebi zaštite okoliša u odgojnom i obrazovnom procesu i promicanjem zaštite okoliša, obavještavanjem javnosti o stanju okoliša i njenim sudjelovanjem u zaštiti okoliša. Člankom 220. Zakona, određene su ovlasti i zaduženja države na području odgoja i obrazovanja za zaštitu okoliša i održivi razvoj. Županije u suradnji s Ministarstvom gospodarstva i održivog razvoja³⁹ i ministarstvom nadležnim za obrazovanje utvrđuju smjernice obrazovnog programa u skladu sa Strategijom održivog razvitka RH („Narodne novine“ broj 30/09.).

Jedno od osnovnih načela zaštite okoliša je i načelo pristupa informacijama i sudjelovanja javnosti. Prema tom načelu građani imaju pravo pristupa informacijama o okolišu, pravo na pravodobno obavještavanje o onečišćavanju okoliša, uključujući informacije o opasnim tvarima i djelatnostima, o poduzetim mjerama te s tim u vezi, pristup podacima o stanju okoliša. Također, imaju pravo sudjelovanja u postupcima utvrđivanja polazišta, izrade i donošenja strategija, planova i programa te izrade i donošenja propisa i općih akata u vezi sa zaštitom okoliša te u postupcima koji se vode na zahtjev nositelja zahvata, operatera i tvrtke, sukladno Zakonu o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj: 80/13., 153/13., 78/15., 12/18., 118/18.).

Uredbom o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“ broj 64/08., 80/13.) propisuju se odnosno uređuju načini informiranja i sudjelovanja javnosti u pitanjima zaštite okoliša.

5.2.2. STANJE I PRITISCI

Svrha odgoja i edukacije za okoliš je stjecanje potrebnih znanja, oblikovanje stajališta i ponašanja te pripremanje za odgovorno donošenje odluka uz razvijanje spremnosti za osobno djelovanje.

Grad Vinkovci potiče rad i djelovanje udruga iz područja zaštite okoliša i to kroz Javne pozive za su/financiranje projekata i/ili programa iz područja zaštite okoliša i prirode te suradnjom s udrugama. Udruge i općine imaju utjecaj na provođenje zaštite okoliša na području grada realizacijom svojih projekata i/ili programa, s ciljem educiranja i informiranja javnosti o važnosti očuvanja zaštite okoliša i prirode te poticanja ekološke svijesti i održivog razvoja kao i suradnjom s gradom ili općinom u realizaciji akcija prikupljanja komunalnog otpada i obilježavanja međunarodnih značajnih datuma.

Grad Vinkovci potiče rad i djelovanje organizacija civilnog društva registriranih za obavljanje djelatnosti iz područja zaštite okoliša i prirode i u drugim gradovima, ukoliko se njihovi

³⁹ Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

projekti, programi održavaju na području gradova/općina i/ili su od velikog značaja za lokalno stanovništvo.

Gradu Vinkovci odobren je projekt "Eko-edukacije" u okviru javnog poziva Ministarstva zaštite okoliša i energetike "Provedba Programa izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom" u okviru Operativnog programa "Konkurentnost i kohezija". Sporazumom o udruživanju u provedbi projekta sudjeluju i općine Nuštar i Jarmina.

Svrha projektnog prijedloga je izgraditi svijest ciljane skupine o važnosti odgovornog postupanja s komunalnim otpadom, s posebnim naglaskom na sprečavanje nastanka otpada, pravilno odvajanje otpada u kućanstvu, kućno kompostiranje i ponovna uporaba predmeta s ciljem smanjenja količine otpada koja se odlaže na odlagališta grada Vinkovaca te općine Nuštar i Jarmina.

Provedene su sljedeće aktivnosti:

1. Izrađen koncept i sadržaj za 4 različite vrste infografičkih letaka po sljedećim temama: sprečavanje nastanka otpada, odvojeno prikupljanje otpada, kućno kompostiranje, ponovna uporaba predmeta. Letci su otisnani u 49.208 primjeraka te podijeljeni na području grada Vinkovaca te općina Nuštar i Jarmina.
2. Izrađen koncept i sadržaj Vodiča za gospodarenje otpadom
3. Izrađen koncept i sadržaj Vodiča za školsku djecu
4. Izrađen koncept i sadržaj plakata
5. Izrađen koncept i sadržaj edukativne slikovnice za djecu
6. Uspostavljene mrežne stranice o gospodarenju otpadom
7. Održane 3 javne edukacijske tribine
8. Održane edukativne radionice prilagođene predškolskoj djeci
9. Održane edukativne radionice prilagođene dobnoj skupini od 1. do 4. razreda osnovne škole
10. Medijske objave

Šira javnost je slabo upoznata i u vrlo maloj mjeri koristi mogućnost sudjelovanja pri donošenju i primjeni zakonskih propisa te u razvoju zakonodavstva na području okoliša. Informiranje i usavršavanje kroz predavanja, seminare, simpozije i slične edukativno-informativne oblike prijenosa znanja još uvijek nije dovoljno razvijeno.

Poboljšanja su vidljiva kod dostupnosti javnih baza podataka o okolišu (Informacijski sustav zaštite okoliša na internetskoj stranici MINGOR-a⁴⁰ te bazama na županijskoj stranici Službe za prostorno planiranje, gradnju i zaštitu okoliša)⁴¹.

⁴⁰ Informacijski sustavi: <http://www.haop.hr/hr/informacijski-sustavi>

⁴¹ Služba za prostorno planiranje, gradnju i zaštitu okoliša Vukovarsko-srijemske županije: <http://www.vusz.hr/info/sluzba-za-prostorno-planiranje-gradnju-i-zastitu-okolisa>

5.2.3. OSTVARENJE CILJEVA I MJERA STRATEŠKIH I PLANSKIH DOKUMENATA

Za ostvarenje postavljenih razvojnih ciljeva i zadaća potrebne su bitne promjene u socijalnom, gospodarskom i kulturnom smislu te stavljanje intelektualne, kreativne i djelatne izgradnje pojedinca u žarište interesa. U tom smislu odgoj i obrazovanje za gospodarenje otpadom i zaštitu okoliša u institucionalnom i izvaninstitucionalnom sustavu mora biti trajni proces koji podrazumijeva stjecanje potrebnih znanja, oblikovanje stavova i ponašanja te priprema za odgovorno donošenje odluka uz razvijanje spremnosti svakog pojedinca za osobno djelovanje.

Na nacionalnoj razini donesen je planski dokument za obrazovanje i održivi razvitak, Akcijski plan za obrazovanje za održivi razvitak za razdoblje 2011. - 2016. Njime su definirane mjere, aktivnosti, pokazatelji, rok provedbe i provoditelji (nositelji/sudionici) koji su podijeljeni u područja: formalno, neformalno i informalno (samoobrazovanje, učenje koje proizlazi iz iskustva) obrazovanje, politike, zakonodavni i operativni okvir, istraživanje i inovativni pristupi obrazovanju za održivi razvitak, jačanje kompetencija odgojitelja, učitelja, nastavnika, predavača na visokim učilištima i donositelja odluka, obrazovni materijali, informiranje i jačanje svijesti građana. U srpnju 2011. godine donesen je i Nacionalni okvirni kurikulum (NOK) za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (formalno obrazovanje). Ovim dokumentom u osnovnim i srednjim školama predviđeni su interdisciplinarni nastavni planovi i programi koji promiču i osiguravaju pozitivan i odgovoran odnos prema zdravlju i sigurnosti te zaštiti okoliša i održivom razvoju.

S aspekta edukacije i sudjelovanja javnosti, prema Prostornom planu Vukovarsko-srijemske županije, potrebna je sustavna edukacija stanovništva svih dobnih skupina o nastanku, odlaganju i ponovnom korištenju otpada kao sirovine/energenta, promicanje načela održivog razvoja te edukacija stanovništva o važnosti očuvanja i poboljšanja stanja svih sastavnica okoliša, projekti međunarodne suradnje te podizanje svijesti javnosti o važnosti zaštićenih područja, staništa, biljnih i životinjskih vrsta i poticanje aktivnosti na zaštićenim područjima.

5.2.4. CILJEVI I MJERE

Na temelju prethodno utvrđenog stanja te važeće zakonske i strateško-planske regulative, definirani su sljedeći ciljevi za područje grada Vinkovaca:

Tablica 5.2-1: Ciljevi zaštite okoliša za područje grada Vinkovaca – edukacija i informiranje javnosti

C1	Informiranje i sudjelovanje javnosti u odlučivanju o temama zaštite okoliša
C2	Poticati i jačati odgoj i izobrazbu za okoliš u odgojno obrazovnim institucijama
C3	Uspostaviti informativne alate o zaštiti okoliša, zaštiti prirode, klimatskim promjenama i održivom razvoju za neformalno i informalno obrazovanje

Tablica 5.2-2: Mjere zaštite okoliša za područje grada Vinkovaca – edukacija i informiranje javnosti

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
C1	M1	Informirati odgojno-obrazovne ustanove o postojećim međunarodnim programima s područja zaštite okoliša i poticati njihovo uključivanje u iste	VIA d.o.o., Grad Vinkovci Upravni odjel za društvene djelatnosti, vrtići, škole	srednjoročno (2-4 god.)	gospodarski sektor	u skladu s osiguranim sredstvima
C2	M2	Poticati uključivanje škola i vrtića u šire programe vezane uz ekologiju, okoliš i održivi razvoj	VIA d.o.o., Grad Vinkovci Upravni odjel za društvene djelatnosti	kontinuirano	gospodarski sektor	u skladu s osiguranim sredstvima
C3	M3	Podizati razinu svijesti o važnosti kružnog gospodarstva za održivi razvoj	Grad Vinkovci Upravni odjel za gospodarstvo, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja	trajno	državni proračun, županijski proračun, izvanproračunska sredstva	u skladu s osiguranim sredstvima
C3	M4	Kontinuirano provoditi edukaciju i informiranje dionika (središnje vlasti do jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, poduzeća i građana)	svi upravni odjeli i subjekti Grada Vinkovaca prema popisu u PRILOGU III., Razvojna agencija VSŽ	trajno	državni proračun, županijski proračun, izvanproračunska sredstva	u skladu s osiguranim sredstvima

6. FINANCIRANJE PROGRAMA

Financiranje sustava zaštite okoliša u RH definirano je člankom 209. Zakona o zaštiti okoliša, prema kojem se sredstva za financiranje zaštite okoliša „osiguravaju u državnom proračunu, proračunima jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, te iz drugih izvora prema odredbama ovog Zakona“. Također, „Sredstva za financiranje zaštite okoliša mogu se osigurati i iz privatnih izvora kroz sustav koncesija, javnog privatnog partnerstva i drugih odgovarajućih modela takvog financiranja sukladno posebnim propisima.“

Financiranje energetske tranzicije prvenstveno se očekuje sredstvima zainteresiranih tvrtki koje će prepoznati priliku za ulaganje, sredstvima financijskih institucija i fondova (uključujući mirovinske fondove) koji će pratiti poduzetnički sektor i koji će svoje proizvode prilagoditi tranziciji energetskog sektora, sredstvima EU iz programa kohezijske politike i drugih programa gdje će učešća u projektima osigurati privatni sektor, sredstvima fondova sukladno odredbama EU-ETS direktive – Fond za modernizaciju i Inovacijski fond, kao i sredstvima prikupljenim od dražbe emisijskih jedinica i naknade na emisiju CO₂.

6.1. CILJEVI I MJERE

Na temelju prethodno navedenog te važeće zakonske i strateško-planske regulative, definirani su sljedeći ciljevi za područje grada Vinkovaca:

Tablica 6.1-1: Ciljevi zaštite okoliša za područje grada Vinkovaca – financiranje

C1	Osigurati financiranje za provedbu mjera ovog Programa uz minimalno opterećenje gradskog proračuna
C2	Osigurati potporu projektima koji su u skladu s ovim Programom, a u koje je uključeno javno i privatno poduzetništvo, akademska zajednica, udruge i drugi dionici, za pristup nacionalnim i EU financijskim programima sufinanciranja
C3	Iskoristiti prilike uvođenja OIE za ostvarenje dodatnog gospodarskog razvoja na području grada Vinkovaca.

Tablica 6.1-2 Mjere zaštite okoliša za područje grada Vinkovaca – financiranje

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
C1	M1	Osigurati potrebno osoblje i financijska sredstva za provedbu svih mjera koje su zacrtane ovim Programom.	Grad Vinkovci	kontinuirano	gradska sredstva, Nacionalni i EU fondovi	u skladu s osiguranim sredstvima
C1, C2, C3	M2	Potrebno je kontinuirano analizirati prilike koje donose EU i nacionalni fondovi te informirati, poticati i podupirati zainteresirane dionike za sudjelovanje u predmetnim natječajima za sufinanciranje projekata za koje je predviđeno da se realiziraju	Grad Vinkovci, VIA, svi upravni odjeli i subjekti Grada Vinkovaca prema	kontinuirano	nacionalni i EU fondovi, privatne investicije, investicijski fondovi, komercijalne banke	u skladu s osiguranim sredstvima

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
		na području Grada Vinkovaca. Potrebno je poticati i podupirati razvoj projektnih ideja, inovativnih koncepata, smjerova poduzetništva i akademske zajednice, koji su u skladu s ciljevima ovog Programa, putem bespovratnih potpora nacionalnih i EU fondova. Potrebno je ukloniti barijere poduzetništva prema nacionalnim i EU fondovima te poticati i podupirati financijske tokove u „zelena ulaganja“. Potrebno je aktivirati sve raspoložive metode financiranja kako bi se aktivirali i maksimalno iskoristili privatni i javni resursi za postizanje ciljeva predviđenih ovim Programom. To se posebno odnosi na aktiviranje sredstava iz nacionalnih i EU fondova koji mogu značajno ubrzati provođenje mjera predviđenih ovim Programom, a pritom mogu i dodatno ubrzati ekonomski razvoj na lokalnom i državnom nivou.	popisu u PRILOGU III., akademska zajednica i poduzetništvo			
C1, C2, C3	M3	Podupirati javne i privatne projekte kojima se uvode, proširuju i/ili nadograđuju kapaciteti vezani za OIE.	Grad Vinkovci, VIA, svi upravni odjeli i subjekti Grada Vinkovaca prema popisu u PRILOGU III.,	kontinuirano	gradski proračun, društva u vlasništvu Grada, nacionalni i EU fondovi, privatne investicije, investicijski fondovi, komercijalne banke	u skladu s osiguranim sredstvima
C1 C3	M4	Javni naručitelji raspolažu velikim sredstvima i čine veliki dio tržišta (14 % Europskog BDP-a ⁴²). U Republici Hrvatskoj udio ukupne vrijednosti javne nabave bez	Grad Vinkovci, VIA, svi upravni odjeli i subjekti Grada	kontinuirano	Gradski proračun, društva u vlasništvu Grada, nacionalni i	u skladu s osiguranim sredstvima

⁴² European Commission; **Circular Economy Action Plan** - For a cleaner and more competitive Europe; 2020

Cilj	Broj mjere	Mjera	Subjekti (nositelji /sudionici)	Rok	Izvori financiranja	Procjena sredstava
		<p>PDV-a u BDP-u za 2019. je ponešto veći od Europskog prosjeka i iznosi 16,46 %⁴³. Koristeći njihovu kupovnu snagu i volumen, javna tijela mogu značajno doprinijeti poticanju usmjeravanja javnog i privatnog sektora prema osiguravanju održivog razvoja i kružnoj ekonomiji.</p> <p>Proizvodi i usluge koje se nabavljaju javnim sredstvima moraju zadovoljiti, osim kriterija cijene i kvalitete, okolišni kriterij, odnosno moraju zadovoljiti i kriterij okolišnog otiska proizvoda ili usluge. Potrebno je uspostaviti politiku zelene javne nabave putem uspostave jasnih kriterija zelene javne nabave koji će se redoviti primjenjivati u postupcima javne nabave.</p>	Vinkovaca prema popisu u PRILOGU III.,		EU fondovi, privatne investicije, investicijski fondovi, komercijalne banke	

⁴³ Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta uprava za politiku javne nabave; Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj za 2019. godinu, lipanj 2020. godine.

7. IZVORI PODATAKA

7.1. ZAKONSKI PROPISI

Zakonski propisi iz poglavlja: 1. UVOD

1. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj: 80/13., 153/13., 78/15., 12/18. i 118/18.)
2. Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj: 30/09.)
3. Nacionalni plan djelovanja na okoliš („Narodne novine“ broj: 46/02.)
4. Nacrtu Plana zaštite okoliša Republike Hrvatske za razdoblje od 2016. do 2023. godine
5. Članak 72. Zakona o zaštiti okoliša „Narodne novine“ broj 118/18.,
6. Prijedlog Plana zaštite okoliša Republike Hrvatske za razdoblje 2018.-2020., Zagreb, srpanj 2019.
7. Uredba o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“ broj: 64/08.)

Zakonski propisi iz poglavlja: 2. OSNOVNA OBILJEŽJA GRADA VINKOVACA (ne navode se zakonski propisi koji su naprijed spomenuti)

8. Program zaštite zraka, ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe klimatskim promjenama i zaštite ozonskog sloja grada Vinkovaca za razdoblje 2021.-2024. godine („Službeni glasnik“ Grada Vinkovaca broj 03/21.)
9. 2. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja grada Vinkovaca, (Službeni glasnik Grada Vinkovaca 06/20., Obrazloženja: str. 19. i 21.)
10. Izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana uređenja grada Vinkovaca („Službeni glasnik“ Grada Vinkovaca broj 05/21., Obrazloženja, str. 5. Tablica 1.)
11. Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, („Narodne novine“ broj: 69/99., 151/03., 157/03., 100/04., 87/09., 88/10., 61/11., 25/12., 136/12., 157/13., 152/14., 98/15., 44/17. i 90/18., 32/20. i 62/20.)

Zakonski propisi iz poglavlja:

3.1. ZAŠTITA ZRAKA I OZONSKOG SLOJA TE UBLAŽAVANJE KLIMATSKIH PROMJENA I PRILAGODBA KLIMATSKIM PROMJENAMA (ne navode se zakonski propisi koji su naprijed spomenuti)

12. Zakon o zaštiti zraka („Narodne novine“ broj 127/19.)
13. Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja („Narodne novine“ broj 127/19.)
14. Zakon o provedbi Uredbe (EU) 2019/1021 o postojanim organskim onečišćujućim tvarima („Narodne novine“ broj 54/20.)
15. Uredba o određivanju zona i aglomeracija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 01/14.)
16. Uredba o razinama onečišćujućih tvari u zraku („Narodne novine“ broj 77/20.)
17. Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. s pogledom na 2070. godinu („Narodne novine“ broj 46/20.)
18. Program kontrole onečišćenja zraka za razdoblje od 2020. do 2029. godine („Narodne novine“ broj 90/19.)
19. Akcijski plan poboljšanja kvalitete zraka za grad Vinkovce („Službeni glasnik“ Grada Vinkovaca broj 06/20.)
20. Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Vukovarsko-srijemske županije za razdoblje 2017.-2021. („Službeni vjesnik“ Vukovarsko-srijemske županije broj 02/20.)

Zakonski propisi iz poglavlja:**3.2. ZAŠTITA VODA****(ne navode se zakonski propisi koji su naprijed spomenuti)**

21. Zakon o vodama („Narodne novine“ broj: 66/19., 84/21.)
22. Zakon o financiranju vodnog gospodarstva („Narodne novine“ broj: 153/09., 56/13., 119/15., 120/16., 127/17., 66/19.), dok se
23. Zakon o vodi za ljudsku potrošnju („Narodne novine“ broj: 56/13., 64/15., 104/17., 115/18., 16/20.)
24. Državni plan mjera za slučaj izvanrednih i iznenadnih onečišćenja voda („Narodne novine“ broj 5/11.)
25. Državni plan obrane od poplava („Narodne novine“ broj 84/10.),
26. Pravilnik o parametrima sukladnosti, metodama analize, monitoringu i planovima sigurnosti vode za ljudsku potrošnju te načinu vođenja registra pravnih osoba koje obavljaju djelatnost javne vodoopskrbe („Narodne novine“ broj: 125/17., 16/20.),
27. Pravilnik o granicama područja podslivova, malih slivova i sektora („Narodne novine“ broj: 97/10., 31/13.),
28. Pravilnik o uvjetima za utvrđivanje zone sanitarne zaštite izvorišta („Narodne novine“ broj: 66/11., 47/13.),
29. Pravilnik o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda („Narodne novine“ broj 26/20.),
30. Pravilnik o izdavanju vodopravnih akata („Narodne novine“ broj 09/20.),
31. Pravilnik o parametrima sukladnosti, metodama analize, monitoringu i planovima sigurnosti vode za ljudsku potrošnju te načinu vođenja registra pravnih osoba koje obavljaju djelatnost javne vodoopskrbe („Narodne novine“ broj 125/17.),
32. Pravilnik o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe („Narodne novine“ broj: 28/11., 16/14.),
33. Odluka o granicama vodnih područja („Narodne novine“ broj: 79/10.),
34. Odluka o određivanju osjetljivih područja („Narodne novine“ broj: 81/10., 141/15.),
35. Odluka o popisu voda I. reda („Narodne novine“ broj: 79/10., 66/19.),
36. Odluka o donošenju Višegodišnjeg programa gradnje komunalnih vodnih građevina („Narodne novine“ broj: 117/15.),
37. Uredba o kakvoći vode za kupanje („Narodne novine“ broj 51/14.)
38. Uredba o standardu kakvoće voda („Narodne novine“ broj 96/19.),
39. Strategija upravljanja vodama („Narodne novine“ broj 91/08.)
40. Odluka o donošenju Plana upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. („Narodne novine“ broj 66/16.),
41. Okvirna direktiva o vodama (2000/60/EC) („Narodne novine“ broj 66/19.)
42. Direktiva o podzemnim vodama (2006/118/EC), („Narodne novine“ broj 66/19.)
43. Direktiva o odvodnji i pročišćavanju komunalnih otpadnih voda (91/271/EEC), („Narodne novine“ broj 66/19.)
44. Odluka o zonama sanitarne zaštite izvorišta „Kanovci“-Vinkovci, Vukovarsko-srijemska županija, Vinkovci, srpanj 2007. („Službeni vjesnik“ Vukovarsko-srijemske županije broj 08/07., str. 76)

Zakonski propisi iz poglavlja:**3.3. ZAŠTITA TLA I ZEMLJIŠTA****(ne navode se zakonski propisi koji su naprijed spomenuti)**

45. Zakon o poljoprivrednom zemljištu („Narodne novine“ broj: 20/18., 115/18., 98/19.)
46. Pravilnik o zaštiti poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja („Narodne novine“ broj: 9/14., 71/19.)
47. Pravilnik o mjerilima za utvrđivanje osobito vrijednog obradivog (P1) i vrijednog obradivog (P2) poljoprivrednog zemljišta („Narodne novine“ broj 23/19.)
48. Pravilnik o evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta („Narodne novine“ broj: 54/19., i 126/19., 147/20.)
49. Pravilnik o metodologiji za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta („Narodne novine“ broj: 47/19.)
50. Prostorni plan Vukovarsko-srijemske županije („Službeni vjesnik“ Vukovarsko-srijemske županije broj: 07/02., 08/07., 09/07., 09/11., 19/14. i 14/20.)
51. Razvojna strategija Vukovarsko-srijemske županije za razdoblje do 2020. godine (Odluka o usvajanju, KLASA: 302-02/18-01/02, URBROJ: 2196/1-16-18-3 od 23. travnja 2018.)

Zakonski propisi iz poglavlja:**3.4. ODRŽIVO UPRAVLJANJE PRIRODOM****(ne navode se zakonski propisi koji su naprijed spomenuti)**

52. Zakon o zaštiti prirode („Narodne novine“ broj: 80/13., 15/18., 14/19., 127/19.)
53. Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine („Narodne novine“ broj 72/17.)
54. Zakon o potvrđivanju Konvencije o biološkoj raznolikosti („Narodne novine“ broj 06/96.)
55. Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama („Narodne novine“ broj: 143/13., 73/16.) i
56. Pravilnik o popisu stanišnih tipova i karti staništa („Narodne novine“ broj 27/21.)
57. Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže („Narodne novine“ broj 80/19.)

Zakonski propisi iz poglavlja:**3.5. OČUVANJE KRAJOBRAZNE RAZNOLIKOST****(ne navode se zakonski propisi koji su naprijed spomenuti)**

58. Zakon o prostornom uređenju („Narodne novine“ broj: 153/13., 65/17., 114/18., 39/19., 98/19.)
59. Zakon o potvrđivanju Konvencije o europskim krajobrazima („Narodne novine“ broj 12/02.)

Zakonski propisi iz poglavlja:**4. SEKTORSKI PRITISCI****(ne navode se zakonski propisi koji su naprijed spomenuti)**

60. Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 123/17.)
61. Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine („Narodne novine“ broj 13/21.)
62. Strategija niskougličnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu („Narodne novine“ broj 63/21.)

Zakonski propisi iz poglavlja:**4.1. ENERGETIKA****(ne navode se zakonski propisi koji su naprijed spomenuti)**

63. Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu („Narodne novine“ broj: 25/20.)
64. Zakon o energiji („Narodne novine“ broj: 120/12., 14/14., 95/15., 102/15., 68/18.)
65. Zakon o tržištu električne energije („Narodne novine“ broj: 22/13., 95/15., 102/15., 68/18., 52/19.)
66. Zakon o tržištu toplinske energije („Narodne novine“ broj: 80/13., 14/14., 102/14., 95/15., 76/18., 86/19.)
67. Zakon o tržištu plina („Narodne novine“ broj: 18/18., 23/20.)
68. Zakon o tržištu nafte i naftnih derivata („Narodne novine“ broj: 19/14., 73/17., 96/19.)
69. Zakon o biogorivima za prijevoz („Narodne novine“ broj: 65/09., 145/10., 26/11., 144/12., 14/14., 94/18., 52/21.)
70. Zakon o regulaciji energetskih djelatnosti („Narodne novine“ broj: 120/12., 68/18.)
71. Zakon o energetskej učinkovitosti („Narodne novine“ broj: 127/14., 116/18., 25/20., 32/21., 41/21.)
72. Zakon o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji („Narodne novine“ broj: 100/15., 123/16., 131/17., 111/18.)
73. Akcijski plan energetski održivog razvitka Grada Vinkovaca („Službeni glasnik Grada Vinkovaca broj 1/14.)
74. Pravilnik o sustavu za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije („Narodne novine“ broj: 33/20., 41/21.)
75. Odluka o donošenju Akcijskog plana energetske učinkovitosti Vukovarsko-srijemske županije za razdoblje 2017.-2019. („Službeni vjesnik“ Vukovarsko-srijemske županije, broj 02/17.)
76. Sporazum gradonačelnika (eng. Covenant of Mayors) od 05. 06. 2012. godine, klasa: 351-01/12-01/02, ur. broj: 2188/01-01-12-2, Vinkovci, 05. lipnja 2012. godine („Službeni glasnik“ Grada Vinkovaca broj 03/12.)

Zakonski propisi iz poglavlja:**4.2. INDUSTRIJA****(ne navode se zakonski propisi koji su naprijed spomenuti)**

77. Odluka o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. – NKD 2007. („Narodne novine“ broj: 58/07., 72/07.)
78. Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine („Narodne novine“ broj 13/21.)
79. Pravilnik o djelatnostima koje se smatraju industrijom („Narodne novine“ broj 32/15.)
80. Uredba o okolišnoj dozvoli („Narodne novine“ broj: 08/14. i 05/18.)
81. Pravilnik o registru onečišćavanja okoliša („Narodne novine“ broj 87/15.)
82. Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“ broj: 61/14. i 03/17.)

Zakonski propisi iz poglavlja:**4.3. POLJOPRIVREDA****(ne navode se zakonski propisi koji su naprijed spomenuti)**

83. Zakonom o poljoprivredi („Narodne novine“ broj: 118/18., 42/20., 127/20., 52/21.)
84. Zakon o gnojivima i poboljšivačima tla („Narodne novine“ broj: 163/03., 40/07., 81/13., 14/14., 32/19.)
85. Pravilnik o zaštiti poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja („Narodne novine“ broj: 09/14., 20/18.)

86. Pravilnik o načinu vođenja evidencije o promjeni namjene poljoprivrednog zemljišta („Narodne novine“ broj: 22/19.)
87. Pravilnik o mjerilima za utvrđivanje osobito vrijednog obradivog (P1) i vrijednog obradivog (P2) poljoprivrednog zemljišta („Narodne novine“ broj 23/19.)
88. Pravilnik o metodologiji za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta („Narodne novine“ broj 47/19.)
89. Pravilnik o kontrolnom sustavu ekološke poljoprivrede („Narodne novine“ broj: 11/20.)
90. Pravilnik o integriranoj proizvodnji poljoprivrednih proizvoda („Narodne novine“ broj: 137/12., 59/14.)
91. Pravilnik o agrotehničkim mjerama („Narodne novine“ broj 22/19.)
92. III. Akcijski program zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla („Narodne novine“ broj 73/21.)

Zakonski propisi iz poglavlja:**4.4. ODRŽIVO UPRAVLJANJE ŠUMAMA****(ne navode se zakonski propisi koji su naprijed spomenuti)**

93. Zakon o šumama („Narodne novine“ broj: 68/15., 115/18., 98/19., 32/20., 145/20.)
94. Pravilnik o uređivanju šuma („Narodne novine“ broj: 97/18., 101/18., 31/20.)
95. Strateška studija utjecaja Master plana Grada Vinkovaca za promet na okoliš, Oikon d.o.o., 2016.

Zakonski propisi iz poglavlja:**4.5. LOVSTVO****(ne navode se zakonski propisi koji su naprijed spomenuti)**

96. Zakon o lovstvu („Narodne novine“ broj: 99/18., 32/19., 32/20.)
97. Program zaštite divljači grada Vinkovaca za razdoblje od 1. travnja 2019.-31. ožujka 2029., odobren od Ministarstva zaštite okoliša i energetike (sada, 2021. godine to je: Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja), Uprave za zaštitu prirode temeljem Rješenja o prihvatljivosti Programa za ekološku mrežu s uvjetima zaštite prirode, KLASA: UP/I-612-07/19-37/243, URBROJ: 517-05-2-3-20-2, Zagreb, 11. ožujka 2020.

Zakonski propisi iz poglavlja:**4.6. TURIZAM****(ne navode se zakonski propisi koji su naprijed spomenuti)**

98. Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine („Narodne novine“ broj 55/13.)
99. Zakon o pružanju usluga u turizmu („Narodne novine“ broj: 130/17., 25/19., 98/19., 42/20., 70/21.) i njegove provedbene propise,
100. Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti („Narodne novine“ broj: 85/15., 121/16., 99/18., 25/19., 98/19., 32/20., 42/20.),
101. Zakon o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma („Narodne novine“ broj: 52/19., 42/20.)
102. Master plana razvoja turizma grada Vinkovaca i Plan upravljanja povijesnom i kulturnom baštinom grada („Službeni glasnik“ Grada Vinkovaca broj 06/15 od 18. 06. 2015. godine)
103. Pravilnik o načinu vođenja popisa turista te o obliku i sadržaju obrasca prijave i odjave turista turističkoj zajednici („Narodne novine“ broj 126/05.)

104. Pravilnik o razvrstavanju, minimalnim uvjetima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata za smještaj („Narodne novine“ broj: 88/07., 49/08., 5/08., 58/08., 75/08., 45/09., 44/11., 118/11. i 33/14.)

Zakonski propisi iz poglavlja:**4.7. PROMET****(ne navode se zakonski propisi koji su naprijed spomenuti)**

105. Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030. godine ("Narodne novine" broj 84/17.)
106. Prostorni plan područja posebnih obilježja višenamjenskog kanala Dunav-Sava („Narodne novine“ broj 12/11.)
107. Master plana grada Vinkovaca za promet („Službeni glasnik“ Grada Vinkovaca broj 07/17.)

Zakonski propisi iz poglavlja:**4.8. GOSPODARENJE OTPADOM****(ne navode se zakonski propisi koji su naprijed spomenuti)**

108. Zakonom o gospodarenju otpadom („Narodne novine“ broj 84/21.)
109. Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. godine („Narodne novine“ broj 03/17.)
110. Plan gospodarenja otpadom grada Vinkovaca za razdoblje 2018. - 2023. godine ("Službeni glasnik" Grada Vinkovaca broj 04/18.)
111. Odluka o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na području grada Vinkovaca ("Službeni glasnik" Grada Vinkovaca broj 02/18. i 03/18. - Ispra.),
112. Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na području grada Vinkovaca ("Službeni glasnik" Grada Vinkovaca broj 13/19.)

Zakonski propisi iz poglavlja:**4.9. ZDRAVLJE I OKOLIŠ****(ne navode se zakonski propisi koji su naprijed spomenuti)**

113. Zakon o zdravstvenoj zaštiti („Narodne novine“ broj: 100/18., 125/19., 147/20.)
114. Zakon o zaštiti od buke („Narodne novine“ broj: 30/09., 55/13., 153/13.)
115. Zakon o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja („Narodne novine“ broj 14/19.)
116. Zaključak o prihvaćanju načela i ciljeva dokumenta „Zdravlje za sve“ Svjetske zdravstvene organizacije, Gradsko vijeće Grada Vinkovaca, klasa: 500-02/00-01/01, ur. broj: 2188/01-01-00-3, Vinkovci, 19. rujna 2000. godine, („Službeni glasnik“ Grada Vinkovaca broj 07/00.)
117. Gradska slika zdravlja i Gradski plan za zdravlje grada Vinkovaca („Službeni glasnik“ grada Vinkovaca broj 02/13.)

Zakonski propisi iz poglavlja:**4.10. UPRAVLJANJE RIZICIMA I NESREĆAMA****(ne navode se zakonski propisi koji su naprijed spomenuti)**

118. Zakon o sustavu civilne zaštite („Narodne novine“ broj: 82/15., 118/18., 31/20., 20/21.)
119. Zakon o zaštiti i spašavanju („Narodne novine“ broj: 174/04., 79/07., 38/09., 127/10.)
120. Plan zaštite i spašavanja na području Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj: 96/10., 82/15.)

121. Pravilnik o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja („Narodne novine“ broj 66/21.)

Zakonski propisi iz poglavlja:**5.1. MONITORING I INFORMACIJSKI SUSTAV ZAŠTITE OKOLIŠA - DRŽAVNA, REGIONALNA I LOKALNA RAZINA****(ne navode se zakonski propisi koji su naprijed spomenuti)**

122. Uredba o informacijskom sustavu zaštite okoliša („Narodne novine“ broj 68/08.)
123. Pravilnik o registru onečišćavanja okoliša („Narodne novine“, broj 87/15.)
124. Pravilnik o parametrima sukladnosti, metodama analize, monitoringu i planovima sigurnosti vode za ljudsku potrošnju te načinu vođenja registra pravnih osoba koje obavljaju djelatnost javne vodoopskrbe („Narodne novine“ broj: 125/17., 39/20.)

Zakonski propisi iz poglavlja:**5.2. EDUKACIJA I SUDJELOVANJE JAVNOSTI****(ne navode se zakonski propisi koji su naprijed spomenuti)**

125. Zakon o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj: 80/13., 153/13., 78/15., 12/18., 118/18.)
126. Uredba o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“ broj: 64/08., 80/13.)

Zakonski propisi iz poglavlja:**6.0. FINANCIRANJE PROGRAMA****(ne navode se zakonski propisi koji su naprijed spomenuti)****7.2. INTERNETSKI IZVORI****Internetski izvori iz poglavlja: 1. UVOD**

Nacrt Plana zaštite okoliša Republike Hrvatske za razdoblje od 2016. do 2023. godine
<https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/MainScreen?entityId=4300>
Plan zaštite okoliša Republike Hrvatske za razdoblje 2018.-2020., od srpnja 2019. godine;
<https://mingor.gov.hr/UserDocImages/KLIMA/SZOR/Plan-za%C5%A1tite-okoli%C5%A1a-srpanj-2019.pdf>

Internetski izvori iz poglavlja: 2. OSNOVNA OBILJEŽJA GRADA VINKOVACA**(ne navode se izvori koji su naprijed spomenuti)**

Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva 2001.,
<https://www.dzs.hr/hrv/censuses/census2001/census.htm>
Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva 2011.,
<https://www.dzs.hr/hrv/censuses/census2011/censuslogo.htm>
Registar kulturnih dobara RH: <https://registar.kulturnadobra.hr/#/>

Internetski izvori iz poglavlja:**3.1. ZAŠTITA ZRAKA I OZONSKOG SLOJA TE UBLAŽAVANJE KLIMATSKIH PROMJENA I PRILAGODBA KLIMATSKIM PROMJENAMA
(ne navode se izvori koji su naprijed spomenuti)**

Zone i aglomeracije za potrebe praćenja kvalitete zraka s mjernim postajama na području Republike Hrvatske (Izvor: Izvješće o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske u 2019. godini, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, listopad 2020. godine, <http://www.haop.hr/hr/godisnja-izvjesca-o-pracenju-kvalitete-zraka-na-podrucju-republike-hrvatske/godisnja-izvjesca-o>)

Izvješće o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske u 2019. godini, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, listopad 2020. godine, <http://www.haop.hr/hr/godisnja-izvjesca-o-pracenju-kvalitete-zraka-na-podrucju-republike-hrvatske/godisnja-izvjesca-o>)

Kvaliteta zraka u Republici Hrvatskoj: <http://iszz.azo.hr/iskzl/godizvrpt.htm?pid=0&t=5>

Direktiva 2008/50/EK

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008L0050>

Objektivna ocjena kvalitete zraka u zonama Republike Hrvatske za 2017. godinu, 2018. (Državni hidrometeorološki zavod (DHMZ) Dostupno na portalu „Kvaliteta zraka u Republici Hrvatskoj“ na poveznici: <http://iszz.azo.hr/iskzl/godizvrpt.htm?pid=0&t=5>)

Internetski izvori iz poglavlja:**3.2. ZAŠTITA VODA
(ne navode se izvori koji su naprijed spomenuti)**

<https://www.vvk.hr/vodoopskrba/36-vodoopskrba.html>

<https://www.vvk.hr/vodoopskrba/35-odvodnja-i-prociscavanje-otpadnih-voda.html>

<https://www.vvk.hr/uredaji-za-prociscavanje-otpadnih-voda-u-otoku-ivankovu-i-cerni.html>

<https://www.vvk.hr/kvalitetavode.html>

https://www.voda.hr/sites/default/files/plan_upravljanja_vodnim_podrucjima_2016._-2021.pdf

<https://www.voda.hr/hr/registar-poplavnih-dogadaja>

Internetski izvori iz poglavlja:**3.3. ZAŠTITA TLA I ZEMLJIŠTA
(ne navode se izvori koji su naprijed spomenuti)**

Osnovna pedološka karta RH (http://tlo-i-biljka.eu/iBaza/Pedo_HR/index.html)

Internetski izvori iz poglavlja:**3.4. ODRŽIVO UPRAVLJANJE PRIRODOM
(ne navode se izvori koji su naprijed spomenuti)**

Strategija Europske unije o bioraznolikosti do 2020. godine

Strategija Europske unije o bioraznolikosti do 2030. godine

https://ec.europa.eu/environment/strategy/biodiversity-strategy-2030_hr

Natura 2000 Standard Indeks Form HR2001311,

<http://natura2000.dzrp.hr/reportpublish/reportproxy.aspx?paramSITECODE=HR2001414>

Natura 2000 Standard Indeks Form HR1000004,

<http://natura2000.dzrp.hr/reportpublish/reportproxy.aspx?paramSITECODE=HR1000006>

Internetski izvori iz poglavlja:**3.5. OČUVANJE KRAJOBRAZNE RAZNOLIKOST
(ne navode se izvori koji su naprijed spomenuti)****Internetski izvori iz poglavlja:****4. SEKTORSKI PRITISCI
(ne navode se izvori koji su naprijed spomenuti)**

Europski zeleni plan; COM(2019) 640 final
Akcijski plan za kružno gospodarstvo; Za čišću i konkurentniju Europu; COM(2020) 98 final

Internetski izvori iz poglavlja:**4.1. ENERGETIKA
(ne navode se izvori koji su naprijed spomenuti)**

Akcijski plan energetske učinkovitosti Vukovarsko-srijemske županije u razdoblju 2017.-2019. godine, <https://www.vusz.hr/akcijski-plan-vs--2017-2019>
<https://www.grad-vinkovci.hr/hr/energetski-infrastrukturni-sustav>

Internetski izvori iz poglavlja:**4.2. INDUSTRIJA
(ne navode se izvori koji su naprijed spomenuti)**

Popis istražnih prostora i eksploatacijskih polja po županijama s utvrđenim stanjem rezervi mineralnih sirovina na dan 31. prosinac 2017. godine, dostupno na:
<https://www.mingo.hr/public/documents/Prilog%203%20-%20Popis%20istra%C5%BEnih%20prostora%20i%20eksploatacijskih%20polja%20po%20%C5%BEupanijama.pdf>

IPPC (engl. *Integrated Pollution Prevention and Control - Integrirana prevencija i kontrola onečišćenja*) EU Direktiva, Council Directive 96/61/EC of 24 September 1996 concerning integrated pollution prevention and control,
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A31996L0061>

Direktiva o industrijskim emisijama IED (engl. Industrial Emission Directive),
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A32010L0075>

Internetski izvori iz poglavlja:**4.3. POLJOPRIVREDA
(ne navode se izvori koji su naprijed spomenuti)**

Izvešće o stanju okoliša na području Vukovarsko-srijemske županije
http://www.vusz.hr/Cms_Data/Contents/VSZ/Folders/dokumenti/sjednice/sjednica/2-sjednica-skupstine-13-07-2017/~contents/GP82N2QFWDF65UWT/tocka4.pdf

Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske – 2014.-2020. odobrena inačica-EN-verzija-10.5.,
https://ruralnirazvoj.hr/files/Programme_2014HR06RDNP001_10_5_en.pdf

Informacija o ostvarenjima biljne proizvodnje u 2020. godini
https://www.vusz.hr/Cms_Data/Contents/VSZ/Folders/dokumenti/upravni3/ostalo/~contents/D2R2WTKD7SLN8JTU/informacija-o-ostvarenjima-biljne-proizvodnje-u-2020.g.-pdf

Informacija o ostvarenjima biljne proizvodnje u 2020. godini (Vukovarsko-srijemska županija, Vinkovci, 2021.

https://www.vusz.hr/Cms_Data/Contents/VSZ/Folders/dokumenti/upravni3/biljna_proizvodnja/~contents/TNA2XPUDV7YG6B22/informacija-o-ostvarenjima-biljne-proizvodnje-u-2020.g.pdf

Internetski izvori iz poglavlja:

4.4. ODRŽIVO UPRAVLJANJE ŠUMAMA

(ne navode se izvori koji su naprijed spomenuti)

Internetski izvori iz poglavlja:

4.5. LOVSTVO

(ne navode se izvori koji su naprijed spomenuti)

Ministarstvo gospodarstvo i održivog razvoja (tadašnje Ministarstvo zaštite okoliša i energetike), Prethodna ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu Programa zaštite divljači Grada Vinkovaca za razdoblje od 1. travnja 2019. do 31. ožujka 2029. godine, Rješenje, KLASA: UP/I 612-07/19-37/243, URBROJ: 517-05-2-3-20-2, Zagreb, 11. ožujka 2020.,

https://mingor.gov.hr/UserDocsImages/UPRAVA%20ZA%20ZA%20C5%A0TITU%20PRIRODE/Prethodna%20ocijena%202020/Prethodna%20ocijena%20za%20strategije%20planove%20i%20prognoze%202020/13032020_PZD_Grada_Vinkovaca.pdf

Protokol za postupanje prilikom uklanjanja divljači sa površina na kojima je zabranjeno ustanovljavanje lovišta na području grada Vinkovaca, Grad Vinkovci, klasa: 323-01/20-01/01, urbroj: 2188/01-02-20-2, Vinkovci, 18. kolovoza 2020. godine,

<http://grad-vinkovci.hr/storage/app/media/ProtokolZaPostupanje/protokol-za-postupanje-prilikom-uklanjanja-divljaci.pdf>

Obrazac za evidentiranje strogo zaštićenih vrsta (osim vuka i risa), dostupan na internetskoj stranici

<https://mingor.gov.hr/o-ministarstvu-1065/djelokrug/uprava-za-zastitu-prirode-1180/obraci-i-upute/1221>

Pronalazak ozlijeđene, ranjene ili uginule strogo zaštićene vrste obavijestiti Ministarstvo zaštite okoliša i energetike putem obrasca dostupnog na internetskoj poveznici

<http://lime.haop.hr/limesurvey/index.php/927612/lang-hr>

Protokol za postupanje prilikom uklanjanja divljači

<https://grad-vinkovci.hr/hr>

Plan biosigurnosnih mjera na području obuhvata Programa zaštite divljači grada Vinkovaca

<https://grad-vinkovci.hr/hr>

Internetski izvori iz poglavlja:

4.6. TURIZAM

(ne navode se izvori koji su naprijed spomenuti)

file:///C:/Users/bboric/Downloads/ra%C5%A1i%C4%87%20bakari%C4%87-sektorske_analize_turizam-2020-eizq_359.pdf

<https://cikloturizam.hr/wp-content/uploads/2018/01/Operativni-plan-razvoja-cikloturizma-Vs%C5%BE.pdf>

Internetski izvori iz poglavlja:**4.7. PROMET****(ne navode se izvori koji su naprijed spomenuti)**

Strateški dokument Master plan grada Vinkovaca za promet s pratećom Strateškom studijom o utjecaju Master plana grada Vinkovaca za promet na okoliš, Zagreb, prosinac 2016., realizirani su u suradnji sa stručnim timom tvrtke GEKOM d.o.o. / MOBILITA EVOLVA d.o.o. i OIKON d.o.o., a u izradi dokumenta sudjelovali su i brojni lokalni dionici, predstavnici gradskih, županijskih i nacionalnih institucija, tvrtki i ustanova u sektoru prometa koji su sudjelovali u radionicama, sastancima i individualnim savjetovanja sa stručnim timom te u procesu javne rasprave provedene u razdoblju od 14. studenog 2016. do 13. prosinca 2016. godine u prostorijama Grada Vinkovaca.

<http://viavinkovci.hr/wp-content/uploads/2019/11/Studija-procjene-utjecaja-na-okoli%C5%A1.pdf>

Internetski izvori iz poglavlja:**4.8. GOSPODARENJE OTPADOM****(ne navode se izvori koji su naprijed spomenuti)****Internetski izvori iz poglavlja:****4.9. ZDRAVLJE I OKOLIŠ****(ne navode se izvori koji su naprijed spomenuti)**

Nacionalni programi, projekti i strategije

<https://zdravlje.gov.hr/programi-i-projekti/nacionalni-programi-projekti-i-strategije/1477>

Fondovi Europske unije i međunarodni projekti

<https://zdravlje.gov.hr/programi-i-projekti/fondovi-europske-unije-i-medjunarodni-projekti/1345>

Četvrti program „EU za zdravlje” 2021.–2027. – vizija za zdravlje Europsku uniju

[https://zdravlje.gov.hr/?id=5503&pregled=1&datum=Thu%20Aug%2026%202021%2014:25:14%20GMT+0200%20\(srednjoeuropsko%20ljetno%20vrijeme\)](https://zdravlje.gov.hr/?id=5503&pregled=1&datum=Thu%20Aug%2026%202021%2014:25:14%20GMT+0200%20(srednjoeuropsko%20ljetno%20vrijeme))

Zdravstveni turizam

<https://zdravlje.gov.hr/zdravstveni-turizam-5532/5532>

Povelja o unapređenju zdravlja, Ottawa, 1986. - Zdravi gradovi,

<http://www.zdravi-gradovi.com.hr>

Hrvatska mreža Zdravih gradova,

<http://www.zdravi-gradovi.com.hr/home/o-mrezi/hrvatska-mreza-zdravih-gradova.aspx>

Gradska slika zdravlja i Gradski plan za zdravlje grada Vinkovaca, CIP zapis dostupan u računalnom katalogu gradske knjižnice i sveučilišne knjižnice Osijek pod brojem 130727028, ISBN 978-953-96734-8-0,

https://www.grad-vinkovci.hr/storage/app/media/PlanoviWEB/3-RAP_Slika_zdravlja_i_Plan_za_zdravlje_VK.pdf

dostupno i na: <https://www.bib.irb.hr/715024>

Mandica Sanković: Zdravo urbano planiranje, Hrvatska mreža zdravih gradova: Epoha zdravlja, broj 13, godina V, travanj 2009., str.: 11-12, dostupno:

http://www.zdravi-gradovi.com.hr/media/7442/epoha_13_09.pdf

<https://grad-vinkovci.hr/hr/rezultati-alergobioloskih-mjerenja>

<http://humnap.imi.hr/>

<https://hurbe-project.eu/Partners>

https://www.youtube.com/channel/UCT4_uuhmsDI0IelY0PhGXw/videos

<https://www.youtube.com/watch?v=Wne8ILo2csA>

Program 24. Sajam zdravlja: Vizije gradova i prostora, program je dostupan i na:

http://www.zdravi-grad.vinkovci.hr/24_sajam/Program-9_24sajamzdravlja.pdf

Epoha zdravlja, broj 23., godina XIV., Zagreb, lipanj 2021., ISSN 1845-562X. Epoha zdravlja je Glasilo Hrvatske mreže zdravih gradova, te je dostupno i u on-line izdanju na:

<http://www.zdravi-gradovi.com.hr/media/56891/epoha23-online.pdf>

Sajamski vodič, zbornik radova i izvješća sa sajma, 24. Sajam zdravlja: Vizije gradova i prostora, Vinkovci, 22., 28. i 29. 04. 2021.: ISSN 1846-0437., dostupan i na:

<http://www.zdravi-grad.vinkovci.hr>

Poveznice za predavanja u sklopu 24. Sajma zdravlja: Vizije gradova i prostora: 22. 04. 2021.

<https://www.facebook.com/Sajam.Zdravlja.Vinkovci/videos/765449597505641/>

<https://www.youtube.com/watch?v=kpVcS53Teso>

28. 04. 2021

<https://www.facebook.com/Sajam.Zdravlja.Vinkovci/videos/263641512181552/>

https://www.youtube.com/watch?v=YwsvVPaAooq_I_dio

https://www.youtube.com/watch?v=4NdTZBArHyg_II_dio

29. 04. 2021

<https://www.facebook.com/Sajam.Zdravlja.Vinkovci/videos/3832455600135107/>

<https://www.youtube.com/watch?v=icRKh0ZitRg>

Internetski izvori iz poglavlja:

4.10. UPRAVLJANJE RIZICIMA I NESREĆAMA

(ne navode se izvori koji su naprijed spomenuti)

Procjena ugroženosti RH od prirodnih i tehničko tehnoloških katastrofa i velikih nesreća (iz 2009. godine)

https://civilnazastita.gov.hr/UserDocsImages/DOKUMENTI_PREBACIVANJE/PLANSKI%20DOKUMENTI%20I%20UREDBE/Procjena%20ugrozenosti%20RH.pdf

Internetski izvori iz poglavlja:

5.1. MONITORING I INFORMACIJSKI SUSTAV ZAŠTITE OKOLIŠA - DRŽAVNA, REGIONALNA I LOKALNA RAZINA

(ne navode se izvori koji su naprijed spomenuti)

Informacijski sustav zaštite okoliša i Informacijski sustav zaštite prirode,

<http://www.haop.hr/hr/baze-i-portali/interni-portal-informacijskog-sustava-zastite-prirode>

Registar onečišćavanja okoliša (ROO), <http://roo.azo.hr/>

Rezultati alergobioloških mjerenja u gradu Vinkovcima,

<https://grad-vinkovci.hr/hr/rezultati-alergobioloskih-mjerenja>

Internetski izvori iz poglavlja:

5.2. EDUKACIJA I SUDJELOVANJE JAVNOSTI

(ne navode se izvori koji su naprijed spomenuti)

Internetski izvori iz poglavlja:

6. FINANCIRANJE PROGRAMA

(ne navode se izvori koji su naprijed spomenuti)

7.3. PODLOGE

Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagreb, Zavod za pedologiju – Namjenska pedološka karta, ZNANSTVENI RAD

https://www.google.com/search?q=9.+Agronomski+fakultet+Sveu%C4%8Dili%C5%A1ta+u+Zagreb%2C+Zavod+za+pedologiju+%E2%80%93+Namjenska+pedolo%C5%A1ka+karta%2C+izvor%2Flink%2Fklasa+ili+sl&rlz=1C1GCEA_enHR910HR910&oq=9.%09Agronomski+fakultet+Sveu%C4%8Dili%C5%A1ta+u+Zagreb%2C+Zavod+za+pedologiju+%E2%80%93+Namjenska+pedolo%C5%A1ka+karta%2C+izvor%2Flink%2Fklasa+ili+sl&aqs=chrome..69i57.4030j0j4&sourceid=chrome&ie=UTF-8#

<https://hrcak.srce.hr/file/216561>

Antolović, J.; Flajšman, E.; Frković, A.; Grgurev, M.; Grubešić, M.; Hamidović, D.; Holcer, D.; Pavlinić, I.; Tvrtković, N. & Vuković (2006), Crvena knjiga sisavaca Hrvatske, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb.

Baza podataka Zavoda za zaštitu okoliša i prirode Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, pristupljeno: 6. svibnja 2020.

Dragičević, P., Markie, V., Raguž, M., Križanac, N., Grgić, M., Petrović, A., Ćosić, I., Gerovac, I. 2015 Biološka raznolikost istočne Slavonije i zapadnog Srijema, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Vukovarsko-srijemske županije

Dumbović Mazal V., Pintar V., Zadravec M. (2019): Prvo izvješće o brojnosti i rasprostranjenosti ptica u Hrvatskoj sukladno odredbama Direktive o pticama.

Franković, M.; Belančić, A.; Bogdanović, T.; Ljuština, M.; Mihoković, N. & Vitas, B. (2008), Crvena knjiga vretenaca Hrvatske, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb, Hrvatska.

Jelić, D.; Kuljerić, M.; Koren, T.; Treer, D.; Šalamon, D.; Lončar, M.; Lešić, M. P.; Hutinec, B. J.; Bogdanović, T.; Mekinić, S. & Jelić, K. (2015), Crvena knjiga vodozemaca i gmazova Hrvatske, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Državni zavod za zaštitu prirode, Hrvatsko herpetološko društvo - Hyla, Zagreb, Hrvatska.

Mrakovčić, M.; Brigić, A.; Buj, I.; Čaleta, M.; Mustafić, P. & Zanella, D. (2006), Crvena knjiga slatkovodnih riba Hrvatske, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb.

Mrakovčić M., Mustafić P., Jelić D., Mikulić K., Mazija M., Maguire I., Šašić Kljajo M., Kotarac M., Popijač A., Kučinić M., Mesić Z. (ur.) Projekt integracije u EU Natura 2000 - Terensko istraživanje i laboratorijska analiza novoprikupljenih inventarizacijskih podataka za taksonomske skupine: Actinopterygii i Cephalaspidomorphi, Amphibia i Reptilia, Aves, Chiroptera, Decapoda, Lepidoptera, Odonata, Plecoptera, Trichoptera. OIKON-HID-HYLA- NATURA-BIOM-CKFF-GEONATURA-HPM-TRAGUS, Zagreb

Nikolić, T., ur. (2005-nadalje): Flora Croatica baza podataka, On-Line (<http://hirc.botanic.hr/fcd>), Botanički zavod, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu (pristupljeno: 6. svibnja 2021.).

Petrinec, Z., Mrakovčić, M., Kerovec, M., Srebočan, E., Pompe-Gotal, J., Plenković-Moraj, A., Ternjej, I., Mihaljević, Z., Razlog-Grica, J., Schneider, D. 1999 Ekološka studija rijeke Bosut na području grada Vinkovaca, Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zavod za biologiju i patologiju riba i pčela, Zagreb

Reference list Threats, Pressures and Activities (IUCN-CMP, Salafsky i sur., 2007.)

Tkalčec, Z.; Mešić, A.; Matočec, N. & Kušan, I. (2008), Crvena knjiga gljiva Hrvatske, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb, Hrvatska.

Tutiš, V., Kralj, J., Radović, D., Čiković, D., Barišić, S. (ur.) (2013): Crvena knjiga ptica Hrvatske. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb.

Šašić, M.; Mihoci, I. & Kučinić, M. (2015), Crvena knjiga danjih leptira Hrvatske, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Državni zavod za zaštitu prirode, Hrvatski prirodoslovni muzej, Zagreb, Hrvatska.

Balić, I (1995), Krajobrazna regionalizacija Hrvatske s obzirom na prirodna obilježja

Grad Vinkovci (2018), Modernizacija javne rasvjete na području grada Vinkovaca

Grad Vinkovci, Izrada projektno-tehničke dokumentacije suvremenog energetske učinkovitog toplinskog sustava grijanja u gradu Vinkovcima

Strategije razvoja turizma Vukovarsko-srijemske županije (2015.-2020. godine), Adria Bonus d.o.o. Poreč i Visoka poslovna škola s p. j. Višnjan Poreč, veljača 2015. godine

Operativni plan razvoja cikloturizma Vukovarsko-srijemske županije (Vinkovci, 2017. godine)

Hugh Barton & Catherine Tsourou: Healthy Urban Planinning, 1st Edition, ISBN 9780415243278, Published November 23, 2000 by Routledge
hrvatsko izdanje po dopuštenju Svjetske zdravstvene organizacije:

Hugh Barton & Catherine Tsourou: Zdravo urbano planiranje, izdavač: Grad Vinkovci – Projekt Vinkovci zdravi grad, Hrvatska mreža zdravih gradova Škole narodnog zdravlja Andrija Štampar, Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Vinkovci, 2004., ISBN 953-96734-2-9, CIP-Katalogizacija u publikaciji Nacionalne i sveučilišne knjižnice-Zagreb

Gradsko vijeće Grada Vinkovaca, Procjena rizika od velikih nesreća“ za područje grada Vinkovaca, klasa: 810-01/17-01/03, urbroj: 2188/01-01-18-3., Vinkovci, 22. kolovoza 2018. godine

Gradsko vijeće Grada Vinkovaca, Procjena rizika od velikih nesreća za područje grada Vinkovaca 2021.

8. PRILOZI

PRILOG I.: RJEŠENJE NADLEŽNOG MINISTARSTVA – SUGLASNOST OVLAŠTENIKU EKONERG D.O.O. ZA OBAVLJANJE STRUČNIH POSLOVA ZAŠTITE OKOLIŠA

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I ENERGETIKE
10000 Zagreb, Radnička cesta 80
tel: +385 1 3717 111, faks: +385 1 3717 135

Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i
održivo gospodarenje otpadom
Sektor za procjenu utjecaja na okoliš

KLASA: UP/I 351-02/13-08/91

URBROJ: 517-03-1-2-20-10

Zagreb, 6. veljače 2020.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, na temelju odredbe članka 42. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18), a u vezi s člankom 71. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 118/18), te u vezi s člankom 130. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj 47/09), rješavajući povodom zahtjeva ovlaštenika EKONERG d.o.o., Koranska 5, Zagreb, radi utvrđivanja promjena u popisu zaposlenika ovlaštenika, donosi:

RJEŠENJE

I. Ovlašteniku EKONERG d.o.o., Koranska 5, Zagreb, OIB: 71690188016, izdaje se suglasnost za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša:

1. Izrada studija o značajnom utjecaju strategije, plana ili programa na okoliš (u daljnjem tekstu: strateška studija) uključujući i dokumentaciju potrebnu za ocjenu o potrebi strateške procjene te dokumentaciju za određivanje sadržaja strateške studije.
2. Izrada studija o utjecaju zahvata na okoliš, uključujući i dokumentaciju za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš te dokumentacije za određivanje sadržaja studije o utjecaju na okoliš.
3. Izrada procjene rizika i osjetljivosti za sastavnice okoliša.
4. Izrada dokumentacije vezano za postupak izdavanja okolišne dozvole uključujući izradu Temeljnog izvješća.
5. Izrada programa zaštite okoliša.
6. Izrada izvješća o stanju okoliša.
7. Izrada izvješća o sigurnosti.

Stranica 1 od 3

8. Izrada elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš.
 9. Izrada sanacijskih elaborata, programa i sanacijskih izvješća.
 10. Izrada projekcija emisija, izvješća o provedbi politike i mjera smanjenja emisija i nacionalnog izvješća o promjeni klime.
 11. Izrada izvješća o proračunu (inventaru) emisija stakleničkih plinova i drugih emisija onečišćujućih tvari u okoliš.
 12. Izrada i/ili verifikacija posebnih elaborata, proračuna, i projekcija za potrebe sastavnica okoliša.
 13. Procjena šteta nastalih u okolišu uključujući i prijeteće opasnosti.
 14. Praćenje stanja okoliša.
 15. Obavljanje stručnih poslova za potrebe Registra onečišćavanja okoliša.
 16. Obavljanje stručnih poslova za potrebe sustava upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja
 17. Izrada elaborata o usklađenosti proizvoda s mjerilima u postupku ishodenja znaka zaštite okoliša »Prijatelj okoliša« i znaka EU Ecolabel.
 18. Izrada elaborata o utvrđivanju mjerila za određenu skupinu proizvoda za dodjelu znaka zaštite okoliša »Prijatelj okoliša«.
- II. Suglasnost iz točke I. ove izreke prestaje važiti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu propisa iz članka 40. stavka 11. Zakona o zaštiti okoliša.
- III. Ukida se rješenje Ministarstva zaštite okoliša i energetike: KLASA: UP/I 351-02/13-08/91, URBROJ: 517-03-1-2-18-7 od 6. prosinca 2018. godine kojim je ovlašteniku EKONERG d.o.o., Koranska 5, Zagreb dana suglasnost za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša.
- IV. Ovo rješenje upisuje se u očevidnik izdanih suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša koje vodi Ministarstvo zaštite okoliša i energetike.
- V. Uz ovo rješenje prileži Popis zaposlenika ovlaštenika i sastavni je dio ovoga rješenja.

O b r a z l o ž e n j e

Ovlaštenik-EKONERG d.o.o., iz Zagreba (u daljnjem tekstu: Ovlaštenik), podnio je zahtjev za izmjenom podataka o zaposlenim stručnjacima navedenim u Rješenju (KLASA: UP/I 351-02/13-08/91, URBROJ: 517-03-1-2-18-7 od 6. prosinca 2018. godine), koje je izdalo Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

Ovlaštenik u svojoj tvrtki više nema zaposlene: Kristinu Šarović, Kristinu Baranašić i Romano Perića te je zatražio brisanje tih zaposlenika sa popisa. Ovlaštenik je zahtjevom

tražio da se određeni stručnjaci prebace među voditelje stručnih poslova za određene poslove i to: Matko Bišćan, mag.oecol.et.prot.nat., Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz., Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing., Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem., dr.sc. Andreja Hublin dipl.ing.kem.tehn., mr.sc. Goran Janeković, dipl.ing.stroj., Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh., Renata Kos, dipl.ing.rud., Valentina Delija-Ružić, dipl.ing.stroj., Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch., Delfa Radoš, dipl.ing.šum. i dr.sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj. Za Bojanu Borić, dipl.ing.met.univ.spec.oecoing., kao novozaposlenoj kod ovlaštenika traži se uvrštavanje na listu zaposlenika kao voditelja. Za Doru Ruždjak, mag.ing.agr. i Doru Stanec mag.ing.hort. zatraženo je uvođenje na popis kao zaposlene stručnjake.

U provedenom postupku Ministarstvo je izvršilo uvid u zahtjev za promjenom podataka, podatke i dokumente dostavljene uz zahtjev, a osobito u popis stručnih podloga, diplome i potvrde Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje navedenih stručnjaka i voditelja, te službenu evidenciju ovog Ministarstva i utvrdilo da su navodi iz zahtjeva utemeljeni za sve tražene djelatnike. Kako je Bojana Borić dipl.ing.met.univ.spec.oecoing., već bila voditelj stručnih poslova za određene poslove kod drugog ovlaštenika odobravaju joj se isti poslovi i u Ekonerg d.o.o.

Ministarstvo je utvrdilo da se stručni posao izrade posebnih elaborata i izvješća za potrebe ocjene stanja sastavnica okoliša iz Rješenja (UP/I 351-02/13-08/91; URBROJ: 517-03-1-2-18-7 od 6. prosinca 2018. godine), sukladno izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 118/18) više ne nalazi na popisu poslova zaštite okoliša koje obavljaju ovlaštenici.

Slijedom navedenoga, utvrđeno je kao u točkama od I. do V. izreke ovoga rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo rješenje je izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Zagrebu, Avenija Dubrovnik 6, u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Upravna pristojba na zahtjev i ovo rješenje naplaćena je državnim biljezima sukladno Zakonu o upravnim pristojbama („Narodne novine“, broj 115/16) i Uredbi o tarifi upravnih pristojbi („Narodne novine“, broj 8/17, 37/17, 129/17, 18/19 i 97/19).

VISA STRUČNA SAVJETNICA

U prilogu: Popis zaposlenika kao u točki V. izreke rješenja.

DOSTAVITI:

1. EKONERG d.o.o., Koranska 5, Zagreb (R!, s povratnicom!)
2. Evidencija, ovdje

<p align="center">POPIS</p> <p align="center">zaposlenika ovlaštenika: EKONERG d.o.o., Koranska 5, Zagreb, slijedom kojih je ovlaštenik ispunio propisane uvjete za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša sukladno rješenju Ministarstva KLASA: UP/I 351-02/13-08/91; URBROJ: 517-03-1-2-20-10 od 6. veljače 2020. godine</p>		
<i>ŠTRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OKOLIŠA prema članku 40. stavku 2. Zakona</i>	<i>VODITELJI ŠTRUČNIH POSLOVA</i>	<i>ZAPOSLENI ŠTRUČNJACI</i>
1. Izrada studija o značajnom utjecaju strategije, plana ili programa na okoliš (u daljnjem tekstu: strateška studija) uključujući i dokumentaciju potrebnu za ocjenu o potrebi strateške procjene te dokumentaciju za određivanje sadržaja strateške studije	dr. sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.; Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.; Renata Kos, dipl.ing.rud.; Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoiing.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoiing.; Bojana Borić, dipl.ing.met.univ.spec.oecoiing. Matko Bišćan, mag.oecol.et prot.nat.;	mr.sc. Mirela Poljanac, dipl.ing.kem.tehn. Valentina Delija-Ružić, dipl.ing.stroj. mr.sc.Goran Janeković, dipl.ing.stroj. Iva Švedek , dipl.kem.ing. Dora Ruždjak, mag.ing. agr. Dora Stanec, mag.ing.hort. Delfa Radoš, dipl.ing.šum. dr.sc. Andrea Hublin, dipl.ing.kem.tehn.
2. Izrada studija o utjecaju zahvata na okoliš, uključujući i dokumentaciju za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš te dokumentacije za određivanje sadržaja studije o utjecaju na okoliš	Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.; dr. sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj.; Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoiing.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoiing.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.; Renata Kos, dipl.ing.rud.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch. Bojana Borić, dipl.ing.met.univ.spec.oecoiing. Matko Bišćan, mag.oecol.et prot.nat.;	Valentina Delija-Ružić, dipl.ing.stroj.; mr.sc. Goran Janeković, dipl.ing.stroj.; Arben Abrashi, dipl.ing.stroj.; Željko Danijel Bradić, dipl.ing.grad.; Nikola Havaić, dipl.ing.stroj. Iva Švedek , dipl.kem.ing. Dora Ruždjak, mag.ing. agr. Dora Stanec, mag.ing.hort. dr.sc. Igor Stankić, dipl.ing.šum.; Darko Hecec, dipl.ing.stroj. Elvis Cukon, dipl.ing.stroj.
6. Izrada procjene rizika i osjetljivosti za sastavnice okoliša	dr.sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem. Bojana Borić, dipl.ing.met.univ.spec.oecoiing. Matko Bišćan, mag.oecol.et prot.nat.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoiing.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh. Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.;	Renata Kos, dipl.ing.rud.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch. Valentina Delija-Ružić, dipl.ing.stroj.

<i>STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OKOLIŠA prema članku 40. stavku 2. Zakona</i>	<i>VODITELJI STRUČNIH POSLOVA</i>	<i>ZAPOSLENI STRUČNJACI</i>
8. Izrada dokumentacije vezano za postupak izdavanja okolišne dozvole uključujući izradu Temeljnog izvješća	dr.sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing. Valentina Delija-Ružić, dipl.ing.stroj; Elvira Horvatić -Viduka, dipl.ing.fiz; Renata Kos,dipl.ing.rud.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; dr.sc. Andrea Hublin, dipl.ing.kem.tehn.; mr.sc. Mirela Poljanac, dipl.ing.kem.tehn.; Bojan Abramović, dipl.ing.stroj. mr.sc.Željko Slavica, dipl.ing.stroj. Bojana Borić, dipl.ing.met.univ.spec.oecoing. Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.	Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.; Mato Papić, dipl.ing.stroj. Iva Švedek, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.
9. Izrada programa zaštite okoliša	dr. sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.; mr.sc. Mirela Poljanac, dipl.ing.kem.tehn.; Valentina Delija-Ružić, dipl.ing.stroj; Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz; dr.sc. Andrea Hublin, dipl.ing.kem.tehn.; mr.sc. Goran Janeković, dipl.ing.stroj; Renata Kos, dipl.ing.rud.; Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Delfa Radoš, dipl.ing.šum.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.; dr.sc. Igor Stankić, dipl.ing.šum.; Iva Švedek, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing. Bojana Borić, dipl.ing.met.univ.spec.oecoing. Matko Bišćan, mag.oecol.et prot.nat.	Mladen Antolić, dipl.ing.elekt.; Dean Vidak, dipl.ing.stroj. Dora Ruždjak, mag.ing.agr. Dora Stanec, mag.ing.hort.

<i>STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OKOLIŠA prema članku 40. stavku 2. Zakona</i>	<i>VODITELJI STRUČNIH POSLOVA</i>	<i>ZAPOSLENI STRUČNJACI</i>
10. Izrada izvješća o stanju okoliša	dr. sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.; mr.sc. Mirela Poljanac, dipl.ing.kem.tehn.; Renata Kos, dipl.ing.rud.; Iva Švedek,dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing. Bojana Borić, dipl.ing.met.univ.spec.oecoing. Delfa Radoš, dipl.ing.šum.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh. Matko Bišćan, mag.oecol.et prot.nat. Valentina Delija-Ružić, dipl.ing.stroj.; Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.; dr.sc. Andrea Hublin, dipl.ing.kem.tehn.; mr.sc. Goran Janeković, dipl.ing.stroj.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.; dr.sc. Igor Stankić, dipl.ing.šum.;	Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Dora Ruždjak, mag.ing.agr. Dora Stanec, mag.ing.hort.
11. Izrada izvješća o sigurnosti	Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing. Bojana Borić, dipl.ing.met.univ.spec.oecoing.	Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.
12. Izrada elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš	Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.; dr. sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.; Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.; Renata Kos, dipl.ing.rud.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch. Bojana Borić, dipl.ing.met.univ.spec.oecoing. Matko Bišćan, mag.oecol.et prot.nat.; dr.sc. Igor Stankić, dipl.ing.šum.	Valentina Delija-Ružić, dipl.ing.stroj.; mr.sc. Goran Janeković, dipl.ing.stroj.; Nikola Havaić, dipl.ing.stroj. Dora Ruždjak, mag.ing.agr. Dora Stanec, mag.ing.hort.
14. Izrada sanacijskih elaborata, programa i sanacijskih izvješća	Matko Bišćan, mag.oecol.et prot.nat.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem. Bojana Borić, dipl.ing.met.univ.spec.oecoing. dr.sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.;	Dora Ruždjak, mag.ing.agr. Dora Stanec, mag.ing.hort. Darko Hecec, dipl.ing.stroj.; Renata Kos, dipl.ing.rud.; Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.

Stranica 3 od 7

STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OKOLIŠA prema članku 40. stavku 2. Zakona	VODITELJI STRUČNIH POSLOVA	ZAPOSLENI STRUČNJACI
15. Izrada projekcija emisija, izvješća o provedbi politike i mjera smanjenja emisija i nacionalnog izvješća o promjeni klime.	dr. sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh. ; Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.; Valentina Delija-Ružić, dipl. ing.stroj.; mr.sc. Mirela Poljanac, dipl.ing.kem.tehn.; Goran Janeković, dipl.ing.stroj.; dr.sc. Andrea Hublin, dipl.ing.kem.tehn.; Iva Švedek, dipl.kem.ing.; univ.spec.oecoing.; Delfa Radoš, dipl.ing.šum. Bojana Borić, dipl.ing.met.univ.spec.oecoing. dr.sc. Igor Stankić, dipl.ing.šum.; Renata Kos, dipl.ing.rud.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.;	Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Dora Ruždjak, mag.ing.agr. Dora Stanec, mag.ing.hort. Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Matko Bišćan, mag.oecol.et.prol.nat.;
16. Izrada izvješća o proračunu (inventaru) emisija stakleničkih plinova i drugih emisija onečišćujućih tvari u okoliš.	dr. sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.; Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.; Valentina Delija-Ružić, dipl. ing.stroj.; mr.sc. Mirela Poljanac, dipl.ing.kem.tehn.; mr.sc. Goran Janeković, dipl.ing.stroj.; dr.sc. Andrea Hublin, dipl.ing.kem.tehn.; Iva Švedek, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Delfa Radoš, dipl.ing.šum.; Renata Kos, dipl.ing.rud.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.; dr.sc. Igor Stankić, dipl.ing.šum. Bojana Borić, dipl.ing.met.univ.spec.oecoing.	Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Dora Ruždjak, mag.ing.agr. Dora Stanec, mag.ing.hort.

STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OKOLIŠA prema članku 40. stavku 2. Zakona	VODITELJI STRUČNIH POSLOVA	ZAPOSLENI STRUČNJACI
20. Izrada i/ili verifikacija posebnih elaborata, proračuna, i projekcija za potrebe sastavnica okoliša.	dr. sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.; Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.; Valentina Delija-Ružić, dipl. ing.stroj; mr.sc.Mirela Poljanac, dipl.ing.kem.tehn.; mr.sc.Goran Janeković, dipl.ing.stroj; dr.sc. Andrea Hublin, dipl.ing.kem.tehn.; Iva Švedek, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoling.; dr.sc. Igor Stankić, dipl.ing.šum.; Delfa Radoš,dipl.ing.šum. Bojana Borić, dipl.ing.met.univ.spec.oecoling. Renata Kos, dipl.ing.rud.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.;	Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoling.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoling.; Dora Ruždjak, mag.ing.agr. Dora Stanec, mag.ing.hort. Matko Bišćan, mag.oecol.et prot.nat.;
21. Procjena šteta nastalih u okolišu uključujući i prijeteće opasnosti	Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh. Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem. Bojana Borić, dipl.ing.met.univ.spec.oecoling. Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoling.; Matko Bišćan, mag.oecol.et.prot.nat.; dr.sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj; Renata Kos, dipl.ing.rud.; Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.;	dr.sc. Igor Stankić, dipl.ing.šum.; Delfa Radoš,dipl.ing.šum. Valentina Delija-Ružić, dipl.ing.stroj.; Dora Stanec, mag.ing.hort.
22. Praćenje stanja okoliša	dr. sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem. Bojana Borić, dipl.ing.met.univ.spec.oecoling. Valentina Delija-Ružić, dipl. ing.stroj; dr.sc. Andrea Hublin, dipl.ing.kem.tehn.; mr.sc.Goran Janeković, dipl.ing.stroj. Iva Švedek, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoling.; Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.;	Matko Bišćan, mag.oecol.et prot.nat.; Renata Kos, dipl.ing.rud.; Dora Ruždjak, mag.ing.agr. Dora Stanec, mag.ing.hort.

<i>STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OKOLIŠA prema članku 40. stavku 2. Zakona</i>	<i>VODITELJI STRUČNIH POSLOVA</i>	<i>ZAPOSLENI STRUČNJACI</i>
23. Obavljanje stručnih poslova za potrebe Registra onečišćavanja okoliša	dr. sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.; Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.; Valentina Delija-Ružić, dipl. ing.stroj; mr.sc.Mirela Poljanac, dipl.ing.kem.tehn.; dr.sc. Andrea Hublin, dipl.ing.kem.tehn.; mr.sc. Goran Janeković, dipl.ing.stroj; Bojana Borić, dipl.ing.met.univ.spec.oecoing.	Renata Kos, dipl.ing.rud.; Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecing.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.; Iva Švedek, dipl. kem.ing., univ.spec.oecoing.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Delfa Radoš, dipl.ing.šum. dr.sc.Igor Stankić, dipl.ing.šum.
24. Obavljanje stručnih poslova za potrebe sustava upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja	Valentina Delija-Ružić, dipl.ing.stroj; Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.; Renata Kos, dipl.ing.rud.; mr.sc. Mirela Poljanac, dipl.ing.kem.tehn.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.; dr.sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj. Bojana Borić, dipl.ing.met.univ.spec.oecoing. Matko Bišćan, mag.oecol.et prot.nat.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.;	Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Dora Ruždjak, mag.ing.agr. Dora Stanec, mag.ing.hort.
25. Izrada elaborat o usklađenosti proizvoda s mjerilima u postupku ishođenja znaka zaštite okoliša »Prijatelj okoliša« i znaka EU Ecolabel.	dr. sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem. Bojana Borić, dipl.ing.met.univ.spec.oecoing.	Matko Bišćan, mag.oecol.et prot.nat. Valentina Delija-Ružić, dipl.ing.strj.; Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.; mr.sc. Goran Janeković, dipl.ing.stroj.; Renata Kos, dipl.ing.rud.; Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecing.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecing.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.;

<i>STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OKOLIŠA prema članku 40. stavku 2. Zakona</i>	<i>VODITELJI STRUČNIH POSLOVA</i>	<i>ZAPOSLENI STRUČNJACI</i>
26. Izrada elaborata o utvrđivanju mjerila za određenu skupinu proizvoda za dodjelu znaka zaštite okoliša Prijatelj okoliša	dr. sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem. Bojana Borić, dipl.ing.met.univ.spec.oecoing.	Matko Bišćan, mag.oecol.et prot.nat. Valentina Delija-Ružić, dipl.ingstr.; Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.; mr.sc. Goran Janeković, dipl.ing.stroj.; Renata Kos, dipl.ing.rud.; Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecing.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecing.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.;

**PRILOG II.: RJEŠENJE NADLEŽNOG MINISTARSTVA – SUGLASNOST OVLAŠTENIKU
EKONERG D.O.O. ZA OBAVLJANJE STRUČNIH POSLOVA ZAŠTITE PRIRODE**

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I ENERGETIKE

10000 Zagreb, Radnička cesta 80
tel: +385 1 3717 111, faks: +385 1 3717 135

Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i
održivo gospodarenje otpadom
Sektor za procjenu utjecaja na okoliš
i industrijsko onečišćenje

KLASA: UP/I 351-02/13-08/162
URBROJ: 517-06-2-1-1-20-12
Zagreb, 14. siječnja 2020.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, na temelju odredbe članka 43. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, brojevi 80/13, 153/13, 78/15 i 12/18) i članka 71. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 118/18) u vezi s člankom 130. Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine, broj 47/09, rješavajući povodom zahtjeva ovlaštenika EKONERG d.o.o., Koranska 5, Zagreb, radi utvrđivanja promjena u popisu zaposlenika ovlaštenika, donosi:

RJEŠENJE

- I. Ovlašteniku EKONERG d.o.o., Koranska 5, Zagreb, izdaje se suglasnost za obavljanje stručnih poslova zaštite prirode:
 1. Izrada poglavlja i studija ocjene prihvatljivosti strategija, plana, programa ili zahvata za ekološku mrežu
 2. Priprema i izrada dokumentacije za postupak utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa s prijedlogom kompenzacijskih uvjeta
- II. Suglasnost iz točke I. ove izreke prestaje važiti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu propisa iz članka 40. stavka 11. Zakona o zaštiti okoliša.
- III. Ovo rješenje upisuje se u očevidnik izdanih suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša koje vodi Ministarstvo zaštite okoliša i energetike.
- IV. Ukida se rješenje Ministarstva zaštite okoliša i energetike: KLASA: UP/I 351-02/13-08/162, URBROJ: 517-06-2-1-1-18-8 od 14. svibnja 2018. godine, kojim je ovlašteniku EKONERG d.o.o., Koranska 5, Zagreb, dana suglasnost za obavljanje stručnih poslova iz područja zaštite prirode.
- V. Uz ovo rješenje prileži Popis zaposlenika ovlaštenika i sastavni je dio ovoga rješenja.

Obrazloženje

Tvrtka EKONERG d.o.o., Koranska 5, iz Zagreba (u daljnjem tekstu: ovlaštenik), podnijela je zahtjev za izmjenom podataka u Rješenju (KLASA: UP/I 351-02/13-08/162, URBROJ: 517-06-2-1-1-18-8 od 14. svibnja 2018.), izdanim od Ministarstva zaštite okoliša i energetike (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), a vezano za popis zaposlenika ovlaštenika koji prileži uz navedeno rješenje. Promjene se odnose na uvođenje novih stručnjaka: dr.sc. Vladimira Jelavića, dipl.ing.stroj., Doru Ruždjak, mag.ing.agr., Doru Stanec, mag.ing.hort. i Bojanu Borić, dipl.ing.met., univ.spec.oecoling. Za Berislava Markovića, mag.ing.prosp.arch. i za Matka Biščana, mag.oecol.et.prot.nat. traži se uvođenje u voditelje stručnih poslova. Senka Ritz nije više zaposlenica ovlaštenika te se traži njeno brisanje s popisa. U provedenom postupku Uprava za zaštitu prirode Ministarstva, uvidom u zahtjev za promjenom podataka, podatke i dokumente dostavljene uz zahtjev, a osobito u popis stručnih podloga, diplome i potvrde Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje navedenih stručnjaka, te službenu evidenciju je izdala Mišljenje (KLASA: 612-07/19-75/08, URBROJ: 517-05-2-3-19-2 od 13. prosinca 2019. godine) kojim se zaključuje da se navedeni stručnjak Berislav Marković mag.ing.prosp.arch., može staviti na popis kao voditelj stručnih poslova iz područja zaštite prirode za posao pripreme i izrade dokumentacije za postupak utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa s prijedlogom kompenzacijskih uvjeta dok Matko Biščan, mag.oecol.et.prot.nat, nema potrebno radno iskustvo na poslovima zaštite prirode te ne ispunjava uvjete za zatražene poslove. Ostali predloženi djelatnici mogu se staviti na popis stručnjaka uz već postojeće stručnjake.

Slijedom navedenoga, utvrđeno je kao u točkama od I. do V. izreke ovoga rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo rješenje je izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Zagrebu, Avenija Dubrovnik 6, u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Upravna pristojba na zahtjev i ovo rješenje naplaćena je državnim biljezima sukladno Zakonu o upravnim pristojbama („Narodne novine“, broj 115/16) i Uredbi o tarifi upravnih pristojbi („Narodne novine“, broj 8/17, 37/17, 129/17, 18/19 i 97/19).

VIŠA STRUČNA SAVJETNICA

U prilogu: Popis zaposlenika ovlaštenika.

DOSTAVITI:

1. EKONERG d.o.o., Koranska 5, Zagreb, (R!, s povratnicom!)
2. Evidencija, ovdje

POPIS zaposlenika ovlaštenika: EKONERG d.o.o., Koranska 5, Zagreb, slijedom kojih je ovlaštenik ispunio propisane uvjete za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša sukladno rješenju Ministarstva KLASA: 351-02/13-08/162 ; URBROJ: 517-03 1-2-20-12 od 14. siječnja 2020. godine		
<i>STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OKOLIŠA prema članku 40. stavku 2. Zakona</i>	<i>VODITELJI STRUČNIH POSLOVA</i>	<i>ZAPOSLENI STRUČNJACI</i>
3. Izrada poglavlja i studija ocjene prihvatljivosti strategija, plana, programa ili zahvata za ekološku mrežu	Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.	Matko Bišćan, mag.oecol.et prot.nat.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.; Renata Kos, dipl.ing.rud.; Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.; dr.sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj.; Dora Ruždjak, mag.ing.agr.; Dora Stanec, mag.ing.hort.; Bojana Borić dipl.ing.met., univ.spec.oecoing.
4. Priprema i izrada dokumentacije za postupak utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa s prijedlogom kompenzacijskih uvjeta	Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.	Matko Bišćan, mag.oecol.et prot.nat.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.; Renata Kos, dipl.ing.rud.; Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.; dr.sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj.; Dora Ruždjak, mag.ing.agr.; Dora Stanec, mag.ing.hort.; Bojana Borić dipl.ing.met., univ.spec.oecoing.

PRILOG III.: POPIS PRAVNIH SUBJEKATA GRADA VINKOVACA

Izvor podataka: Sudski registar, Trgovački sud Osijek, na dan 11. 10. 2021., poveznica:
https://sudreg.pravosudje.hr/registar/f?p=150:40:0::NO:RP,40:P40_OIB,P40_TIP:67648791479,2&cs=35441E7D454D02921F0B2071B15A4D178

MBS	OIB	Naziv / Ime subjekta	Status subjekta	Ime/Naziv osobe upisano u registru	OIB osobe	Funkcija osobe	Upisana od	Upisana do
30000864	90532235450	Osnovna škola Bartola Kašića	Aktivan	Grad Vinkovci	67648791479	osnivač	14.6.2002	
30002452	64415267112	Novosti Novinsko i radio-informativno društvo s ograničenom odgovornošću	Aktivan	Grad Vinkovci	67648791479	član društva	10.11.2016	
30002887	68478848439	Dječji vrtić Vinkovci	Aktivan	Grad Vinkovci	67648791479	osnivač	25.9.1995	
30003084	89754778765	Osnovna škola Ivana Mažuranića	Aktivan	Grad Vinkovci	67648791479	osnivač	10.7.2002	
30003164	12033164180	Osnovna škola Ivana Gorana Kovačića	Aktivan	Grad Vinkovci	67648791479	osnivač	18.6.2002	
30003228	53113611942	OSNOVNA ŠKOLA JOSIPA KOZARCA, Vinkovci	Aktivan	Grad Vinkovci	67648791479	osnivač	3.7.2002	
30003357	65812849153	GRADSKI MUZEJ VINKOVCI	Aktivan	Grad Vinkovci	67648791479	osnivač	2.10.1995	
30003365	67043571709	Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci	Aktivan	Grad Vinkovci	67648791479	osnivač	2.10.1995	
30003599	53922436321	Osnovna škola Vladimira Nazora	Aktivan	Grad Vinkovci	67648791479	osnivač	3.7.2002	
30003767	84615502819	Osnovna škola Antun Gustav Matoš	Aktivan	Grad Vinkovci	67648791479	osnivač	14.2.2003	
30010521	16169088482	VTV d.o.o. za proizvodnju, prijenos i emitiranje televizijskog programa	Aktivan	Grad Vinkovci	67648791479	član društva	10.11.2010	
30031058	49026633125	POLET društvo s ograničenom odgovornošću za cestovni prijevoz putnika i prateće djelatnosti u prometu	Aktivan	Grad Vinkovci	67648791479	član društva	17.11.2010	4.4.2011
30037811	42515532530	AERODROM SOPOT d.o.o. za prijevoz putnika i robe u zračnom prometu	Aktivan	Grad Vinkovci	67648791479	jedini osnivač d.o.o.	15.11.1996	
30038269	30638414709	Vinkovački vodovod i kanalizacija društvo s ograničenom odgovornošću	Aktivan	Grad Vinkovci	67648791479	član društva	19.10.2010	
30043750	84202734764	GRADSKO GOSPODARSTVO d.o.o. za održavanje i upravljanje stanovima i stambenim zgradama i organiziranje i naplatu parkiranja na javnim parkiralištima	Aktivan	Grad Vinkovci	67648791479	član društva	3.12.2004	
30062190	85575996593	Osnovna škola Nikole Tesle	Aktivan	Grad Vinkovci	67648791479	osnivač	10.7.2002	
30063334	39887534735	GRADSKO KAZALIŠTE JOZA IVAKIĆ VINKOVCI	Aktivan	Grad Vinkovci	67648791479	osnivač	29.1.1999	
30067819	13944251197	JAVNA VATROGASNA POSTROJBA VINKOVCI	Aktivan	Grad Vinkovci	67648791479	osnivač	21.6.2000	
30106072	6575048857	PERISKA d.o.o. za športsko rekreacijske aktivnosti	Aktivan	Grad Vinkovci	67648791479	jedini osnivač d.o.o.	17.1.2011	
30108062	35346141742	ENERGANA VINKOVCI društvo s ograničenom odgovornošću za proizvodnju električne i toplinske energije iz obnovljivih izvora energije	Aktivan	Grad Vinkovci	67648791479	član društva	27.10.2010	
30110949	10215081461	GTG VINKOVCI d.o.o. za upravljanje grobljem, tržnicama na malo i proizvodnju, distribuciju i opskrbu toplinskom energijom	Aktivan	Grad Vinkovci	67648791479	član društva	25.11.2010	
30116644	72762511425	TEHNOLOŠKI PARK VINKOVCI d.o.o. za inkubaciju inovativnih tehnoloških poduzeća	Aktivan	Grad Vinkovci	67648791479	jedini osnivač d.o.o.	5.10.2011	
30135500	64286685872	AGENCIJA ZA RAZVOJ I INVESTICIJE GRADA VINKOVACA VIA d.o.o.	Aktivan	Grad Vinkovci	67648791479	jedini osnivač d.o.o.	6.8.2013	
30135905	72566216019	PROMO CIBALAE d.o.o. za uslužne, organizacijske i marketinške djelatnosti	Aktivan	Grad Vinkovci	67648791479	jedini osnivač d.o.o.	16.8.2013	
30204974	79315966091	AGENCIJA ZA RAZVOJ GRADA VINKOVACA	Aktivan	Grad Vinkovci	67648791479	osnivač	4.6.2018	
30240849	58221312905	Kulturni centar Vinkovci	Aktivan	Grad Vinkovci	67648791479	osnivač	15.1.2021	

PRILOG IV.: POPIS VRSTA IZ BAZE MINISTARSTVA GOSPODARSTVA I ODRŽIVOG RAZVOJA

Tablica 1.: Popis beskralježnjaka zabilježenih na području grada Vinkovaca

ZNANSTVENI NAZIV SVOJTE	STROGO ZAŠTIĆENA VRSTA	SKUPINA	
<i>Cerambyx cerdo</i>	+	kornjaši	
<i>Lucanus cervus</i>			
<i>Morimus funereus</i>			
<i>Osmoderma eremita</i>	+		
<i>Egaenus convexus</i>		lažipauci	
<i>Egaenus maximus</i>			
<i>Apatura ilia</i>		leptiri	
<i>Apatura iris</i>			
<i>Callimorpha quadripunctaria</i>			
<i>Colias myrmidone</i>	+		
<i>Eriogaster catax</i>			
<i>Euphydryas aurinia</i>	+		
<i>Euphydryas maturna</i>	+		
<i>Glaucoopsyche alexis</i>			
<i>Heteropterus morpheus</i>			
<i>Lopinga achine</i>	+		
<i>Lycaena dispar</i>	+		
<i>Lycaena hippothoe</i>			
<i>Lycaena thersamon</i>			
<i>Melitaea aurelia</i>			
<i>Melitaea britomartis</i>			
<i>Nymphalis vaualbum</i>	+		
<i>Papilio machaon</i>	+		
<i>Pieris brassicae</i>			
<i>Zerynthia polyxena</i>	+		
<i>Alopecosa striata</i>			pauci
<i>Gnaphosa modestior</i>			
<i>Pseudicius epiblemoides</i>			
<i>Sitticus dzieduszyckii</i>			
<i>Sitticus littoralis</i>			
<i>Sitticus saltator</i>			
<i>Tarentula mariae</i>		puževi	
<i>Vertigo angustior</i>			
<i>Vertigo moulinsiana</i>	+		
<i>Arrhopalites caecus</i>		skokuni	
<i>Entomobrya marginata</i>			
<i>Entomobrya multifasciata</i>			
<i>Folsomia brevifurca</i>			
<i>Folsomia candida</i>			
<i>Folsomia garetti</i>			
<i>Folsomia quadrioculata</i>			
<i>Folsomides parvulus</i>			

ZNANSTVENI NAZIV SVOJTE	STROGO ZAŠTIĆENA VRSTA	SKUPINA
<i>Friesea mirabilis</i>		skokuni
<i>Heteromurus nitidus</i>		
<i>Heteromurus sexoculatus</i>		
<i>Heteromurus tetrophthalmus</i>		
<i>Hypogastrura denticulata</i>		
<i>Hypogastrura quinquesetosa</i>		
<i>Hypogastrura succinea</i>		
<i>Isotoma notabilis</i>		
<i>Isotoma viridis</i>		
<i>Isotomiella minor</i>		
<i>Lepidocyrtus cyaneus</i>		
<i>Lepidocyrtus paradoxus</i>		
<i>Neelus minimus</i>		
<i>Onychiurus armatus</i>		
<i>Onychiurus fimatus</i>		
<i>Onychiurus pulvinatus</i>		
<i>Proisotoma minuta</i>		
<i>Pseudosinella alba</i>		
<i>Sminthurides pumilis</i>		
<i>Sminthurus aureus</i>		
<i>Sminthurus elegans</i>		
<i>Sminthurus flammeolus</i>		
<i>Sminthurus marginatus</i>		
<i>Sminthurus multifasciatus</i>		
<i>Sminthurus patrizi</i>		
<i>Sminthurus trinotatus</i>		
<i>Tullbergia affinis</i>		
<i>Tullbergia callipygos</i>		
<i>Tullbergia denisi</i>		
<i>Tullbergia krausbaueri</i>		
<i>Tullbergia quadrispina</i>		
<i>Tullbergia ramicuspis</i>		
<i>Willemia anophthalma</i>		
<i>Willowsia buski</i>		
<i>Willowsia nigromaculata</i>		
<i>Unio crassus</i>	+	školjkaši
<i>Diaptomus wierzejski</i>		veslonošci
<i>Diaptomus zachariasii</i>		
<i>Eudiaptomus gracilis</i>		
<i>Aeshna isoceles</i>		vretenca
<i>Anax imperator</i>		
<i>Anax parthenope</i>		
<i>Coenagrion puella</i>		
<i>Epitheca bimaculata</i>	+	
<i>Erythromma najas</i>		

ZNANSTVENI NAZIV SVOJTE	STROGO ZAŠTIĆENA VRSTA	SKUPINA
<i>Erythromma viridulum</i>		vretenca
<i>Ischnura elegans</i>		
<i>Ischnura pumilio</i>		
<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	+	
<i>Lestes barbarus</i>		
<i>Lestes sponsa</i>		
<i>Lestes virens</i>	+	
<i>Orthetrum albistylum</i>		
<i>Orthetrum cancellatum</i>		
<i>Orthetrum coerulescens</i>		
<i>Platycnemis pennipes</i>		
<i>Somatochlora flavomaculata</i>		
<i>Sympecma fusca</i>		
<i>Sympetrum meridionale</i>		

Tablica 2.: Popis herpetofaune zabilježene na području grada Vinkovaca

HRVATSKI NAZIV SVOJTE	ZNANSTVENI NAZIV SVOJTE	STROGO ZAŠTIĆENA VRSTA	SKUPINA
sljepić	<i>Anguis fragilis</i>		gmazovi
žuta poljarica	<i>Dolichophis caspius</i>	+	
barska kornjača	<i>Emys orbicularis</i>	+	
livadna gušterica	<i>Lacerta agilis</i>	+	
zelembać	<i>Lacerta viridis</i>	+	
bjelouška	<i>Natrix natrix</i>		
ribarica	<i>Natrix tessellata</i>	+	
zidna gušterica	<i>Podarcis muralis</i>	+	
riđovka	<i>Vipera berus</i>		
živorodna gušterica	<i>Zootoca vivipara</i>	+	
crveni mukač	<i>Bombina bombina</i>	+	vodozemci
žuti mukač	<i>Bombina variegata</i>	+	
smeđa krastača	<i>Bufo bufo</i>		
gatalinka	<i>Hyla arborea</i>	+	
mali vodenjak	<i>Lissotriton vulgaris</i>		
češnjača	<i>Pelobates fuscus</i>	+	
zelena žaba	<i>Pelophylax kl. esculentus</i>		
mala zelena žaba	<i>Pelophylax lessonae</i>	+	
velika zelena žaba	<i>Pelophylax ridibundus</i>		
šumska smeđa žaba	<i>Rana dalmatina</i>	+	
livadna smeđa žaba	<i>Rana temporaria</i>		
veliki vodenjak	<i>Triturus carnifex</i>	+	
veliki dunavski vodenjak	<i>Triturus dobrogicus</i>	+	

Tablica 3.: Popis ptica zabilježenih na području grada Vinkovaca

HRVATSKI NAZIV SVOJTE	ZNANSTVENI NAZIV SVOJTE	STROGO ZAŠTIĆENA VRSTA
veliki trstenjak	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	+
dugorepa sjenica	<i>Aegithalos caudatus</i>	+
poljska ševa	<i>Alauda arvensis</i>	
vodomar	<i>Alcedo atthis</i>	+
divlja patka	<i>Anas platyrhynchos</i>	
patka kreketaljka	<i>Anas strepera</i>	+
prugasta trepteljka	<i>Anthus trivialis</i>	+
siva čaplja	<i>Ardea cinerea</i>	
sova močvarica	<i>Asio flammeus</i>	+
mala ušara	<i>Asio otus</i>	+
patka njorka	<i>Aythya nyroca</i>	+
škanjac	<i>Buteo buteo</i>	+
češljugar	<i>Carduelis carduelis</i>	+
zelendur	<i>Carduelis chloris</i>	+
velika bijela čaplja	<i>Casmerodius albus</i>	+
bijela roda	<i>Ciconia ciconia</i>	+
crna roda	<i>Ciconia nigra</i>	+
eja močvarica	<i>Circus aeruginosus</i>	+
batokljun	<i>Coccythraustes coccythraustes</i>	+
divlji golub	<i>Columba livia</i>	
golub dupljaš	<i>Columba oenas</i>	+
golub grivnjaš	<i>Columba palumbus</i>	
gavran	<i>Corvus corax</i>	
siva vrana	<i>Corvus cornix</i>	
prepelica	<i>Coturnix coturnix</i>	
kukavica	<i>Cuculus canorus</i>	
crvenokljuni labud	<i>Cygnus olor</i>	
crvenoglavi djetlić	<i>Dendrocopos medius</i>	+
mali djetlić	<i>Dendrocopos minor</i>	+
crna žuna	<i>Dryocopus martius</i>	+
žuta strnadica	<i>Emberiza citrinella</i>	+
crvendać	<i>Erithacus rubecula</i>	+
stepski sokol	<i>Falco cherrug</i>	
vjetruša	<i>Falco tinnunculus</i>	+
zeba	<i>Fringilla coelebs</i>	
liska	<i>Fulica atra</i>	
kukmasta ševa	<i>Galerida cristata</i>	
mlakuša	<i>Gallinula chloropus</i>	
šojka	<i>Garrulus glandarius</i>	
štekavac	<i>Haliaeetus albicilla</i>	+
lastavica	<i>Hirundo rustica</i>	+
vijoglav	<i>Jynx torquilla</i>	+
rusi svračak	<i>Lanius collurio</i>	
riječni galeb	<i>Larus ridibundus</i>	
slavuj	<i>Luscinia megarhynchos</i>	+
mala šljuka	<i>Lymnocyptes minimus</i>	+
velika strnadica	<i>Miliaria calandra</i>	
crna lunja	<i>Milvus migrans</i>	+

HRVATSKI NAZIV SVOJTE	ZNANSTVENI NAZIV SVOJTE	STROGO ZAŠTIĆENA VRSTA
žuta pastirica	<i>Motacilla flava</i>	+
gak	<i>Nycticorax nycticorax</i>	+
vuga	<i>Oriolus oriolus</i>	+
droplja	<i>Otis tarda</i>	+
ćuk	<i>Otus scops</i>	+
velika sjenica	<i>Parus major</i>	+
vrabac	<i>Passer domesticus</i>	
poljski vrabac	<i>Passer montanus</i>	
škanjac osaš	<i>Pernis apivorus</i>	+
veliki vranac	<i>Phalacrocorax carbo</i>	
mali vranac	<i>Phalacrocorax pygmaeus</i>	
fazan	<i>Phasianus colchicus</i>	
mrka crvenrepka	<i>Phoenicurus ochruros</i>	+
zviždak	<i>Phylloscopus collybita</i>	+
svraka	<i>Pica pica</i>	
siva štijoka	<i>Porzana parva</i>	+
crnoglavi batić	<i>Saxicola torquatus</i>	+
brgljez	<i>Sitta europaea</i>	+
grlica	<i>Streptopelia turtur</i>	
šumska sova	<i>Strix aluco</i>	+
jastrebača	<i>Strix uralensis</i>	+
čvorak	<i>Sturnus vulgaris</i>	
crnokapa grmuša	<i>Sylvia atricapilla</i>	+
grmuša pjenica	<i>Sylvia communis</i>	+
grmuša čevrljinka	<i>Sylvia curruca</i>	+
palčić	<i>Troglodytes troglodytes</i>	+
kos	<i>Turdus merula</i>	
drozd cikelj	<i>Turdus philomelos</i>	

Tablica 4.: Popis sisavaca zabilježenih na području grada Vinkovaca

HRVATSKI NAZIV SVOJTE	ZNANSTVENI NAZIV SVOJTE	STROGO ZAŠTIĆENA VRSTA
vuk	<i>Canis lupus</i>	+
dabar	<i>Castor fiber</i>	+
hrčak	<i>Cricetus cricetus</i>	+
sivi puh	<i>Glis glis</i>	
europski zec	<i>Lepus europaeus</i>	
vidra	<i>Lutra lutra</i>	+
patuljasti miš	<i>Micromys minutus</i>	
miš humkaš	<i>Mus spicilegus</i>	
puh orašar	<i>Muscardinus avellanarius</i>	+
močvarna rovka	<i>Neomys anomalus</i>	
tekunica	<i>Spermophilus citellus</i>	+
širokouhi mračnjak	<i>Barbastella barbastellus</i>	+
kasni noćnjak	<i>Eptesicus serotinus</i>	+
primorski brkati šišmiš	<i>Myotis aurascens</i>	+
velikouhi šišmiš	<i>Myotis bechsteinii</i>	+
močvarni šišmiš	<i>Myotis dasycneme</i>	+
riđi šišmiš	<i>Myotis emarginatus</i>	+
veliki šišmiš	<i>Myotis myotis</i>	+
brkati šišmiš	<i>Myotis mystacinus</i>	+
resasti šišmiš	<i>Myotis nattereri</i>	+
rani večernjak	<i>Nyctalus noctula</i>	+
bjelorubi šišmiš	<i>Pipistrellus kuhlii</i>	+
patuljasti močvarni šišmiš	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	+
sivi dugoušan	<i>Plecotus austriacus</i>	+

PRILOG V.: POPIS VRSTA IZ STUDIJE „BIOLOŠKA RAZNOLIKOST ISTOČNE SLAVONIJE I ZAPADNOG SRIJEMA“ (DRAGIČEVIĆ I SUR. 2015.)

LATINSKI NAZIV VRSTE	HRVATSKI NAZIV VRSTE
<i>Aedes vexans</i>	
<i>Aeshna affinis</i>	sredozemni kralj
<i>Aeshna isoceles</i>	žuti ban
<i>Aeshna mixta</i>	jesenski kralj
<i>Aglais urticae</i>	koprivina mala riđa
<i>Agrilus convolvuli</i>	slakov ljiljak
<i>Amata phegea</i>	bjelopjegavi ovnić
<i>Anax imperator</i>	veliki car
<i>Anax parthenope</i>	mali car
<i>Andricus fundatrix</i>	
<i>Andricus hungaricus</i>	
<i>Andricus quercuscalicis</i>	žučna osa
<i>Andricus quercusradicis</i>	
<i>Antheraea yamamai</i>	japanski hrastov prelac
<i>Apatura iris</i>	velika preljevalica
<i>Araneus diadematus</i>	pauk križar
<i>Argiope bruennichi</i>	tigrasti pauk
<i>Argynnis paphia</i>	zelena sedefica
<i>Atylotus fulvus</i>	
<i>Atylotus loewianus</i>	
<i>Biorrhiza pallida</i>	
<i>Bombylius major</i>	
<i>Calopteryx splendens</i>	prugasta konjska smrt
<i>Carabus intricatus</i>	trčak
<i>Cerambyx cerdo</i>	velika hrastova strizibuba
<i>Cercopis vulnerata</i>	pjenuša
<i>Cetonia aurata</i>	zlatna mara
<i>Chrysops viduatus</i>	
<i>Clogmia albipunctata</i>	
<i>Coccinella sp.</i>	bubamara
<i>Coenagrion puella</i>	modra vodendjevojčica
<i>Craspedacusta sowerbyi</i>	slatkovodna hidromeduza
<i>Crocothemis erythraea</i>	vatreni jurišnik
<i>Culex pipiens</i>	obični komarac
<i>Cynips quercusfolii</i>	
<i>Deilephila elpenor</i>	ljiljak vinove loze
<i>Dikerogammarus villosus</i>	račić ubojica
<i>Diphyllobothrium latum</i>	riblja trakavica
<i>Diptolepis rosae</i>	ružina osa šiškarica
<i>Dreissena polymorpha</i>	raznolika trokutnjača
<i>Drosophila melanogaster</i>	vinska mušica
<i>Dryocosmus kuriphilus</i>	kestenova osa šiškarica

LATINSKI NAZIV VRSTE	HRVATSKI NAZIV VRSTE
<i>Dytiscus marginalis</i>	obrubljeni kozak
<i>Echinococcus granulosis</i>	pseća trakavica
<i>Ephydetia fluviatilis</i>	riječna spužva
<i>Episyrphus balteatus</i>	
<i>Epitheca bimaculata</i>	proljetna narančica
<i>Erythromma najas</i>	velika crvenookica
<i>Erythromma viridulum</i>	mala crvenookica
<i>Erythromma viridulum</i>	mala crvenookica
<i>Fannia canicularis</i>	
<i>Forficula auricularia</i>	obična uholoža
<i>Formicidae</i>	mravi
<i>Galba truncatula</i>	mali barnjak
<i>Gerris lacustris</i>	vodena kopnica
<i>Graphosoma italicus</i>	talijanska smrdljiva buba
<i>Gryllotalpa gryllotalpa</i>	sjevni rovac
<i>Gryllus campestris</i>	livadni šturak
<i>Helix pomatia</i>	puž vinogradnjak
<i>Hemianax ephippiger</i>	grof skitnica
<i>Heptatoma pellucens</i>	vodeni obad
<i>Hirudo medicinalis</i>	pijavica
<i>Hybomitra bimaculata</i>	
<i>Hybomitra ciurea</i>	
<i>Hybomitra muehlfeldi</i>	
<i>Hypoderma actaeon</i>	
<i>Inachis io</i>	danje paunče
<i>Iphiclides podalirius</i>	prugasto jedarce
<i>Lestes parvidens</i>	istočna vrbova djevica
<i>Libellula depressa</i>	vilin konjic
<i>Libellula quadrimaculata</i>	četveropjega vretence
<i>Ischnura elegans</i>	velika mora
<i>Lucanus cervus</i>	obični jelenak
<i>Lumbricus terrestris</i>	gujavica
<i>Ixodes ricinus</i>	obični krpelj
<i>Macroglossum stellatarum</i>	obična golupka
<i>Mantis religiosa</i>	obična bogomoljka
<i>Margaritana margaritifera</i>	
<i>Meloe violaceus</i>	uljni ljubičasti kukac
<i>Melolontha melolontha</i>	hrušt
<i>Misumena vatia</i>	cvjetni pauk
<i>Morimus funereus</i>	velika četveropjegava strizibuba
<i>Musca domestica</i>	kućna muha
<i>Nicrophorus vespillo</i>	
<i>Ochlerotatus sticticus</i>	
<i>Oniscus asellus</i>	obična mokrica; babura
<i>Orconectes limosus</i>	bodljobrati rak

LATINSKI NAZIV VRSTE	HRVATSKI NAZIV VRSTE
<i>Orthetrum albistylum</i>	bijeli vilenjak
<i>Orthetrum cancellatum</i>	veliki vilenjak
<i>Pacifastacus leniusculus</i>	signalni rak
<i>Palomena prasina</i>	smrdljivi martin
<i>Panorpa communis</i>	obična kljunarica
<i>Papilio machaon</i>	lastin rep
<i>Phalangium opilio</i>	obični kosac
<i>Platycnemis pennipes</i>	bjelonoga potočnica
<i>Polistes sp.</i>	osa
<i>Polygonia c-album</i>	kontinentalna riđa
<i>Pyrochroa coccinea</i>	grimizni piročar
<i>Pyrhocoris apterus</i>	vatrena stjenica
<i>Sarcophaga carnaria</i>	muha mesara
<i>Saturnia pyri</i>	veliko noćno paunče
<i>Somatochlora meridionalis</i>	sredozemna zelenka
<i>Stomoxys calcitrans</i>	pakosna pecavka
<i>Sympetrum sanguineum</i>	crveni strijelac
<i>Sympetrum striolatum</i>	veliki strijelac
<i>Sympetrum vulgatum</i>	mali strijelac
<i>Tabanus autumnalis</i>	
<i>Tabanus bovinus</i>	goveđi obad
<i>Tabanus bromius</i>	
<i>Tabanus sudeticus</i>	
<i>Tabanus tergustinus</i>	
<i>Tettigonia viridissima</i>	veliki zeleni konjic
<i>Trichinella spiralis</i>	trihinela
<i>Vanessa atalanta</i>	ljepokrili admiral
<i>Vanessa cardui</i>	stričkovac
<i>Vespa crabro</i>	stršljen
<i>Xylocopa violacea</i>	europska pčela stolar

**PRILOG VI.: CJELOVITO IZVJEŠĆE O PROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI NACRTA
PROGRAMA ZAŠTITE OKOLIŠA GRADA VINKOVACA ZA RAZDOBLJE OD
2022.-2025. GODINE**

9. BILJEŠKE

¹ Članak 50. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj: 80/13., 153/13., 78/15., 12/18. i 118/18.)

² U vrijeme izrade ovog Programa zaštite okoliša Grada Vinkovaca (za razdoblje od 2022. do 2025. godine, u nastavku Program) na snazi je Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj: 30/09.), koju je Hrvatski sabor donio 2009. godine za desetogodišnje razdoblje. Zadnji Plan zaštite okoliša koji je donijela Vlada Republike Hrvatske je Nacionalni plan djelovanja na okoliš („Narodne novine“ broj: 46/02.) iz 2001. godine. Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske iz 2009. godine i zadnji Nacionalni plan djelovanja za okoliš doneseni su znatno prije pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, zbog čega je 2013. godine došlo do znatnih izmjena u pravnom poretku Republike Hrvatske. Zbog izmjena u propisima koji uređuju zaštitu okoliša, ali i zbog vremena proteklog od donošenja zadnje Strategije održivog razvitka Republike Hrvatske i Nacionalnog plana djelovanja za okoliš, oni većim dijelom nisu primjenjivi.

Tijekom 2016. godine provedeno je javno savjetovanje o Nacrtu Plana zaštite okoliša Republike Hrvatske za razdoblje od 2016. do 2023. godine (<https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/MainScreen?entityId=4300>).

U Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj: 118/18.) iz prosinca 2018. godine navedeno je da, do donošenja nove Strategije održivog razvitka Republike Hrvatske, na snazi ostaje Plan zaštite okoliša Republike Hrvatske za razdoblje 2018.-2020., (prijedlog iz srpnja 2019.:

<https://mingor.gov.hr/UserDocsImages/KLIMA/SZOR/Plan-za%C5%A1tite-okoli%C5%A1a-srpanj-2019.pdf>)

Vlada Republike Hrvatske nije donijela Plan zaštite okoliša Republike Hrvatske za razdoblje 2018.-2020. Na mrežnoj stranici ministarstva nadležnog za zaštitu okoliša objavljen je prijedlog Plana zaštite okoliša Republike Hrvatske za razdoblje do 2020. godine iz srpnja 2019. godine.

Ovaj Program zaštite okoliša grada Vinkovaca (razdoblje od 2022. do 2025. godine) prati Nacrt Plana zaštite okoliša Republike Hrvatske za razdoblje od 2016. do 2023. godine,² odnosno prijedlog Plana zaštite okoliša Republike Hrvatske za razdoblje do 2020. godine (u nastavku: Plan zaštite okoliša RH), u kojima su određeni tematski prioriteti. Programe zaštite okoliša izrađuju i jedinice lokalne samouprave, ukoliko je njihova izrada predviđena programom zaštite okoliša županije.

³ Prijelazne i završne odredbe iz Zakona o zaštiti okoliša „Narodne novine“ broj 118/18.

Članak 72.

Do donošenja nove Strategije održivog razvitka Republike Hrvatske sukladno odredbama ovoga Zakona, a koja se treba donijeti za novo razdoblje, ostaje na snazi Plan zaštite okoliša Republike Hrvatske za razdoblje 2018. – 2020.

⁴ prijedlog: Plan zaštite okoliša Republike Hrvatske za razdoblje 2018.-2020., od srpnja 2019. godine:

<https://mingor.gov.hr/UserDocsImages/KLIMA/SZOR/Plan-za%C5%A1tite-okoli%C5%A1a-srpanj-2019.pdf>

⁵ Članak 53. stavak 3. Zakona o zaštiti okoliša određuje: ...

„Program donose predstavnička tijela županije, Grada Zagreba i velikih gradova, uz prethodnu suglasnost Ministarstva koju ono daje temeljem prethodno pribavljenih mišljenja ministarstava i drugih državnih tijela o pojedinim pitanjima koja podliježu njihovoj nadležnosti.“

⁶ Članak 53. stavak 1. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj: 80/13., 153/13., 78/15., 12/18. i 118/18.)

⁷ Članak 58. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj: 80/13., 153/13., 78/15., 12/18. i 118/18.)

⁸ Članak 53. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj: 80/13., 153/13., 78/15., 12/18. i 118/18.)

⁹ Članak 14. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša „Narodne novine“ broj: 64/08.

¹⁰ Tijekom četverogodišnjeg razdoblja, za svaku godinu pojedinačno izrađivat će se Izvješće o provedbi Programa za karakterističnu godinu s pripadajućim priložima. Godišnja Izvješća mogu se objavljivati na mrežnoj stranici Grada Vinkovaca. Završno Izvješće usvaja Gradsko vijeće Grada Vinkovaca

¹¹ 2. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja grada Vinkovaca, Službeni glasnik Grada Vinkovaca 06/20., (Obrazloženja: str. 19. i 21.). Građevinsko područje povećano je u odnosu na 2016. godinu za 244,54 ha, i to u odnosu na 1. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja grada Vinkovaca, „Službeni glasnik“ Grada Vinkovaca 5/16. Površina građevinskog područja od 3.307,16 ha uključuje Građevinsko područje naselja od 2.491,01 (samo građevinsko područje naselja Vinkovci i Mirkovci) i 816,15 ha izdvojeno građevinsko područje izvan naselja (gospodarske namjene: Gospodarska zona Borinci, Žankovci, ...). Za izračun gustoće naseljenosti koristi se građevinsko područje naselja.

Izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana uređenja grada Vinkovaca („Službeni glasnik“ Grada Vinkovaca broj 05/21.), Obrazloženja, str. 5. Tablica 1.: Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina, u izračun je uključeno samo građevinsko područje naselja Vinkovci i Mirkovci. Temeljem iste tablice, ostale površine iznose kako slijedi:

- Izgrađene strukture van građevinskog područja ukupno: 1.111,88 ha (gospodarska namjena, poslovna namjena, ugostiteljsko-turistička, ...)
- Poljoprivredne površine ukupno: 3.072,41 ha

- Šumske površine ukupno: 2.640,64 ha
 - Vodne površine ukupno: 264.97 ha
- ¹² Dostupan na portalu „Kvaliteta zraka u Republici Hrvatskoj“ na poveznici:
<http://iszz.azo.hr/iskzl/godizvrpt.htm?pid=0&t=5>
- ¹³ prekursor: naziv za prethodnika, preteču, izvorni oblik tvari
- ¹⁴ kontrola vode iz zdenaca na razini “C” analize -“C” analiza obuhvaća sve fizikalno-kemijske i mikrobiološke parametre Pravilnika o parametrima sukladnosti, metodama analize, monitoringu i planovima sigurnosti vode za ljudsku potrošnju te načinu vođenja registra pravnih osoba koje obavljaju djelatnost javne vodoopskrbe („Narodne novine“ broj: 125/17., 39/20.)
- ¹⁵ trofički lanac - prehrambeni lanac. Hranidbena mreža se sastoji od određenog broja skupina organizama (noda) koje mogu biti pojedinačne vrste ili skupine vrsta koje su trofički slične (dijele sličan plijen i slične predatore), pa se u tom slučaju nazivaju trofičke vrste
- ¹⁶ svaštojed, svežder ili omnivor (od lat. omne = "sve" i vorare = "proždirati") je svaka životinjska vrsta koja se hrani i biljnom i životinjskom hranom, dakle čija je ishrana mješovita
- ¹⁷ mikrofiltratora-herbivora - vrste koje se hrane biljnom hranom i to filtrirajući vodu
- ¹⁸ životna zajednica životinjskih organizama vodenih ekoloških sustava koji stalno žive na dnu, ili u dnu, ili povremeno na nj dolaze radi hranjenja, boravka, zaštite, razmnožavanja ili ostalih životnih potreba.
- ¹⁹ vodene biljke su biljke koje su prilagođene na život u vodenim sredinama (slane ili slatke vode). One su također naziva hidrofite ili hidrofora ili vodene makrofite. Ove biljke imaju posebne prilagodbe za život ako su potopljene u vodi, ili na površini vode
- ²⁰ riparijska zona/područje je područje između kopna i potoka ili rijeke; vegetacija koja raste u tom uskom pojasu se naziva riparijska vegetacija, <http://biologija.com.hr/modules/AMS/article.php?storyid=8918>
- ²¹ Grad Vinkovci je potpisnik [Sporazuma gradonačelnika](#) (eng. *Covenant of Mayors*) od 05. 06. 2012. godine, klasa: 351-01/12-01/02, ur. broj: 2188/01-01-12-2, Vinkovci, 05. lipnja 2012. godine, „Službeni glasnik“ Grada Vinkovaca broj 03/12.
- ²² Fizička degradacija tla – odnosi se na uništavanje strukture tla, eroziju tla kao posljedica erozije vodom i vjetrom, zbijenost tla, pokoricu tla, dezertifikacija odnosno antropogenog djelovanja na ekosustave u kombinaciji s nepovoljnim klimatskim uvjetima
Kemijska degradacija tla - akumulirani negativni utjecaj kemikalija i kemijskih procesa na ona svojstva koja reguliraju životne procese u tlu (salinizacija, acidifikacija...)
- ²³ Pravilnik o uređivanju šuma, „Narodne novine“ broj 97/18.
- ²⁴ Buffer zona – tampon zona
- ²⁵ Master plana razvoja turizma grada Vinkovaca i Plan upravljanja povijesnom i kulturnom baštinom grada („Službeni glasnik“ Grada Vinkovaca broj 06/15 od 18. 06. 2015. godine)
- ²⁶ Master plan grada Vinkovaca za promet („Službeni glasnik“ Grada Vinkovaca broj 07/17.)
- ²⁷ Definicija je usvojena na osnivačkoj sjednici Svjetske zdravstvene organizacije (u nastavku SZO) 1948. godine na prijedlog prof. dr. sc. Andrije Štampara, dr. med., inicijatora osnivanja SZO-a
- ²⁸ Povelja o unapređenju zdravlja, Ottawa, 1986. - Zdravi gradovi, <http://www.zdravi-gradovi.com.hr>
- ²⁹ Hrvatska mreža Zdravih gradova, <http://www.zdravi-gradovi.com.hr/home/o-mrezi/hrvatska-mreza-zdravih-gradova.aspx>
- ³⁰ Zaključak o prihvaćanju načela i ciljeva dokumenta „Zdravlje za sve“ Svjetske zdravstvene organizacije, Gradsko vijeće Grada Vinkovaca, klasa: 500-02/00-01/01, ur. broj: 2188/01-01-00-3, Vinkovci, 19. rujna 2000. godine, („Službeni glasnik“ Grada Vinkovaca broj 07/00.)
- ³¹ Hrvatska mreža Zdravih gradova,
<http://www.zdravi-gradovi.com.hr/home/o-mrezi/projekt-svjetske-zdravstvene-organizacije.aspx>
- ³² Gradska slika zdravlja i Gradski plan za zdravlje grada Vinkovaca, CIP zapis dostupan u računalnom katalogu gradske knjižnice i sveučilišne knjižnice Osijek pod brojem 130727028, ISBN 978-953-96734-8-0,
https://www.grad-vinkovci.hr/storage/app/media/PlanoviWEB/3-RAP_Slika_zdravlja_i_Plan_za_zdravlje_VK.pdf
dostupno i na: <https://www.bib.irb.hr/715024>
- ³³ Hugh Barton & Catherine Tsourou: Healthy Urban Planinning, 1st Edition, ISBN 9780415243278, Published November 23, 2000 by Routledge
hrvatsko izdanje po dopuštenju Svjetske zdravstvene organizacije:
Hugh Barton & Catherine Tsourou: Zdravo urbano planiranje, izdavač: Grad Vinkovci – Projekt Vinkovci zdravi grad, Hrvatska mreža zdravih gradova Škole narodnog zdravlja Andrija Štampar, Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Vinkovci, 2004., ISBN 953-96734-2-9, CIP-Katalogizacija u publikaciji Nacionalne i sveučilišne knjižnice-Zagreb,
- ³⁴ Mandica Sanković: Zdravo urbano planiranje, Hrvatska mreža zdravih gradova: Epoha zdravlja, broj 13, godina V, travanj 2009., str.: 11-12, dostupno: http://www.zdravi-gradovi.com.hr/media/7442/epoha_13_09.pdf

- ³⁵ Mirjana Pešec, Monika Dragun, Iva Krešić, Andrijana Hrvojević, Gordana Draženović: Vinkovci su moje Sunce, Centar za predškolski odgoj Vinkovci, svibanj 2010., CIP zapis dostupan u računalnom katalogu gradske knjižnice i sveučilišne knjižnice Osijek pod brojem 121027023
- ³⁶ magistarski rad: Mandica Sanković, dipl. ing. arh.: Distribucija alergija dišnog sustava i uređenje prostora u Vinkovcima od 1995. do 2005. godine, Sveučilište u Zagrebu, Medicinski fakultet, mentor: prof. dr. sc. Slobodan Lang, dr. med., Zagreb, lipanj 2010.
- ³⁷ Mandica Sanković, Alenka Delić, Veda Marija Varnai: Povezanost uređenja stambenih četvrti i alergijskih dišnih bolesti na primjeru Vinkovaca, Prostor, znanstveni časopis za arhitekturu i urbanizam, Sveučilište u Zagrebu, Arhitektonski fakultet, ISSN 1330-0652, UDK 71/72, 21(2013), 1(45)
file:///C:/Users/Mandica/AppData/Local/Temp/07_sankovic.pdf,
dostupno i na: <http://www.zdravi-grad.vinkovci.hr/>
- ³⁸ <https://grad-vinkovci.hr/hr/rezultati-alergobioloskih-mjerenja>
- ³⁹ <http://humnap.imi.hr/>
- ⁴⁰ <https://hurbe-project.eu/Partners>
- ⁴¹ https://www.youtube.com/channel/UCT4_uuhmsDI0lieIY0PhGXw/videos
- ⁴² <https://www.youtube.com/watch?v=Wne8ILo2csA>
- ⁴³ Program 24. Sajam zdravlja: Vizije gradova i prostora, program je dostupan i na:
http://www.zdravi-grad.vinkovci.hr/24_sajam/Program-9_24sajamzdravlja.pdf
- ⁴⁴ Epoha zdravlja, broj 23., godina XIV., Zagreb, lipanj 2021., ISSN 1845-562X. Epoha zdravlja je Glasilo Hrvatske mreže zdravih gradova, te je dostupno i u on-line izdanju na:
<http://www.zdravi-gradovi.com.hr/media/56891/epoha23-online.pdf>
- ⁴⁵ Sajamski vodič, zbornik radova i izvješća sa sajma, 24. Sajam zdravlja: Vizije gradova i prostora, Vinkovci, 22., 28. i 29. 04. 2021.: ISSN 1846-0437., dostupan i na: <http://www.zdravi-grad.vinkovci.hr>
- ⁴⁶ Poveznice za predavanja u sklopu 24. Sajma zdravlja: Vizije gradova i prostora:
22. 04. 2021.
<https://www.facebook.com/Sajam.Zdravlja.Vinkovci/videos/765449597505641/>
<https://www.youtube.com/watch?v=kpVcS53Teso>
28. 04. 2021
<https://www.facebook.com/Sajam.Zdravlja.Vinkovci/videos/263641512181552/>
<https://www.youtube.com/watch?v=YwsvVPaAoog> I dio
<https://www.youtube.com/watch?v=4NdTZBArHyg> II dio
29. 04. 2021
<https://www.facebook.com/Sajam.Zdravlja.Vinkovci/videos/3832455600135107/>
<https://www.youtube.com/watch?v=icRKh0ZitRg>
- ⁴⁷ Grad Vinkovci, Projekt Vinkovci – Zdravi grad: Gradska slika zdravlja i Gradski plan za zdravlje grada Vinkovaca
CIP zapis dostupan u računalnom katalogu gradske knjižnice i sveučilišne knjižnice Osijek pod brojem 130727028, ISBN 978-953-96734-8-0,
https://www.grad-vinkovci.hr/storage/app/media/PlanoviWEB/3-RAP_Slika_zdravlja_i_Plan_za_zdravlje_VK.pdf, str.: 121-130.
dostupno i na: <https://www.bib.irb.hr/715024>
- ⁴⁸ ROO – Registar onečišćavanja okoliša (ROO) je skup podataka o izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu ispuštanja, prijenosa i odlaganja onečišćujućih tvari i otpada u okoliš, https://www.komunalac-opatija.hr/assets/prirucnik_za_vodenje_roo.pdf, str. 5, <http://roo.azo.hr/>